

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

18 november 1997

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

DEBAT VERBRANDING AFVALSTOFFEN

DEBAT INTEGRATIE INWIJKELINGEN

DECREET GOEDKEURING SAMENWERKINGSAKKOORD COÖRDINATIE BIOVEILIGHEID

DECREET SUBSIDIËRING JEUGDWERKBELEID PROVINCIEBESTUREN

MONDELINGE VRAGEN

Inhoud

Nr. 10

Dinsdag 18 november 1997

Berichten van verhindering	1
Boodschap	1
Begroting	
Indiening en verwijzing	1
Begrotingsstuk	
Indiening en verwijzing	1
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	2
Wijziging in verwijzing naar commissie	
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	2
Beleidsbrieven	
Indiening en verwijzing	2
Verslagen	
Indiening	4
Met redenen omklede moties	
Indiening	5
Advies van de Raad van State	
Indiening en verwijzing	7
Boek van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	7
Verslagen van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	7
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	
Indiening en verwijzing	8
Voorontwerp van decreet	
Indiening	8
Voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG	
Indiening	8

Mededeling van de Vlaamse regering	8
Indiening	
Mededeling van het Rekenhof	9
Indiening	
Advies van de Vlaamse Mediaraad	9
Indiening	
Moties van gemeenten	9
Indiening	
Arresten van het Arbitragehof	9
Indiening	
Kennisgevingen van het Arbitragehof	10
Indiening	
Moties van orde	10
Voorstellen tot spoedbehandeling	
Sprekers : de heren Carl Decaluwé en Luk Van Nieuwenhuysen	
Debat over de verbranding van afvalstoffen	10
Debat	
Sprekers : de heren Johan Sauwens, Leonard Quintelier, Johan Malcorps, Dirk Van Mechelen en Bruno Tobbacq en mevrouw Mia De Schamphelaere en minister Theo Kelchtermans	
Motie van orde	19
Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure	
Spreker : de heer Gilbert Bossuyt	
Debat over de verbranding van afvalstoffen	19
Debat (Voortzetting)	
Sprekers : de heren Johan Malcorps, Bruno Tobbacq, Francis Vermeiren, Frans Wymeersch, Walter Vandenbossche, André Denys, Dirk Van Mechelen, Hugo Marsoul en Johan Sauwens, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en minister Theo Kelchtermans	
Debat over de integratie van inwijkelingen	34
Debat	
Sprekers : de heren Filip Dewinter, Jos Stassen, Frans Wymeersch, Ward Beysen, Emiel Verrijken, John Taylor, Tuur Van Wallendael en Jan Penris, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heren Walter Vandenbossche, Joris Van Hauthem, Michiel Vandenbussche en Herman Lauwers, mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Kathy Lindekens, de heren Luk Van Nieuwenhuysen en Jos Geysels en minister Luc Martens	
Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de administratieve en wetenschappelijke coördinatie inzake bioveiligheid – 707 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	61
Algemene bespreking	
Artikelsgewijze bespreking	61
Ontwerp van decreet houdende subsidiëring van provinciebesturen inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid – 747 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	61
Algemene bespreking	
Sprekers : de heren Joachim Coens, Michiel Vandenbussche en Herman Lauwers	61
Artikelsgewijze bespreking	62

Regeling van de werkzaamheden	65
Bijlage	
Mondelinge vraag van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over de vaste boekenprijs	68
Mondelinge vraag van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over het geven van boekenpakketten als vakantiegeschenk aan regeringsleden	70
Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over de middelen van de Vlaamse Gemeenschap voor Isola Comacina	71
Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de schorsing van de bouwvergunning voor de oeververstevingswerken in Schore aan de IJzer	73
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de ozoncampagne bij de NMBS en De Lijn	75
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de opeenvolgende gewestplanwijzigingen in de regio Antwerpen	77
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het op- en afrittencomplex gekoppeld aan het afsnijden van de Leugenbergbocht, en een eventueel nieuwe oost-westverbinding tussen Stabroek en Hoevenen	79
Mondelinge vraag van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over maatregelen ter bescherming van de zwakke weggebruiker	81
Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van twee eilanden die ontstaan zijn naar aanleiding van de aanleg van een nieuwe kanaalarm op het grondgebied van Wintam (Bornem)	82
Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de eventuele onverenigbaarheid tussen het mandaat van bestuurder of de hoedanigheid van personeelslid bij de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en bij Domus Flandria	84
Mondelinge vraag van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de implementatie van het decreet op het administratief toezicht	85
Mondelinge vraag van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de bepalingen omtrent geautomatiseerde stemmingen bij de verkiezingen	86
Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de regionalisering van de gemeentewet	88
Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het stemrecht van EU-onderdanen	89
Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over een Vlaams programma voor ontwikkelingseducatie	90
Mondelinge vraag van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het uitblijven van een beleidsbrief in verband met ontwikkelingssamenwerking	100

Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over recente federale beleidsintenties ten aanzien van de materie buitenlandse handel	105
Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Vlaamse houding ten aanzien van de samenstelling van de raad van bestuur van de BDBH	108
Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie en tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over kampeerterreinen die niet voldoen aan de voorschriften inzake ruimtelijke ordening brandveiligheid	
Mondelinge vraag van de heer Jacky Maes tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de openbaarheid van de saneringsplannen voor kampeerterreinen	111
Mondelinge vraag van de heer Chris Vandebroeke tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de uitvoering van het Vlaams statistisch beleid	115
Mondelinge vraag van de heer Bart Vandendriessche tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het concept onafhankelijkheidsverzekering, zoals uitgetekend in het advies van professor H. Deleecq	120
Mondelinge vraag van mevrouw Sonja Becq tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de uitvoering van de goedgekeurde resolutie over autisme	123
Mondelinge vraag van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de stand van zaken inzake de samenstelling van de Gezins- en Welzijnsraad	125
Mondelinge vraag van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over het koor en orkest van de openbare omroep	126
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling en tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de autowrakken in het Albertkanaal en andere waterlopen	130
Mondelinge vraag van de heer Jacky Maes tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het natuurherstel van de IJzermonding	131
Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanwezigheid van giftige stoffen en pesticiden in de Vlaamse waterlopen	133
Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanpak van grensoverschrijdende vervuiling van Leie en Schelde	134
Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de plannen voor een nieuwe verbrandingsoven en een scheidings- en vergistingsinstallatie in Kallo-Doel	137
Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de bodemvervuiling in Zelzate	139
Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de klachtenregeling in de psychiatrie	141
Mondelinge vraag van de heer Felix Strackx tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de vertraging in de routinevaccinatie tegen hepatitis B	

Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over het uitblijven van een veralgemeende hepatitis B-vaccinatie	143
Mondelinge vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over het mogelijk afkomen door de Vlaamse regering van de financiële reserves van de v.z.w. TV-Brussel	145
Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over vrijstellingen van kijk- en luistergeld	146
Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verdeling van de middelen uit het Mercuriusfonds en de gevolgen ervan voor Limburg	148
Mondelinge vraag van de mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de stijging van de wapenuitvoervergunningen in 1996	152
Mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het herstructureren van de Vlaamse varkenshouderij	154

VOORZITTER : De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.30 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Johan Weyts : buitenslands ;

Patrick Hostekint : ambtsverplichtingen.

BOODSCHAP

De voorzitter : Dames en heren, bij brief van 17 oktober 1997 deelt de voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie mee dat die Raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

BEGROTING**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998
– 14 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998

– 15 (1997-1998) – Nr. 1 + Bijlagen – Addendum.

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

BEGROTINGSSTUK**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende toelichtingen werden ingediend :

- Toelichtingen bij de middelen- en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998
– 13 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Raad voor Cultuur, een Raad voor de Kunsten, een Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding en van een adviserende beroepscommissie inzake culturele aangelegenheden
– 783 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.
- Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1998
– 788 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar alle ter zake bevoegde commissies.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Ward Beysen houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 18 september 1991 houdende het opleggen van minimumeisen inzake thermische isolatie van woongebouwen
– 784 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Voorstel van decreet van de heren Dirk Van Mechelen en André Denys houdende wijziging van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 786 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Mediabeleid.
- Voorstel van decreet van mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche en de heer Bruno Tobback houdende bekrachtiging van de bindende bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 23 september 1997 houdende definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 792 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van decreet van de heren Marc Olivier, Jacques Timmermans en Carl Decaluwé houdende wijziging van artikel 10 van het decreet van 4 februari 1997 houdende de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers en studentenkamers
– 794 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

Wijziging in verwijzing naar commissie

- Voorstel van decreet van de heer Jacques Laverge c.s. houdende invoering van een verzekering tegen inkomensverlies wegens onvrijwillige werkloosheid en arbeidsongeschiktheid
– 777 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting (voorheen verwezen naar de Com-

missie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden)

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren Jan Caubergs, Marino Keulen, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Peter Vanvelthoven en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen betreffende de toepassing van het tweede beheerscontract van de NMBS voor de spoorbediening van de provincie Limburg
– 782 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van de heer Didier Ramoudt betreffende de opdracht tot het houden van een haalbaarheidsstudie voor het opstarten van een nieuwe ferrylijn vanaf Oostende
– 785 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van de heren Paul Van Grembergen, Herman Suykerbuyk, André Denys en Fred Dielens betreffende het taalgebruik in het Nederlands taalgebied
– 824 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

BELEIDSBRIEVEN**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende beleidsbrieven werden ingediend :

- Beleidsbrief Gezin en Welzijn, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Voorzitter

- 801 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Beleidsbrief Cultuur, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn
– 802 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.
- Beleidsbrief Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke ordening
– 803 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.
- Beleidsbrief Leefmilieu, Natuur, Landinrichting en Landschappen, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling
– 804 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Beleidsbrief Tewerkstelling, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling
– 805 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Vlaams Wetenschaps- en Technologiebeleid, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
– 806 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschap en de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Toerisme en Landbouwpromotie in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
– 807 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Vlaams Buitenlands Beleid, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
– 808 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Gelijkekansenbeleid, Gelijke kansen in Vlaanderen voor Els en Jan, Piet en Karel, Eva en Lies, Aïscha, Ali, Marleen, ..., Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door mevrouw Brigitte Grouwels, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid
– 809 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen.
- Beleidsbrief Brussel : In het oog, in het hart, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door mevrouw Brigitte Grouwels, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid
– 810 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant.
- Beleidsbrief Onderwijs, Beleidsprioriteiten 1997-1998, ingediend door de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken
– 811 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.
- Beleidsbrief Ambtenarenzaken, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken
– 812 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatsvorming en Algemene Zaken.
- Beleidsbrief Een begroting in evenwicht, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Voorzitter

- 813 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Beleidsbrief Vlaanderen herkenbaar aanwezig. Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid
– 814 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken.
- Beleidsbrief Gezondheidsbeleid, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid
– 815 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Beleidsbrief Economie : Vlaanderen, Ondernemend Land. Van beleidsvisie naar realisatie. Een terugblik en een vooruitblik, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media
– 816 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Energie, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media
– 817 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Landbouw, Tuinbouw en Visserij, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media
– 818 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden.
- Beleidsbrief Media, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media
– 819 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Mediabeleid.
- Beleidsbrief Stedelijk Beleid, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 820 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.
- Beleidsbrief Armoede, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 821 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Beleidsbrief Binnenlandse Aangelegenheden, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 822 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.
- Beleidsbrief Huisvestingsbeleid : Recht op Wonen in Vlaanderen, Beleidsprioriteiten 1998, ingediend door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting
– 823 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens Commissie voor Cultuur en Sport uitgebracht door de heer Joachim Coens over de gedachtewisseling over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering betreffende het decreet tot erkenning en subsidiëring van musea
– 793 (1997-1998) – Nr. 1.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport uitgebracht door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen over het ontwerp van decreet houdende subsidiëring van provinciebesturen inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid
– 747 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting uitgebracht door de heer Christian Verougstraete over het voorstel van resolutie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen inzake het toekennen van een vast aandeel van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor Vlaamse woonprojecten in Vlaams-Brabant
– 717 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Peter Desmet over de ontwerpen van decreet houdende goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de administratieve en wetenschappelijke coördinatie inzake bioveiligheid
– 707 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Jef Sleeckx over het voorstel van decreet van de heer Eddy Schuermans houdende oprichting van de naamloze vennootschap Mijnschade en Bemaling Limburgs Mijngedied
– 84 (BZ 1995) – Nr. 5.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Jacques Laverge over het voorstel van resolutie van de heren Didier Ramoudt, Joachim Coens, Jacky Maes, Jean-Marie Bogaert en Jos Stassen betreffende het sociaal statuut van de zeevisser
– 719 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Freddy De Vilder over het ontwerp van decreet betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde en tot de stage toegelaten personeelsleden van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden
– 752 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Peter Desmet over de hoorzittingen over kleinschalige en alternatieve waterzuivering en de doorlichting van de NV Aquafin
– 825 (1997-1998) – Nr. 1
- Verslag namens Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer uitgebracht door de heer Leonard Quintelier over het voorstel van decreet van mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche en de heer Bruno Tobback houdende bekrachtiging van de bindende bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 23 september 1997 houdende definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
– 792 (1997-1998) – Nr. 3.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Francis Vermeiren, Ward Beysen, André Denys en Jean-Marie Bogaert tot besluit van de op 21 oktober 1997 door de heren Francis Vermeiren, Frans Wymeersch, Herman De Loor, Marc Olivier en Jean-Marie Bogaert gehouden interpellaties tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de beslissing van de federale regering om het verlaagd BTW-tarief in de bouwsector niet te verlengen
– 780 (1997-1998) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Marc Olivier en Herman De Loor tot besluit van de op 21 oktober 1997 door de heren Francis Vermeiren, Frans Wymeersch, Herman De Loor, Marc Olivier en Jean-Marie Bogaert gehouden interpellaties tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de beslissing van de federale rege-

Voorzitter

- ring om het verlaagd BTW-tarief in de bouwsector niet te verlengen
– 781 (1997-1998) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Johan Malcorps en mevrouw Ria Van Den Heuvel tot besluit van de op 23 oktober 1997 door de heer Johan Malcorps in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, en tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de registratie van gezondheidsklachten en de nood aan epidemiologisch onderzoek, onder meer in de omgeving van verbrandingsinstallaties
– 787 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht en de heren Johan Malcorps en Patrick Lachaert tot besluit van de op 23 oktober 1997 door de heer Bruno Tobback in commissie gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het SERV-rapport betreffende de sociale gevolgen van de nieuwe maatregelen inzake waterheffing en waterprijs
– 789 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heer Bruno Tobback tot besluit van de op 23 oktober 1997 door de heer Bruno Tobback in commissie gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het SERV-rapport betreffende de sociale gevolgen van de nieuwe maatregelen inzake waterheffing en waterprijs
– 790 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heren Felix Strackx en Frank Creyelman tot besluit van de op 23 oktober 1997 door de heer Bruno Tobback in commissie gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het SERV-rapport betreffende de sociale gevolgen van de nieuwe maatregelen inzake waterheffing en waterprijs
– 791 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heren Louis Bril, Jacques Devolder en Ward Beysen tot besluit van de op 4 november 1997 door de heer Louis Bril in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de omzendbrief RO 97/4 tot opheffing van de omzendbrief van 1 oktober 1975 betreffende de oprichting van constructies ter vervanging van door brand of storm vernielde eigendommen
– 795 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heer Johan Malcorps en mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot besluit van de op 4 november 1997 door de heren Marc Olivier, Jaak Gabriels, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Jean-Marie Bogaert in commissie gehouden interpellaties tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, respectievelijk over maatregelen die zich opdringen naar aanleiding van de ongevallen met vrachtwagens, over het nemen van dringende maatregelen ter voorkoming van verkeersongevallen, naar aanleiding van de recente ongevallen met vrachtwagens bij wegwerkzaamheden, over de signalisatie bij wegwerkzaamheden en over het onderhoud van de Vlaamse wegen
– 796 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heren Herman Lauwers, Bruno Tobback en Michiel Vandebussche tot besluit van de op 4 november 1997 door de heer Louis Bril in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de omzendbrief RO 97/4 tot opheffing van de omzendbrief van 1 oktober 1975 betreffende de oprichting van constructies ter vervanging van door brand of storm vernielde eigendommen
– 797 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heer Pieter Huybrechts tot besluit van de op 4 november 1997 door de heren Marc Olivier, Jaak Gabriels, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Jean-Marie Bogaert in commissie gehouden interpellaties tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, respectievelijk over maatregelen die zich opdringen naar aanleiding van de ongevallen met vrachtwagens, over het nemen van dringende maatregelen ter voorkoming van verkeersongevallen, naar aanleiding van de recente ongevallen met vrachtwagens bij wegwerkzaamheden, over de signalisatie bij wegwerkzaamheden en over het onderhoud van de Vlaamse wegen
– 798 (1997-1998) – Nr. 1.

Voorzitter

- Met redenen omklede motie van de heren Jaak Gabriels, Ward Beysen, Patrick Lachaert, Louis Bril, Marino Keulen en mevrouw Sonja Van Lindt tot besluit van de op 4 november 1997 door de heren Marc Olivier, Jaak Gabriels, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heer Jean-Marie Bogaert in commissie gehouden interpellaties tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, respectievelijk over maatregelen die zich opdringen naar aanleiding van de ongevallen met vrachtwagens, over het nemen van dringende maatregelen ter voorkoming van verkeersongevallen, naar aanleiding van de recente ongevallen met vrachtwagens bij wegwerkzaamheden, over de signalisatie bij wegwerkzaamheden en over het onderhoud van de Vlaamse wegen
– 799 (1997-1998) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Etienne De Groot en mevrouw Yolande Avontroodt tot besluit van de op 6 november 1997 door de heer Etienne De Groot in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de communautaire verhoudingen bij de verdeling van de middelen voor de diensten voor intensieve zorg
– 800 (1997-1998) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 12 november 1997 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Brigitte Grouwels, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkheidskansenbeleid, over de mogelijke uitbreiding van de Europese Unie en de gevolgen hiervan voor Brussel en Vlaams-Brabant.
– 826 (1997-1998) – Nr. 1.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer Herman Suykerbuyk c.s. houdende vaststelling van de voorwaarden voor getroffen en van repressie en epuratie, en voor oorlogsslachtoffers om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming
– 298 (1995-1996) – Nr. 6.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.

BOEK VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende Boek van het Rekenhof werd ingediend :

- Boek van het Rekenhof 1997 – 9e boek met opmerkingen en informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement
– 11 (1997-1998) – Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

VERSLAGEN VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende verslagen van het Rekenhof werden ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap
– 771 (1997-1998) – Nr. 2
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Verslag van het Rekenhof over de ontwerpen van decreet houdende de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998 en houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1998
– 17 (1997-1998) – Nr. 1.

Voorzitter

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

- Verslag van het Rekenhof over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1998
– 788 (1997-1998) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen werd ingediend :

- Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap
– 12 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

VOORONTWERP VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorontwerp van decreet werd ingediend :

- Voorontwerp van decreet houdende de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugdwerk
(VR 2/1997-1998).

Dit voorontwerp van decreet ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

VOORSTEL VAN NORMATIEVE RECHTSHANDELING VAN DE EG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG werd ingediend :

- * Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie betreffende het vijfde kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (1998-2002) ;
- * Voorstel voor een besluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het vijfde kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) voor activiteiten op het gebied van onderzoek en onderwijs (1998-2002)
(EG 3/1997-1998).

Dit voorstel van normatieve rechtshandeling van de EG ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Uitvoeringsstand van de begroting en de schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 30 september 1997.
(DOC 18/1997-1998).

Voorzitter

Deze mededeling van de Vlaamse regering ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELING VAN HET REKENHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van het Rekenhof werd ingediend :

- Opmerkingen van het Rekenhof betreffende het rapport over de diensten met afzonderlijk beheer dat door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid bij het Vlaams Parlement werd ingediend (DOC 16/1997-1998).

Deze mededeling van het Rekenhof ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ADVIES VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD**Indiening**

De voorzitter : Het volgende advies van de Vlaamse Mediaraad werd ingediend :

- Advies nr. 97/09 van de Vlaamse Mediaraad betreffende het voorontwerp van decreet tot wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (DOC 15/1997-1998).

Dit advies van de Vlaamse Mediaraad ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIES VAN GEMEENTEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende moties van gemeenten werden ingediend :

- Motie van de gemeente Tervuren tegen de opheffing van de omzendbrief van 1 oktober 1975 inzake de oprichting van constructies ter vervanging van door brand of storm vernielde eigendommen, goedgekeurd door de gemeenteraad op 7 oktober 1997 (DOC 14/1997-1998).
- Motie van de gemeente Aalter tegen de opheffing van de omzendbrief van 1 oktober 1975 inzake de oprichting van constructies ter vervanging van door brand of storm vernielde eigendommen, goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen op 15 september 1997 (DOC 17/1997-1998).
- Motie van de gemeente Beernem tegen de opheffing van de omzendbrief van 1 oktober 1975 inzake de oprichting van constructies ter vervanging van door brand of storm vernielde eigendommen, goedgekeurd door de gemeenteraad op 6 oktober 1997 (DOC 19/1997-1998).

Deze moties van gemeenten liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest 58/97 van 14 oktober 1997 ;
- Arrest 59/97 van 14 oktober 1997 ;
- Arrest 60/97 van 14 oktober 1997 ;
- Arrest 62/97 van 28 oktober 1997 ;
- Arrest 63/97 van 28 oktober 1997.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummers 1112 en 1115 (samen gevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1157 ;
- Rolnummer 1161 ;
- Rolnummer 1159 ;
- Rolnummer 1162.

MOTIES VAN ORDE

Voorstellen tot spoedbehandeling

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 44 van ons Reglement heeft de heer Decaluwé bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik vraag de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie van de heren Decaluwé en Tobback betreffende de begeleiding van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De voorzitter : We nemen akte van uw vraag. We zullen ons erover uitspreken in de plenaire vergadering van morgen, voor het begin van de stemmingen.

Met toepassing van artikel 44 van ons Reglement heeft de heer Van Nieuwenhuysen bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ook het Vlaams Blok vraagt de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie dat ik heb ingediend betreffende de toepassing van de taalwetgeving te Brussel en het voorstel om van Brussel een Europees district te maken.

De voorzitter : We zullen bij de resolutie van de heer Van Nieuwenhuysen dezelfde procedure volgen als bij het voorstel van de heren Decaluwé en Tobback.

Het incident is gesloten.

DEBAT over de verbranding van afvalstoffen

Debat

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het debat over de verbranding van afvalstoffen.

Het debat is geopend.

De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, eind vorige week heeft de Vlaamse milieuminister halsoverkop beslist dat vijf huisvuilverbrandingsovens moeten worden gesloten in Edegem, Wilrijk, Oostende, Sint-Niklaas en Houthalen. De rechtstreekse aanleiding daarvan was de te hoge uitstoot van kankerverwekkende dioxines. In het verleden hadden specialisten reeds meermaals gewezen op de schadelijke gevolgen van de verbrandingsovens voor de mens en zijn leefomgeving. Tot nu toe werden geen maatregelen genomen om hieraan te verhelpen. Daarin lijkt nu verandering te komen.

De recente beslissing van de minister roept echter verschillende vragen op. Zo zegt hij voortaan alle afvalovens te sluiten die de dioxinenorm van 0,1 nanometer TEQ per kubieke meter in zeer ernstige mate overschrijden. Met deze uitspraak versoepelt de minister de dioxinenorm die hijzelf sinds 1 januari 1997 als maatstaf hanteert. De werking van een afvalverbrandingsoven wordt door deze versoepeling pas stopgezet wanneer de norm met de factor twintig is overschreden, dat wil zeggen met meer dan 2 nanogram TEQ per kubieke meter. Zal de minister bij de evaluatie van de overige afvalovens gebruikmaken van de oorspronkelijke dioxinenorm of zich eveneens soepel opstellen bij de mogelijke sluiting van ovens ?

Ook de laattijdige sluiting van de vijf afvalverbrandingsovens doet de wenkbrauwen fronsen. Van de betrokken ovens was reeds in de eerste helft van

Sauwens

dit jaar geweten dat hun dioxine-uitstoot ruimschoots boven de wettelijke norm ligt : 40 maal bij de IHK-oven in Edegem ; 43 maal bij de ISVAG-oven in Wilrijk ; 37 maal bij de WOO-oven in Oostende en 22 maal bij de MiWA-oven in Sint-Niklaas. Bij de oven van de Regionale Milieuzorg in Houthalen werden geen dioxinemetingen verricht in 1996 en 1997. Waarom werd zolang getalmd ? Waarom zijn de uitbaters van de bedreigde afvalverbrandingsovens nu plotseling wel bereid miljoenen te investeren in dioxineopvang en afvalrecuperatie ?

Mijnheer de minister, moesten deze maatregelen niet veel eerder worden genomen, zeker als men de volksgezondheid in acht neemt ? Is hier geen sprake van schuldig verzuim ? Is er al uitsluitel over de normen die de andere verbrandingsovens zullen moeten respecteren ? Heeft men een inzicht in de negatieve effecten op de gezondheid van de omwonenden ? Een aantal persberichten hebben melding gemaakt van schrijnende toestanden. Het verband is natuurlijk niet wetenschappelijk aangetoond, maar de bevolking die in de onmiddellijke omgeving van deze installaties woont, leeft in grote angst. Heeft de regering zicht op de nefaste gevolgen van de jarenlang te hoge dioxine-uitstoot in de omgeving van de verbrandingsovens ? Hoe zal men dit kunnen verhelpen ? Waar kunnen de omwonenden terecht voor de behandeling van gezondheidsproblemen die eventueel het gevolg kunnen zijn van het overtreden van de wettelijke dioxinenorm ?

De minister treedt op tegen vijf ovens met een te hoge dioxine-uitstoot. Dat zou milieubewuste buitenstaanders voor de toekomst hoopvol kunnen stemmen. Als dit evenwel in een bredere visie rond het nieuwe afvalstoffenplan is ingebed, dan steken toch een aantal bijkomende bedenkingen en vragen de kop op. Dat afvalstoffenplan voorziet in vijf superovens voor de afvalverbranding in het Vlaams Gewest. Elke provincie zou zo een oven krijgen. De strijd om het behoud of de uitbreiding van de bestaande ovens is dan ook volop losgebarsten. Iedereen hoopt een graantje te kunnen meepikken van deze groeiende afvalberg : intercommunales, steden, provinciebesturen, en een steeds groter wordend aantal belanghebbenden uit de privé-sector.

De afvalberg heeft in het nieuwe Vlaanderen de allures van een echte goudmijn gekregen. Heeft de minister de opschudding rond de ovens in Edegem en Wilrijk gebruikt om een verborgen agenda – het

afvalstoffenplan – uit te voeren ? Sommigen beweren dat. Of zijn er andere motieven die hebben meegespeeld bij zijn plotse bekering tot een erg stringent, radicaal sluitingsbeleid in het geval van een overtreding ? Onze fractie kan zich niet van de indruk ontdoen dat een aantal bedrijven vanuit financieel oogpunt zich met de actuele toestand erg goed zullen verzoenen. Het gaat om die bedrijven die meestal uit de privé-sector komen, en die als gevolg van de sluiting de afvalaanvoer zullen moeten opvangen. Aan het OVAM-noodplan voor de opvang van 361.000 ton aan jaarcapaciteit die tijdelijk niet kunnen worden verbrand, hangt ongetwijfeld een prijskaartje vast. Wie puurt daar financieel voordeel uit, en wie scheurt daaraan zijn broek ?

Kwatongen beweren dat het afvalstoffenbeleid van de Vlaamse overheid wordt gecommmercialiseerd ; dat het het terrein vrijmaakt voor het privé-initiatief. Daarbij begint de concentratie van een aantal activiteiten in handen van de Tractebeldochter Watco toch wel erg op te vallen. Intussen blijft die afvalberg alsmaar groeien. In het ontwerp van afvalstoffenplan 1997-2001 heeft men mijns inziens bewust geen evaluatie gemaakt van wat er is verwezenlijkt van de doelstellingen in het eerste afvalstoffenplan 1991-1995 over het totale aanbod van het huishoudelijk afval. Zo een analyse zou bijzonder negatief blijken voor het beleid. De reële cijfers voor 1995 tonen immers aan dat het aanbod aan huishoudelijk afval hoger ligt dan in het eerste plan was vooropgesteld. Half mei maakte OVAM overigens bekend dat in 1996 per Vlaming 482 kilogram huishoudelijk afval is geproduceerd.

Deze stijging aan huishoudelijk afval met 2,6 procent boven het streefdoel staat haaks op alle plannen die hier uitvoerig zijn toegelicht en goedgekeurd. In het nieuwe afvalstoffenplan wordt als doelstelling een gemiddelde van 240 kilogram per inwoner naar voren geschoven. Ik wil hier het Bureau danken voor het feit dat we vandaag over dit onderwerp kunnen debatteren. Want er is hier meer aan de hand ; het gaat hier over de geloofwaardigheid van het Vlaamse afvalstoffenbeleid. Nergens in dat ontwerp van afvalstoffenplan 1997-2001 wordt gezegd hoe deze negatieve trend te verklaren is, en waaraan het failliet van het beleid te wijten is. In de tekst is van een eventuele bijsturing evenmin sprake. Men kan zich dus afvragen of de preventiedoelstellingen van het nieuwe afvalstoffenplan ooit zullen worden waargemaakt.

De indruk overheerst dat afvalverwijdering via verbranding als een rode draad door het ontwerp van afvalstoffenplan 1997-2001 loopt. Er gaat veel te weinig aandacht naar afvalstoffenpreventie. Vol-

Sauwens

gens het tweede Milieu- en Natuurrapport nam de huishoudelijke afvalhoeveelheid in de periode 1981-1994 toe met 81 procent. Dat is bijna een verdubbeling. Dat betekent dat alle vroegere scenario's, die ongetwijfeld met veel goede bedoelingen zijn opgemaakt, moeten worden bijgestuurd.

Deze groeiende afvalproductie klinkt de uitbaters van de ovens en andere verwerkingsinstallaties als muziek in de oren. Dit blijkt eveneens uit de diverse jaarverslagen. De winstcijfers stijgen immers naarmate er tonnen te verwerken afval bijkomen. Over afvalvoorkoming en de gevolgen van verbranding voor de volksgezondheid, heeft men zich in die kringen nooit echt zorgen gemaakt. Ik verwijs naar de zeer laattijdige investeringen in dioxineopvang en afvalrecuperatie, ondanks de historische vervuiling met voorkennis.

Aan de grond van elk debat over het afvalbeleid ligt dus de vaststelling dat de afvalproductie blijft toenemen. Dit is grotendeels te wijten aan de onwil van de huidige Vlaamse regering om de klemtoon te leggen op preventie en recuperatie.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Sauwens, de cijfers die u vermeldt, hebben betrekking op de periode waarin u zelf deel uitmaakte van de Vlaamse regering. U spreekt over de evaluatie van OVAM van 1995 en de periode daarvoor : precies de jaren waarin u mee het beleid bepaalde.

De heer Johan Sauwens : De hoeveelheid afval is in 1996 met 2,6 procent gestegen.

Minister Theo Kelchtermans : Nu begint de afvalproductie wel te verminderen.

De heer Johan Sauwens : Omdat ik niet meer in de regering zit zeker ? U probeert zich er met een geintje vanaf te maken. De situatie is nochtans schrijnend. Enkel met de nodige krachtdadigheid kan de hoeveelheid afval die wordt verbrand, en het restafval dat later wordt gestort, drastisch worden teruggedrongen. En hier ligt het kalf gebonden. Een jaar geleden, in november 1996, hebben we een debat gevoerd over Fost Plus. We hebben toen de samenwerkingsakkoorden over preventie en beheer van verpakkingsafval aangepakt. Eigenlijk komt het er gewoon op neer dat de Vlaamse regering er geen problemen mee heeft dat er te veel afval is. Dat afval kan immers worden verwerkt door een aantal bedrijven, die daarmee tewerkstelling creëren en winst boeken. Deze aanpak is duidelijk in strijd met het doordachte pre-

ventiebeleid dat in alle afvalplannen die ooit in het Vlaams Parlement werden behandeld, naar voren is gebracht.

De Vlaamse regering weet dit, maar werkt geen alternatief uit. Het is zeer de vraag of het milieu met deze aanpak is gediend. Het ophaal- en recycleerbeleid van Fost Plus verhindert immers de toename van de afvalberg niet. Integendeel, hoe hoger de afvalproductie, hoe hoger de winstmarges. De regering lijkt de perfide logica van de commercialisering van het afvalbeleid blindelings te volgen en waar nodig zelfs een handje te helpen. De voorrang van preventie op hergebruik, recyclage en andere vormen van nuttige toepassing van verpakkingsafval, lijkt een loze belofte te worden. Dit is een trieste evolutie met verstrekkende gevolgen voor de afvalverbranding. Vanaf midden 1998 komt er immers een verbod op het storten van huishoudelijk afval. Daarnaast wil OVAM met haar afvalstoffenplan de bestaande verbrandingscapaciteit van 1,187 miljoen ton tegen het jaar 2000 met 720.000 ton uitbreiden. Is dit noodzakelijk als daadwerkelijk wordt overgeschakeld op een afvalvoorkomingsbeleid ? Daarom herhaal ik mijn vragen, mijnheer de minister.

Waarom wordt, gezien de risico's voor de volksgezondheid, zo lang getalmd om maatregelen te treffen ? Waarom zijn de uitbaters van de bedreigde afvalverbrandingsovens nu plotseling wel bereid miljoenen te investeren in dioxineopvang en afvalrecuperatie ? Is hier geen sprake van schuldig verzuim omdat de overheid en de uitbaters reeds jaren wisten wat in en rond de ovens gebeurde ?

Overweegt u voorts, met het oog op de schadelijke gevolgen voor de mens en zijn leefomgeving, een definitieve sluiting ? Welke procedure moeten de afvalverbrandingsovens volgen om opnieuw te kunnen worden opgestart ? Welke criteria zijn daarbij, in het bijzonder met betrekking tot de dioxine-uitstoot, van toepassing ?

Wanneer zult u beschikken over de wetenschappelijke gegevens om de overige verbrandingsovens in het Vlaams Gewest te controleren ? Kunt u meedelen welke gevolgen de jarenlange verbranding van afvalstoffen voor de volksgezondheid van de buurtbewoners heeft, mijnheer de minister ? Hoe zullen de gezondheidsproblemen van de betrokkenen worden opgelost ? Wie draait op voor de extra kosten van het OVAM-noodplan voor de 361.000 ton afval die tijdelijk niet kan worden verbrand ? Past de sluiting van de vijf ovens in een verborgen agenda voor de uitvoering van het afvalstoffenplan ? Zullen de huidige problemen met

Sauwens

verbranding aanleiding zijn om het afvalbeleid in de richting van preventie te sturen? Welke alternatieven heeft de regering voor ogen om de afvalberg te doen afnemen? Wanneer zullen de doelstellingen van het afvalstoffenplan eindelijk worden gerealiseerd? Hoe zit het met de maximumgrenzen van de te verwerken capaciteit die men aan de ovens zal opleggen? (*Applaus bij de VU en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het probleem van de afvalstoffenverbranding is uitgegroeid tot een debat dat niemand onberoerd laat. Het is dan ook begrijpelijk dat het in plenaire vergadering wordt aangesneden. Ik begrijp ook dat de problemen soms fragmentarisch of sloganmatig worden benaderd. Het 'niet in mijn achtertuin'-principe is vaak van toepassing, zeker als het om de installaties voor afvalstoffenverwijdering gaat. Het is echter goedkoop om sloganmatig te beweren dat er in Vlaanderen geen ovens voor huishoudelijk afval nodig zijn.

Het probleem van de afvalstoffenverbranding moet in zijn juiste context worden geplaatst. De CVP pleit in de eerste plaats voor afvalvoorkoming. Het interregionaal afvalverpakkingsdecreet voert een terugnameplicht in. De minister wil ook samen met Vlara een aanvaardingsplicht invoeren. Dat zijn concrete maatregelen binnen de bevoegdheden van het Vlaams Gewest. Ze zijn een extra stimulans voor het afvalvoorkomingsbeleid.

Hoe goed en efficiënt dit afvalvoorkomingsbeleid ook is, we mogen niet blind zijn voor het feit dat er altijd afval zal worden geproduceerd. Het is een utopie om iets anders te verwachten.

Overeenkomstig de ladder van Lansink, die volgens titel II van Vlarem verplicht moet worden toegepast voor de verwerking van afvalstoffen, moeten de onvermijdbare afvalstoffen bij voorkeur worden hergebruikt, teruggewonnen, gerecupereerd of gerecycleerd. Door een doorgedreven selectieve inzameling van afvalstoffen kan een groot deel van de geproduceerde afval op een van bovengenoemde wijzen nuttig worden hergebruikt. De restfractie waarvoor verwijdering de enige oplossing is, neemt op die manier sterk af.

Verschillende gemeenten en intercommunales hebben al aangetoond dat een sterke vermindering van de te verwijderen restfractie mogelijk is. In verschillende Vlaamse gemeenten is er tegenwoordig nog maar sprake van 150 kilo per inwoner per jaar. Soms ligt dat getal zelfs nog lager. Spijtig genoeg zijn er andere gemeenten waar de selectieve inzameling nog in zijn kinderschoenen staat. Dit verklaart waarom de gemiddelde restfractie van huishoudelijk afval volgens OVAM-cijfers nog steeds veel hoger ligt : ze bedraagt meer dan 300 kilo.

We zijn wel blij dat het afvalbeleid van de minister de selectieve inzameling van huishoudelijk afval door de gemeenten stimuleert. Daarbij verwijzen we in het bijzonder naar de jongste generatie van gemeentelijke milieuconvenants. De gemeenten kunnen zich inschrijven en een bijkomende subsidie bekomen voor het sterk reduceren van de restfractie. Men streeft voor 1997 van 300 kilogram naar 150 kilogram per inwoner in 1999. Zijn deze cijfers misschien niet voor alle gemeenten onmiddellijk haalbaar, dan mogen we toch verwachten dat de restfracties de komende jaren flink zullen afnemen en dat dank zij een volgehouden inspanning tot afvalvoorkoming en selectieve inzameling.

Volgens het door de Vlaamse regering reeds goedgekeurde deel van het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 1997-2001, waarnaar de heer Sauwens reeds verwees, zouden de restfracties aan afvalstoffen de komende jaren als volgt moeten evolueren : van 3,5 nu naar 2,7 miljoen ton in 2001, tot 2,2 miljoen ton in 2006. Ook al streven we dus naar 150 kilogram per inwoner en per jaar, dan blijven we in 2006 nog met die ruim 2 miljoen ton restafval zitten. Ook voor dit te verwijderen afval geldt onverminderd de ladder van Lansink.

Onlangs verklaarde de minister in commissie de voorkeur te geven aan verbranden of enige andere thermische verwijdering boven het storten van afval. Voor het milieu is en blijft storten inderdaad de slechtste oplossing, die maar aanvaardbaar is wanneer echt geen andere verwerkingswijze mogelijk is. Verbranden of enige andere thermische verwijdering van afvalstoffen zijn dus het meest milieuvriendelijke alternatief voor de verwijdering van onvermijdbare brandbare restfracties. Dit principe geldt niet alleen in Vlaanderen, maar wordt ook in de ons omringende landen toegepast.

Het verbranden van afval op zich hoeft dus niet zozeer in vraag te worden gesteld, wel de wijze waarop wordt verbrand. En hier wringt het schoentje. De jongste informatie bevestigt dat sommige huisvuilverbrandingsovens de geldende milieunor-

Quintelier

men in grote mate overschrijden. Wellicht was dat in het verleden nog erger. Andere installaties – ik denk aan Sint-Niklaas – doen het vandaag schijnbaar beter dan de in Vlarem vooropgestelde norm. Dat het daarbij nog altijd gaat om een ernstige overschrijding van de norm voor de zeer gevaarlijke dioxines, is, gelet op de huidige beschikbare technieken, zeker niet langer aanvaardbaar. Het recente optreden van minister Kelchtermans, die als eerste leefmilieuminister de moed heeft gehad een aantal ovens te sluiten, wordt door de CVP dan ook toegejuicht. De heer Sauwens vraagt zich af waarom hiermee zo lang werd gewacht. Het door de minister bij zijn sluitingsmaatregel gehanteerde voorzorgsprincipe wordt door ons volledig bijgetreden, zelfs al is er nauwelijks wetenschappelijke discussie over de drempel vanaf dewelke dioxinevervuiling werkelijk gevaar oplevert.

Het zou inderdaad verkeerd zijn nu een debat te voeren over de door de minister voor zijn sluitingsmaatregel gehanteerde dioxinenorm van 2 nanogram. Voor diegenen die dat toch wensen te doen, is het misschien een goede poging om het drastische en gedurfde optreden van de minister in de schaduw te stellen. Mijns inziens gaat men dan voorbij aan het feit dat het sluiten van een inrichting zo een drastische maatregel is, dat deze juridisch-technisch enkel kan en mag worden toegepast bij grove overtredingen.

De norm van 2 nanogram ligt twintig keer hoger dan de Vlarem-norm van 0,1 nanogram. In vergelijking met de Nederlandse norm van 0,4 nanogram ligt de norm van 2 nanogram slechts 5 keer hoger. We zitten dus goed. We mogen ook niet vergeten dat lichte overtredingen van de norm nog steeds door de milieu-inspectie kunnen worden geveerbali-seerd. Ze maken ook nog steeds het voorwerp uit van correctionele straffen, ook al geeft dit niet meteen aanleiding tot onmiddellijke sluiting.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer Quintelier, het verwondert me dat u zegt dat de norm in Nederland 0,4 nanogram bedraagt. Ik heb hier het Nederlandse milieujaarprogramma van dit jaar bij me. Hierin staat zeer duidelijk dat de norm ook daar 0,1 nanogram bedraagt.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Voor de bestaande grote ovens bedraagt de norm bij ons vanaf 1 januari 1997 0,1 nanogram. In Nederland is deze norm voor de bestaande ovens 0,4 nanogram. Voor de nieuwe ovens is de norm ook daar 0,1 nanogram. We zijn hier dus strenger voor de bestaande ovens dan in Nederland.

De heer Johan Malcorps : Voor de nieuwe ovens in Nederland geldt dus wel degelijk de norm van 0,1 nanogram. Dat is momenteel ook de Europese richtnorm. Alle milieuprogressieve landen evolueren in de richting van die 0,1 nanogram, niet alleen voor gevaarlijk afval, maar ook voor huishoudelijk afval.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Malcorps, Vlaanderen behoort tot die milieuprogressieve landen. Vanaf 1 januari 1997 hebben we immers een norm van 0,1 nanogram.

De heer Leonard Quintelier : De CVP heeft dan ook het volste vertrouwen in de structurele maatregelen van minister Kelchtermans voor de huisvuilovens en de andere afvalverbrandingsinstallaties. Hij vertrouwt de verdere beoordeling van de risicosituaties van de verschillende installaties toe aan een bijzondere onderzoekscommissie van deskundigen. Dit getuigt van objectiviteit en van de wil om de mogelijke risico's verbonden aan het verbranden van afval, structureel onder zeer strenge controle te houden.

Het getuigt eveneens van moed te verklaren dat de installaties die een te groot risico inhouden, onverbiddelijk moeten worden gesloten. De minister zal dit bovendien op jaarlijkse basis laten onderzoeken. Dit zal de correcte behandeling van afvalverbranding in nog sterkere mate waarborgen. In Vlaanderen willen we dat de installaties geen enkel risico inhouden voor de gezondheid van de bevolking. Alleen onder die voorwaarde kan verbranding worden toegelaten.

We kunnen nog het debat voeren over de beste beschikbare technieken voor het verwijderen van afval. Samen met de minister onderschrijven we de noodzaak om verder te zoeken naar de best mogelijke en meest milieuvriendelijke verwijderingstechnieken. Vandaag stellen we vast dat ook onze buurlanden afvalverbranding nog steeds als een reguliere toepassing van verwijderingstechnieken hanteren.

Vlaanderen hanteert de norm van 0,1 nanogram, de meest strenge norm ! In de toekomst moet deze norm op een absolute manier worden toegepast.

Quintelier

Grove afwijkingen zijn niet langer toegestaan. We wensen die norm te hanteren zoals in de omringende landen. Daarom bevestigen we het vertrouwen in minister Kelchtermans. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het feit dat er vandaag een debat wordt gehouden over het verbranden van huishoudelijk afval is bezwaarlijk een toeval te noemen. De feiten van vorige week hebben geleid tot de dreiging om vijf afvalverbrandingsovens te sluiten.

Dit is een typisch voorbeeld van een ad hoc-debat. De problematiek wordt in de vorm van interpellaties, zonder veel voorbereiding, behandeld. Een dergelijk fundamenteel debat met maatschappelijke draagwijdte moet echter grondig worden voorbereid en gevoerd. Ik nodig dan ook alle geïnteresseerden uit om donderdagvoormiddag in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud de afvalproblematiek mee te bespreken in het kader van de begroting van OVAM.

De huisvuilverbrandingsproblematiek moet worden gekoppeld aan de jarenlange stijging van de hoeveelheid huishoudelijk afval en de aanpak ervan door de overheid. We hebben jaren gezwoeren bij het storten van afval. Gelukkig zijn we daarvan teruggekomen. De minister beloofde zelfs voor 1998 een volledig stortverbod voor huishoudelijk afval. In normale omstandigheden zouden we daarmee gelukkig zijn. We moeten echter beseffen dat de consequentie van een dergelijk verbod logischerwijze het verbranden van dat afval is.

De VLD houdt uitdrukkelijk vol dat de volksgezondheid steeds absolute voorrang moet krijgen, ongeacht de oplossing die we kiezen voor dit probleem. Op dit vlak kan en mag geen enkel compromis worden aanvaard. We blijven dan ook bij de gekende rangorde van oplossingen : preventie, recyclage, hergebruik en pas in laatste instantie verbranden of storten. Het staat dan ook vast dat dit verbranden gepaard moet gaan met het verminderen van de restafvalberg. Een doorgedreven politiek die gericht is op het aanmoedigen van een geselecteerde aanbieding en inzameling van bepaalde herbruikbare of recycleerbare restfracties is dan ook de enige goede weg. Bepaalde gemeenten hier niet ver vandaan bewijzen dit dagelijks.

We moeten ons echter geen illusies maken over het succes van deze politiek op korte termijn. De moderne Vlaming is zich nog onvoldoende bewust van het probleem, waardoor hij jammer genoeg ook niet bereid is om doorgedreven inspanningen te leveren. Al wie ervaring heeft met de implementatie van de selectieve huisvuilophaling in zijn gemeente, weet met hoeveel weerstand dit telkens gepaard gaat. Iedereen is er nochtans van overtuigd dat dit meer dan ooit een noodzaak is.

In quasi alle publicaties van de Vlaamse regering en OVAM lezen we dat het Vlaamse afvalstoffenbeleid preventie en recuperatie onverminderd blijft vooropstellen. Dat zijn mooie woorden. De cijfers bewijzen evenwel dat men deze doelstelling in de praktijk absoluut niet haalt. In 1990 bedroeg de huisvuilproductie gemiddeld 365 kilogram per inwoner ; in 1995 was dit tot maar liefst 473 kilogram per inwoner en per jaar opgelopen. Dit betekent voor de betrokken periode een stijging met 108 kilogram per inwoner of 30 procent.

Uit de naakte cijfers blijkt dus dat het beleid op dit ogenblik nog steeds faalt. Een zekere stilstand ligt in het verschiet. Op basis van de stijging die we de voorbije vijf jaar gekend hebben, is een ander, offensiever beleid meer dan ooit noodzakelijk. Sta me toe grote vragen te stellen bij het gelanceerde beleidsplusscenario 2006, waardoor de huisvuilproductie zou moeten dalen van 473 kilogram per inwoner in 1995 naar 199 kilogram. Het klinkt een beetje zoals wishfull thinking en het is een zoveelste voorbeeld van het feit dat we in dit land meer curatief dan preventief denken en handelen. Extra aanmoedigen, extra stimulansen, een veel offensiever beleid en een grotere uniformisering, of we dat willen of niet, zullen meer dan ooit noodzakelijk blijken.

Zowel aan de kant van de burger als van de afvalproducent moeten we maatregelen durven treffen. We moeten dus kiezen voor een afvalbeleid op twee sporen. Enerzijds moeten de burgers ertoe worden aangezet minder restafval aan te bieden. Anderzijds moeten de bedrijven worden gestimuleerd om minder milieuvervuilend afval te produceren en zelf in te staan voor de inzameling en verwerking ervan, zoveel als mogelijk en billijk is. Een dergelijk beleid zal echter pas resultaten opleveren op middellange termijn omdat er een algemene mentaliteitswijziging, zowel bij de bevolking als bij de bedrijven, voor nodig is.

In Vlaanderen heeft het woord afvalverbranding een bijzonder negatieve bijklank omdat bij de bevolking de idee leeft dat dergelijke ovens bij uit-

Van Mechelen

stek stinken en milieuvervuilend zijn. We slagen er op dit moment niet in dit negatieve beeld om te buigen. Het logische gevolg hiervan is dat het Nimby-syndroom uitdrukkelijk de kop opsteekt. Niemand wil namelijk nog een dergelijke installatie in zijn buurt. Daarnaast willen alle burgers dat hun huisvuil zo snel en zo goedkoop mogelijk wordt opgehaald en verwerkt.

De realiteit verplicht er ons echter toe te kiezen voor het een of het ander. We kunnen deze dialectische knoop enkel oplossen door het negatieve imago, dat de verbrandingsovens vandaag hebben, weg te nemen. Dat kan slechts op één manier, mijnheer Quintelier, en op dat punt ben ik het niet met u eens. Die manier bestaat erin te stellen dat de normen stipt correct en onverkort moeten worden nageleefd.

Mijnheer de minister, vandaag zien we onszelf echter geconfronteerd met de politieke vraag welke normen we nu moeten naleven. Waarover debatteren we hier? Er is de Europese richtlijn die werd geïmplementeerd in de Vlarem II-wetgeving en waarbij een norm naar voren werd geschoven van 0,1 nanogram toxische elementen per kubieke meter. Maar, sinds enkele dagen bestaat nu ook de Kelchtermansnorm, die spreekt van 2 nanogram per kubieke meter.

Bij de toelichting van uw beleidsbrief enkele dagen geleden, zei u dat het afvalstoffenplan 1991-1995 met betrekking tot het sluiten van oudere ovens werd uitgevoerd. Er werden in Vlaanderen inderdaad zes verbrandingsinstallaties op negentien gesloten. In datzelfde afvalstoffenplan stond dat vanaf 1 januari 1997 de Vlarem II-emmissienormen van kracht moesten zijn voor de nieuwe en de grotere installaties. Tevens stelde het plan voor de kleinere installaties tot 2001 een overgangsnorm van 0,4 nanogram per kubieke meter vast, zoals u zonet zelf bevestigde. Dat zijn dus normen die vastgelegd werden in een vorig afvalstoffenplan voor Vlaanderen.

Het is dan ook niet toevallig dat u het VITO de opdracht hebt gegeven om aanvullend op de metingen van 1992 en 1993 in 1995 en 1996 nieuwe metingen te doen bij die ovens, aangezien inderdaad op 1 januari 1997 de nieuwe normen van kracht werden. Dat stond in het plan; het was de wet en de afspraak.

Ik stel me alleen de vraag waarom men elf maanden heeft gewacht om het signaal te geven dat een

aantal zaken niet meer door de beugel konden. Het gaat hier over normen die reeds vroeger werden vastgelegd en die onverkort van kracht zouden zijn vanaf 1 januari van dit jaar. Indien men de geldende normen consequent zou toepassen, mijnheer de minister, zou dat betekenen dat van de dertien nog werkende huisvuilverbandingsinstallaties in Vlaanderen er niet minder dan acht zouden moeten worden gesloten. Ik begrijp dat zich hier een probleem naar capaciteit stelt. De politieke vraag, mijnheer de minister, is zeer uitdrukkelijk: waarom is er de voorbije elf maanden niet opgetreden bij het handhaven van de norm die sedert 1 januari 1997 vastligt?

Minister Theo Kelchtermans : Uw vraag, die belangrijk is en ook al door anderen is gesteld, wekt de indruk dat er niet werd opgetreden. Dat is niet zo. De norm geldt vanaf 1 januari 1997. Er zijn metingen gebeurd. Bij iedere overtreding van de norm stelt de milieu-inspectie vanzelfsprekend de overtreding vast en wordt een proces-verbaal opgemaakt. Elk proces-verbaal heeft mogelijke consequenties ten overstaan van de bestuurders en verantwoordelijken voor de uitbating. De meest drastische maatregel is ervan uit te gaan dat eens er genoeg met gele kaarten is gezwaaid, we rood trekken. Het moment was gekomen om na de gele kaarten, de rode te trekken voor een aantal installaties.

Uw analyse alsof er niets zou zijn gebeurd, is niet juist. Er is een dossier opgebouwd om te verantwoorden dat men vandaag rood trekt. Men kan hoogstens zeggen dat men na de eerste of de tweede gele kaart al rood had moeten trekken. Er was tijd voor aanpassingen. Nu wordt rood getrokken na meerdere verwittigingen.

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier : Mijnheer Van Mechelen, ik heb u daarstraks niet willen onderbreken, maar ik herhaal toch even een van mijn laatste zinnen: 'Vlaanderen hanteert daarbij de Vlaremnorm van 0,1 nanogram, de meest strenge norm van allemaal, die we absoluut wensen toe te passen.' Wij willen geen aanpassing.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Quintelier, ofwel stellen we vandaag dat hetgeen was afgesproken in het afvalstoffenplan 1991-1995, wordt uitgevoerd. De vervaldatum was 1 januari 1997. Daartoe werden aanvullende metingen uitgevoerd door het VITO in opdracht van de minister in 1995 en 1996. De cijfers waren dus voorhanden. Er was tijd genoeg om gele kaarten te trekken, mijnheer

Van Mechelen

de minister. Ofwel passen we de normen aan om ervoor te zorgen dat de installaties kunnen draaien. Ik kom nu tot de fundamentele vraag waarop u vandaag moet antwoorden : waarop baseert u zich om de in 1997 afgesproken norm thans te versoepelen met twintig tot vijf keer ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, om geen misverstand te hebben : er is geen enkele norm versoepeld. De norm blijft overeind. De manier van optreden is een andere zaak. Ik onderschat het gezag van de voorzitter van de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud niet, en daarom stel ik u vandaag uitdrukkelijk de vraag : bedoelt u dat afvalverbrandingsovens, zodra ze de grens van 0,1 nanogram overschrijden, ogenblikkelijk dicht moeten ?

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister, u hebt daarnet zelf gezegd dat er een overgangsnorm van 0,4 nanogram was vastgelegd door de Vlaamse regering. Is dit juist of niet ?

Minister Theo Kelchtermans : Vanaf 1 januari 1997 is het voor iedereen 0,1 nanogram. Alleen de overgangsnorm voor de kleine ovens was 4 nanogram, maar de kleintjes zijn eruit.

De heer Dirk Van Mechelen : U zegt zelf in uw afvalstoffenplan dat de toelaatbare overgangsmaatregel 0,4 nanogram bedraagt tot het jaar 2001.

Minister Theo Kelchtermans : Dat geldt voor de kleine ovens. We spreken hier over de grotere. Momenteel is geen enkele kleine oven die ressorteert onder de voorlopige afwijking tot het jaar 2001, nog operationeel.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister, de politieke vraag is of we de overgangsmaatregel die u zelf bepaalde voor de kleine ovens – 0,4 nanogram per kubieke meter – door de vingers kunnen zien. Het is een tolerantiegrens ten aanzien van de volksgezondheid. Die norm wordt op dit ogenblik met vijf vermenigvuldigd voor de grotere ovens. Mijnheer de minister, ik stel u als politiek verantwoordelijke twee uitdrukkelijke vragen. Ten eerste : wat is de juridische basis voor de minister van Leefmilieu om deze norm af te kondigen ? Het gaat hier over een Vlaamse-norm die opgenomen is in een besluit van de Vlaamse regering. Van dit

besluit wordt afgeweken door de norm op 2 nanogram te brengen.

Mijn tweede vraag heeft betrekking op het voorzorgsprincipe, waaraan in dit parlement niet meer wordt getwijfeld. Dat principe wordt gehanteerd als we niet zeker zijn van onze zaak op het vlak van volksgezondheid. In wetenschappelijke kringen bestaat er een consensus over het handhaven van een tolerantie tot 0,4 nanogram als overgangsnorm. Mijn politieke vraag aan u, mijnheer de minister, luidt dan ook als volgt : op basis van welke medisch-wetenschappelijke criteria baseert u zich om die 0,4 nanogram te versoepelen tot 2 nanogram ?

We moeten natuurlijk weten wat we willen. Als we morgen die 0,4 nanogram onverkort toepassen, zitten we met een aantal capaciteitsproblemen. Ondertussen werd Indaver-Beveren opgestart en stellen we vast dat het politieke gehacketak in Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant blijft doorgaan.

In de voorbije jaren hebben de beleidsmensen geen keuzes gemaakt en geen knopen doorgehakt. Dit zadelt ons niet alleen op met een bodem- en waterverontreinigingsprobleem, maar ook met een reusachtige afvalberg die we niet kunnen wegwerken wegens een gebrek aan nieuwe, moderne en adequate verbrandingsinstallaties. Voor zo een beleid hebben we tien jaar lang geen verantwoordelijkheid gedragen. Mijnheer Sauwens, laat ons duidelijk zijn : de politieke verantwoordelijkheid voor deze situatie ligt bij deze regering.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Van Mechelen, ik zal uw vragen dadelijk beantwoorden, maar ik wil het volgende al kwijt. Ten eerste wekt u de indruk dat er niet opgetreden wordt. Dat spreek ik formeel tegen.

Ten tweede wil ik van u een duidelijk antwoord op de vraag of bij een overtreding van de norm van 0,1 nanogram, onmiddellijk de meest drastische maatregel moet worden genomen, namelijk sluiting. Of ziet u in dat er een kleine overgang mogelijk moet zijn, voor een eventuele bijsturing ?

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister, 0,1 nanogram is de norm. 0,4 is de overgangsnorm die u zelf gehanteerd hebt voor kleine installaties en die u als de tolerantiedrempel hebt bestempeld. Er is geen enkele reden om die tolerantiedrempel te verhogen naar 2 nanogram. U kent de resultaten van de metingen al langer dan ik :

Van Mechelen

Wilrijk 4,34 ; Edegem 4 ; en Oostende 3,76. Dit zijn de ergste gevallen.

De voorzitter : Mijnheer Van Mechelen, mag ik u vragen af te ronden ? Uw vijftien minuten spreek-tijd is om.

De heer Dirk Van Mechelen : De actualiteit gebiedt mij nog een bijkomende politieke vraag te stellen aan de minister. Deze vraag is geïnspireerd op een ontmoeting die wij op 22 oktober in dit parlement hadden met twintig Amerikaanse burge-meesters die bevoegd zijn voor het milieubeleid.

In Amerika werden omwille van dezelfde proble-matiek diverse ovens gesloten. Daar is men nood-gedwongen weer overgegaan op storten. Men oor-deelde immers dat het storten in dit stadium tijde-lijk minder gevaar opleverde voor de volksgezond-heid, dan het gebruik van de verouderde, onaange-paste ovens. U hebt een stortverbod afgekondigd voor 1998. Is het in het licht van deze discussie niet beter om gedurende een zo kort mogelijke termijn het storten toe te laten, in afwachting van het in orde brengen van de installaties ?

Mijnheer de minister, ik hoop dat u van dit debat gebruik zult maken om ons te zeggen wat er in Vlaams-Brabant met Drogenbos zal gebeuren. Er wordt daarover nu al zo lang gediscussieerd. Er werd lang gediscussieerd en er bestaan talloze plannen. Ik neem aan dat de knoop nu zal worden doorgehakt. Mijnheer de minister, ik zou graag van u horen dat de nieuwe installatie zal beantwoorden aan de strengste criteria, namelijk aan de maxi-mumnorm van 0,1 nanogram uitstoot. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : 'Door verbranding is de afvalberg in de kiem gesmoord, weggesmolten zoals sneeuw voor de zon, even smetteloos, tot van het afval niets meer overblijft dan as'. Voorzitter, collega's, u begrijpt dat dit mijn tekst niet is en u zult dat des te beter begrijpen wanneer ik even verder lees : 'Zo verwerkt de Isvag sinds 1980 uw afval. Met vuur, omdat haar opdracht elke inwoner ten goede komt'. Deze tekst komt uit de brochure van één van de ondertussen gesloten ovens. Ik citeer het vervolg van de tekst waarin ons het volgende wordt gegarandeerd : 'Ook in de omgang wil de Isvag zich een goede buur tonen, naar de omwonenden luisteren en vrijuit informeren'.

Collega's, dit is een tamelijk recente brochure, die ondertussen door de feiten is achterhaald. De bro-chure toont wel perfect aan hoe wij de afgelopen jaren en decennia dachten over afvalverbranding. Het overdreven enthousiasme, dat in vele gevallen voortvloeide uit verregaande onwetendheid, geldt vandaag op een aantal plaatsen nog steeds.

Mijnheer de minister, wij juichen uiteraard toe dat er ondertussen al vijf ovens werden gesloten, al was het maar omdat u daarmee het beleid van uw voor-ganger voortzet, die ook een aantal versleten, ver-ouderde en gevaarlijke ovens heeft gesloten. Toch stellen we vast dat er nog steeds met normen wordt gegoocheld. Voor- en tegenstanders hanteren de norm die het best in hun kraam past. In Vlaande-ren, maar ook daarbuiten, ontbreken nog altijd de minimale gegevens over dioxines in het leefmilieu en over hun oorsprong, effecten en duur. Op dat gebied is Vlaanderen een ontwikkelingsland.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer Tobback, er bestaat wel degelijk een zeer goed dossier over dioxines. Het werd in 1995 gemaakt door het VITO. Er wordt zeer nadrukkelijk in vermeld welke deposities en emissies van dioxine overal werden gemeten en welke maatregelen nodig zijn om een serieuze reductie ervan te bereiken. Ik geef toe dat er reeds een daling van dioxines waar te nemen is, maar het dossier maakt duidelijk dat de maatregelen vlugger moeten worden genomen. De maatregelen die in het dossier werden voorgesteld, heb ik al eens aan het parlement voorgelegd, maar toen stond enkel mijn fractie achter deze voorstel-len. U mag dus niet zeggen dat er geen kennis over het dioxineprobleem bestaat in België. Verder is het ook bekend dat wij nog steeds het land zijn met de hoogste concentratie aan dioxines in de moe-dermelk.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, ik twijfel geen ogenblik aan de woorden van de heer Malcorps, maar ik verwees niet naar de theo-retische kennis over het bestaan en de gevolgen van de dioxines. Deze gegevens bestaan en zijn zelfs internationaal beschikbaar.

Mijnheer Malcorps, over de concentratie van dioxi-nes in de moedermelk werd inderdaad onderzoek uitgevoerd, maar in België worden nog steeds geen systematische metingen uitgevoerd naar de dioxi-nes in de lucht of in de bodem, zeker niet op de plaatsen waar de afvalovens zich bevinden. Daar-

Tobback

om is het zo moeilijk om de mensen uit een wijk als Neerland een antwoord te geven op de vraag wat de oorzaak van de bestaande fenomenen en drama's is. Niemand kan weerleggen of bevestigen dat de oorzaak ligt bij de huidige uitstoot van de oven of bij de uitstoot van tien jaar geleden of bij de aanwezige bodemvervuiling of bij wat dan ook. We discussiëren zonder voldoende gegevens. Ik zeg niet dat het rapport van het VITO niet correct is. Ik zeg ook niet dat we de wetenschappelijk vastgestelde gevolgen van dioxines in het buitenland niet kennen. We beschikken echter niet over voldoende gegevens.

Dat toont aan op welke manier we in Vlaanderen tijdens de afgelopen decennia het afvalbeleid hebben gevoerd. Dat zorgt er ook voor dat een stad als Antwerpen nog altijd in grote mate een beleid van afvalverbranding voert. De groene schepen in Antwerpen pleitte bij de Isvag-oven zelfs voor een uitbreiding van de capaciteit voor Antwerpen. Ze is blijkbaar ook niet in staat om de gevolgen daarvan te beoordelen. Als het klopt wat men zegt, dan heeft zij wel erg eigenaardige dingen gedaan.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : De Vlaamse Milieu-maatschappij heeft recent nog depositiemetingen gedaan. Men meet de neerslag van dioxines op dit ogenblik, en dus niet uit het verleden. Die resultaten zijn opgetekend en minister Kelchtermans heeft die op de persconferentie in bijlage meegegeven. We beschikken dus wel over recente gegevens.

Mieke Vogels stuurt ook aan op de definitieve sluiting van de Isvag-oven. Ze vindt het ook onverantwoord dat er nog verder wordt verbrand in woonwijken.

De heer Bruno Tobback : Op 30 september 1997 – nog geen twee maanden geleden – drong ze aan op een verhoging van de capaciteit. Blijkbaar is ze erg snel van gedachten veranderd. Ik betwijfel trouwens of dat gebeurd is op wetenschappelijke gronden.

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer Malcorps, in Knack zegt u dat het Vlaams milieubeleid veel te traag gaat. U stelt dat er bijzondere inspanningen moeten worden gedaan voor selectieve omhaling, preventie, hergebruik en recyclage. U

vertelt er echter niet bij dat het Vlaams milieubeleid alleen maar tot die resultaten kan komen door politiek engagement van de gemeentebesturen.

Antwerpen heeft al drie jaar een leefmilieuschepen van uw partij. We stellen vast dat het afvalvoorkomingsbeleid ook daar erg traag verloopt. Antwerpen zorgt voor 10 percent van het Vlaamse huisafval, dat is geen kleine verantwoordelijkheid voor Mieke Vogels. Er wordt echter nog steeds geen enkele gesorteerde omhaling georganiseerd. *(Applaus bij de CVP)*

MOTIE VAN ORDE

Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 44 van ons Reglement heeft de heer Bossuyt bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik wil aanvaarden dat er onderbrekingen zijn, maar dan moeten die betrekking hebben op wat de spreker zegt. Wat nu gebeurt, vervalst het debat volledig.

De voorzitter : Wanneer een lid vraagt om tussenbeide te komen, dan verleen ik het woord. De voorzitter leidt nog altijd de debatten, niet de spreker. *(Rumoer)*

De heer Gilbert Bossuyt : Een spreker heeft toch nog steeds het recht te spreken ?

De voorzitter : Wanneer iemand de spreker onderbreekt, leg ik de spreektijd stil. Zo kan iedereen zijn toegestane vijftien minuten volmaken.

Het incident is gesloten.

DEBAT over de verbranding van afvalstoffen

Debat *(Voortzetting)*

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het debat over de verbranding van afvalstoffen.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik wil nog even reageren op de gemakkelijke kritiek van mevrouw De Schamphelaere. Het is een vaststaand feit dat in een schepencollege alle partijen mee de verantwoordelijkheid dragen. Mevrouw Vogels heeft van bij de aanvang van haar mandaat gezegd dat ze zo snel mogelijk een afvalpreventie- en recyclagebeleid in Antwerpen wou organiseren. Het zijn de andere partijen in die coalitie – de partijen die ook hier in de meerderheid zetelen – die dat beleid voortdurend geboycot hebben. Ik hoop dat zowel het Vlaamse als het Antwerpse beleid snel vordert in de goede richting. (*Rumoer*)

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Tobbacq, de VMM heeft inderdaad een uitgebreid meetnet voor de depositiewaarden van dioxines ter beschikking. De VMM werd opgedragen voor een uitbreiding van dat net. Tijdens een vergadering werd gisteren trouwens overeengekomen dat dat net in belangrijke mate en zeker op de kritische punten zal worden uitgebreid.

Ik moet ook nog iets kwijt over de betwiste Isvagoven. Mevrouw Vogels is zeer bezorgd om deze problematiek en doet ongetwijfeld haar best, maar de stad Antwerpen is nu eenmaal de belangrijkste aandeelhouder in de intercommunale. Ze kan bijgevolg te allen tijde haar verantwoordelijkheid opnemen. De lokale instanties zouden meer bezorgdheid moeten tonen. Ze kunnen zelf beslissingen treffen. Ik zal me daar niet tegen verzetten. Ik kan ook beslissingen opleggen, maar als dat niet hoeft, doe ik dat liever niet. Vier van de vijf ovens die gevraagd werden hun deuren te sluiten, hebben dat intussen gedaan.

De voorzitter : De heer Tobbacq heeft het woord.

De heer Bruno Tobbacq : Ik zal me verder niet verliezen in de discussie over Antwerpen en Isvag. Ik heb ze zelf aangestoken, ik weet het. Ik had wel niet zoveel enthousiasme verwacht.

We zijn zeer verheugd over de sluiting van de vijf ovens. We stellen ons echter ook nog vragen. Gaat het hier om een definitief pakket of zal men verder gaan ? Komen er sancties tegen de ovens die niet

aan de normen voldoen ? Ik ben het in grote lijnen eens met de woorden van de heer Van Mechelen.

Een van de schrijnendste toestanden, waarover we jammer genoeg veel minder te zeggen hebben, is de oven van het Brussels Gewest in Neder-Over-Heembeek. Die oven is in zijn eentje verantwoordelijk voor evenveel vervuiling als de vijf gesloten ovens samen. Hij zorgt in de regio Vilvoorde-Mechelen voor ernstige vervuiling. We vragen daarom dat de minister de regering van het Brussels Gewest onder druk zet om vergelijkbare maatregelen te treffen en een even grote strengheid aan de dag te leggen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik vind het gedachtegoed van de heer Tobbacq zeer interessant. U hebt gelijk, mijnheer Tobbacq, de dioxine-uitstoot richting Vilvoorde-Mechelen is enorm. Men heeft daar nog geen antwoord op. U vraagt aan de minister om druk uit te oefenen op de beleidsverantwoordelijken. In een ander debat hoorden we recent nog hoe belangrijk overleg kan zijn. Hoe ziet u dat, mijnheer Tobbacq ? Hoe wilt u dat aanpakken, mijnheer de minister ? U hebt een lovenswaardig initiatief genomen, maar hoe wilt u optreden in Brussel ? Wat zijn de vooruitzichten op korte termijn ?

De voorzitter : De heer Tobbacq heeft het woord.

De heer Bruno Tobbacq : Ik stel me nog een tweede vraag bij deze sluitingsstrategie : zal dit niet leiden tot het aanleggen van een even grote capaciteit aan nieuwe ovens ? Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Vlaanderen heeft momenteel nog nood aan een zekere verbrandingscapaciteit, daarover is geen twijfel mogelijk. Wie beweert dat verbranding overbodig is, heeft ongelijk. Wie dus elke nieuwe oven bij voorbaat verwerpt, kiest impliciet voor het behoud van de huidige verouderde kachels.

Dat betekent echter niet dat we evenveel moeten bijbouwen als we sluiten. De verbrandingscapaciteit moet zo beperkt mogelijk worden gehouden en elke nieuwe oven moet qua technologie en milieu-garanties veel beter zijn dan de ovens die gesloten worden.

We betreuren dat niet alle preventiekansen worden benut. Dat heeft niet zozeer te maken met onwil van het beleid als wel met de geringe medewerking op het terrein. Zo huiver ik van de intenties van Fost Plus. Als ik lees dat binnen de Minaraad het

Tobback

VEV pleit voor uitstel en vertraging van de terugnameplicht, ben ik erg ongerust : zullen we er ooit in slagen om met een degelijk voorkomingsbeleid de verbrandingscapaciteit effectief te beperken ?

Men moet ook op zoek gaan naar nieuwe technologieën die de verbranding kunnen vervangen. Zelfs de modernste oven schiet immers te kort. Als er meer geavanceerde systemen bestaan, moeten die worden aangewend, denk aan het vergistingsstelsel dat nu al in Antwerpen wordt gepland. Met die nieuwe technologieën moet in onze planning rekening worden gehouden. Ons huidige afvalstoffenplan is al achterhaald : de percentages van recuperatie en recyclage zijn te laag ; de nieuwe technologieën voor de verwerking van de restfractie krijgen te weinig aandacht.

Om het probleem van de Neerlandwijk op te lossen, zijn drastische maatregelen nodig. De vragen en zorgen van de mensen zijn terecht. Het beleid is hen verantwoording verschuldigd. Ondertussen moeten we er nu voor zorgen dat we de komende jaren niet met de regelmaat van een klok met een nieuw Neerland worden geconfronteerd. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal beginnen met het positieve nieuws. Agalev steunt van harte de beslissing van de minister om de vijf meest vervuilende verbrandingsovens in Vlaanderen te sluiten. Zoals de heer Van Mechelen heeft gezegd, komt de beslissing natuurlijk rijkelijk laat. We zijn nu in november 1997, terwijl de strengere norm voor dioxines al van 1 januari 1997 van kracht is. Laten we de beslissing echter positief bekijken : beter laat dan nooit. Ik vrees echter dat hiermee geen eind zal komen aan hetgeen ik enkele maanden geleden het gedoogbeleid inzake de uitstoot van verbrandingsovens heb genoemd, een beleid dat al jaren wordt gevoerd.

De minister hanteert twee normen. Hij gebruikt de strenge wettelijke norm van 0,1 nanogram toxisch equivalent per normaal kubieke meter, die ook door Duitsland en Nederland wordt gehanteerd. Dat is de richtnorm van Europa, de ontwerpnorm van de nieuwe verbrandingsrichtlijn rond huishoudelijk afval. Het blijft het criterium voor de milieuinspectie, zegt de minister. Toch wordt nu volledig arbitrair een tweede norm ingevoerd, de zogenaamde gedoog- of Kelchtermansnorm van 2 nanogram.

Ik weet dat het meten van dioxines geen simpele klus is. Onze meetapparatuur is niet de meest verfijnde. Men moet dus rekening houden met aanzienlijke foutenmarges. Er is hier echter een verschil van de orde van grootte van factor 20 tussen 0,1 en 2 nanogram. Dat is eenvoudige rekenkunde.

Collega's, ovens die meer dan 2 nanogram aan dioxines uitstoten, zal men dus sluiten. Wie alleen maar de wettelijke norm overschrijdt, krijgt een vermaning van de milieu-inspectie en een reeks van aanbevelingen. Dat is een situatie die we reeds sinds jaar en dag kennen, met het gekende resultaat. Het is dus nog helemaal niet zeker dat de vijf genoemde ovens ook effectief dicht zullen blijven. Dat is de voorbije dagen duidelijk gebleken. De minister heeft in één adem in een heropstartprocedure voorzien voor ovens die tijdelijk in gebreke werden gesteld. Als de exploitanten aantonen dat ze terug beneden de gedoognorm van 2 nanogram geraken, mogen ze weer aan het werk. 2 nanogram wordt dus de officiële sluitings- en heropstartgrens.

De minister maakte zelf de vergelijking met verkeersovertredingen. Als men 130 kilometer per uur rijdt op de autoweg of 60 kilometer in de bebouwde kom, tot daar aan toe. Men krijgt misschien een vermaning of als men pech heeft een boete. Pas als men echt overdrijft, wordt streng opgetreden en het rijbewijs ingetrokken. Dit is natuurlijk een zeer gevaarlijke vergelijking. Afgelopen zaterdag was ik aanwezig bij een actie van de Voetgangersbeweging in Berchem, omdat daar een oudere man op de Grote Steenweg, op het zebrapad dan nog, was doodgereden. Daar werd het gedoogbeleid ten aanzien van verkeersovertredingen in de bebouwde kom, dat nota bene werd vastgelegd in een ministeriële omzendbrief, zwaar aangeklaagd.

De minister verantwoordt zijn gedoogbeleid door te stellen dat 2 ng TEQ/Nm³ de grens is waarboven pas gezondheidseffecten optreden. Dit vind ik wel een zeer rare opvatting. Hij zegt dus met zoveel woorden dat men de 0,1 ng-norm niet ernstig hoeft te nemen. We spreken uiteindelijk maar over één tiende van een miljardste van een gram.

Ik ben zelf zeker geen dioxine-expert. Toch meen ik te weten dat bij het vastleggen van veilige normen voor de gezondheid, en zeker voor een van de gevaarlijkste stoffen die we in het milieu kennen, altijd wordt gewerkt met veiligheidsmarges. En die marges zijn er niet zomaar. Die dienen bijvoorbeeld om het mogelijk te maken om proeven met gevaarlijke stoffen, zoals dioxines of furanen, bij muizen of ratten veilig te extrapoleren naar mensen. Belangrijker nog, de veiligheidsmarges zijn

Malcorps

nodig om rekening te houden met zwakkere groepen, zoals kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, zieken. Een norm als de fameuze 0,1 ng komt dus niet zomaar uit de hemel vallen.

Als er al discussie is over deze standaard in wetenschappelijke kringen, dan gaat het over de vraag of die wel streng genoeg is. Begin dit jaar is internationaal voor eens en voor goed uitgemaakt dat dioxine een kankerverwekkende stof is. Ze is dus niet zomaar een beetje potentieel kankerverwekkend, maar carcinogeen tout court. We weten toch allemaal wat dat betekent. Voor kankerverwekkende stoffen bestaat er geen veilige norm. Alle specialisten zijn het daarover eens. Men kan zich even goed afvragen of het voor een kind veiliger is om in een hooiberg met vijf, drie of één enkele lucifer te spelen.

Maar er is meer. Wetenschappers onderzoeken momenteel de invloed van een hele reeks schadelijke chemische stoffen – waaronder dioxine – op het endocrien stelsel. Er wordt met name onderzocht welke invloed er wordt uitgeoefend op de hormonale evenwichten in ons lichaam. Zo onderzoeken ze de effecten op de vruchtbaarheid en op de immuniteit. Met dat laatste bedoelt men de afweercapaciteit die men heeft tegenover allerlei ziekten. Deze onderzoekers zijn tot de verbijsterende vaststelling gekomen dat stoffen zoals dioxines, in een nog veel lagere concentratie dan nu is vastgelegd in de officiële normen in de V.S. en Europa, onherstelbare verwoestingen kunnen aanrichten. We denken dan bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van kinderen in de moederschoot. De Amerikaanse toxicologen Moore en Peterson toonden aan dat bij een eenmalige blootstelling van vrouwelijke ratten aan een kleine concentratie dioxines – die veel kleiner is dan de 0,1-norm – op de vijftiende dag van de zwangerschap, de mannelijke nakomelingen meer dan de helft minder zaadcellen produceerden. Voor het geval men mij niet gelooft, heb ik de referenties van dat onderzoek meegebracht.

Voor een goed begrip wil ik hier even een korte parenthese openen over maten en gewichten. Men spreekt nogal gemakkelijk over een tiende van een miljardste van een gram. Bij dioxines en rookgasen hebben we het inderdaad over een tiende van een miljardste van een gram per kubieke meter, per 1.000 liter dus. Dat kan als norm absurd lijken; dat gaat onze verbeeldingskracht te boven. Maar we moeten goed beseffen dat hormonen die in het lichaam letterlijk over leven en dood beslissen,

zoals bijvoorbeeld het krachtige vrouwelijke geslachtshormoon oestradiol, in concentraties optreden die nog een factor honderd of duizend lager liggen dan deze 0,1-norm. We spreken dan in termen van picogrammen; van biljoensten van een gram. In deze microwereld treden dioxines letterlijk op als olifanten in een porseleinwinkel. In deze wereld kunnen ze de normale werking van de hormonen en het endocrien stelsel grondig ontwrichten.

Ik heb er reeds aan herinnerd dat in België en in Vlaanderen in de moedermelk de hoogste concentraties van dioxines ter wereld worden opgetekend. We mogen in ons land dus zeker geen bijkomende risico's aanvaarden, laat staan de veilige norm die wordt aanvaard in andere landen, waar het risico stukken lager ligt dan bij ons, zomaar op een blauwe maandag met een factor twintig optrekken. Het argument van de minister dat 2 nanogram voor dioxines en furanen – en dus ook voor PCB's – een voldoende veilige norm zou zijn voor de gezondheid, is vanuit wetenschappelijk oogpunt gewoon prietpraat.

Laten we terugkeren naar de macrowereld, die we veel beter kennen. Ben ik blind voor het feit dat we niet zomaar, van vandaag op morgen, alle verbrandingsovens in Vlaanderen kunnen sluiten? Natuurlijk niet. Ik beseef heel goed dat een keuze om voor korte of lange tijd opnieuw grote hoeveelheden afval te storten, een weinig aantrekkelijk alternatief is. Ik kan de minister en de heer Van Mechelen daarin volgen. De nadelige effecten op milieu en gezondheid van het storten van afval zijn minstens even groot – waarschijnlijk zelfs groter – dan die van het verbranden van afval. Professor Pluygers, die terzake in België een expert is, waarschuwde recent nog met klem voor de gezondheidseffecten van stortplaatsen in ons land.

Als we nu voor een situatie staan waarin haast alle verbrandingsovens in Vlaanderen de wettelijke norm van 0,1 nanogram overschrijden, dan is dit het gevolg van een schaamteloos gedoogbeleid, dat jaren heeft geduurd. De exploitanten waren ruim op voorhand op de hoogte van het feit dat ze deze nieuwe, strengere norm moesten halen tegen begin 1997. Maar het beleid van deze minister was er een van laissez faire, laissez passer. Men kan niet beweren dat er nooit is opgetreden. De milieu-inspectie heeft verschillende keren de gele kaart getrokken. Maar het was de bedoeling dat er vanaf 1 januari 1997 effectief zou worden opgetreden. Verschillende metingen waarnaar hier wordt verwezen, zijn gebeurd in maart 1997. Op een bepaald ogenblik

Malcorps

had men dus de rode kaart kunnen trekken. Dat is echter niet gebeurd.

Uiteraard kan men niet van vandaag op morgen het roer helemaal omgooien. We zullen enige tijd nodig hebben om de illegale emissies in te dijken. En het is natuurlijk logisch dat begonnen wordt met de grootste dioxinespuiters. Maar het kan niet dat in een rechtsstaat de minister zelf de nodige legitimering aanreikt om de wet permanent te blijven overtreden. Die 0,1 nanogram is de Vlarenorm. Die norm geldt voor alle ovens en moet worden gerespecteerd. De rest is praat voor de vaak. Als de minister deze norm niet aanvaardt, of niet van plan is deze norm af te dwingen, dan moet hij de politieke moed hebben om een versoepeling van deze norm te vragen in dit parlement. Laten we in dat verband eens de vergelijking maken met de problematiek der snelheidsovertredingen. Touring Wegenhulp vraagt om op de autosnelwegen de snelheidslimiet op te trekken tot 130 kilometer per uur. 85 percent van de automobilisten blijft immers onder de snelheidslimiet van 130 kilometer per uur, maar niet onder die van 120 kilometer per uur. De minister moet dan maar hetzelfde doen. Eén zaak is echter duidelijk : met zorg voor de volksgezondheid zal een dergelijke maatregel niets meer te maken hebben. De groenen zullen een dergelijke versoepeling in de wet of de praktijk nooit aanvaarden.

Overigens gaat het niet alleen om dioxinen. Verbrandingsovens stoten naast dioxinen ook zware metalen, stikstofoxide, chloriden en fluoriden uit. Ook wat deze parameters betreft, zondigt het merendeel van de verbrandingsovens. Meer zelfs, Vlaanderen overtreedt hier de Europese richtlijn die duidelijk zegt dat ovens die deze norm bruuskieren, niet verder mogen werken. Ik citeer uit artikel 8 van de richtlijn 89/369 : 'de bevoegde autoriteiten zien erop toe dat de exploitant de betrokken installatie niet in werking houdt zonder dat de emissienormen in acht worden genomen.' De Europese Commissie heeft overigens reeds een procedure opgestart om België voor het niet-naleven van de terzake geldende richtlijnen in gebreke te stellen.

Laten we tot de essentie komen. En de essentie is de volksgezondheid. De beroering rond de Isvagen IHK-ovens in Wilrijk en Edegem en rond de andere ovens, is ontstaan omdat mensen bezorgd werden om hun gezondheid en in de eerste plaats om de gezondheid van hun kinderen. Gezondheidsklachten werden immers niet ernstig geno-

men. De overheid bleef totaal ongevoelig voor vragen van angstige en onzekere ouders. Niemand van ons is op dit ogenblik bij machte om op al deze vragen een eenduidig antwoord te geven. Ook de mensen van het VITO kunnen dit niet.

Wanneer het voorzorgsprincipe ergens moet worden ingeroepen, dan is het hier wel. Het is immers zeker dat er in het verleden op een totaal onverantwoorde manier werd vervuild. Jarenlang werden concentraties aan dioxinen uitgestoten die elke verbeelding tarten. Op dit gebied kunnen en mogen we niet achteloos optreden. We kunnen geen bijkomende risico's meer accepteren. In de praktijk blijkt immers dat zich talloze gevallen voordoen van kanker, astmatische aandoeningen en genetische afwijkingen bij kinderen die kunnen te maken hebben met dioxinevervuiling. Ik zeg wel kunnen, omdat niemand op korte termijn kan bewijzen dat er een oorzakelijk verband is tussen de vervuiling door de ovens en de ziektebeelden die zich voordoen. Er zijn ook andere factoren zoals het autoverkeer op de Boomsesteenweg, het bedrijf Atlas Copco, de ondergrond enz. Maar we kunnen van de Neerlanders toch niet verlangen dat ze bewijzen dat hun problemen eenduidig van de ovens afkomstig zijn. Dit zou fundamenteel onbillijk zijn. De bewijslast moet juist worden omgekeerd. Het is aan de overheid die mee participeert in de intercommunales die beslist hebben bijgedragen aan de vervuiling, om te bewijzen dat ze eventueel niet of slechts gedeeltelijk aansprakelijk is. De bal ligt in ons kamp. De verantwoordelijkheid is de onze.

Collega's, ik vraag dan ook dringend uw steun voor de motie over de gezondheidsproblemen rond verbrandingsovens, waarover morgen zal worden gestemd. Twee weken geleden heb ik hierover een interpellatie tot mevrouw Demeester ingediend. Ik vraag met aandrang dat u eveneens uw goedkeuring geeft voor een onderzoek naar alle vervuilde sites in Vlaanderen en naar mogelijke gezondheidseffecten, te beginnen met die plaatsen waar verbrandingsovens jarenlang actief waren en jarenlang straffeloos de wettelijke normen mochten overtreden. Het is onze verantwoordelijkheid om vast te stellen wat daarvan de gevolgen zijn. In Neerland moesten de ouders zelf op speurtocht gaan om vast te stellen dat hun kinderen met vergelijkbare afwijkingen te kampen hadden. Dit mag nooit meer gebeuren.

Ik vraag in deze motie dat de wet eindelijk wordt toegepast en dat alle ovens worden gesloten die de wettelijke norm van 0,1 nanogram blijven overtreden. Er moet een einde komen aan het gedoogbe-

Malcorps

leid. Als verbrandingsovens blijven vervuilen, moeten we hun rijbewijs afnemen. Ik hoop dat iedereen deze motie zal goedkeuren.

– *De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Tot zover de oude ovens, maar wat moet er nu in de toekomst gebeuren? Moeten we nu kiezen voor een reeks van nieuwe ovens en die oude knarren definitief afschrijven? Het vuur waarmee de minister nu – na jaren passief toekijken – aan de vooravond van de grote beslissing over de nieuwe verbrandingsovens het snoeimes in de verbrandingssector zet, is uiteraard meer dan verdacht. Gisteren liet hij al verstaan dat een nieuwe oven in Drogenbos zo goed als onvermijdelijk is. Tegen zijn zin natuurlijk: het is de schuld van de Brusselaars.

Nieuwe ovens zullen uiteraard minder vervuilen dan de oude. Nieuwe wagens braken ook minder uitlaatgassen uit dan oude. Maar als er meer auto's komen die meer kilometers afleggen, neemt de vervuiling toch toe. Dat bleek uit het laatste rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij over de luchtkwaliteit. De uitstoot van stikstofdioxide door het autoverkeer neemt opnieuw toe. Meer ovens die meer afval verbranden, zullen dus ook meer vervuilen. Nieuwe ovens blijven trouwens niet nieuw. Oudere ovens oplappen is een hachelijke onderneming. Moeten we er nog een tekening bij maken?

Het is bijna Sinterklaas. De minister zal de groepen die de voorbije jaren het meest hebben gelobbyd, met geschenken overladen. Voor de meerderheidspartijen en zeker voor de CVP is dit op dit ogenblik de grootste zorg. Hen interesseert niet of er meer wordt verbrand, noch onder welke voorwaarden dat gebeurt. Dat zijn vragen die maar even aan bod komen, zoals vandaag op deze tribune.

De echte vraag is wie waar mag verbranden, en hoeveel. Kunnen de intercommunales nog iets in de pap brokken? Hebben de provincies en Ipovo nog inspraak? Wie wint er, Seghers of Watco? Tractebel wint in elk geval. Wordt de positie van VLAR en die van de socialisten in Vlaams-Brabant verstevigd? Welke tarieven moeten de gemeenten betalen? Ik overdrijf misschien, maar u moet toegeven dat de echte vragen nauwelijks aan bod komen.

Er zijn twee essentiële vragen. De eerste is hoe afval kan worden voorkomen, hergebruikt en gere-

cycleerd. De commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitte unaniem kritiek op het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen. De regering hield daarmee geen rekening en heeft ondertussen de doelstellingen bepaald. Men discuteert nu enkel over de verwijdering van afval. We vrezen dan ook dat het plan van minister Kelchtermans enkel een verbrandingsplan zal zijn.

De tweede belangrijke vraag betreft de eindverwerking van de restfractie, die altijd nodig zal blijven. De vraag is welke technologieën moeten worden aangewend. Er zijn immers nog andere technologieën dan de klassieke verbrandingsinstallaties. Aan hun ontwikkeling wordt hier echter geen enkele kans gegeven. Over enkele weken zal het kabinet van minister Kelchtermans beslissen welke ovens waar zullen verbranden, terwijl er geen discussie heeft plaatsgehad over alternatieve mogelijkheden. De heer Tobbacq heeft terecht verwezen naar Antwerpen, waar voor het eerst een aanzet in die richting is gegeven. Men wil daar experimenteren met een scheidings- en vergistingsinstallatie.

De voorzitter: De heer Tobbacq heeft het woord.

De heer Bruno Tobbacq: Misschien experimenteert men in Antwerpen juist omdat men erop rekent ondertussen nog een groot deel te kunnen verbranden.

De heer Johan Malcorps: Antwerpen wil experimenteren met een scheidings- en vergistingsinstallatie. Dat is ook dringend nodig. In het meerjarenplan van de Nederlandse regering heeft men twee scheidings- en vergistingsinstallaties ingeschreven. Vlaanderen moet volgen. Ik hoop dat het Vlaams Gewest een dergelijk experiment in Antwerpen wil steunen. In Nederland en Duitsland heeft men ondervonden dat diversificatie aangewezen is, en dat een overcapaciteit aan verbrandingsinstallaties in de toekomst miljarden zal kosten.

Dit parlement noch de Vlaamse bevolking hebben inspraak in de technologiekeuze, die nochtans heel belangrijk is. We discussiëren soms uren over beslissingen die slechts enkele miljoenen kosten, terwijl er achter onze rug over miljardeninvesteringen wordt beslist. Dat is onaanvaardbaar. Sommige beslissingen zijn te belangrijk om in de schemerzone van kabinetten en intercommunales te nemen. Het parlement moet zijn greep op het gebeuren verstevigen. Dat kan als het de technologische aspecten door een onafhankelijke instelling laat onderzoeken. Dat zou bovendien een concrete uitdaging voor de nieuwe politieke cultuur zijn.

Malcorps

Volgens de minister zijn er drastische maatregelen nodig voor de volksgezondheid. Ik ben het volkomen met hem eens. Maar wie A zegt, moet ook B zeggen. Vandaag hoog van de toren blazen om morgen heimelijk de ovens opnieuw in gang te zetten en er zelfs nieuwe in te planten, is met de mensen hun voeten spelen. We moeten gewoon consequent zijn en de wet toepassen. Vervolgens moeten we voor een trendbreuk kiezen, omdat we het voorzorgsprincipe en de gezondheid van de mensen ernstig nemen. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, blijkbaar heeft de minister een betere timing dan dit parlement doorgaans heeft. Aan de vooravond van dit debat is hij immers gisteren nogmaals uitgebreid in het nieuws gekomen met de perikelen rond de verbrandingsovens van Drogenbos en Neder-Over-Heembeek. Blijkbaar is er geen akkoord bereikt met het Brussels Gewest over de verbrandingsoven in Neder-Over-Heembeek. Wat is daarvan de reden ? Was er vanuit het Brussels Gewest misschien sprake van een politiek dreigement ? Ik herinner me immers dat, toen u het had over de mogelijkheid van het inplanten van een verbrandingsoven in Drogenbos, u dat verbond aan het al dan niet zuiveren van de Zenne. Een Zenne die op dit ogenblik nog steeds in ongewijzigde toestand voortkabbelt. In welke mate speelt dit Zenne-dossier mee in de uiteindelijke onmogelijkheid om met het Brussels Gewest afspraken te kunnen maken ?

Aan de andere kant merken we nu dat het Brussels Gewest hoog van de toren blaast en protest aantekent tegen het feit dat de Vlaamse regering een verbrandingsoven in Drogenbos overweegt. We moeten dit toch met meer dan een korrel zout nemen. Van de Brusselse regering en het Brussels Gewest hebben we immers geen lessen te ontvangen inzake milieubeleid. Het is immers net deze verbrandingsoven in Neder-Over-Heembeek die helemaal niet voldoet aan de in Vlaanderen geldende normen. Sinds 1 december 1996 wordt alles daar ongezuiverd de lucht in gestuurd, richting Vlaanderen.

Persartikelen inspireren me tot nog twee andere vragen over deze problematiek. De eerste luidt : wat is de rol in deze van Watco ? Ik citeer uit De Standaard : 'Uiteindelijk bleek Gosuin met handen

en voeten gebonden te zijn aan prijsafspraken met het afvalverwerkend bedrijf Watco, een dochteronderneming van Tractebel-Electrabel. Watco mag tegen een hoger tarief afval van derden verbranden.' Wat verder staat : 'Het studiesyndicaat Vla-braver werkt nu verder aan de bouw van een Vlaamse oven in Drogenbos. In Vlabraver zitten de provincie Vlaams-Brabant, de intercommunales Haviland en Interleuven, Watco, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, enzovoort.' Met andere woorden, blijkbaar slaagt deze firma Watco er in om van twee walletjes te eten. Aan de ene kant is er de vervuilende oven in Neder-Over-Heembeek, waar men het hele gesprek blokkeert en de prijs bepaalt. Aan de andere kant tracht men nu ook aan de bak te komen via de nieuwe verbrandingsoven in Drogenbos.

Een tweede vraag die ik me in dit dossier stel, is de volgende. U wil samen met uw Brusselse ambtgenoot een soort opvolgingscommissie oprichten, die moet bekijken in welke mate de verbrandingsoven in Neder-Over-Heembeek vervuilend is voor Vlaanderen. Hoe gaat u dat doen ? Welke sancties kunt u terzake eventueel nemen ? En niet onbelangrijk : welke norm gaat u in deze opvolgingscommissie hanteren ? Zal dat de wettelijke 0,1-norm zijn of uw ondertussen beruchte tolerantienorm ?

De hamvraag is of we de verbrandingsovens zullen sluiten of openhouden ? En als we ze openhouden, onder welke voorwaarden doen we dat ? In heel deze discussie zijn er twee mogelijkheden. Ofwel zijn de verbrandingsovens een bedreiging voor de volksgezondheid, en dan moeten ze volgens ons dicht. Ofwel vormen ze geen bedreiging, en dan kunnen ze open blijven. Compromissen zijn hier ons inziens niet mogelijk. In de pers maakte de minister de vergelijking met sancties bij te snel rijden. 'Wie betrapt wordt op een snelheid van 160 kilometer per uur op de autoweg ziet zijn rijbewijs ingetrokken. Wie 60 rijdt waar maar 50 mag worden gereden, blijft rijden, maar krijgt een boete. Ovens die de norm niet ernstig overschrijden, moet men een waarschuwing kunnen geven', zo verdedigde Kelchtermans gisteren de beslissing om enkel de ergste overtreders stil te leggen.

Mijnheer de minister, iets is een bedreiging voor de volksgezondheid of niet. Net zomin als men een beetje zwanger kan zijn, kan men ook niet een beetje een bedreiging zijn voor de volksgezondheid. U hanteert een tolerantienorm van 2 nanogram. Dit is twintig keer meer dan de huidige Vlaarem-norm. Uw vergelijking met snelheidsovertredingen gaat dus absoluut niet op : volgens uw toler-

Wymeersch

antienorm zou een auto op de snelweg 2.400 kilometer per uur mogen rijden. Uw tolerantienorm is dus gewoonweg ridicuul.

De volksgezondheid staat hier op het spel. De situatie in de streek van Wilrijk en Edegem is algemeen bekend. Achttien kinderen hebben onverklaarbare genetische afwijkingen. Er zijn duidelijk meer gevallen van leukemie en van vroege overlijdens. De locatie van de verbrandingsovens in de woongebieden is dus overduidelijk een zwaar probleem. De stelling dat zij niet de voornaamste oorzaak zijn voor de problemen, houdt geen steek. Nergens anders langs de Boomsesteenweg zijn dezelfde acute problemen als in de onmiddellijke omgeving van de twee verbrandingsovens.

Een recente Duitse studie heeft aangetoond dat in de onmiddellijke omgeving van twee verbrandingsovens inderdaad heel wat meer gevallen van astma, kanker, allergieën en geboortefwijkingen zijn. Het onderzoek wijst de verbrandingsovens als hoofdschuldigen aan. In dit gebied bevat de moedermelk ook vijftig keer meer dioxines dan normaal. Ook de gevallen van wiegendood liggen duidelijk boven het gemiddelde. Het welles-nietesspel is dus voorbij. Ook het rapport van het International Agency for Research on Cancer van februari van dit jaar bevestigt het gevaar van de verbrandingsovens.

Ik begrijp dat het zeer moeilijk is om zomaar alle installaties te sluiten die boven de Vlaremnorm uitkomen. Daarom moeten we op zoek gaan naar alternatieven. Een eerste alternatief is het storten. Ik onderschrijf de opmerking van de heer Van Mechelen : misschien is het tijdelijk storten van huishoudelijk afval minder slecht dan het blijven verbranden van dat afval in ovens die de norm duidelijk overschrijden. Het storten van afval legt uiteraard een hypotheek op het welzijn van de volgende generaties. Verbranden kan echter worden beschouwd als het ongezien en subtiel storten van de producten over de hoofden van de bevolking, en dit dan nog met het bijbehorende probleem van de dioxines.

Een ander alternatief is het ontwikkelen van nieuwe technieken. In de studie van de GOM-Antwerpen werd bijvoorbeeld verwezen naar revolutionaire verbrandingstechnieken, zoals pyrolyse. Hierbij wordt het restafval tot bijna 0 procent gereduceerd. Mijnheer de minister, wordt er ook in Vlaanderen aandacht besteed aan deze vorm van verbranding ?

Een derde alternatief is de nieuwe generatie van verbrandingsovens, die zo dicht mogelijk de nuluitstoot dienen te bereiken.

Mijnheer de minister, collega's, ons inziens staan de volgende mogelijkheden open. Ten eerste moeten we nog ernstiger werk maken van preventie, het sorterings- en recyclagebeleid op een offensieve manier aanmoedigen en aangepaste maatregelen nemen om de te verbranden restfractie zo klein mogelijk te houden.

Ten tweede moeten we optreden zoals in het voetbal, waar een tweede gele kaart automatisch de rode kaart betekent, en dus alle ovens die boven de Vlaremnorm produceren, onmiddellijk sluiten. Ten derde moet u durven overwegen om de verbrandingsovens die onder deze norm blijven, maar vlakbij of in woonkernen zijn gelegen, op termijn geen verdere verlenging van hun vergunning toe te kennen.

Ten vierde moeten er nieuwe locaties worden gezocht om de resterende ovens, die alle dus onder de 0,1-norm moeten blijven, buiten woongebieden te plaatsen. Met moet er dan wel voor zorgen dat ze op termijn op geen enkele manier het milieu en de verderaf gelegen bewoning kunnen belasten.

Tot slot heb ik nog enkele korte opmerkingen. Er is reeds allusie gemaakt op de rol van de intercommunales, die meestal, zo niet altijd, worden bevolkt door plaatselijke politieke baronnen. Deze doen zich te goed aan de vetpotten van de politiek en zijn enkel in economische motieven geïnteresseerd. Hun jaarverslagen staan vol met termen als hogere omzet, meer export enzovoort. Nergens gaat het over milieunormen. Als daar al eens over wordt gesproken, dan gebeurt dat enkel omdat het van hogerhand wordt opgelegd. Zelf gaan deze lui blijkbaar voorbij aan het milieuaspect.

Er is nog niets gezegd over de sociale gevolgen van eventuele sluitingen, mijnheer de minister. Als er verbrandingsovens worden gesloten, zult u dan rekening houden met de sociale gevolgen ? Zult u in sociale begeleiding voorzien om de getroffen werknemers verder te helpen met hun carrière ? *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche *(Op de tribune)* : Mijnheer de minister, in dit parlement worden uw recente maatregelen her en der aangemoedigd.

Vandenbossche

Maar ik kom op deze tribune uiting geven aan een gevoel van verslagenheid.

Gisteren werd in een kil perscommuniqué medege-deeld dat Vlaanderen afziet van samenwerking met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest rond de oven van Neder-Over-Heembeek. Anders dan sommige Vlaamse parlementsleden wens ik geen cynisme of sarcasme ten aanzien van het Brussels Hoofdstede-lijk Gewest te etaleren. Ik wil eerder uiting geven aan de ontgoocheling van meer dan 60.000 mensen die verzet hadden aangetekend tegen Neder-Over-Heembeek en tegen een unanieme Hoofdstede-lijke Raad, omdat ze een oven in Drogenbos niet wenselijk vonden. Ik ben verrast door dit plotse persbericht, na de wekenlange goednieuwsshow vanuit het kabinet van minister Gosuin.

Mijnheer de minister, u had in dit verband vijf voorwaarden gesteld : een derde van de verbran-dingscapaciteit van de oven in Neder-Over-Heem-beek moet ter beschikking staan van Vlaanderen ; Vlaanderen wil een volwaardig medebeheer ; het tarief moet gelijk zijn ; de oven moet worden uitgerust met een rookgaswassing ; en het akkoord moet bij decreet worden vastgelegd. Zijn bepaalde van deze voorwaarden niet vervuld ? Welke voorwaar-den waren dit ? Is de eventuele onwil te situeren bij minister Gosuin of bij de Vlaamse onderhande-laars ? Wat is er precies gebeurd bij de onderhan-delingen ?

Hebt u de onderhandelingen vroegtijdig moeten afbreken omdat u een uitspraak moest doen bin-nen de beroepstermijn ? Moeten we dit dus niet toeschrijven aan het feit dat u zelf in tijdnood bent gekomen door het beroep tegen de beslissing van de bestendige deputatie ? Of heeft de heer Gosuin een zware fout gemaakt en, zo ja, welke ? Wees daar duidelijk over, want we moeten morgen in de Hoofdstedelijke Raad over deze aangelegenheid een debat voeren.

U moet ook duidelijk zeggen wat de rol van Watco is. Ik sluit mij daarmee aan bij de vraag van onze collega. Is Watco in de fout gegaan of zijn het de Vlaamse lobbyisten – die blijkbaar reeds vier miljoen frank hadden geïnvesteerd in Drogenbos – die u gedwongen hebben deze houding aan te nemen ? Kortom, wat is er fout gegaan ?

Meer dan zestigduizend mensen hebben u gevraagd de oven niet in Drogenbos in te planten, ongeacht of het samenwerkingsakkoord er al dan niet komt. Ik hoop dat u met deze verzuchting

rekening zult houden en elders een plaats zult zoe-ken. Misschien kunt u uitwijken naar Beersel, Grimbergen of het hart van het Pajottenland, maar belast ons niet met het Nimby-syndroom.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik wil verwijzen naar de afspraak die werd gemaakt met het bureau om de actuele debatten beperkt en krachtig te houden met één spreker per fractie die vijftien minuten spreekt. Ik stel vast dat de CVP-fractie twee spre-kers aanduidt.

Mijn tweede opmerking is inhoudelijk. Mijnheer Vandenbossche, als ik het goed begrepen heb, klaagt u aan dat de Brusselse regering de oplossing of de voorstellen die er waren voor Neder-Over-Heembeek, niet heeft aanvaard. Uw partijgenoten zitten toch in die Brusselse regering en u bent toch zelf lid van het hoofdstedelijk gewest ?

De heer Walter Vandenbossche : Ik nam gisteren kennis van een persmededeling van de Vlaamse regering. Dit is een debat over afvalverbranding, één van de meest actuele problemen. De zaak van de vijf ovens is een aangelegenheid van een week geleden. De oven te Neder-Over-Heembeek is een hot item van gisteravond. Ik wens als Vlaams volksvertegenwoordiger en lid van de Vlaamse Gemeenschap van de minister te vernemen wat er gaande is. Morgen zal ik ook de Brusselse minister ondervragen. We zullen de passende houding in deze aangelegenheid aannemen.

Los van de problematiek van Drogenbos en naar aanleiding van het debat op de radio deze middag, wil ik afsluitend even wijzen op het afvaltoerisme. Ik heb op de radio de mensen van Dilbeek gehoord en ik wil toch even zeggen dat in Brussel het meeste vuil van Dilbeek wordt verbrand. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : In verband met de opmerkingen over spreektijd wil ik opmerken dat het Reglement erin voorziet dat elke fractie maximaal vijftien minuten spreekt. Deze tijd kan worden gespreid over meerdere sprekers. We zullen hier zeker over praten tijdens een volgende bureauvergadering.

Ik vermoed trouwens dat de heer Platteau, die nu niet aanwezig is, niet gelukkig zou zijn met de laat-ste opmerking van de heer Vandenbossche.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, om meerdere redenen mag ik tevreden zijn dat dit bijzondere debat nu plaatsvindt. Als ik de persmededeling van het Vlaams Parlement goed gelezen heb, gaat het om een innovatie in het parlement.

Ten tweede is het positief dat we de afvalpreventie, het belangrijkste aspect van het afvalstoffenplan 1997-2001, door de Vlaamse regering hebben laten goedkeuren. Dat was niet zo gepland, maar de omstandigheden hebben het met zich meegebracht. Het meest delicate onderdeel, waarover ook vandaag werd gediscussieerd, hebben we nog niet goedgekeurd. Gelukkig maar, want door de evolutie in dit belangrijk onderdeel kunnen we ongetwijfeld een aantal accentverscherpingen aanbrengen, ook in het derde deel over preventie, hergebruik en verwijdering. Het deel over de verwijdering is zeer uitvoerig, met name waar het over storten en verbranden handelt. Bij dit laatste zijn garanties voor de volksgezondheid van kapitaal belang.

Ik heb in het algemeen debat de vraag gekregen of we voldoende klemtonen leggen op preventie. Daar wil ik geen enkele twijfel over laten bestaan. Preventie, en dus ook recyclage en hergebruik, staan niet alleen in theorie maar ook in de praktijk bovenaan. De feiten tonen dit aan. Ik herinner in dat opzicht aan de passionele discussies in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud over het heffingenbeleid, het financierende of regulerende karakter van de heffingen, en de inhoud daarvan. Maar in de prognose voor 1998 staat inmiddels dat onder meer het bedrag van de heffing op de vaste afvalstoffen, zowel het huishoudelijk afval als het bedrijfsafval, daalt. OVAM voorspelt dat we 1,2 miljard frank minder zullen ontvangen aan heffingen op het gebied van verwijdering, juist omdat preventie in belangrijke mate vruchten begint af te werpen.

Het kost me geen moeite om te beamen dat het Vlaamse landschap op dat gebied zeer verscheiden is. Zo is er bijvoorbeeld Dilbeek, dat ik heb geprezen voor zijn motivatie en voor het gehaalde resultaat. De betrokkenen mogen echter niet blind zijn voor de nevenaspecten, zoals het afvaltoerisme, dat daar blijkbaar groter is dan elders in Vlaanderen. Ook andere gemeenten in Vlaams-Brabant hebben de laatste maanden zeer succesvolle prestaties kunnen voorleggen op het vlak van voorkoming. Hetzelfde geldt voor de intercommunale regionale milieuzorg. Ik kan meespreken over de manier van werken die daar wordt gehanteerd. Men haalt cij-

fers tussen 80 en 100 kilogram restafval per jaar. Dat bewijst dat een en ander mogelijk is.

Opvallend is dat omzeggens overal de kleinschalige en zeer gerichte sensibiliserende aanpak resultaten oplevert. De slechtste cijfers worden gehaald in de stedelijke omgeving. Ik onderschat de moeilijkheden van een grootstad overigens niet. Men blijft er met hoge cijfers zitten waar nauwelijks variatie in komt. In die zin denk ik dat we het ook moeten hebben over de rol die ieder van de actoren in de preventie speelt.

Sensibiliseren om te voorkomen moet zo dicht mogelijk worden georganiseerd. Ik moet u niet vertellen dat we nauwelijks vat hebben op uniformiteit. Het is trouwens niet slecht dat op dat vlak niet alles over dezelfde kam wordt geschoren. Er mag een zekere competitie tussen de gemeenten en regio's bestaan. Dat zou echter binnen een zekere herkenbaarheid moeten gebeuren, wat helaas niet het geval is.

Ook ik vind dat het Vlaamse Gewest meer inspraak moet krijgen in de keuze van de technologie in een aantal onderdelen van het afvalstoffenplan, om zo een grotere uniformiteit en een meer sturende aanpak te bereiken. Nu kiest een intercommunale, voor zover ze aan de voorwaarden voldoet, haar eigen technologie. Ze is vanuit de gemeentelijke autonomie verantwoordelijk voor de verwijdering van afvalstoffen op haar gebied. De intercommunales hebben een gedelegeerde verantwoordelijkheid uit de verschillende gemeenten.

Het bewijs dat het kan, levert het beleid op grond van de convenants. In dat beleid – met op vrijwillige basis door de gemeenten onderschreven afspraken – zien we in feite een hele stroming die min of meer uniform gericht is op een aantal krachtlijnen. Van de 308 Vlaamse gemeenten zijn er nu ongeveer 280 die via de convenants het merendeel van de opties hebben onderschreven.

Iemand heeft hier gezegd dat mijn afvalstoffenplan – het Plus-plan dus – ietwat naïef is. In dat plan gaan we ervan uit dat we in de zes volgende jaren het afval, inclusief het bedrijfsafval, met 40 percent kunnen reduceren. De toekomst zal moeten uitmaken of we met dit plan de lat te hoog hebben gelegd. We zijn het echter aan onszelf verplicht de lat telkens hoger te leggen dan de twijfels die er omtrent bestaan. Doen we dat niet, dan zullen gemeenten en intercommunales hun motivatie om het steeds beter te doen vrij snel verliezen.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de minister, ik was het die die opmerking maakte omdat de cijfers boekdelen spreken. We maakten een eerste plan 1991-1995. In 1990 stelden we namelijk vast dat we met een afvalproductie zaten van 365 kilo per inwoner en per jaar. Dit zijn uw eigen cijfers. Na het eerste plan – in 1995 – stelden we vast dat we met 473 kilo per inwoner en per jaar zitten, wat dus een stijging betekent met 30 procent. En nu maken we een nieuw plan waarmee we die stijging plotseling willen ombuigen tot een gevoelige daling.

Ik wil dit wel en ik sta er voor 100 procent achter dat we dit moeten bereiken, maar we moeten in Vlaanderen toch opletten dat we het niet houden bij plannen of studies maken en richtingen aangeven. Mijn concrete vraag is hoe we dit alles zullen doen, hoe we deze trendbreuk zullen verwezenlijken.

Als voorbeeld wil ik aanhalen dat we al jaren een deel van de afvalheffingopbrengsten aanwenden om aan waterzuivering te doen. Kunnen we die opbrengsten ook niet gebruiken voor preventie? Kunnen we ons niet ontdoen van het keurslijf van het curatieve ingrijpen?

We willen zeker de 199-kilonorm volgen, maar de vraag is hoe u die denkt te verwezenlijken. De cijfers hebben onze verwachtingen allesbehalve ingelost. Kunt u indicatoren aanvoeren die erop wijzen dat die trend inderdaad morgen zal worden?

Minister Theo Kelchtermans : Die indicatoren zijn er, maar het instrumentarium is niet hetzelfde als dat waarover we in 1990 beschikten.

Nagenoeg alle gemeenten beschikken nu over containerparken en daarmee is reeds een belangrijke voorwaarde vervuld. Nagenoeg alle intercommunales maken werk van selectieve ophaling of hebben plannen in die richting. In het voorkomingsbeleid worden, op grond van de gegevens van de gemeenten, duidelijke resultaten bereikt. Die trendbreuk is trouwens duidelijk af te leiden uit de afvalvolumes. In 1990 was dat inderdaad niet het geval en was er nog een stijging. Nu is de stijging verwaarloosbaar en wordt de omgekeerde beweging ingezet.

Vandaar ons voorstel om de 473 kilogram huishoudelijk afval geleidelijk – tegen het jaar 2006 – af te bouwen tot 189 kilogram per inwoner per jaar.

Daarin zijn dan ook het grof huisvuil en het gemeentevuil begrepen.

Een tweede belangrijk punt is het stortverbod. Ik ga ermee akkoord dat we ons moeten afvragen of we de verbrandingscapaciteit in stand moeten houden indien er geen garanties voor de volksgezondheid kunnen worden gegeven. Misschien moeten we in dat geval tijdelijk teruggrijpen naar het even verwerpelijke, maar enige alternatief: het tijdelijk storten. Dit moet niet haaks staan op het algemeen stortverbod dat zal gelden vanaf midden 1998. Het zou wel invloed kunnen hebben op een aantal ontheffingen die in verband met het algemeen stortverbod moeten worden verleend. Het verbod moet in principe worden ingevoerd en men moet zeer selectief optreden bij het verlenen van ontheffingen. Daar waar de exploitatie van verbrandingsovens omwille van gezondheidsredenen moet worden stopgezet, moet ook een alternatief worden aangereikt. Nu reeds is storten soms het enige alternatief. Het verheugt me dat deze confrontatie aan de orde is, want door het ene niet te doen, komt men automatisch bij de andere mogelijkheid uit. We moeten een alternatief hebben in afwachting van de resultaten van de punten één en twee. Het is echter een illusie dat alles kan worden opgelost door middel van preventie en recyclage.

Dit debat gaat voornamelijk over het huishoudelijk afval en de verbrandingstechnologie die hiervoor nodig is. Dit debat kan een goed signaal vormen ten aanzien van bedrijven. De overheid, die een voorbeeldfunctie moet vervullen, zal in verband met de afvalverwerking van de bedrijven nog veel pijnlijker keuzes moeten maken. De volksgezondheid moet steeds primeren in de beoordeling.

Mijnheer de voorzitter, mijn volgende punt betreft nieuwe technologieën. We hebben de opdracht gegeven om het gebruik van nieuwe technologieën in ons afvalstoffenbeleid te stimuleren. OVAM is reeds met de uitvoering van die opdracht bezig. Dit moet gebeuren na de inventarisatie van de nieuwe technologieën en bezoeken ter plaatse. Het is belangrijk dat we de ervaring uit het buitenland hierbij aanwenden. Dit alles zou ook deel moeten uitmaken van het verwijderingsplan. De volumes die momenteel moeten worden verwerkt, zijn erg groot. Het is dus niet zo dat pyrolyse, scheiden en vergisten, en andere methodes voldoende zijn als volwaardig alternatief. Helaas. Wat de resultaten van nieuwe technologieën zullen zijn, kan ik niet voorspellen. Ik stel wel vast dat de pyrolyse of verbranding van één ton huishoudelijk afval veel goedkoper is, maar ik herhaal dat de prijs geen criterium mag zijn omdat de volksgezondheid precies

Kelchtermans

het allerbelangrijkste criterium moet zijn. Men zegt mij dat het probleem momenteel blijft bestaan en het alternatief niet als volwaardig kan worden beschouwd omwille van de te verwerken volumes. Ik geef u het voorbeeld van Antwerpen. Er is een totale behoefte aan verwijderingscapaciteit van 300.000 ton. Zij vullen 150.000 ton in en moduleren de rest al dan niet naargelang de evolutie van de nieuwe technologieën.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, als ik de uiteenzetting van de heer Tobback goed heb begrepen, zal hij het met me eens zijn dat dit een belangrijk punt is. We mogen niet beweren dat alternatieve technologieën zoals scheiden en vergisten het enige alternatief bieden. Ik verwees daarnet naar het Nederlandse milieuprogramma. Zou het niet goed zijn om het Nederlandse model te volgen, waar men kiest voor een serieus experiment. In Antwerpen bestaat al de intentie om dit ook te doen. Volgens mij is het ook mogelijk dat in Vlaams-Brabant, met name in Drogenbos Vlabraver, met steun van de Vlaamse overheid, een dergelijk experiment overweegt. We moeten ons alvast goed bezinnen over dergelijke stappen, waarmee we kunnen vermijden dat we keuzes maken die ons op financieel en ecologisch vlak zuur zouden opbreken.

Minister Theo Kelchtermans : Men kan de intercommunales inderdaad stimuleren om dat te doen. Vlabraver zal ook impulsen krijgen inzake alternatieven, maar evenzeer is het niet het Vlaams Gewest dat een technologie oplegt. Het is de autonomie van de intercommunales om de meest geschikte vorm van afvalverwijdering te kiezen. Ze moeten natuurlijk de opgelegde normen respecteren.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Ik hoor de minister al tweemaal zeggen dat het de intercommunale is die de meest geschikte vorm moet kiezen. We stellen echter vast dat die keuze meestal gebaseerd is op wat het meest geschikt is voor de intercommunale zelf en veel minder op wat het meest geschikt is voor de volksgezondheid en het leefmilieu. Die twee punten staan ergens achteraan in de beoordeling over de keuze. Ook de vraag naar vernieuwende technologieën komt haast nooit aan de orde in die discussie. Het gaat in de eerste plaats om de financiële haalbaarheid en steun, die men van links

en rechts krijgt. Dat is bepalend voor de keuze van de intercommunales. Ik vind het niet onbelangrijk dat de minister een aantal stappen zet om daaraan iets te doen. Hij kan bijvoorbeeld meer opleggen dan enkel een zeer algemene norm.

Minister Theo Kelchtermans : Het is inderdaad juist dat OVAM meer aandacht moet besteden aan de inzet van de best beschikbare technologie. Dat evolueert natuurlijk ook. Wat vandaag de meest geschikte technologie is, is dat binnen twee of drie jaar misschien niet meer.

Dan wil ik het hebben over de normen. We behoren in die zin tot de groep landen die de meest strenge norm opleggen, namelijk die van 0,1 nanogram. Duitsland en Nederland volgen diezelfde limiet. De 0,4-norm waarover men het had, gold als overgang. Voor de kleinere huisvuilverbrandingsovens hebben we de overgangsnorm van 4 nanogram tot 2001. De norm 0,1 geldt vanaf 1 januari 1997, ook voor de bestaande grotere ovens. Dat is in een aantal andere landen niet het geval.

Het is inderdaad niet zo eenvoudig om uit te maken wanneer iets echt niet meer kan. Hoe trekt men die kritische grens ? Ik heb er geen moeite mee om te zeggen dat dit min of meer arbitrair gebeurt. Wanneer is 0,2 toelaatbaar ? Dat hangt af van de gesprekken daaromtrent, ook met wetenschappers. De emissies moeten evenwel altijd redelijk blijven.

Men moet dit echter geen gedoogbeleid noemen. Dit is een eerste stap. We willen de bevolking ook geruststellen. De beoordeling zal extern gebeuren en rekening houden met veel aspecten. Dit zal uitmonden in een advies dat min of meer de vragen van de mensen beantwoordt. We zullen namelijk een bijzondere commissie oprichten met professor Baeyens als voorzitter en het VITO. De inbreng van Volksgezondheid zal in belangrijke mate meespelen, evenals de afdeling Milieuvergunningen. De commissie zal de verslagen van de milieuinspectie ter beschikking krijgen, maar op zichzelf werken. Ze zal verbrandingsovens bezoeken en een beoordelingsverslag opmaken. De communicatie met de omwonenden zal hierin een grote rol spelen. Op basis van het verslag zal de commissie, in samenspraak met de milieuinspectie en de betrokken minister, tot een advies komen. Ze zal nagaan of aan de voorwaarden is voldaan om de activiteit verder te zetten of een sluiting of een andere sanctie aanbevelen. De verbrandingsovens die nu werden gesloten, zullen eveneens een bezoek krijgen van de commissie. Op basis van dat verslag gaan de ovens al dan niet weer open.

Kelchtermans

We zullen aan de commissie ook vragen de kritische grens boven dewelke tot sluiting moet worden overgegaan, vast te leggen. Men zal ogenblikkelijk afstappen van de huidige arbitraire grens van 2 nanogram.

De voorzitter : De heer Marsoul heeft het woord.

De heer Hugo Marsoul : Liggt bij de bepaling van de tolerantiegrens geen belangrijke rol weggelegd voor de federale minister van Volksgezondheid ? Bestaat er in België een kader met voldoende waarborgen om een beleid met succes te voeren ?

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : U beweert dat die 2 nanogram een arbitraire norm is, mijnheer de minister.

Minister Theo Kelchtermans : In een eerste fase, mijnheer Van Mechelen.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik werd in een ander dossier geconfronteerd met de ongerustheid van omwonenden over de invloed van vervuiling op hun gezondheid. Ons uitgangspunt is duidelijk : we moeten de strengste normen uitvaardigen, de grootst mogelijke preventie voeren en de beste middelen inzetten om aan die ongerustheid tegemoet te komen.

We kunnen het ermee eens zijn dat de grens van 2 nanogram een eerste stap is. Ik heb u uitdrukkelijk gevraagd naar de juridische en wetenschappelijke basis voor die norm. We zijn als politici niet onderlegd om een andere norm te bepalen. Een bijzondere commissie van deskundigen zal een nieuwe kritische grens vastleggen. Wanneer moet die commissie tot een besluit komen ? Ik neem aan dat u een timing vooropgesteld hebt. Wat moeten we intussen doen ? Dat is de hamvraag van alle verontruste omwonenden. Gaat het om dagen, weken, jaren ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik vind dat hier hallucinante dingen worden gezegd. Volgens mij hebben we maar één houvast, namelijk de huidige Vlarenorm. Ik heb proberen aan te tonen dat die standaard gebaseerd is op de norm die Europees geldt voor de verbranding van gevaarlijk afval. De minis-

ter beschouwt VITO als een richtnorm. Op basis daarvan is dat in Vlarem opgenomen.

Er is een nieuwe Europese richtlijn voor de verbranding van huishoudelijk afval in de maak, waarin ook de 0,1-norm zal worden gebruikt. Op dit moment kunnen we misschien nog een beetje spelen met die norm. In de toekomst zal die norm echter in de Europese wetgeving zijn ingeschreven. Men zal dus ook op Europees vlak kunnen worden aangeklaagd als men zich niet houdt aan die standaard.

Er zijn goede wetenschappelijke gronden om precies voor die 0,1 te kiezen en niet voor een norm die 10 of 20 maal hoger ligt. We moeten voortbouwen op de consensus die daarover op Europees en internationaal vlak groeit. Dioxine is kankerverwekkend en heeft nog tal van andere onvermoede effecten.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de minister, beschikt u over bijkomende technische gegevens die aanduiden dat de 0,1-norm niet haalbaar is voor bestaande installaties ? Dat gevoel krijg ik als u het hebt over een nieuwe wetenschappelijke benadering en als u zegt dat de wetenschappelijke commissie haar werk moet kunnen doen om die nieuwe grens te bepalen. We weten niet waar die zich zal situeren.

Ofwel is die norm te scherp en technisch en financieel niet haalbaar en dan moet men dat ook duidelijk zeggen. Ofwel zegt men dat hij niet toepasbaar is voor bestaande installaties. Beschikt u over gegevens die een van deze stellingen staven ?

Minister Theo Kelchtermans : Ik beschik niet over gegevens die aantonen dat de norm niet haalbaar is. Wel zal men enorme inspanningen moeten leveren. Dat zal ook zijn financiële consequenties hebben. Daar ligt echter de discussie niet, dat blijkt ook uit dit debat. De financiële kant is secundair indien het gaat om de volksgezondheid.

Ik vind onze discussie niet hallucinant. Men grijpt in op basis van vaststellingen vanaf 1 januari 1997. Men stelt vast dat er geregeld overtredingen zijn en men trekt een lijn. Degenen die het zwaarst in overtreding zijn, worden geweerd. Onderschat dit signaal niet.

De vorm van 2 nanogram die daarvoor gehanteerd wordt, roept bij mij ook vragen op. Mijn persoonlijke mening is dat men die scherper zou mogen

Kelchtermans

maken. De heer Van Mechelen zegt dat hierin niet de politici het laatste woord mogen hebben. Men moet dat toevertrouwen aan mensen die daarover met kennis van zaken kunnen oordelen. Zowel de volksgezondheid als de beschikbare technologie moeten daarbij in aanmerking worden genomen. Dit is een van de eerste opdrachten voor de komende dagen. Men zal ongetwijfeld een antwoord moeten geven op vragen van exploitanten die ofwel in overtreding zijn ofwel willen heropstarten. Dat antwoord zal gebaseerd zijn op de waarde die de commissie zelf bepaalt. Ikzelf kom daarin niet tussenbeide, wat ook de consequenties zijn.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik heb alle vertrouwen in de twee personen die u hebt genoemd en in het VITO. Ze zullen bij de doorlichting van de installaties goed werk verrichten. Wel heb ik vragen bij het vastleggen van een tussentijdse norm.

Minister Theo Kelchtermans : De 0,1-norm wordt niet in vraag gesteld, laat daarover geen misverstand bestaan. Verbrandingsovens die daarboven zitten, worden geverbaliseerd en gesanctioneerd. Op een bepaald moment stelt men vast dat dit niet verder kan. Men moet dan ook bepalen boven welke grens of na hoeveel verwittigingen men moet optreden.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : U zegt dus, mijnheer de minister, dat het vastleggen van de norm een hoofdplicht is die slechts een paar dagen in beslag zal nemen. Daar zijn we gelukkig mee.

De ovens van Wilrijk en Edegem mogen pas opnieuw opengaan na advies van deze commissie.

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad.

De heer Dirk Van Mechelen : Voorts zijn we het erover eens dat we niet verder over de aan te wenden technieken hoeven te debatteren. De technologie is beschikbaar. Het debat gaat dus uitsluitend over financiën. Het gaat hier over investeringen ; over hoeveel en hoe snel er moet worden geïnvesteerd. Op het ogenblik dat u zegt Wilrijk te zullen sluiten, belooft men plots in een tijdsbestek van zes weken een tussentijdse rookgaswassing te installeren. Die moet toestaan om de uitstoot van 2 nano-

gram niet te overschrijden. Deze verklaring is het beste bewijs dat men het inderdaad kan, als men er maar toe wordt gedwongen. Ik vraag me bijgevolg af of u met het oog op de volksgezondheid niet ondubbelzinnig verplichtingen moet opleggen. Op dat vlak mag er geen enkele onduidelijkheid bestaan.

Minister Theo Kelchtermans : Ik deel uw mening. Ik herhaal dat de commissie zal adviseren wat kan en wat niet kan. Dat moet toch een bijkomende geruststelling bieden. Deze commissie zal ook jaarlijks elke installatie bezoeken, en daar een verslag over uitbrengen. Dat verslag zal van belang zijn bij debatten als deze, en bij de algemene beoordeling.

Ten slotte wil ik benadrukken dat wat hier is gezegd, niet vrijblijvend is. Het resultaat van de werkzaamheden van deze commissie zal worden geïntegreerd in de Vlarem-reglementering, en dus juridisch afdwingbaar zijn.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, het is toch duidelijk dat de norm de grens is die niet mag worden overschreden. In dit geval bedraagt die 0,1 nanogram. Wat moet die commissie dan uiteindelijk uitmaken om te kunnen adviseren of men de oven al dan niet mag heropstarten ? Die norm ligt toch vast ? Het moet dan over iets anders gaan ?

Minister Theo Kelchtermans : De technici hebben me gezegd dat de complexiteit van metingen bijzonder groot is. Dat is zeker het geval bij metingen van dioxine-uitstoot. Niet dat ik me daar nu achter wil verschuilen, maar op bepaalde ogenblikken doet men piekmetingen. Het zou dwaas zijn om uitsluitend op basis van zo een meting voorbarige conclusies te trekken. Dat doet men ook niet als men andere meetresultaten beoordeelt. Men moet een tolerante benadering aanvaarden, en nagaan of deze piekwaarden kunnen worden bevestigd.

De commissie zal zich dus niet kunnen beperken tot een rekensommetje van meetresultaten. Ze zal moeten oordelen of we te doen hebben met een herhaaldelijk in gebreke blijven – zelfs al gaat het slechts om een beperkte overschrijding van de norm – en of dit van aard is om te adviseren om de oven te sluiten.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Binnen een bepaalde tijdsspanne zal men de norm dus een aantal keren mogen overschrijden ?

Minister Theo Kelchtermans : Dat heb ik niet gezegd. U moet niet proberen me bepaalde dingen in de mond te leggen. Ik heb hier duidelijk uiteengezet welke procedure zal worden gehanteerd. Deze procedure zal in de Vlarem-reglementering worden verankerd.

Ik zal ter afronding nog even op enkele specifieke vragen antwoorden. Ik heb reeds geantwoord op de vraag waarom er zolang is getalmd. Er is hier ook gesproken over een verborgen agenda. Ik zeg ondubbelzinnig dat er van zo een agenda geen sprake is. Ik zou trouwens niet weten wat daaronder wordt verstaan. Ik heb hier bij de aanvang van mijn uiteenzetting overigens gezegd dat ik blij ben dat dit verwijderingsplan nog moet worden goedgekeurd.

Er is hier ook gevraagd naar het belangrijke dossier van Neder-Over-Heembeek. We hebben al het mogelijke gedaan om tot een akkoord te komen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We hebben daarover bijna vier maanden in technische werkgroepen onderhandeld. Ik veeg dat werk niet van tafel. Het is immers bijzonder nuttig geweest, en erg constructief. Ook voor onze relatie met minister Gosuin was dat het geval. De achterdocht was aanvankelijk bijzonder groot. Die achterdocht blijft nog bestaan – zij het in mindere mate.

Inhoudelijk hadden we vijf voorwaarden op tafel gelegd. Aan twee daarvan kon niet worden voldaan. U vraagt zich af of hier sprake was van kwade wil. Ik denk dat we de zaak het best als volgt kunnen samenvatten. De eerste voorwaarde bestond erin dat een derde van de capaciteit onvoorwaardelijk ter beschikking moest worden gesteld van Vlaams-Brabant. Minister Gosuin wilde dat wel, maar kon het niet. Hij was immers gebonden door andere akkoorden. Bovendien was hij niet zeker of het Brussels afvalstoffenplan wel genoeg succes zou hebben om die capaciteit van 180.000 ton per jaar vrij te maken. Hij wilde bovendien garanties van Vlaanderen over wat Brussel met zijn afval kon doen indien het daar niet in slaagde. Dit was voor Vlaanderen onmogelijk. We hebben ons dan ook gehouden aan 180.000 ton onder alle omstandigheden.

De tweede belangrijke voorwaarde was de prijs. Vooral hier wong het schoentje. Brussel kon immers niet ingaan op de rechtmatige vraag of het afval uit Vlaams-Brabant tegen dezelfde prijs zou kunnen worden verbrand als dat van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, omdat zijn financieel plan andere uitgangspunten bevatte. Een van die uitgangspunten is dat Watco de vrijkomende capaci-

teit, die nu dus onder dezelfde voorwaarden als de Brusselse naar Vlaanderen had moeten gaan, aan marktconforme prijzen ter beschikking kon stellen aan derden. Als Brussel was ingegaan op deze rechtmatige voorwaarden van Vlaams-Brabant, had het zijn financieel plan moeten herzien. De minister kon daar niet op ingaan. Er waren reeds een aantal afspraken met Watco gemaakt.

De conclusie is niet totaal negatief. We hebben in de begeleidingscommissie afgesproken dat de effecten in beide regio's van milieu-investering en waterzuivering regelmatig moeten worden beoordeeld. We moeten ook inzage krijgen in de cijfers. Dit is onder meer belangrijk wanneer we het hebben over de uitstoot in Neder-Over-Heembeek. Er moet een einde worden gemaakt aan de heersende verwarring.

Voor een aantal concrete vragen die nog niet aan bod zijn gekomen, wil ik verwijzen naar het debat in de commissie. Ik zal ongetwijfeld nog worden ondervraagd. Ik zal van de gelegenheid gebruik maken om op een aantal van deze zaken in te gaan. Voor het einde van dit jaar moet het verwijderingsplan worden goedgekeurd. Er moet eveneens worden bepaald welke belangrijke beslissingen Vlaanderen daarover in de komende vijf jaren moet nemen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Ik wijs even op de mogelijkheid om dit debat morgen in de commissie gedetailleerd te vervolgen. Er moet vandaag immers nog een ander belangrijk debat worden gevoerd.

De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche : Is Drogenbos ongeacht deze argumenten definitief, of wordt binnen Vlaams-Brabant nog steeds een andere inplanting overwogen ?

Minister Theo Kelchtermans : De inplanting is een beslissing van Vlabraver en de bestendige deputatie. Die hebben een inplantingsplaats voorgesteld. Over het dossier rond de oven van Drogenbos moet een beslissing worden genomen. Dit is nog niet gebeurd.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, als ik het goed heb begrepen, wordt het Brussels Gewest bij de verwerking van het huishoudelijk afval, grotendeels gegijzeld door Watco. Watco is ook partner in een nieuw opgezette constructie rond Drogenbos, namelijk in Vlabraver.

Verwimp-Sillis

Zijn er dan voldoende waarborgen ingebouwd opdat de provincie Vlaams-Brabant, indien de oven toch in Drogenbos komt, niet op dezelfde manier zal worden gegijzeld ?

Minister Theo Kelchtermans : Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de samenwerkingsvennootschap Vlabraver om zijn partners te kiezen.

Ten tweede betreft de beslissing waarbij ik ben betrokken, de vergunningsaanvraag die voorligt in beroep en waarin men een uitspraak vraagt over de normen en over de volumes.

De voorzitter : Dank u, mijnheer de minister. Ik vermoed dat er morgen nog vragen over dit onderwerp zullen worden gesteld. Ik stel voor het debat nu te beëindigen.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

DEBAT over de integratie van inwijkelingen

Debat

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het debat over de integratie van inwijkelingen.

Het debat is geopend.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik veronderstel dat minister Martens op de vragen zal antwoorden. Ik betreur het dat u en minister Kelchtermans daar alleen zitten. Minister Peeters en minister Van den Bossche, die de voorbije dagen een aantal uitspraken hebben gedaan, zijn hier niet aanwezig. Ik had hen een aantal vragen over hun recente uitspraken willen stellen.

Negen jaar na de rellen in Molenbeek, zes jaar na de onlusten in Vorst en twee jaar na de incidenten in de Brusselse kanaalzone, werden we anderhalve week geleden opnieuw geconfronteerd met heel ernstige rassenrellen in Anderlecht, Lokeren en in mindere mate ook op andere plaatsen. Sommigen hebben de voorbije twee weken geprobeerd die

feiten te minimaliseren en de rellen als een geïsoleerd feit voor te stellen, waarbij enkele criminele drugsdealers hun territorium willen afbakenen en politievrij houden. De werkelijkheid is helaas anders. De rellen in Anderlecht zijn slechts het topje van de ijsberg. Elke dag opnieuw doen er zich in ons land dergelijke taferelen voor. Het geweld van jongerenbendes, de kleine en grote criminaliteit en het drugsdealen nemen toe.

Het aandeel van de vreemdelingen in de criminaliteit is verpletterend. Ik vermeld enkele cijfers. 40 percent van de gearresteerde daders in Antwerpen zijn volgens het politierapport vreemdelingen. Volgens dat rapport zijn in Brussel zelfs 70 percent van de gearresteerde daders vreemdelingen. Volgens de cijfers die de minister van Justitie heeft bekendgemaakt, zijn in ons land 40 percent van de gevangenen vreemdelingen. 20 percent van de gedetineerden in België zijn Marokkanen of Turken. 70 percent van de gearresteerde drugsdealers zijn vreemdelingen. De cijfers spreken tot de verbeelding.

Het geweld in onze straten, de vreemdelingencriminaliteit en de bendevoering door vreemdelingen zijn dus geen eenmalige en toevallige verschijnselen. Het zijn permanente bedreigingen. Bijna ononderbroken wordt gepoogd onze samenleving te ondergraven en te destabiliseren. Langzaam maar zeker ontstaat er in bepaalde delen en wijken van onze steden een soort van oorlogslogica en oorlogssituatie. Het is een soort van intifada tegen het regime, tegen het systeem, tegen de rijks-wacht en tegen onze manier van leven. Kortom, tegen alles wat niet-Arabisch en westers is.

Mijnheer de minister, de vele tientallen miljarden overheidssubsidies, de vele honderden multiculturele projecten, het positief discriminatiebeleid van Paula D'Hondt en pater Leman zijn er niet in geslaagd het integratiebeleid te doen slagen. Integendeel, het gedoogbeleid, de eindeloze en grenzeloze tolerantie en het alles door de vingers zien wanneer het om vreemdelingen gaat, worden door de opgroeiende vreemdelingenjongeren omgekeerd geïnterpreteerd. Ze beschouwen het als een teken van zwakheid van onzentwege.

De voorbije dagen werden we opnieuw geconfronteerd met rellen, brandbommen, omvergeworpen politiecombi's en brandweerwagens en ziekenwagens die met stenen werden bekogeld. Men heeft zelfs tweemaal geprobeerd een synagoge in brand te steken. Het is u allen ongetwijfeld opgevallen hoe weinig aandacht deze pogingen tot brandstichting in de media hebben gekregen. En dat nog wel tijdens de kristalnacht ! Ik zou het omgekeerde eens willen meemaken, wanneer een of andere onverantwoordelijke neonazi het in zijn hoofd zou

Dewinter

halen om een dergelijke wandaad te plegen. Maar het was dus geen neonazi. Het waren Noord-Afrikaanse vreemdelingen, en dan hoeft men over het in brand steken van een synagoge toch helemaal geen moeilijkheden te creëren, zeker. Het ingooien van winkelruiten en dergelijke wordt uiteindelijk beloond met allerlei voorstellen en maatregelen. Ik geef een bloemlezing uit de voorstellen van de jongste anderhalve week. Meer allochtonen in het politiekorps. Meer geld voor banenplannen voor vreemdelingen, zegt Leman. Uiteraard stemrecht voor vreemdelingen, zegt minister Peeters, die hier niet aanwezig is. Meer geld voor de moskeeverenigingen, zegt Agalev. Een minder repressieve aanpak door politie en rijkswacht, zegt men vanuit progressieve hoek. Positieve discriminatie van vreemdelingen bij tewerkstelling.

We leven duidelijk in een soort van omgekeerde wereld. Wie als rijkswachter zijn job doet, wordt in beschuldiging gesteld en vanuit bepaalde hoek zelfs verweten een moordenaar te zijn. Wie brandbommen gooit, wordt dezelfde dag nog vrijgelaten. Wie als werkloze of minimumsteuntrekker braaf zijn mond houdt en eenmaal per jaar aanschuift aan het stempel- of OCMW-lokaal laat men letterlijk – ook bij de SP – links liggen. Wie rooft, plundert, brandbommen gooit en heibel zoekt, wordt gekoesterd. Hem wordt gelijk gegeven en hij wordt vergoelijkt. Hij krijgt liefst zo vlug mogelijk een job, een jeugdlokaal, een multiculturele straathoekwerker, een sociaal assistent en uiteraard ook een paar honderdduizend frank subsidies uit de rijk gevulde subsidiepot toebedeeld.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer Dewinter, u steekt een aanzienlijke tirade af. Geldt die beoordeling ook voor mensen die hun huis in brand steken, waarbij een aantal mensen haast verbranden ? Bekijkt u de zaak dan ook zo ?

De heer Filip Dewinter : Ik weet hoegenaamd niet waarover u het hebt. Mocht u wat duidelijker zijn, dan zou ik daar misschien een antwoord op kunnen geven. Ik heb echter de indruk dat dit helemaal niet gaat over de problemen waarover ik het in mijn betoog wilde hebben.

De heer Jos Stassen : Het gaat over het gebruiken van geweld, waarop u een patent hebt.

De heer Filip Dewinter : Als u het daarover hebt en het kan u enigszins interesseren : we hebben ons

burgerlijke partij gesteld in dat proces tegen de brandstichter in kwestie.

Uw multiculturele tolerantie, uw naïef zogenaamd antiracisme, uw vrijgevigheid wordt door steeds grotere groepen binnen de gemeenschap van niet-Europese vreemdelingen geïnterpreteerd als zwakte. Ik begrijp uw frustraties terzake. De aanhoudende rellen, het geweld van in bendes optredende vreemdelingen, de toenemende vreemdelingencriminaliteit zijn het beste en meest duidelijke bewijs van het totale failliet van het integratiebeleid.

Ik hoor dat in Anderlecht niets is gebeurd voor de integratie, dat er daar geen projecten zijn. In Anderlecht alleen al werd de voorbije vijf jaar 355 miljoen frank aan integratieprojecten besteed. Deze cijfers zijn afkomstig van TV-Brussel, dat niet kan worden verdacht van sympathie voor het Vlaams Blok, integendeel. Het zal dus wel kloppen. In 1995, 1996 en 1997 werd gemiddeld 1,25 miljoen frank aan integratieprojecten besteed door de Vlaamse regering. En dan heb ik het nog niet over het SIF, waarnaar in 1996 4,5 miljard frank ging, in 1997 5,5 miljard frank en waarvan we weten dat gemakkelijk de helft van deze som aan integratieprojecten voor vreemdelingen wordt besteed. De federale overheid, waarover ik het dan nog niet eens heb in dit debat, geeft een veelvoud van deze bedragen uit aan integratie. En opnieuw blijkt dat dit alles geen aarde aan de dijk brengt.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in tegenstelling tot bepaalde politieke partijen gebruik ik de strategie van de chantage niet. Zij wenden nu de vreemdelingenrellen en het bommengooien aan om politieke eisen te stellen die tegemoet moeten komen aan de herriechoppers. Ik doe dat niet. Maar ik waarschuw u niettemin : indien u niet wilt dat binnenkort moegetergde en gefrustreerde autochtone bewoners van deze gettowijken ten einde raad en uit pure wettige zelfverdediging het recht in eigen handen nemen, dan moet u dringend ingrijpen.

Ingrijpen betekent in de eerste plaats dat we de realiteit moeten durven aanvaarden : de multiculturele, pluriraciale maatschappij werkt niet. Het is een utopie te geloven dat zo'n groot aantal niet-Europese vreemdelingen zich in onze maatschappij kunnen integreren. Sinds 1974 zijn er nog meer dan 300.000 vreemdelingen ons land binnengekomen. Dit komt in de cijfers niet echt naar voren omdat men op tien jaar tijd ongeveer 262.000 van deze mensen via een versoepelde regeling tot Belg heeft genaturaliseerd. Ook al hebben ze een vodge

Dewinter

papier met een B van Belg erop, het zijn en blijven vreemdelingen.

Precies die genaturaliseerde vreemdelingen – deze nieuwe Belgen – hebben de rellen uitgelokt en de bommen gegooid. Zij zijn verantwoordelijk voor de burgeroorlog in een aantal Brusselse wijken. In sommige delen van Brussel is de vergelijking met Beiroet niet ver meer af. Nu stemrecht verlenen of opnieuw honderden miljoenen franken aan subsidies vrijmaken voor integratieprojecten betekent alleen maar toegeven aan het geweld en de straat-terreur. Ik hoop dan ook dat de recente gebeurtenissen velen onder u eindelijk de ogen hebben geopend : de multiculturele samenleving is een waan-idee.

Met het antiracisme- en integratiebeleid als alibi kan en mag blijkbaar alles. Niet de vreemdelingen zijn verantwoordelijk voor de rellen, maar wel het hardhandige en repressieve optreden van de rijkswacht. Niet de jonge niet-Europese vreemdelingen liggen aan de basis van de problemen, maar wel het tekort aan tewerkstelling, de uitzichtloze situatie, het gebrek aan ontspanningsmogelijkheden, de slechte kwaliteit van het onderwijs in de concentratiescholen, enzovoort. Met deze eindeloze lijst van vergoelijkende uitvluchten probeert men te verklaren waarom die jongeren per se met brandbommen moesten gooien.

Bij dit alles heb ik de volgende bedenking. In Vlaanderen wonen meer dan 250.000 Vlamingen onder de armoedegrens. Ik vraag me dan ook af waarom zij niet met brandbommen gooien of politiecombi's omvergooien. Het probleem ligt dus niet bij de achteruitstelling, bij de werkloosheid, bij de kansarmoede of bij het gebrek aan ontspanningsmogelijkheden. Het probleem ligt evenmin bij de zogenaamde armoede van deze in merkkledij gehulde, met BMW's rijdende en met zaktelefoons-uitgeruste kansarmen. Het probleem ligt in het feit dat de overheid zich heeft neergelegd bij de uitzichtloze situatie die in bepaalde wijken bestaat en die ze grotendeels zelf heeft gecreëerd.

De voorzitter : Collega's, elke fractie krijgt zo meteen de gelegenheid om haar standpunten naar voren te brengen.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer Dewinter, er zijn in dit parlement voorbereidingen aan de gang omtrent het armoededeбат. Als ik goed ben inge-

licht, heeft uw fractie tot nog toe vooral geschitterd in het zwijgend aanwezig zijn of in het afwezig zijn. U pretendeert voor de eigen armen op te komen. Welke voorstellen reikt u aan in dit debat ?

De heer Filip Dewinter : Uw debattechniek beperkt zich blijkbaar tot het maken van zijdelingse opmerkingen die helemaal niet terzake doen. Praat toch eens over de essentie. Het gaat niet over brandstichtingen van vijf jaar geleden of over een armoededeбат dat elders aan de orde is. Het gaat nu over de rellen die zich anderhalve week geleden in Anderlecht hebben afgespeeld. Geef daarover uw mening en probeer niet via allerlei zijwegen zaken aan te klagen die nu niet aan de orde zijn. Onze partij heeft overigens vier jaar geleden een armoedecongres georganiseerd, waarvan ik u de besluiten eens zal toesturen.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Ter attentie van de heer Stassen wil ik toegeven dat onze aanwezigheid in de commissie ad hoc Armoede low profile is gebleven. Ik zou de heer Stassen echter willen verwittigen voor het plenaire debat : hou u vast aan uw bretellen, want u zult ongemakkelijk zitten. (*Hilariteit*)

De heer Filip Dewinter : Ik wens nogmaals terug te keren tot de essentie van het debat. De multiculturele tijdbom die de traditionele partijen onder deze wijken hebben gelegd en waarmee men nu geen raad meer weet, is tot ontploffing gekomen, zoals afgelopen week is gebleken. Dit is slechts het begin, naar ik durf te vrezzen, van een aantal incidenten die we elders zullen moeten meemaken.

Er zijn nog een aantal incidenten geweest die men probeerde weg te moffelen. De dag na de rellen in het Brusselse omsingelden een tweehonderdtal vreemdelingen in Antwerpen een politiecombi om een jonge, Noord-Afrikaanse boef die pas een Volkswagen-cabrio had gestolen, te ontzetten. De politie kreeg de opdracht de man vrij te laten om geen olie op het vuur te gooien en om geen nieuw incidenten te creëren. Een politieagent is overigens tijdens dit incident zijn dienstwapen kwijtgeraakt. U hebt dit echter ongetwijfeld niet gelezen in de media, want dit soort van feiten komt netjes in de doofpot terecht. Dergelijke incidenten doen zich met de regelmaat van een klok voor en zullen zich blijven voordoen zolang men deze nefaste politiek voortzet.

Dewinter

Ik heb een aantal voorstellen terzake. We zijn immers van oordeel dat het huidige beleid niet alleen faalt, maar er ook niet zal in slagen om in de nabije toekomst een antwoord te bieden op de bestaande problemen. Zolang men zich beperkt tot integratie of inburgering – noem het zoals u wilt – kan er geen oplossing uit de bus komen. Ons voorstel is heel duidelijk. Het bestaat uit drie woorden : aanpassen of oprasseren. Ik hou het graag simpel, zodat u het ook begrijpt.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, u moet afronden.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, hoe kan ik afronden als u me iedere vijf minuten onderbreekt ?

We willen dat men de nationaliteitsverwerving reorganiseert. Men mag enkel nog de nationaliteit toekennen aan meerderjarigen. Indien men meerderjarig is, dan krijgt men de nationaliteit op voorwaarde dat men vijf jaar wacht vooraleer de toekenning definitief gebeurt. Indien men zich tijdens de minderjarigheid of tijdens de voorwaardelijke periode van toekenning bezondigt aan criminaliteit, geweldpleging, vandalisme en dergelijke, dan verliest men de nationaliteit.

Men is niet meer bereid om de nationaliteit op basis van strenge voorwaarden toe te kennen. Het zijn immers nieuwe Belgen die deze reellen hebben uitgelokt. In theorie waren het zelfs geen vreemdelingen. Indien men die strenge voorwaarden niet wil opleggen, dan moet men die mensen duidelijk maken dat ze zich ofwel moeten assimileren, ofwel moeten terugkeren naar hun land van herkomst. Men mag de nationaliteit niet zomaar te grabbel gooien aan eenieder die daar zelf niet om vraagt. Men moet een stok achter de deur houden om die mensen duidelijk te maken dat ze tijdelijk te gast zijn. Wie misbruikt maakt van de regels van de gastvrijheid, gaat eruit. Zo simpel is het. U had die stok achter de deur moeten houden in plaats van via een grenzeloze tolerantie een maatschappij te creëren waarin voor de vreemdelingen alles kan en mag, zolang men maar niet blank, maar bruin, geel of zwart is.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, ik moet u onderbreken.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister, ook u moet toch vaststellen dat uw beleid blijft falen en dat de Schaarbeekse, Lokerse, Vilvoordse en ande-

re toestanden en de Anderlechtse taferelen van burgeroorlog slechts het topje van de ijsberg zijn. We stevenen af op wat men nu reeds meemaakt in de Verenigde Staten van Amerika. In grootsteden zoals New York en Los Angeles zijn rellen zoals die van Anderlecht klein bier. Indien u dat niet inziet, bent u verantwoordelijk voor de algemene situatie van burgeroorlog. Ik weet dat deze boodschap pijn doet. *(Gelach en applaus bij het VB)*

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, ik moet u vragen te stoppen. U maakt misbruik van uw spreekrecht. Ik heb besloten u nu het woord te ontnemen.

Ik stel voor dat we in de notulen de persoonlijke aantijgingen aan het adres van minister Grouwels niet vermelden. Ik ben ervan overtuigd dat de heer Dewinter hiermee akkoord gaat.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de toestand is volgens mij te ernstig om alleen maar polemisch te doen. We kunnen het ons in dit debat niet veroorloven ons te beperken tot wat geroep aan de zijlijn. We moeten op een volwassen manier reageren en een creatieve inbreng doen door oplossingen aan te reiken voor de toekomst.

Laat mij van bij het begin heel duidelijk zijn : de VLD beschouwt de straatrellen zoals we ze onlangs meemaakten in Anderlecht, Schaarbeek en Lokeren als onaanvaardbaar. We vragen dan ook met klem dat de overheid met een efficiënte ordehandhaving elke vorm van gewelddadig oproer in de kiem zou smoren. Wetten, leefregels, rechten en plichten zijn er immers om door iedereen op gelijke voet nageleefd te worden. Hoe emotioneel geladen de aanleiding tot protest ook kan zijn, het mag nooit ofte nimmer een alibi zijn voor baldadig gedrag en straatterrorisme.

Getuigt het bovendien ook niet van een grenzeloze naïviteit om naar aanleiding van deze reellen nog maar eens het stemrecht voor migranten als de zaligmakende oplossing te berde te brengen ? Ik richt mij in het bijzonder tot de minister, omdat ik weet dat hij op dat stuk onze mening niet deelt. Ik onderstreept het in dit debat nog eens extra. Het zou een bijzonder zware vergissing zijn nu stemrecht voor migranten toe te kennen. Laten we niet uit het oog verliezen dat de allochtone jongeren die met stenen gooiden en keet schopten, de zogenaamde nieuwe Belgen zijn. Ze worden automatisch genaturaliseerd en moeten vanaf 18 jaar zoals u en ik naar de stembus. Dit feit alleen al toont aan

Beysen

dat het verlenen van stemrecht hoegenaamd niet de mirakeloplossing kan zijn.

Voor de VLD zijn de regelmatig terugkerende rellen een duidelijk teken dat het migranten- en integratiebeleid dat de jongste jaren werd gevoerd, op diverse vlakken heeft gefaald. Het zogenaamde integratiebeleid van de christen-democraten en de socialisten is en blijft gekenmerkt door de versnippering van niet-onaanzienlijke middelen, die bij voorkeur in structuren en administratieve organisaties worden gepompt in plaats van terecht te komen bij mensen die het echt nodig hebben.

Zo blijft er veel te weinig aandacht en geld gaan naar concrete resultaatgerichte projecten en initiatieven, zoals het creëren van werkgelegenheid, het kwalitatief verbeteren van ons onderwijs en het daadwerkelijk opknappen van probleemwijken. Zo creëert men ten gevolge van de nieuwe richtlijnen inzake de sociale huisvesting nieuwe concentratiegebieden in welbepaalde wijken. Een ingrijpende vernieuwing van deze probleemwijken is wel mogelijk, maar wanneer men niets doet aan het huursysteem en de huurprijzen, kan men het probleem in die wijken niet ten gronde oplossen. De VLD pleit trouwens al langer dan vandaag voor het opstarten van een systeem van huursubsidies waardoor de deconcentratie van migranten en autochtone bevolking kan worden bevorderd.

Collega's, ondanks de miljardenstroom van de overheid dient men met lede ogen vast te stellen dat de graad van integratie bij de migrantenpopulatie niet toeneemt. Integendeel zelfs, de assimilatie stukt. Dat blijkt een algemeen verschijnsel te zijn, ook in andere landen. Deze ontvullende vaststelling wijst erop dat er tot dusver een belangrijke schakel in het beleid ontbreekt, met name het engagement van de migrant.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer Beysen, wat u zegt, lijkt me pervers. U wilt subsidies verlenen aan kleurlingen teneinde deze in betere wijken in te planten, en deze subsidies weigeren aan Vlamingen. Dat moet u even uitleggen, want dat lijkt me onbegrijpelijk.

De heer Ward Beysen : Mijnheer Verrijken, ik heb gezegd dat we pleiten voor een stelsel van huursubsidies. Naar onze normen, met respect voor het gelijkheidsbeginsel, kan iedereen daarvoor in aanmerking komen. Op die manier kan de concentra-

tie van vreemdelingen in bepaalde wijken gevoelig dalen.

De heer Emiel Verrijken : Een paar gave wijken in Vlaanderen waar nog geen vreemdelingen en kleurlingen wonen, en waar het leven vredig zijn gang gaat, wilt u met uw systeem ook nog in gevaar brengen !

De heer Ward Beysen : Mijnheer Verrijken, we verschillen uiteraard van opvatting. Wij gaan ervan uit dat de migrantenpopulatie in overwegende mate hier zal blijven. U gaat ervan uit dat die in overwegende mate moet oprassen. Dat is het verschil. Een dialoog is onmogelijk : we staan lijnrecht tegenover elkaar. Ik zal u straks trouwens aan de hand van cijfers aantonen dat u en uw partij op een schromelijke manier overdrijven.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het engagement van de migranten ontbreekt tot dusver. Het stilzwijgen van de leiders en de vertegenwoordigers van de migrantenpopulatie na de recente rellen is alweer een bijzonder vreemde vaststelling. Men moet zich dringend bezinnen over de vraag wie de migranten nu eigenlijk vertegenwoordigt. Zijn dat de heer Leman en zijn medewerkers, of zijn dat de stedelijke migrantenraden ? De migrantenraad van bijvoorbeeld Antwerpen slaagt er echter niet eens in onderling overeen te komen.

De vraag naar de werkelijke representativiteit van de migrantengemeenschap moet worden gesteld. Het is zeker niet mijn bedoeling de hele zaak op te blazen of op de spits te drijven. Het wordt wel hoog tijd – en nu richt ik me in het bijzonder tot de heer Verrijken – om alles in zijn juiste proporties voor te stellen. Op 1 januari 1996 verbleven in Vlaanderen iets meer dan 283.400 vreemdelingen. Dat is 5 percent van de bevolking. 47 percent daarvan komt van buiten de Europese Unie. Marokkanen en Turken vormen daarvan 66 percent, met respectievelijk een goede 45.800 en 40.900 eenheden. Daartegenover plaatst men zes miljoen Vlamingen. Waarover praten we dan eigenlijk ? Wie denkt zich hier aan wie te moeten aanpassen ? Nochtans en niettegenstaande alle goede bedoelingen van de overheid – met haar integratieprojecten en veiligheidscontracten en dies meer – is er op tal van plaatsen van enige medewerking vanwege de migranten zelf bijzonder weinig te merken. Dit stemt ons bitter. De pertinente weigering van vele migranten om te assimileren en te integreren leidt tot verharding van de standpunten alom. Daarom moeten we het migrantenbeleid grondig durven herzien.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Het onoordeelkundig en zelfs van kwade trouw getuigend inbrengen van de Maghrebijnen in de Vlaamse Gemeenschap lijkt me voldoende en doeltreffend te zijn om onze Vlaamse Gemeenschap en de Brusselse Gemeenschap op vreselijke wijze te ontwrichten. Zelfs het Vlaamse Lokeren levert daarvan nu al het bewijs.

U betreurt blijkbaar dat we niet nog meer Maghrebijnen ingevoerd hebben. Ik vind het al dramatisch genoeg hoe de Belgische staat heeft geprobeerd de Vlaamse Gemeenschap te ontwrichten door dat aantal Maghrebijnen – waarvan u, net als ikzelf een Antwerpenaar, zou moeten weten dat ze onaanpasbaar zijn – hier in te voeren. Het drama dat onder meer onze stad beleeft, wordt veroorzaakt door die tienduizenden Maghrebijnen.

De heer Ward Beysen : Mijnheer Verrijken, u slaagt er in een bijzondere dialectiek te ontwikkelen. We hebben dat hier al meermaals meegeemaakt.

Het is uw goed recht te proberen mij woorden in de mond te leggen die ik nooit zou uitspreken. Ik ben hier echter precies het tegenovergestelde aan het aantonen. Ik heb hier zojuist onderstreept dat het migrantenbeleid moet worden veranderd, dat er op dit ogenblik van inburgering geen sprake is, dat inderdaad een aanzienlijk deel van die allochtonen nog niet volwaardig deel uitmaakt van onze samenleving. Ik geef toe dat steeds meer burgers openlijk hierover hun ongenoegen uiten.

Mijnheer de minister, de regering zou er goed aan doen deze signalen niet te negeren. De bevolking pikt niet langer dat een aanzienlijk deel van de hier verblijvende migranten zich niet wil aanpassen aan onze samenleving.

Minister Luc Martens : Mijnheer Beysen, graag hoorde ik van u de definitie van de begrippen inburgering en assimilatie. Hoe ver strekken ze of hoe beperkt zijn ze ? Ik wil er namelijk zeker van zijn dat we over hetzelfde spreken.

De heer Ward Beysen : U leest mijn gedachten, want ik wilde dit net doen.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Ik ben het met u eens als u zegt dat een aantal migranten nog onvoldoende geïntegreerd is. U zegt echter dat dit uitsluitend de

fout van die migranten is, dat ze zich niet willen aanpassen.

Is dit niet eerder te wijden aan de omstandigheden ? Als men naar een gettoschool gaat of in een gettowijk woont, dan heeft men toch minder kansen om zich te integreren ? U bent er echter van overtuigd dat het de wil is die ontbreekt.

De heer Ward Beysen : Het is in belangrijke mate de wil die ontbreekt, maar er zijn natuurlijk ook de omstandigheden die een en ander in de hand werken en daarvoor mogen we niet blind zijn.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer Beysen, u zegt dat dit in de eerste plaats de fout is van de migranten zelf en dat ze zich onvoldoende willen integreren. Ik begrijp niet dat de heer Dewinter verwijst naar veel slechtere toestanden in Amerika. Het betreft er geen migranten, maar mensen die er al vele generaties wonen in gelijkaardige omstandigheden als de migranten bij ons. De migranten die in getto's wonen hebben zeer weinig mogelijkheden om contacten te leggen met de doorsnee-Vlamingen. Zowel de opvoeding, het onderwijs, het wonen en het werken – wat heel dikwijls werkloosheid betekent – gebeurt afzonderlijk, waardoor de integratiekansen heel klein zijn.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Taylor, de voorbije jaren werden enorme bedragen uitgetrokken voor integratieprojecten. We stellen echter vast dat de resultaten bedroevend zijn. De middelen werden bijgevolg verkeerd aangewend en daarom willen we een ander beleid. Ik zal dit zo dadelijk verduidelijken. Als men na een aantal jaren vaststelt dat alle ondernomen pogingen zijn mislukt, dan moet men de moed hebben te zeggen dat de bladzijde moet worden omgedraaid en dat we opnieuw moeten beginnen.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer de voorzitter, ik zou graag een bijkomende vraag stellen. Wanneer we spreken over migranten, dan denken we hierbij aan Turken en Marokkanen. Mijnheer Beysen, u weet waar ik woon en daarom wil ik u vragen om ook over andere gemeenschappen te spreken. Ik denk hierbij aan de paar duizend Chasidische joden die in Antwerpen wonen en die vol-

Van Wallendael

gens de heer Verrijken onze Vlaamse cultuur ontwrichten.

De heer Jan Penris : Mijnheer Van Wallendael, dat hebben we niet gezegd !

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer Beysen, ik zou graag van u willen weten of deze joden volgens u goed geïntegreerd zijn.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, ook ik heb een bijkomende vraag. Mijnheer Beysen, u zei daarnet dat vele migranten zelf geen stappen ondernemen om zich te integreren. Een aantal studies bewijzen echter dat migranten – of diegenen die wij migranten noemen op basis van hun uiterlijk – die zich aanbieden voor een job, niet dezelfde kansen krijgen als Belgen. We moeten dus ook nagaan of we hen wel voldoende integratiekansen aanreiken.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal proberen te omschrijven wat wij bedoelen met het begrip inburgering. De vragen die de collega's stelden, zal ik straks beantwoorden.

De VLD heeft sinds haar oprichting geopteerd voor een derde weg. Deze weg noemen we de inburgering van vreemdelingen. We pleiten voor het invoeren van inburgeringscontracten naar Nederlands model. In Nederland leveren deze contracten zeer goede resultaten op. Vorige week heeft de Tweede Kamer er de inburgeringswet goedgekeurd waardoor elke nieuwe inwijking vanaf 1 januari 1998 verplicht zal moeten deelnemen aan de inburgeringscursussen. Het is hemeltergend dat iets wat bij onze noorderburen grote bijval kent bij ons wordt aanzien als een hersenspinsel van extreem rechts. Onze visie werd zomaar weggevoerd door de regering.

Nochtans dachten we dat die visie volkomen beantwoordt aan de stelling dat de hier verblijvende migranten zich dienen aan te passen aan onze samenleving en leefregels. Wie zich in een verdraagzame en welvarende staat als de onze wil vestigen, moet naar ons gevoel engagement en de nodige burgerzin vertonen, omdat onze West-Europese cultuur nu eenmaal wezenlijk verschilt van

andere culturen. Migrantten moeten het tot hun opdracht rekenen om zich zoveel mogelijk van onze cultuur eigen te maken.

Die kans wordt hen perfect geboden via het inburgeringscontract : een contract tussen gemeente en migrant, waarbij de migrant een programma op maat aangeboden krijgt. Daarbij staan kennis van het Nederlands en inzicht in onze maatschappelijke organisatie centraal. Binnen de inburgeringscursussen moet een rode draad lopen : onze cultuur is het bindmiddel van ons samenlevingsmodel. Die idee verdient ons inziens ontwikkeld te worden omdat het een middenweg is tussen het ontkennen van het probleem enerzijds en het prediken van mensonterende oplossingen anderzijds.

Ik wens ook even stil te staan bij het pleidooi van Johan Leman, directeur van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding, voor een aanpassing van de leerplicht voor migranten. Men moet deze problematiek ruimer stellen en men mag zich niet beperken tot de migrantenpopulatie alleen. Ook voor de duizenden werkloze en/of schoolmoede Vlaamse jongeren moet via deze weg dringend iets worden gedaan.

De invraagstelling van het onverkort handhaven van de leerplicht tot 18 jaar is bovendien ook niet nieuw. Reeds bij de aanvang van het parlementaire werkjaar 1995-1996 werd binnen de VLD-fractie bijzondere aandacht besteed aan de opdracht een kritische evaluatie uit te voeren betreffende de verlengde leerplicht. In november 1995 werd daartoe onder mijn leiding een werkgroep in het leven geroepen. De taken van die werkgroep besloegen enerzijds de confrontatie met de resultaten van ettelijke recente onderzoeken rond dit thema en anderzijds het overleg met diverse beroepsfederaties, waarbij mensen uit het onderwijs en vertegenwoordigers uit de voornaamste werkgeverssectoren werden betrokken.

Dit interessant studiewerk kan een inspiratiebron zijn voor de decreet- en wetgever. Over de partijgrenzen heen moeten een aantal ideeën verder worden uitgewerkt. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar het uitwerken van een sociaal statuut voor alle deeltijds leerplichtigen, het wegwerken van alle sociaal-economische concurrentiële elementen tussen de bestaande deeltijdse systemen, het ontwikkelen van het deeltijds beroepssecundair onderwijs tot een volwaardige onderwijsvorm met een eigen aangepast pedagogisch concept en het invoeren van deeltijdse leerplicht, gekoppeld aan tewerkstelling.

Beysen

In het licht van deze problematiek en gelet op het bijzonder groot maatschappelijk draagvlak van het thema, heb ik intussen tot de voorzitter een verzoek gericht om een commissie Onderwijs ad hoc in het leven te roepen. Tegen het einde van dit parlementaire werkjaar moet deze een aantal concrete voorstellen formuleren ten overstaan van de federale wetgever enerzijds inzake de wet van 29 juni 1983 betreffende de verlenging van de leerplicht tot 18 jaar en de minister van Onderwijs anderzijds, inzake de organisatie en het programma van het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Namens de VLD-fractie hoop ik dat dit verzoek tot het installeren van een dergelijke commissie ad hoc door alle andere fracties zal worden onderschreven. Na de recente rellen beseffen we dat er dringend iets moet worden gedaan. Er moeten extra initiatieven worden ontwikkeld. Het gaat niet op om dat via de gebruikelijke kanalen te doen.

Dit thema verdient al onze aandacht en is erop gericht vele allochtone jongeren meer kansen te bieden. De drempel bij aanwerving kan daardoor alleen al verlagen. Het is mijn stellige overtuiging dat we zonder extra initiatieven op de volgende rellen kunnen wachten om dan vast te stellen dat het weer niet is gelukt.

Het verbeteren van onze educatieve inspanningen is een opdracht van eerste orde. Dat bewijst de actualiteit nog maar eens. Ik veronderstel dat we het daar grotendeels over eens zijn. Het komt er nu op aan het voorbereidend werk dat is geleverd, concreet om te zetten in beleidsdaden.

Aan de vooravond van de eenentwintigste eeuw moeten we er ons terdege van bewust zijn dat onze samenleving in een duizelingwekkend tempo verder uitgroeit tot een kennismaatschappij. Snelle kennisvernieuwing is daarbij essentieel om iedereen, allochtonen én autochtonen, een volwaardige kans op maatschappelijke participatie te bieden. Indien we bereid zijn over de partijgrenzen heen creatief samen te werken, zowel inzake de inburgering als inzake de aanpassing van de leerplicht voor sommige categorieën van jongeren, kunnen we tegemoetkomen aan een aantal prangende problemen waarmee ook wij niet verder willen leven. Wij willen oplossingen helpen zoeken. *(Applaus bij de VLD en de VU)*

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in deze assemblee wordt het derde debat gehouden over de rellen en incidenten in Kuregem. We voerden al een debat in het federale parlement en in een van onze Brusselse assemblees. Ik heb mijn betoog van vandaag eerder geconcipieerd als een getuigenis.

De heer Filip Dewinter : U was daar aanwezig ?

De heer Joris Van Hauthem : U zegt dat er een debat werd gevoerd in een van de Brusselse instellingen. Dat was slechts een half debat waar de traditionele partijen elkaar gelijk gaven en waar de microfoon van de Vlaams Blok-vertegenwoordiger al na vier zinnen werd uitgeschakeld. Dat was uw debat.

De heer Walter Vandenbossche : Ik wil hier getuigen omdat ik werk in Kuregem.

De heer Filip Dewinter : Uw aanwezigheid daar heeft niet veel geholpen.

De heer Walter Vandenbossche : U spreekt over zaken die u niet kent, mijnheer Dewinter.

Ik maak deel uit van het buurtcomité. Ik pleeg overleg met straathoekwerkers. Ik praat met Belgen en met migranten. Ik hoop dat u wilt luisteren, mijnheer Dewinter, maar dat betwijfel ik. Ik hoop dat mijn getuigenis blind racisme kan weren en een aantal antwoorden kan bieden aan de diverse beleidsniveaus.

De gemeente Anderlecht is getraumatiseerd, de wijk Kuregem is diep geschokt door de gebeurtenissen na de dood van Said. Lag een interne drugs oorlog aan de basis van het voorval ? Ging het om een territoriumstrijd ? Was het een toevallig incident tussen migranten en ordediensten ? Laat in elk geval duidelijk zijn dat er een fundamenteel onderscheid moet worden gemaakt tussen de rellen van de eerste avond waarbij spontaan uiting werd gegeven aan een diepe frustratie die leeft bij een aantal mensen en de rellen van de tweede en derde dag die van een heel andere orde waren. Zij mogen rustig worden omschreven als hooliganisme, verpakt in een kat-en-muisspel tussen relschoppers en ordediensten.

Laat me bijzonder duidelijk zijn. Mijn fractie vindt die rellen op geen enkele manier verdedigbaar, bespreekbaar of aanvaardbaar. Rijkswacht en politie hebben toen de juiste houding aangenomen. Agressie en geweld zijn nooit toelaatbaar. Ze moe-

Vandenbossche

ten altijd worden veroordeeld, willen we onze democratische waarden in stand houden.

Waar gaat het nu om in Kuregem ? De wijk Kuregem maakt één vijfde uit van de gemeente Anderlecht en telt 19.000 inwoners waarvan er maximum 200 op straat zijn gekomen. De wijk Kuregem verloor in 25 jaar ongeveer 22 percent van haar inwoners. 60 percent van de bevolking is van vreemde origine, de helft is van Marokkaanse nationaliteit. 45 percent van de inwoners van Kuregem is jonger dan 25 jaar. De helft van de wijk is werkloos, terwijl de meerderheid van de werkende bevolking niet- of laaggeschoold is. Leegstand en verkrotting zijn typisch voor de wijk. Het loont de moeite om eens naar Kuregem te komen en te zien dat dit geen getto is en dat men er rustig kan wandelen en kijken. Tegelijkertijd kan men dan vaststellen wat sociale achterstand betekent.

De vraag rijst of deze buurt afwijkt van andere probleembuurten in Vlaanderen. In alle eerlijkheid, ik geloof dit niet. Er is natuurlijk de taalproblematiek en het institutionele aspect van het hoofdstedelijk gewest. De basisgegevens blijven echter dezelfde : werkloosheid, gebrek aan vorming, de drugsproblematiek, de vuilheid van de stad, de verkrotting en de onveiligheid. Net zoals de Vlaamse regering haar gewestelijke bevoegdheden moet aanwenden voor haar probleembuurten, moet de Brusselse hoofdstedelijke regering dit doen. Ik benadruk dit institutioneel aspect.

Brussel voert wel degelijk een beleid ten aanzien van Kuregem. Ik werk mee aan de uitvoering van het wijkcontract. Door dat contract komen Belgen, migranten, kansarmen, arbeiders, bedienden, bedrijven met elkaar in contact. Samen strijden we tegen de verkrotting en werken we aan de stadsrenovatie. We hebben een fantastisch project voor Kuregem. De incidenten van de laatste dagen hebben duidelijk aangetoond dat die inspanningen niet voldoende zijn. Ik raak hier een teer punt aan omdat ik moeilijk voor u, als Vlaams minister, een kritische analyse kan maken van het Brusselse beleid. We zullen deze discussie in de Hoofdstedelijke Raad houden.

In eerste orde wens ik hier namens onze fractie te onderstrepen dat de lokale overheid in alle probleemwijken een fundamentele opdracht en verantwoordelijkheid heeft. Dit beleidsniveau moet in eerste instantie de initiatieven coördineren. Dat moet gebeuren in een permanente dialoog met alle inwoners. Ik vind dat er meer met dan over de

migranten moet worden gesproken. Daardoor zou het maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel kunnen worden aangewakkerd. Essentieel is dat er een vernieuwd en versterkt sociaal weefsel tot stand wordt gebracht in deze probleemwijken, wil men een kans tot slagen hebben. Elk politiek initiatief zal vastlopen wanneer het niet wordt gedragen door de plaatselijke bevolking die dagelijks wordt geconfronteerd met de dikwijls harde realiteit.

Werkloosheid en economische crisis zijn de ideale voedingsbodem voor ongenoegen, relschopperij, drugsdealen en dies meer. Ze tonen een uitzichtloze toekomst aan elke jongere die op zoek is naar een baan en een inkomen. De recente rellen in Kuregem, en misschien ook in Lokeren, hebben bewezen dat uitzichtloze werkloosheid een tijdbom is, niet alleen voor Brussel, maar ook voor dit lieve Vlaanderen en – waarom ook niet – voor dit lieve Belgenland. Werk betekent niet alleen inkomen, maar ook zelfrespect. Wie genoeg verdient, kan keuzes maken, plannen. Zij die werken, komen in contact met anderen en kunnen een plaats verwerven in het sociale weefsel. Werkloosheid en een te laag inkomen hebben dus niet alleen directe materiële gevolgen. Zo een situatie wreekt zich op alle domeinen van het leven. Ze creëert onzekerheid. Werkloosheid gomt perspectieven uit. Dat heeft niet alleen gevolgen voor de man of vrouw in kwestie. Die werkloosheid weegt ook op de toekomst van de volgende generatie. Voor migranten is arbeid een cruciale hefboom. Ik verzet me tegen de idee dat de migranten in Kuregem zich niet zouden willen integreren. Wie dat beweert, bewijst dat hij ze niet kent.

Mijnheer de minister, Vlaanderen moet werk maken van werk. Dat is een fundamentele opdracht. Daarnaast is het onderwijs in al zijn vormen een hefboom tot maatschappelijke emancipatie. Naast de nood aan een specifieke ondersteuning voor het technisch en beroepsonderwijs, benadrukt onze fractie dat de leerplicht tot achttien jaar wettelijk moet gewaarborgd blijven. Dat betekent niet dat de huidige problemen moeten worden miskend. Maar in plaats van de leerplicht te verkorten, moeten de problemen in verband met deeltijds werken en deeltijds leren worden aangepakt.

Voor elke jongere zijn vormingsstages en werker-
varing noodzakelijk om in het arbeidsproces ingeschakeld te raken. Liefst organiseert men die met de inachtneming van de realiteit op het terrein zelf. Bij de zoektocht naar werk, en bij de begeleiding van de eerstewerkervaringen, moet niet alleen de werkgever worden geresponsabiliseerd. Ook het onderwijs heeft daarbij een rol te vervullen. De

Vandenbossche

Vlaamse regering moet goed beseffen welke moeilijke en uiterst delicate opdracht de leerkrachten hebben die met jongeren uit kansarme buurten werken. Hun taak is dikwijls ondankbaar. De uitoefening ervan vraagt dikwijls veel moed en doorzettingsvermogen. De Vlaamse regering moet daar rekening mee houden als ze hun opleiding uittekent, en daarmee hun werkvoorwaarden vaststelt.

Sta me toe nog even terug te keren naar Kuregem. Meer dan ooit moeten alle partijen die willen meewerken aan de opbouw van deze wijk, rond de tafel gaan zitten. Ik denk dan aan de Vlaamse regering, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het Hoofdstedelijk Gewest en de lokale besturen. Ieder van hen moet zijn beleid heroriënteren in functie van een gerichtheid op de arbeidsmarkt in al haar facetten. De Vlaamse regering beschikt in dat verband over een dubbele hefboom.

Uw regering is verantwoordelijk voor de site van De Lijn in het hart van Kuregem. Deze site zal binnen twee jaar leeg staan. De regering zou moeten overwegen om haar verantwoordelijkheid op te nemen. Ze moet nagaan of samen met de beroepsopleiding van de VDAB geen initiatieven voor de lokale bevolking kunnen worden genomen. Samen met de jongeren moet er aan de weg worden getimmerd, hoe moedeloos deze rellen vele werkers op het terrein ook hebben gemaakt.

Alle beleidsniveaus van het lokale tot het Europese moeten kiezen voor meer democratie. Daar zit precies het verschil tussen de heer Dewinter en mezelf. Hij kiest voor minder democratie. Cruciaal is met andere woorden de vraag of de maatschappelijke uitdagingen in Lokeren, Antwerpen, Limburg, Anderlecht en andere plaatsen worden aangepakt met meer of minder democratie. Mijn antwoord is dat alle democratische middelen moeten worden aangewend met het oog op een maatschappelijk meer aanvaardbaar samenlevingspatroon, dat in samenspraak met de betrokken burgers, en met respect voor recht, orde en democratie moet worden nagestreefd.

Ik wil mijn betoog beëindigen met een zinsnede. Laten we de schreeuw van Kuregem duidelijk aanhoren : dit Vlaams Parlement mag Kuregem niet loslaten. (*Applaus bij de CVP, AGALEV, de SP en de VU*)

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche (*Op de tribune*) : Ik zal me beperken tot tien minuten, en laat nog wat tijd voor mevrouw Lindekens. Haar betoog zal gaan over de basis van de uitgangspunten van onze fractie voor deze problematiek. Voor ons staat de gelijkheid van alle mensen centraal. Ik zal me beperken tot een paar concretere elementen van het dossier.

Ik wil het daarbij onder meer hebben over de institutionele context van Brussel. Ik was even verbaasd toen een bepaalde fractie van het parlement vroeg om iedere wijziging van het statuut van Brussel te verwerpen, vooral omdat precies die fractie dagelijks herhaalt dat het statuut van Brussel niet deugt.

Ik wil het niet hebben over de oorzaken van de dramatische gebeurtenissen van vrijdag 7 november. Wanneer we uitgaan van de gelijkheid van alle mensen, moet iedereen op een gelijke manier worden behandeld, ook diegenen die zaken doen die niet door de beugel kunnen. Mensen die drugs dealen of zich schuldig maken aan andere vormen van criminaliteit, moeten worden aangepakt. Dat blijft voor ons een duidelijk uitgangspunt.

Dit moet echter gebeuren met de orde en alle garanties een democratische maatschappij eigen. Met moet zich dan ook de vraag stellen of het neerschieten van deze drugdealer verantwoord was. Er moet een onafhankelijk en grondig onderzoek worden ingesteld naar het optreden van de overheid en de ordediensten. Iedereen moet op dezelfde manier worden aangepakt, of hij nu Belg of van vreemde oorsprong is.

Een veel voorkomend menselijk verschijnsel is om ten gevolge van incidenten een volledige problematiek vanuit dit incident te analyseren. Hierdoor gaat alle perspectief verloren. Zo lijken discussies over de opzet van de rellen en de deelnemers eraan minder relevant, vooral wanneer ze structurele maatregelen buiten het gezicht brengen of zelfs tegenspreken.

In een wijk als Kuregem, waar 67 percent van de bevolking migrant is op een totale bevolking van 18 à 19.000 mensen en waar 43 percent jonger is dan 25 jaar, heerst een enorme werkloosheid. 50 percent van de bevolking geraakt niet verder dan het lager secundair onderwijs en 28 percent bezit helemaal geen diploma. Dit zijn gegevens.

Veel fundamenteeler is echter het feit dat de politieke betrokkenheid van deze mensen bij de besluitvorming nihil is. Door het ontbreken van stemrecht

Vandenbussche

beschikt deze wijk over geen enkele vertegenwoordiger in de gemeenteraad. Dat dit een ideale plaats is voor delinquentie, is niet abnormaal. Ik praat dit niet goed, maar het dealer worden in zo een wijk is soms de enige manier om een eigen sociale mobiliteit te realiseren. Ik wil dit geenszins goedkeuren.

In tegenstelling tot wat men laat uitschijnen, is er sinds 1991 heel wat gebeurd in de Brusselse regio. Er werden heel wat middelen vrijgemaakt, onder meer door het federale niveau. Denken we maar aan de middelen voor de veiligheids- en samenlevingscontracten, waarvoor steeds meer inspanningen worden geleverd. In 1998 zullen die middelen, samen met de gewestmiddelen, 900 miljoen frank bedragen. De contracten werden in 1993 afgesloten en bevatten zowel een politie- als een preventiebeleid. Na vijf jaar moeten ze wel op een ernstige manier worden geëvalueerd. Er moet worden nagegaan of het deel preventie, dat van 31 percent tot 40 percent steeg, niet drastisch moet worden verhoogd.

Voor het Impulsfonds werd in 1997 138 miljoen frank toegewezen aan Brussel. Dat fonds voorziet niet in een structurele financiering. Het wil een impuls zijn voor welomschreven projecten die zich binnen prioritaire zones situeren en zijn afgekondigd als prioritair acties van de Interministeriële Conferentie voor Migrantenbeleid. Daarnaast stelt de federale regering jaarlijks 2 miljard frank ter beschikking van het Brusselse Gewest voor de uitbouw en ontwikkeling van haar internationale rol en hoofdstedelijke functie. Moet er in het kader van dat artikel geen aandacht worden besteed aan noodzakelijke initiatieven in de probleemwijken? Wij denken van wel. Er zijn ook meer prioriteiten nodig. Sinds 1996 loopt er bij de politiediensten een wervings- en integratieproject voor allochtonen. Dit leverde dertig allochtone kandidaten op voor de voorbereidende politieopleidingen in Brussel en vijftien allochtone kandidaten voor de rijkswacht. Het moet een topprioriteit zijn om die aantallen in de nabije toekomst te verhogen.

Zoals de heer Vandenbossche heeft gezegd, moet ook Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid opnemen. Van het Sociaal Impulsfonds gaat slechts 80 miljoen frank naar Brussel. Dat is onvoldoende. Ook de Vlaamse Gemeenschap is verantwoordelijk voor de problemen in Brussel. De gebeurtenissen in Anderlecht moeten een aansporing zijn om meer dan ooit werk te maken van een volledige integratie van alle inwoners van ons land. Naast het voortzetten van het bestaande beleid, mogen een aantal

structurele ingrepen niet steeds vooruit worden geschoven. Er is bijvoorbeeld de nijpende problematiek van het stemrecht. 30 percent van de Brusselse bevolking heeft geen gemeentelijk stemrecht. Dat is een schrijnende situatie. De migrantenbevolking telt wel mee voor het berekenen van het aantal verkozenen, maar mag zelf niet stemmen.

Het stemrecht is natuurlijk geen doel op zich. Het is een voorwaarde. Niet-erkenning staat gelijk met de ontkenning van een groot deel van de bevolking, van hun wonen en werken, van hun cultuur en van hun politieke rechten. We maken allemaal samen deel uit van die leefwerelden. Anders dan bepaalde ondemocratische partijen, pleiten we voor insluiting van deze migranten. We beschouwen Brussel als één stedelijk landschap waarin alle bewoners moeten functioneren. Als bond- en lotgenoten worden we met dezelfde omgeving en dezelfde problemen geconfronteerd. Het stadsweefsel moet als een geheel worden beschouwd. Iedereen moet eraan deelnemen. Slechts dan kan de toestand voor iedereen verbeteren. In klare taal betekent dit dat het laten meetellen van migrantenstemmen niet alleen een symbool, maar een noodzaak is. De politiek maakt hiermee duidelijk dat ze begrijpt dat de inzet van die mensen nodig is voor een betere toekomst van de steden. Men boort er een rendement met een ongelooflijk potentieel mee aan. Dit vraagt natuurlijk meer dan een verantwoordelijke houding van de overheid en de bevolking.

Elke generatie lijkt het historisch perspectief uit het oog te verliezen. In het verleden waren de scharniermomenten op dit vlak: het algemeen meervoudig stemrecht in 1893, het algemeen enkelvoudig stemrecht in 1921 en het stemrecht voor vrouwen in 1948. Nu staan we opnieuw voor zo een scharniermoment. Ze leren dat een samenleving slechts volwaardig kan functioneren als elk lid ervan een gelijkwaardige stem heeft. Wanneer men dit vertaalt naar 1997, kan men stellen dat niet-EU-migranten evenzeer tot onze samenleving behoren als andere migranten. Ze worden door dezelfde lokale beslissingen getroffen en moeten op dezelfde wijze het lokaal beleid mee kunnen bepalen. Overigens is er naar ons gevoel een keerzijde aan de medaille. Die zeggenschap is een plicht van iedere burger. Opkomstplicht om de bestuurders te verkiezen is verbonden met het recht om dit te doen. Vlamingen, Franstaligen, Belgen, migranten kunnen op een gelijkwaardige wijze samenwerken aan de leefbaarheid van de hoofdstad. Maar daarvoor moeten ze allen een stem in het kapittel hebben. Ofwel bekijkt men Brussel als een blijvend

Vandenbussche

probleem, ofwel hanteert men datzelfde Brussel als een sleutel tot de oplossing.

In de tijd die me rest tracht ik nog even in te gaan op een belangrijke, actuele politieke kwestie : de visie van SP-partijvoorzitter Tobback op de institutionele problematiek van Brussel. Dan heb ik het met name over zijn voorstel van een Europees district. Positief in zijn uitlatingen is naar mijn gevoel zijn probleemstelling van een ruime verantwoordelijkheid voor Brussel : federaal, Europees en binnen de Vlaamse Gemeenschap. Positief is ook dat hij een samenwerkingsmodel bepleit voor rijke en arme gemeenten binnen Brussel. Vanuit mijn ervaring met de Brusselse situatie beschouw ik zijn voorstel van een Europees district persoonlijk echter niet als een goede oplossing. Wat hij voorstelt bevat interne contradicties. Onder meer zegt hij dat er te veel geld vanuit het federale niveau naar Brussel vloeit. Dit lijkt ons allesbehalve zo. De hoofdstedelijke functie van Brussel, ook voor Vlaanderen, wordt in een dit voorstel eigenlijk uit het oog verloren. De positie van de Brusselse Vlamingen staat dan helemaal buiten het vizier. Ook zijn een aantal andere gevolgen van het voorstel niet zo duidelijk. Misschien moeten we daarvoor Washington DC maar eens evalueren.

In elk geval is het debat over het toekomstig statuut van Brussel geopend. We moeten het samenleven van Vlamingen en Franstaligen, de twee grote gemeenschappen in de logica van de federale hoofdstad, in het oog houden. Dat is een van de uitgangspunten die, ook voor een toekomstig statuut, niet mogen verloren gaan. Anderzijds blijft het multiculturele, het samenleven van zoveel gemeenschappen in Brussel, het basisgegeven van een boeiende, bruisende stad die wij allen – naar ik hoop ook velen in dit parlement – wensen, en waarbij Brussel hopelijk ook voor de Vlaamse Gemeenschap de hoofdstad blijft.

Mevrouw Lindekens zal meer uitleg geven bij onze ideeën over de gelijkwaardigheid van alle mensen.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer Vandenbussche, zou het niet eerder nuttig zijn dat een specifiek debat wordt gewijd aan dit fragment van uw betoog ? Het lijkt me immers dat dit niet echt in relatie staat tot ons onderwerp.

Verder leeft bij ons vooral het gevoel dat u bent dat uw voorzitter iets heeft gezegd, maar dat u het helemaal niet eens bent met wat hij zei. Dat meen ik te moeten opmaken uit uw verklaringen. Dat is een zeer grote dubbelzinnigheid, al blijft de band tussen die problematiek en Kuregem erg duister voor mij.

De voorzitter : Mag ik erop aandringen dat men bij het thema blijft ?

De heer Michiel Vandenbussche : Onze partij is niet de enige partij waar soms meningsverschillen optreden en publiek worden. Dit is een fundamenteel debat, waarvan ik de positieve en negatieve aspecten naar voren bracht. Men zegt dat dit niets te maken heeft met het migrantendebat van vandaag. Ik stel alleen maar vast dat iedereen de voorbije dagen heeft opgemerkt dat het oplossen van de problematiek van Brussel en van het multiculturele samenleven te maken heeft met de hoofdstedelijke functie van Brussel en met haar statuut op langere termijn. Daarom heb ik dit nu zonder schroom naar voren gebracht.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal niet te lang stilstaan bij het optreden van de politie en de rijkswacht bij de rellen. Voor mijn fractie is het evident dat een overheid als laatste toevlucht ook geweld mag gebruiken om de orde te handhaven, net zoals het evident is dat politiemensen en rijkswachters recht hebben op wettige zelfverdediging. Ik zal me niet uitspreken over de vraag of het gewelddadige optreden van politie en rijkswacht in dit geval gerechtvaardigd was. Dit is trouwens ook onze bevoegdheid niet.

Ik wil er wel op wijzen dat er een probleem is. De politie en de rijkswacht moeten hun werk doen op zo'n manier dat de lat voor iedereen gelijk ligt. In de ogen van een aantal jongere migranten worden ze echter net daardoor het symbool van een repressieve overheid, die niets voor hen overheeft. Dit is een vicieuze cirkel, die er mede de oorzaak van is dat het werken met allochtone agenten weinig of geen succes heeft. Ten eerste worden allochtone agenten dikwijls niet aanvaard door een deel van het korps. Ten tweede worden ze ook niet echt aanvaard door de migrantengemeenschap zelf, omdat ze als verraders worden aangezien.

Eén ding wil ik wel duidelijk stellen : het politieoptreden was zeker niet de oorzaak van de rellen. Dit alles had net zo goed een half jaar geleden kunnen

Lauwers

gebeuren, naar aanleiding van de fouten in het onderzoek naar de verdwijning van Loubna Benaïssa. Alleen de grote morele kracht en het waardige optreden van de vader en de zus van Loubna hebben die rellen toen verhinderd.

In dit verband wil ik op twee zaken de aandacht vestigen. Ten eerste bewijst dit dat we niet alle migranten over dezelfde kam mogen scheren en dat bij de rellen wel degelijk een minderheid was betrokken. Ten tweede is dit ook een illustratie van de kern van de zaak. De vader van Loubna werkt als arbeider. Hij wil goed onderwijs voor zijn kinderen – ook voor de meisjes. Hij heeft dan ook nog het geluk dat zijn kinderen goed studeren. Welnu, dit is duidelijk geen probleemgezin.

De kern van het migrantenprobleem ligt bij de groep 13- tot 25-jarigen die beroepsonderwijs volgen of volgden. In verhouding met de Vlaamse jeugd zijn zij talrijker vertegenwoordigd. Het is dáár dat de problemen opduiken.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Ik heb twee opmerkingen voor de heer Lauwers. Ten eerste stoort het mij vreselijk dat men gebruik maakt van het leed dat deze familie heeft getroffen om haar voor te stellen als het ideaal geïntegreerde migrantengezin. In hemelsnaam, dat zijn die mensen niet. De ouders Benaïssa wonen hier al meer dan vijftwintig jaar en beheersen nog steeds geen Nederlands of Frans. Hun dochter is streng-islamitisch opgevoed. Ik heb daar respect voor indien dit in Noord-Afrika gebeurt. Deze mensen schuiven hun dochter naar voren omdat ze zelf na al die jaren de taal nog steeds niet beheersen. Een gesluierd meisje wordt op deze manier voorgesteld als het perfecte voorbeeld van integratie. Aan die komedie wens ik niet langer mee te doen.

Ten tweede vindt u het een grote zege omdat er rond de dood van Loubna Benaïssa geen problemen zijn geweest. Er zijn toch ook verschillende andere kinderen vermoord. Honderdduizenden mensen hebben hiertegen in de straten van Brussel geprotesteerd. Er zijn toen evenmin incidenten geweest. Moeten we ons dan gelukkig prijzen dat er geen rellen zijn geweest rond de moord op een migrantenkind ? Dat zijn vergelijkingen die kant noch wal raken.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer Dewinter, u hebt me duidelijk niet goed begrepen. Ik beweer

dat de rellen die nu naar aanleiding van een welbepaald feit zijn uitgebroken, even goed op een ander feit hadden kunnen volgen. De reactie van die familie heeft dat toen echter verhinderd. Dat is alles.

Ten tweede is het feit dat de zus van Loubna Benaïssa een hoofddoek draagt, geen teken dat ze niet geïntegreerd zou zijn.

De heer Tuur Van Wallendael : U kunt anders de vraag over de joden nog eens herhalen.

De heer Herman Lauwers : Ik geloof ten eerste dat het meisje vrijwillig, en niet onder druk van haar ouders, deze houding aanneemt. Ten tweede is het al dan niet dragen van een hoofddoek geen bewijs van het al dan niet geïntegreerd zijn. Uw definitie van integratie is duidelijk niet de mijne.

De problemen van migranten hopen zich vooral op bij de jongeren uit het beroepsonderwijs. Deze jongeren zijn meestal hier geboren en zijn zelfs Belg. Ze groeien echter op in concentratiescholen die veel weg hebben van uitzichtloze getto's. Deze jongeren – in feite moet ik zeggen : jongens – spreken weliswaar perfect Frans, Antwerps of Gents, maar uiten hun frustraties minder verbaal dan ASO-leerlingen. Ze beseffen dat ze weinig kans hebben op werk, ook al halen ze een diploma. Er is immers weinig werk en bovendien genieten de autochtone jongeren voorrang. Nochtans zijn ook die allochtonen Belgen.

Jongeren uit deze onderwijsrichting – ook Vlaamse – worden minder bereikt door het jeugdwerk, hebben minder interesse voor hobby's als de muziekschool of boeken lezen en hebben minder geld om bijvoorbeeld naar de film te gaan. Ze klitten samen op straat, maken lawaai, halen kattenkwaad uit of erger. Ik ontken dat laatste aspect zeker niet. Ze creëren een gevoel van dreiging bij de omwonenden, zelfs indien ze niets crimineel doen. Ze worden dan ook weggejaagd. Daarbij komen dan nog de verloedering van de buurt, die dan weer uitnodigt tot vandalisme. Ik heb het over minder sportaccommodaties, onverzorgde straten enzovoort. Dit alles zorgt bij hen voor een alomtegenwoordig gevoel van discriminatie en racistische achterstelling, dat deels terecht is.

Daarover moeten we ons inderdaad zorgen maken. Onze fractie zegt niet dat dit nu het failliet is van de integratie-inspanningen. We zijn wel bezorgd over deze minderheid van probleemjongeren. We zijn bezorgd omdat het altijd asociaal en gevaarlijk is om een sociaal lagere bevolkingsgroep te ver-

Lauwers

waarlozen. We zijn echter ook bezorgd omdat dit het klimaat, de verstandhouding en de goodwill die nodig zijn om een integratie te doen slagen, kan vertroebelen. Men kan er niet naast kijken dat het positieve klimaat dat in de samenleving aanwezig was dreigt verloren te gaan door de rellen.

Het is misdadig en onjuist om de relletjes van die Marokkaanse of Turkse jongeren te interpreteren als een uiting van een gebrek aan integratiewil. Het gaat om jongeren – meestal Belgen – die een toekomst willen, net als hun blanke leeftijdgenoten. Ze willen werk en een inkomen, geen uitkering. En ze beseffen dat ze nagenoeg kansloos zijn omdat ze weinig geschoold zijn en bovendien een allochtoon gelaat hebben. Ze zien en voelen elke dag dat ze geïsoleerd worden. Dat kan gebeuren door pascontroles – al zijn daar dan gegronde redenen voor – of door afgesnauwd te worden in de winkel of op de bus. Hierop komt dan reactie, wat ik uiteraard niet goed praat. Het is evident dat die groep laaggeschoolde kansarme jongeren vatbaar is voor oproer of eventueel voor gemakkelijk geldgewin via illegale praktijken als drugverkoop.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Ik volg uw gedachtegang. Het gaat inderdaad om jongeren. Elke oproer in de wereld komt trouwens van jongeren.

Deze jongeren hebben echter per definitie het hoogwaardige West-Europese onderwijs dat in Vlaanderen, Wallonië en Brussel gegeven wordt, tot hun achttien jaar gevolgd. Is dat niet de best denkbare school in civisme en economische aanpassing? Hoe gaat u deze situatie met lapmiddelen oplossen, dit na die achttien ongelooflijke jaren die ze beleefd hebben in het beste onderwijs van Europa en die een unieke kans tot integratie hebben gegeven?

Gedurende achttien jaar is men er niet in geslaagd die mensen aanvaardbaar te maken voor de arbeidsmarkt. Werkgevers zijn economen die niemand zullen discrimineren als ze daar geen belang bij hebben. Hun belangen zijn het drijven van handel of nijverheid. Als u nu middelen bedenkt om de werkgevers te verplichten, dan is dat in het nadeel van de Vlaamse arbeiders. Deze gedachtegang horen we al heel de avond uit verschillende partijmonden. Elke arbeidsplaats die u discriminerend verleent aan een magrebijn, is ten koste van de Vlaamse arbeiders. Hoe kunt u dat als Vlaamse partij verantwoorden, als u geconfronteerd wordt

met die grote werkloosheid die trouwens haar oorsprong vindt in Belgische toestanden?

De heer Herman Lauwers : Mijnheer Verrijken denkt blijkbaar gedachten te kunnen lezen. Ik heb echter helemaal niet gezegd dat het onderwijs als dusdanig faalt, hoewel er daar zeker problemen zijn. Ik heb mij beperkt tot het beroepsonderwijs omdat daarin de groep van jongeren zit wier situatie het meest uitzichtloos is, zelfs als zij een diploma hebben.

De heer Emiel Verrijken : Het beroepsonderwijs levert in Vlaanderen ongeveer de beste arbeiders van West-Europa. We hebben zo een voortreffelijk beroepsonderwijs dat we fier mogen zijn op de Vlaamse arbeiders. Als dat onderwijs nog niet goed genoeg is voor uw beschermelingen, dan ligt dat aan hen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Inzake het onderwijs wil ik graag het volgende zeggen. Inderdaad zitten deze jongeren, evenals heel wat kansarmen van bij ons, in het beroeps- en technisch onderwijs en het deeltijds onderwijs. Ik stel vast dat de praktijkbegeleiding van deze leerlingen op stages en in bedrijven onvoldoende is uitgewerkt. Ik pleit ervoor dat we vanuit onderwijs beter onze verantwoordelijkheid opnemen en deze begeleiding niet overlaten aan de werkgevers. Daarmee zullen zowel migrantenjongeren als de andere leerlingen van dit onderwijs hun voordeel doen.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Ik kom tot het beleid. U weet, mijnheer de minister en collega's, dat de Volksunie alle regeringsinitiatieven in verband met de integratiebevordering heeft gesteund, zowel in de meerderheid als in de oppositie. Maar we zijn misschien hier en daar te gierig geweest. Ik wil het vooral hebben over wat we onvoldoende gedaan hebben. Dat wil niet zeggen dat de dingen die we wel hebben gedaan, verkeerd waren.

Zowel de Vlaamse regering als het Vlaams Parlement hebben tot nu toe sterk de klemtoon gelegd op de welzijnsaspecten van de culturele en taalculturele integratie, via integratiecentra, taallessen, opbouwwerk en onderwijsvoorrangsbeleid. Dat is allemaal goed, maar er waren misschien te weinig middelen. De kern van mijn betoog is dat dit alles voorbij schiet aan de meest problematische groep jonge migranten, namelijk de laaggeschoolden. Ons

Lauwers

beleid is ongewild vooral doeltreffend voor de kanshebbers binnen de allochtone gemeenschap. Ik veralgemeen lichtjes als ik zeg dat bij de jongeren die het algemeen secundair of het technisch secundair onderwijs aankunnen, maar een taalculturele achterstand hebben – zoals ook hun ouders – de integratiebevordering behoorlijk lukt, met vallen en opstaan. Heel wat van deze jonge allochtonen zijn ondertussen verpleger, onderwijzer, laborant of technicus.

De laagstgeschoolden hebben echter geen perspectief, nog minder dan de Vlaamse jongeren. Daar falen we. De Vlaamse regering heeft te weinig aandacht gehad voor de tewerkstellingsperspectieven van deze laaggeschoolde jongeren, zowel autochtone als allochtone. Als er één prioriteit der prioriteiten is, is het wel de kans op werk. Ik ben ervan overtuigd dat zelfs die gemarginaliseerde jongeren liever een minder goed betaalde baan hebben dan een goede verdienste als drugverkoper. Maar ze moeten natuurlijk kansen krijgen. De Vlaamse regering kan die geven, zelfs binnen haar eigen bevoegdheden. Ik wil wel graag meegaan in het federale debat over loonkostenverlaging, maar dat belet ons niet om zelf iets te doen.

Het is een algemeen probleem dat de regering de laatste jaren in zeer weinig investeringskredieten heeft voorzien, bij voorrang voor laaggeschoolden, in de sector van de openbare werken. Ik denk aan het onderhoud van wegen, het uitvoeren van het Sigmoplan, de versnelde aanleg van tramlijnen, de vernieuwing van onderwijsgebouwen en dergelijke. Dit is geen kunstmatige tewerkstelling, maar zinvol werk voor laaggeschoolde jongeren. Dat betekent dat de Vlaamse regering haar rigide meesternorm moet loslaten. We hebben dat hier al verschillende jaren na elkaar gezegd bij elke begrotingsbespreking.

Maar de fout is dat de regering liever op korte termijn een belastingverlaging wil doorvoeren dan op lange termijn investeringen te doen die ook werk verschaffen. Van een rooms-rode coalitie had ik eerlijk gezegd toch wel een andere houding verwacht.

Tot daar wat het eerste punt, de investeringen, betreft. Dan kom ik nu tot mijn tweede punt, de zogenaamde werkgarantieplannen voor kansarmen. Zowel de Vlaamse intersectorale commissie voor de armoede als de Groep van Leuven en de minister van Tewerkstelling in eigen persoon hebben die onderschreven. We mogen echter niet de

fout begaan die plannen uitsluitend af te stemmen op langdurig uitkeringsgerechtigde werklozen. We moeten ze ook richten op de schoolverlaters, die per definitie niet uitkeringsgerechtigd zijn. De fout die we in onze redenering en in onze tewerkstellingsprojecten maken, is dat we laaggeschoolden eerst lang genoeg uitzichtloos laten voor we ze bijspringen. Daardoor gaat enorm veel kostbare tijd verloren.

Sta me toe ook even in te spelen op wat de heer Johan Leman zei. De werkgarantieplannen, die minister Kelchtermans momenteel voorbereidt, liggen wel degelijk in de lijn van de geformuleerde voorstellen. Het moet daarbij echter wel gaan om alle schoolmoeë jongeren, dus niet alleen om de allochtonen. Daarover ben ik het eens met de heer Beysen. In het deeltijds onderwijs worden daartoe reeds pogingen ondernomen, maar er blijft een gebrek aan arbeidsplaatsen om dit te funderen. Precies daar moeten we de Leman-zienswijze volgen en de overheid inschakelen : de gemeentebesturen, de provinciebesturen en de overheidsinstellingen.

Indien we er, zoals ik vurig hoop, in slagen een dergelijk systeem reëel tot stand te brengen, dan waar schuw ik onmiddellijk om niet te vervallen in welzijnzorg. Die Vlaamse en allochtone jongeren willen werk, maar geen maatschappelijk werkers. Een migrantenbeleid moet zijn gericht op integratie naar zelfstandigheid.

Over dit emancipatiestreven wou ik nog twee zaken kwijt. Ten eerste verwijs ik naar de commissie voor Cultuur, waar deze week een evaluatie van de 20-percentregeling voor de lokale jeugdwerkbeleidplannen op de agenda staat. We moeten inderdaad de stelregel volgen dat de aandacht zich moet richten op emanciperend vormingswerk voor kansarme autochtone en allochtone jongeren, en veel minder op al dan niet verdoken welzijnswerk. Ten tweede wil ik wijzen op de belangrijke rol van de zelforganisaties van migranten. Onlangs gaf Brussels staatssecretaris Anciaux in dit verband opdracht tot een studie, die werd verricht door Swyngedouw en Verrijke. Daaruit bleek dat er bij de Turkse gemeenschap een veel lagere graad van frustratie en discriminatiegevoel heerst dan bij de Marokkaanse. De onderzoekers baseerden zich op een steekproef bij 1.500 mensen, en zochten de verklaring van de uitkomst in de hogere graad van zelforganisatie bij de Turken.

Mijnheer de minister, ik kom tot mijn concrete vragen. Hebt u zicht op de participatiegraad in die zelforganisaties ? Is het inderdaad waar dat er op

Lauwers

dat vlak een verschil is tussen de Turkse en de Marokkaanse gemeenschap ? En de belangrijkste vraag : bereiken die organisaties wel de laaggeschoolde jonge volwassenen, onze doelgroep ?

Ik vrees namelijk – maar hoop dat ik ongelijk heb – dat er een kloof bestaat tussen de migrantengeneraties en dat de geïntegreerde en integratiegerichte dertigers en veertigers die de leiding voeren over die organisaties, niet langer de rolmodellen en identificatiefiguren zijn voor de jongere generaties. Deze generatie van dertigers en veertigers heeft nog wel die perspectieven gekregen waarover de nieuwe generatie niet beschikt.

Mijnheer de minister, indien dit zo is, dan moeten we dit toch eens ernstig onderzoeken. Indien de zelforganisaties niet langer vat hebben op een deel van de jongeren, wie heeft dat dan wel ? U bent het ongetwijfeld met me eens dat de jongeren dan op zoek zouden kunnen gaan naar leidersfiguren met minder goede bedoelingen. Dit is geenszins een kritiek op de bestaande zelforganisaties, maar er leeft in die zin een reëel gevaar dat we nauwlettend in het oog moeten houden.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer Lauwers, u richt uw vragen tot de Vlaamse ministers, maar ook het Vlaams Parlement moet schuldig pleiten in deze zaak. Sinds juni 1996 ligt een beleidsdocument klaar : 'Het strategisch plan etnisch-culturele minderheden'. Dit document werd door het parlement nog steeds niet besproken.

We moeten ons ook schuldig voelen als we zien hoe gering de belangstelling voor dit debat nu is. Niet veel parlementsleden liggen van dit probleem wakker. Ik pleit ervoor het voorstel van de VLD, om een commissie ad hoc op te richten voor deeltijds onderwijs, uit te breiden tot een commissie ad hoc over integratie. Daardoor kunnen de problemen op alle beleidsterreinen grondig worden onderzocht en moet niet elke commissie hierover afzonderlijk hierover nadenken. Ik hoop dat de voorzitter van vandaag mijn verzoek overmaakt aan de voorzitter van morgen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb een aantal belangrijke uitgangspunten op een rijtje gezet. Ten eerste beschouwt onze fractie deze samenleving, die multicultureel is samengesteld, als een te beheren realiteit. We willen ook niet de volledige gemeenschap criminaliseren omwille van de uitspattingen van een kleine minderheid. Dit is volgens mij een erg belangrijk punt. We wensen ook te benadrukken dat de tweede generatie allochtonen niet langer mag worden beschouwd als gasten. Zij zijn burgers van deze samenleving. We willen evenmin meewerken aan het vernietigen van het positieve en opbouwende werk dat sinds een aantal jaren vooral door de zelforganisaties van migranten wordt verricht. Als laatste bedenking wil ik zeggen dat we niet in de val van het poujadisme willen lopen. Poujadisme begint met de letter p : de p van een bepaalde soort van parlementsleden.

Natuurlijk kan men niet anders dan het gepleegde geweld, van beide kanten, veroordelen en afkeuren. In dit land gelden regels en wetten. Deze moeten door iedereen worden nageleefd, zowel door autochtonen als door allochtonen. Wie de regels niet naleeft, moet worden bestraft. Het is heel belangrijk dat er een onderzoek wordt gevoerd naar mogelijk – ik benadruk dit laatste woord – racistisch gedrag bij de politiediensten.

Ik wil toch graag nog een kanttekening maken. Discriminatie en achterstelling tasten de menselijke waardigheid aan. Ze kunnen slechts worden uitgeroeid als aan ieder persoon alle mensenrechten worden gewaarborgd. Rosanvallon stelde in de Senaat tijdens het themadebat over werkloosheid en sociale uitsluiting, dat onze democratieën in de praktijk de sociale grondrechten te veel hebben beschouwd als vrijheden, naar analogie met de burgerrechten, en als een bescherming tegen buitensporige staatsbemoeienis. Deze interpretatie is waardevol, maar eenzijdig. Moeten wij de sociale grondrechten niet beschouwen als afdwingbare trekkingsrechten van het individu voor een rechtmatig aandeel in het sociaal leven ? Allochtoon, autochtoon, iedereen. Het gaat dan over integratierechten. Ze verplichten de overheid tot een actief beleid, tot het garanderen van diensten. Dit ontslaat het individu natuurlijk niet van zijn verantwoordelijkheden. Men mag zelfs van plichten spreken. Het wordt echter bijzonder moeilijk als daartegenover niet de nodige garanties inzake sociale rechten staan. Voor heel wat mensen zijn deze sociale grondrechten in de praktijk niet gewaarborgd.

Van Den Heuvel

Dat heeft twee gevolgen. Ten eerste ontstaat er een voedingsbodemp voor racisme en onverdraagzaamheid. De gebeurtenissen in Anderlecht en andere gemeentes vorige week worden door een bepaalde groep van onverdraagzamen misbruikt om hun al even onverdraagzame gedachtegoed ruim te etaleren en te propageren. Sociaal-economische problemen worden door onverantwoordelijke politici en opinievormers aangegrepen om racisme en vreemdelingenhaat aan te moedigen. Aan de basis van deze stromingen liggen echter sociale uitbuiting, ecologische bedreigingen en de gebrekkige werking van onze politieke en gerechtelijke instellingen. Racisme schiet inderdaad gemakkelijk wortel in een samenleving met hardnekkige sociaal-economische problemen. Omdat de fundamentele oplossing voor racisme en onverdraagzaamheid in de aanpak van deze problemen ligt, moeten zij die zich verdraagzaam noemen dringend kleur bekennen en accelereren in hun meningsvorming en beleidsvoering naar daadwerkelijke integratie.

Het tweede gevolg is het opgroeien van een verloren generatie zonder toekomst. Ze zijn onvoldoende geschoold, niet gemotiveerd om zich voldoende te scholen, want ze hebben toch geen uitzicht op een job en ze wonen in verloederde en vergeten wijken met mistroostige en ongezonde huisvesting. Ze hebben niets meer te verliezen en tellen toch niet mee. Dat is hun gevoel. Wat is het politieke antwoord daarop? Welk integratiebeleid wordt er gevoerd?

We stellen vast dat beleid jammer genoeg heel dikwijls ontstaat uit crisisbeheer, meer dan uit planning. Vaak liggen aan de basis van een integratiebeleid zware schokken die een hele maatschappij door elkaar schudden. Denken we maar aan Nederland, waar Molukkers in 1975 en 1977 treinen kaapten of aan Groot-Brittannië, met de rellen in Brixton in 1989.

Laat ons minstens hopen, ook al is dat cynisch, dat de recente rellen met allochtone jongeren aanleiding zullen geven tot verhoogde aandacht, meer middelen voor het wegwerken van achterstelling en een snelle uitvoering van een geëngageerd integratiebeleid op alle niveaus en voor elke achterstelling. Daarbij moet er overleg worden gepleegd met de doelgroepen. Deze rellen zijn een signaal van een onderliggende problematiek. Wat we te allen prijze moeten vermijden is over te gaan tot het beheren van incidenten zonder een beleid te voeren.

In dit korte tijdsbestek kan ik het gevoerde integratiebeleid niet volledig overlopen. U hoort ons echter niet zeggen dat er geen beleid is gevoerd. We willen wel dat er versneld wordt ingegaan op een aantal voorstellen die voorliggen. Het is zo dat het integratiebeleid nog onvoldoende prioriteit krijgt, dat de inspraak van de doelgroep nog meer vorm moet krijgen en dat het strategisch plan, uitgewerkt door de interdepartementale commissie etnisch-culturele minderheden in 1996, versneld moet worden uitgevoerd. Daartoe moet in de nodige middelen worden voorzien.

Er zijn individuele uitspraken van ministers over stemrecht. Dit zou beter het standpunt van de regering worden.

Ik ga verder met een aantal concrete voorstellen, waarvan ik hoop dat ze worden opgenomen om ook snel te worden uitgevoerd. Het uitgangspunt daarbij is dat een integratiebeleid moet vertrekken vanuit de rechten van alle burgers die in de marge van de samenleving zijn beland. Ik benadruk dat het gaat om alle burgers.

Een eerste voorstel behelst de uitvoering van het strategisch plan etnisch-culturele minderheden.

Een tweede voorstel gaat over tewerkstelling, waarop we al uitvoerig ingingen. Arbeidsdeelname blijft een belangrijk middel tot maatschappelijke participatie en sociale integratie. Het is een feit dat de preciaire situatie van allochtonen op de arbeidsmarkt bijzondere aandacht vraagt. Hun situatie heeft voor een deel nog te maken met objectieve factoren zoals slechte scholingsgraad, onvoldoende talenkennis, nationaliteit of niet-erkende buitenlandse diploma's. Daarnaast echter – en dat valt niet te ontkennen – worden allochtone werknemers gediscrimineerd op basis van afkomst of huidskleur.

Onlangs maakte het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding daarover een studie bekend. In België wordt 30 percent van de migranten gediscrimineerd bij aanwerving. In Vlaanderen loopt dat op tot 40 percent. Het ging om testkandidaten met volledig gelijkwaardige kwalificaties qua werkervaring en diploma's. Ze hadden bovendien allemaal de Belgische nationaliteit. Er was slechts één verschil, de ene Belg had Belgische voorouders, de andere Belg had Marokkaanse voorouders.

Naast blijvende onderwijs- en opleidingsinspanningen moeten de diverse overheden eindelijk de moed opbrengen het voortouw te nemen en duidelijke maatregelen te treffen om discriminatie in

Van Den Heuvel

hun diensten en instellingen ongedaan te maken. Concreet wil dit zeggen dat de overheid daadwerkelijk tot de aanwerving van allochtonen moet overgaan. Dat is een element dat ik in dit debat nog niet heb gehoord. Uit cijfergegevens van 1996 blijkt dat het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap slechts negen allochtonen telt. Negen op 10.946 werknemers waarvan zeven niet-EU-burgers. Dat betekent 0,1 procent van het totaal aantal personeelsleden. Ze zitten bovendien allemaal in een contractueel of tijdelijk statuut. Met de VOI's is het een ietsje beter gesteld. Daar komen we aan een percentage van 0,58 procent tewerkgestelde allochtonen.

Voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat men niet enkel op goede wil of mentaliteitsverandering mag rekenen. Men moet overgaan tot het instellen van concrete richtcijfers voor aanwerving. Voor de bevordering van een evenredige participatie van allochtonen bij de Vlaamse administraties stellen we voor dat tegen het jaar 2001 aan de hand van een streefcijfer een evenredig aantal allochtonen wordt aangeworven.

Ons derde voorstel gaat over discriminatiebestrijding. Elke maatregel ter bestrijding van sociale uitsluiting en ter bevordering van gelijke kansen is een verspilling van energie als hij niet samengaat met een beleid van racisme- en discriminatiebestrijding. In Vlaanderen bestaan weinig van dergelijke opleidingen. Blijkbaar spreekt men hier liever over een migrantenprobleem dan over een racismeprobleem. Ons voorstel wil de probleemstelling verhelderen. Alle VOI's zullen op een termijn van twee jaar overgegaan tot de inrichting van antidiscriminatieopleidingen voor de zogenaamde gatekeepers. Dat zijn de mensen die invloed hebben op de toegang tot functies of op loopbaanveranderingen.

De heer Filip Dewinter : De politieke commissarissen, bedoelt u !

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer De Winter, ik stel voor dat u die opleiding ook eens volgt. Ik zal u mijn tekst overmaken. Dan weet u hoe ik denk over een aantal van uw interventies. (*Rumoer*)

De praktische handleidingen voor het omgaan met discriminatie, opgemaakt door de begeleidingscel, zijn beschikbaar en moeten ook effectief worden verspreid onder VDAB-bemiddelaars, organisaties en uitzendkrachten. Verder is het belangrijk dat ter

ondersteuning van het etnisch ondernemerschap ook het VIZO extra wordt geholpen. Er bestaat een project dat door iedereen werd goedgekeurd. Men heeft het nog niet kunnen uitvoeren omdat er een gebrek aan middelen was.

Onder de noemer tewerkstelling valt ook het Vlaams Werkgelegenheidsconsortium, het Mercuriusfonds van minister Van Rompuy en het Vesoc-overleg. Hierbij moet expliciet aandacht worden geschonken aan de arbeidsmarktpositie van migranten. Als laatste punt wil ik ook de sociale tewerstellingsparagraaf bij overheidsopdrachten aanhalen. Men zou die kunnen uitbreiden.

In verband met het stedelijk beleid hebben we twee voorstellen. Het is nog altijd een topprioriteit van deze regering om de steden en de gemeenten en hun achtergestelde buurten te revitaliseren. Als we het Sociaal Impulsfonds bekijken, en meer bepaald het trekkingsrecht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, zien we dat dit bijzonder karig is. We vinden dat dit trekkingsrecht moet worden opgetrokken, zodat er in Brussel verder kan worden gewerkt aan de achtergestelde buurten.

We willen ook dat er een efficiënt gebruik wordt gemaakt van de atlas van achtergestelde buurten. Professor Kesteloot heeft daar een boeiend document over gemaakt. 178 achtergestelde buurten in Brussel en 128 in Vlaanderen werden in kaart gebracht. In de beleidsbrief van minister Peeters lezen we echter dat de gemeenten niet altijd die achtergestelde wijken als prioriteit kiezen. De lokale besturen zouden dan ook dwingend moeten worden aangemoedigd om deze buurten bij voorkeur aan te pakken.

Inzake het onderwijs zijn we uitgesproken tegen de verlaging van de leerplicht tot 16 jaar. Het is voor iedereen belangrijk een behoorlijke en arbeidsmarktgerichte opleiding te krijgen. We moeten wel de verschillende onderwijsvormen tot 18 jaar onder de loep durven nemen, en zeker het deeltijds leren. Momenteel is er een probleem omdat ongeveer de helft van de leerlingen die dat systeem volgen, niet aan het werk is. We moeten ervoor zorgen dat men de begeleiding en de jobs die ter beschikking worden gesteld, optrekt. We stellen dan ook voor de bestaande opleidingsvormen dringend te evalueren en eventueel te herbekijken. Men moet ook op zoek gaan naar alternatieven. De leerwerkateliers kunnen hierbij inspirerend werken.

Mijnheer Beysen, ik wens hier kort uit te wijden over het inburgeringscontract. U neemt Nederland

Van Den Heuvel

graag als voorbeeld. Niet alleen het migrantenbeleid maar vooral het zogenaamde poldermodel liggen u na aan het hart. Ik hoop dat u het Nederlands integratiemodel zult overnemen. Dit beleid is in Nederland al gedurende 20 jaar in werking. Ondertussen is de multiculturele samenleving een feit. Allochtonen namen reeds drie keer deel aan gemeenteraadsverkiezingen, waarbij er trouwens geen verschuivingen optraden. Zij maken deel uit van de ambtenarij en de politie. Ik haal dit aan omdat de inburgeringswet die men in Nederland zal goedkeuren, voor nieuwkomers geldt en er slechts komt nadat men reeds een hele reeks van maatregelen heeft genomen.

De heer Ward Beysen : Alles wat men tot hiertoe heeft ondernomen – tot het geven van stemrecht toe – blijkt onvoldoende te zijn.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mijnheer Beysen, daar wou ik mee eindigen. Stemrecht is een onvoldoende maar absoluut noodzakelijke voorwaarde tot integratie. Professor Kesteloot legt ook het verband tussen stemrecht en de stedelijke problematiek. We kunnen enkel maar benadrukken dat er een structurele oplossing moet komen. Om uit de vicieuze cirkel van de armoede te geraken, moet er aan de migranten stemrecht worden gegeven. Enkel zo zal men aan de problemen in hun buurten iets doen. Want Kuregem is verloederd omdat politici er toch geen stemmen hebben te winnen.

Ter afronding wil ik ons laatste voorstel nog even vermelden. De voltallige Vlaamse regering moet, gesteund door alle democratische fracties, een voorbeeld stellen. Ze zou moeten oproepen om het gemeentelijk stemrecht aan de migranten toe te kennen. Deze oproep moet ze tot de federale regering richten.

Deze zeven voorstellen beogen het gevoerde integratiebeleid te verstevigen en te versnellen. Ik denk dat het bijzonder belangrijk is dat deze signalen er zouden komen. (*Applaus bij AGALEV en de SP*)

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil hier nog even de principiële kwestie van de groeps- versus persoonsbenadering bespreken. Filip Dewinter is zwarter dan ik ; ik ben kleiner dan Francis Vermeiren en eerste minister

Dehaene ; jullie zijn dikker dan Ria Van den Heuvel ; mevrouw Ria Van Den Heuvel is jonger dan minister Martens ; en de minister is witter – of rozer – dan Luis Oliveira die sinds zaterdag een van de vaderlandse helden is. We lezen andere boeken ; we gedragen ons anders ; we hebben verschillende gevoelens, ideologieën en religies ; we spreken onze taal en andere talen, en de ene doet dat al beter dan de andere.

Er bestaat dus niet zoiets als onze identiteit. Ik heb vroeger reeds aan de Filip Dewinter, die over rassenrellen spreekt, gevraagd wat hij in godsnaam bedoelt met uitspraken als : 'Zij moeten zich aanpassen aan onze waarden en normen'. Wie zijn 'zij' ? Dat is me niet duidelijk. Verder ben ik er zeker van dat mijn waarden – die door de meeste mensen in onze maatschappij worden gedeeld -, zoals het begrip en respect voor alle mensen, haaks staan op de ophitsing tegen groepen van mensen die we niet eens persoonlijk kennen.

Mijn normen liggen in het verlengde van wat er in de Grondwet en in de verdragen over de rechten van de mens en van het kind staat. Daarin wordt niets gezegd over vijandige mensengroepen die we moeten verketteren, uitwijzen of belachelijk maken, wel integendeel. Dat zijn de normen – de afspraken – die we in ons land hebben gemaakt. Zeggen dat onze staat een afgesloten burcht is die we met geweld moeten verdedigen, is ons terugvoeren naar de Middeleeuwen. Ik dacht dat we sindsdien, aan de vooravond van de eenentwintigste eeuw, een evolutie hebben doorgemaakt.

De problemen in Lokeren en Anderlecht zijn geen rassenrellen, maar uitingen van de onvrede van mensen die leven in een perspectiefloze situatie. In die situatie worden hen vanzelfsprekende rechten zoals het recht op arbeid, politieke inspraak, fatsoenlijke huisvesting en onderwijs en actieve deelname aan het cultuurleven, door de aard van onze maatschappelijke organisatie, geheel of gedeeltelijk ontnomen.

Filip Dewinter zegt dat 'het opnieuw tot zeer ernstige uitbarstingen van geweld is gekomen in verschillende vreemdelingengetto's'. Alsof de onlusten in Anderlecht en Lokeren zeer regelmatig terugkerende fenomenen zijn. In werkelijkheid kan men zich afvragen hoe het mogelijk is dat de bewoners van deze wijken zich gedurende zoveel jaren van structurele achterstelling hebben kunnen beheersen. Deze bevolkingsgroepen hebben weinig of geen mogelijkheden om hun ongenoegen via de gebruikelijke weg te uiten – bijvoorbeeld via politieke inspraak. Het is dan ook niet verwonderlijk

Lindekens

dat ze dat ongenoegen ventileren op de enige wijze die er volgens hen kan toe leiden dat de samenleving hun problemen eindelijk ernstig zou nemen. Ook de classificatie van probleemwijken als vreemdelingengetto's verdient enige nuancering. Het is ongetwijfeld zo dat het integratiebeleid heeft gefaald. De rellen zijn daarvan een bewijs. Maar waarom heeft het integratiebeleid gefaald? Niet omdat de migranten, zoals het Vlaams Blok en dus ook de VLD graag beweren, niet bereid zijn om zich te integreren en zich afzonderen in hun getto's, maar omdat vele migranten – of ze nu genaturaliseerd zijn of niet – nog steeds niet worden beschouwd als volwaardige burgers in onze samenleving. Ze worden nog steeds op een arrogante manier geweigerd in cafés of discotheken. Ze geraken veel moeilijker aan werk dan mensen met een westerse naam of morfologie. Ze ervaren dagelijks kleine of grote vormen van discriminatie, krijgen een schuldgevoel aangepreut en hebben het gevoel door een groot deel van de Belgen niet aanvaard te worden zoals ze zijn.

Het zelfbeeld van vooral jonge migranten is dan ook ernstig aangetast. Velen van hen zijn hier geboren en hebben zich laten naturaliseren. Ze hebben vaak geen wezenlijke affiniteit meer met hun land van herkomst of dat van hun ouders. Tegelijkertijd wordt hen het gevoel gegeven dat ze ook hier niet thuishoren. Dat is een schizofrene situatie die ertoe leidt dat migranten bij elkaar steun zoeken. Dat is normaal.

Eigenlijk hebben we geen echte multiculturele samenleving. Alle ingrediënten voor een multiculturele samenleving zijn aanwezig. België is een land waarin veel bevolkingsgroepen van diverse origine wonen. Er worden vele talen gesproken. Er bestaat een rijk multicultureel cultuurleven. Maar op het terrein zelf blijkt dat nog veel bevolkingsgroepen naast elkaar leven en dat er zeer veel vooroordelen en discriminaties bestaan. Hoe zouden we zelf reageren als we op lange termijn buiten de samenleving zouden worden geplaatst, gekleinereerd, met de vinger gewezen, afgewezen door mensen die afgrijzen, angst en zelfs haat tonen?

We zullen de keuze moeten maken of we terecht willen komen in een eindeloze spiraal van geweld – sommigen hebben die keuze al gemaakt, er is altijd wel een vijand te vinden – of dat we in deze samenleving, die we hoe dan ook moeten delen, elkaar zien als mensen in plaats van als groepen, vaste identiteiten en rassen. Dat was wel mogelijk op de begrafenis van de kleine Loubna.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : U vraagt hoe we zouden reageren in een gelijkaardige situatie. Wanneer ik de situatie beschouw van de Vlamingen in Brussel vroeger en vandaag, dan stel ik vast dat uw beschrijvingen ook op hen van toepassing zijn. Ik kan me niet herinneren dat deze mensen op een gelijkaardige manier hebben gereageerd als de magrebijnen vorige week in Anderlecht.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : We hebben een aantal van uw partijgenoten in toch wel eigenaardige omstandigheden gezien tijdens betogingen, waar ze onder meer een sjaal voor de mond droegen. Dat was eigenlijk niet meer betogen, het was de stap die daarop volgt. Ik spreek me er niet over uit of ze al dan niet gelijk hadden. Misschien bestond er een terechte basis voor deze betogingen, wat niet wegneemt dat ik het niet zou doen.

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens : Onze identiteit evolueert voortdurend, zowel die van Ahmed, Nabela of Luis, als die van Jean-Luc, Ria of Francis. We zullen er nu en in de volgende eeuw moeten in slagen om elkaar als mens te zien en respect op te brengen voor elkaar, samen de stemplicht te dragen en verantwoordelijkheid op te nemen. We moeten bereid zijn om samen te groeien. Alleen zo kunnen de objectieve en psychologische voorwaarden worden gecreëerd voor de integratie waarover al zoveel is gesproken. (*Applaus bij de SP, de CVP en AGA-LEV*)

De voorzitter : We handelen vandaag de hele agenda af. Als het antwoord van de minister uitloopt, komt er wel eventueel een schorsing.

Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik heb aandachtig geluisterd naar de verschillende uiteenzettingen.

Mijnheer Dewinter, ik richt me in eerste instantie tot u. Vanuit menselijk standpunt kan ik me niet in de inhoud en de vorm van uw taalgebruik herkennen. Ik heb het gevoel dat uw woorden nauwelijks een aanzet tot dialoog inhouden. (*Rumoer bij het VB*)

Martens

U kent misschien wel Antigone van Sophokles niet. Wanneer Antigone haar broer begraaft, zegt ze heel uitdrukkelijk : 'ik ben geboren om lief te hebben, niet om te haten'. Voor mij is dat een belangrijk gegeven. De vraag is welke houding men ten opzichte van een andere mens en persoon aanneemt. Is dat een houding waarbij ik op zoek ga naar de andere en een samenleving probeer te bouwen waar liefde en broederschap op de eerste plaats staan ? Of is dat een houding waarbij ik me van de andere afwend en hem als een vreemde van me wegduw ? Dat is het fundamenteel onderscheid tussen uw uiteenzetting en die van de anderen, ook al vereenzelvig ik me niet altijd met al hun punten.

Uw uiteenzetting zit vol intellectuele oneerlijkheden die moreel onaanvaardbaar zijn. Als ik mijn gevoelens aftast, sidder ik. Er overvalt mij een gevoel van angst. Ik ben bang van mensen die dit soort van taal hanteren.

Een aantal mensen ziet duidelijk in dat er een evolutie is. In 1980 spraken we nog over inwijkelingen, terwijl we het vandaag hebben over mensen die bij ons leven en eigenlijk medeburgers zijn geworden, ook als ze de Belgische nationaliteit nog niet hebben gekregen. Ze willen hier een plaats krijgen, maar krijgen daarvoor niet altijd de mogelijkheid.

Bij elke uiteenzetting voelde ik een fundamentele afwijzing van criminele praktijken. Iedereen was het er ook over eens dat men zaken niet op straat afdwingt. Er bestaat daarover geen enkele twijfel. Mijnheer Beysen, u hebt dat zelf aangehaald, en andere sprekers hebben dat herhaald. We moeten elkaar niet overtuigen van onze goede trouw. Iedereen wil dat de rechtsregels van dit land worden nageleefd. We moeten op een ordelijke wijze, met respect voor de grondregels die in wetten en decreten zijn vastgelegd, met elkaar omgaan.

Als we de incidenten analyseren, blijkt dat er verschillende oorzaken en verklaringen zijn. Er was zeker sprake van provocatie. Ook bepaalde negatieve krachten als drugs, verloedering en wanhoop speelden een rol. Ook dat is een deel van het verhaal, waarvoor we een antwoord moeten zoeken.

De oplossing kan dus duidelijk niet simplistisch zijn. De heer Vandebossche heeft de toestand in Kuregem duidelijk geanalyseerd. Zijn analyse kan ook worden gebruikt voor andere plaatsen. We hebben immers te maken met een complexe situatie, waar verschillende factoren een rol spelen en eventueel kunnen leiden tot de gebeurtenissen van

het weekend van 7 november. Dankzij de migranten zelf gebeurt dat gelukkig niet altijd.

We stellen ook vast dat de migrantengemeenschappen geen homogene gemeenschappen zijn. Die gemeenschappen hebben ook elk hun eigen karakter. Marokkanen zijn geen Turken, maar ook binnen de Marokkaanse, de Turkse en andere gemeenschappen merk je een diversiteit tussen verschillende subculturen. Duidelijk is ook dat ons taalgebruik soms wat onzindelijk is. We gebruiken begrippen als acculturatie, inpassing, inburgering, assimilatie, integratie wat door elkaar. Daarom vroeg ik aan de heer Beysen op een bepaald ogenblik wat hij met inburgering bedoelde. Met de wijze waarop hij het definieerde had ik geen problemen : het ging hem immers over het feit dat men vertrouwd moet raken met onze samenleving, dat men toegerust moet worden met vaardigheden voor de arbeidsmarkt. Dat roept bij mij geen weerstand op. Wanneer men echter met acculturatie of assimilatie zou bedoelen dat men elke eigenheid moet afleggen, dan komt men in botsing met het mijns inziens bijzonder zinnige verhaal van mevrouw Lindekens, die het had over eigenheid, verscheidenheid en verbondenheid. Een van de leden heeft hiervan trouwens het onderwerp en de titel gemaakt van een LVV-studiedag. Die titel geeft precies weer dat er eigenheid en verbondenheid bestaan op het niveau van mensen, subgroepen en groepen, en dat dit ook in een dynamisch proces gestalte krijgt. Ook morgen zal dit dynamisch moeten worden benaderd. Het zou dus goed zijn mochten we op een aantal punten onze begrippen zuiveren en zo komen tot een zindelijk taalgebruik.

Wanneer we de problemen die zich voordoen willen oplossen, dan zullen we ze moeten oplossen in een breder kader en in duidelijk overleg. Dat overleg faalt echter op een aantal punten, dat ontken ik niet. Tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Brussels Gewest, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de federale overheid bestaat onvoldoende overleg. Al te vaak worden middelen naast elkaar ingezet en niet in complementariteit : het ene versterkt niet noodzakelijk het andere. Dat moet veranderen. Te veel kansen gingen op die manier al verloren, wat niet verhindert dat er ondertussen ook een aantal goede dingen zijn gebeurd.

Niemand zal ontkennen dat de Vlaamse regering en het Vlaams parlement vandaag een basisvisie hebben, die door de democratische partijen kan worden ondersteund. Die visie heeft haar neerslag gekregen, onder meer in de verslag dat we uitbrachten in de brochure 'Het vrijblijven voorbij' en ook in het door ons uitgetekend strategisch plan.

Martens

Dit plan geeft aan tot welke doelgroep we ons willen richten en hoe we dit beleid willen uittekenen. Dan heb ik het over het emancipatiebeleid, het onthaalbeleid en het opvangbeleid. Tenslotte geeft het ook aan welke krachtlijnen we in dit beleid willen doorzetten.

Hierbij ligt de nadruk op het inclusieve karakter van ons beleid. Met andere woorden, laten we het beleid zo weinig mogelijk verbijzonderen. In de mate dat men mensen teveel verbijzondert dreigt men ze te stigmatiseren, ze klem te zetten in bijzondere situaties, dus in uitzonderingssituaties. Het komt er op aan een algemeen beleid te voeren waar mogelijk en slechts een categoriaal beleid waar noodzakelijk. Uiteindelijk moet dit categoriale beleid echter op termijn worden afgebouwd. Die inspanning moet op het terrein op een gecoördineerde en samenhangende manier gestalte krijgen. We trachten dat nu al te doen op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap. Maar ik herhaal : dat is niet voldoende. Ook ander partners moeten in die synergie kunnen worden samengebracht.

Daarbij is het belangrijk ook bruggen te slaan naar het geheel van de armoedebestrijding. Er zijn heel wat parallellen, waarbij het duidelijk is dat het ene niet samenvalt met het andere. Er zijn immers een aantal specifieke kenmerken voor wie zich bevindt in een situatie van armoede en kansarmoede, waarop men ook op een specifieke wijze een antwoord zal moeten formuleren. In het strategisch plan hebben we een aantal actiesporen opgesomd, vertaald in een aantal projecten. Ik heb met aandacht geluisterd naar de voorstellen van mevrouw Van Den Heuvel met betrekking tot verdere actie in de projecten. Het is hoe dan ook de bedoeling dit strategisch plan verder te verfijnen. De door u aangeerde suggesties kunnen zeker ook daar worden getoetst en kunnen daar wellicht ook hun plaats krijgen.

We hebben ondertussen trouwens een evaluatie laten maken. Daarin wordt pas echt duidelijk wat er op de verschillende actielijnen is gebeurd. Tijdens het voorbereiden van deze gedachtewisseling heb ik vastgesteld dat we met een beperkt budget toch indrukwekkende resultaten hebben weten te bereiken. Dit beleid willen we in het algemene beleid laten passen. De beschikbare middelen voor het algemene beleid proberen we dus zo goed mogelijk mee aan te wenden voor deze kwetsbare groep.

Uit het jaarrapport 1996 van de interdepartementale commissie blijkt wel dat we onvoldoende zicht hebben op de inspanningen die worden geleverd voor de jeugd. Voor onderwijs en jeugdbeleid is die inspanning natuurlijk wel expliciet aanwezig. In andere sectoren wordt echter veel minder gerapporteerd wat er gebeurt voor jongeren. Daarom hadden we samen met de interdepartementale commissie al vóór dit debat beslist dat we in 1997 het thema 'jeugd' zouden vooropstellen. We zullen dus uitdrukkelijker naar voren brengen wat er voor de jongeren kan worden gedaan.

Ook vandaag staat er terzake nog heel wat te gebeuren. Zo werken we bijvoorbeeld aan een ontwerp van decreet over het minderhedenbeleid. Dit is dus gericht op de etnisch-culturele minderheden. Er is een hele evolutie geweest van een soort van spontane migratie naar een migratiebeleid op Belgisch niveau. Vandaag hebben we dit via een gecoördineerd beleid op Vlaams niveau ook uitgebreid naar andere groepen zoals vluchtelingen en woonwagenbewoners. Dit kan alleen maar gestalte krijgen via de directe betrokkenheid van de diverse doelgroepen.

Mijnheer Beysen, u hebt zelf gewezen op het feit dat de doelgroepen hierbij moeten worden betrokken. Mijnheer Lauwers, u hebt de bedenking gemaakt of het wel wenselijk is dat vooral Welzijn zich daarmee bezighoudt. Misschien is het inderdaad wenselijker dat andere beleidssectoren dit doen, bijvoorbeeld Cultuur.

Dit beantwoordt ook aan de doelstellingen van hun eigen organisaties. Ze hadden een voorlopige regeling voor de niet-gereguleerde toelagen binnen Welzijn. Ze worden nu ingeschreven in het decreet op de volkswontwikkeling. Zo moeten ze ook de regels volgen die onze eigen organisaties in acht nemen. Die participatie is inderdaad zeer belangrijk. Dit komt duidelijk tot uiting in het decreet op de volkswontwikkeling.

Wat daar gebeurt, zou eigenlijk ook op analoge wijze moeten gebeuren voor de armen in onze samenleving. De kansarmen vragen zelf om bij de besprekingen te worden betrokken. Ze vragen om niet paternalistisch te worden behandeld. Ze willen de kans krijgen om zelf mee hun lot in handen te nemen en gestalte te geven aan hun eigen toekomst. In dat verband heb ik zeer goede ervaringen. Mijnheer Beysen, u vraagt terecht dat er een engagement zou zijn. Welnu, deze bereidheid is bij velen aanwezig.

Martens

Ik geef één voorbeeld. Iets meer dan een maand geleden had ik de gelegenheid om een forum te organiseren voor migrantenorganisaties. Daar waren toen 400 tot 500 aanwezigen van de diverse migrantenorganisaties. Ze hebben toen zelf een overzicht gegeven van de stand van zaken in het migrantenbeleid. Ze hebben ook hun ideeën voor de toekomst naar voren gebracht. Dit was dus een bijzonder constructief gesprek. De migranten hebben een zeer constructieve bijdrage geleverd; niet alleen tot het bepalen van hun eigen plaats in de gemeenschap, maar ook tot het verder uitbouwen van de volledige Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter van dat forum – een dame uit Centraal-Afrika – heeft toen een uitspraak van Gandhi geciteerd: 'Wat je voor mij doet zonder mij, doe je tegen mij.' Ze vroeg dus uitdrukkelijk dat we hen serieus zouden nemen. Ze gaf aan dat alle inspanningen slechts hun volle betekenis krijgen in de mate dat ze zelf gesprekspartner zijn over hun eigen toekomst. Die constructieve houding was zeer uitdrukkelijk aanwezig.

Ik wil u allen uitnodigen om na te gaan hoe we de dialoog met die allochtone gemeenschappen kunnen activeren. We kunnen ons dan afvragen of het wel goed is om te spreken van assimilatiemodellen.

De heer Emiel Verrijken : Het heeft nochtans niet veel geholpen.

Minister Luc Martens : Een enkele mislukking wil nog niet zeggen dat het hele beleid is mislukt. Dat is een belangrijk onderscheid. Ik geef toe dat een aantal zaken vandaag niet lukken. Ik heb daar geen problemen mee. Ik ben ervan overtuigd dat we nog een aantal keren zullen falen. Het is echter niet omdat mijn zoon of dochter soms niet aan mijn verwachtingen beantwoordt of zelfs een tijdlang op het slechte pad is, dat ik definitief tot de conclusie kom dat dit voor altijd zo zal blijven. Dat is een voorbarige uitspraak. Ik deel uw analyse niet, mijnheer Verrijken.

De heer Emiel Verrijken : Als u met geld 500 migranten op uw vergaderingen bij elkaar krijgt, dan noem ik dat fake. Het gaat dan over 500 bevoorrechten die u bij elkaar kunt trommelen omdat hen in uw partij een verkiesbare plaats werd aangeboden. Daardoor bereikt u echter de massa migranten niet. U geeft dan alleen een aantal collaborateurs een kans, meer doet u dan niet.

Minister Luc Martens : Ik wens niet in welles-nietesdiscussies te vervallen.

Waarom spreken die leiders niet ? Ik zou dat graag weten. Ze doen dat enerzijds meestal binnenskamers, maar soms ook elders. Ik verwijs naar een vrij interessant interview in De Morgen met de voorzitter van de federatie van democratische Marokkaanse organisaties. Hij maakte een vrij goede analyse van de situatie.

Ook naar aanleiding van een aantal mogelijke rellen in Antwerpen en elders tijdens de voorbije maanden hebben een aantal leiders hun verantwoordelijkheid opgenomen. Het is niet altijd gemakkelijk om jongeren in toom te houden, maar ik zou niet durven beweren dat ze hun verantwoordelijkheid niet opnemen. Uit mijn contacten met hen ervaar ik een grote bezorgdheid en verantwoordelijkheid.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik was aanwezig op het forum voor migrantenorganisaties. Ik was geïmponeerd door de manier waarop deze mensen zich opstelden : zeer constructief en met een groot gevoel van eigenwaarde. Ik vind het echt schandelijk wat de heer Verrijken hier allemaal uitkraamt. Dit is totaal misplaatst. Ik vraag me af of dit niet tegen allerlei racismewetten ingaat.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, ik heb een andere ervaring dan de minister. Ik verwijs naar de migrantenraad van de stad Antwerpen, een van de weinige steden met een dergelijke raad. De balans van deze migrantenraad is zeer pover en het verloop van de vertegenwoordigers is zeer groot. Het wordt moeilijk om te weten wie wie vertegenwoordigt. Dat is waarschijnlijk een van de redenen waarom deze migrantenraad geen enkele impact heeft op het beleid.

Wij waren tegen de oprichting van een migrantenraad, omdat we van meet af aan van oordeel waren dat een migrantenraad niet de juiste manier is om tot een inburgering te komen. In mijn ogen is dit een veel te vrijblijvende club. Vaak zijn deze mensen onderling verdeeld, want heel vaak groeperen ze mensen van totaal tegenovergestelde strekkingen. Dit is toch wel een bewijs van een tekort aan engagement tegenover de samenleving waarin ze leven.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Ik moet de heer Beysen volmondig bijtreden. Hij heeft overschot van gelijk om de migrantenraad van Antwerpen aan te halen. Er zijn in Antwerpen wijken waar enorm veel Marokkanen en Turken wonen. Desondanks is de voorzitter van de migrantenraad een Syriër. Er zijn vijf Syriërs ingeschreven in de burgerlijke stand te Antwerpen. Die man behoort tot een uiterst fanatieke islamitische sekte. Hij is daarenboven voorzitter van de raad. Deze man vertegenwoordigt niemand. Dat noem ik een toestand van samenzwering van islamitische krachten. Dat is wat zich in de migrantenraad voorgedaan heeft. Er is geen objectieve vertegenwoordiging van de massa in Antwerpen aanwezige Marokkanen en Turken. De migrantenraad is een handgreep van een kleine militerende groep van islamitische oorsprong.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Als we allemaal voorbeelden beginnen geven uit onze omgeving dan zullen we meer positieve dan negatieve voorbeelden hebben. Ik verwijs naar de Limburgse migrantenraden, zowel provinciaal als in de gemeenten. Het gaat in Limburg redelijk goed mét een grote bevolking van migranten, of ze nu genaturaliseerd zijn of niet. Dat komt omdat er een positieve dialoog is met migranten die ook zoeken naar methoden om mekaar op een eerlijke manier te vertegenwoordigen.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : We moeten inderdaad vermijden van in een soort casuïstiek terecht te komen, want dit soort evaluaties kunnen wij ook maken ten aanzien van een aantal raden van autochtonen. U zult daarin mijn mening delen, mijnheer Beysen. Ik wil daar ook wel eens het proces van maken en de vraag stellen wie wie vertegenwoordigt en of ze allemaal zo visionair zijn in hun beleidsdenken. U hebt dat ook niet gesuggereerd ; ik wil dat niet in uw schoenen schuiven. Ik wil alleen maar zeggen dat we bijzonder voorzichtig moeten zijn om niet één enkele slechte ervaring te extrapoleren. Dat is ook uw bedoeling niet. Maar we moeten voorzichtig zijn om een eigen horizon niet globaal uit te dragen.

Het is mijn overtuiging dat er een absolute bereidheid is bij brede groepen van migranten om in dialoog te treden. Ik pleit voor een open communicatiemodel waarin mensen elkaar au serieux nemen. Ik ben ervan overtuigd dat wij vanuit deze houding meer vooruit kunnen gaan dan vanuit een eenzijdig

repressieve of louter paternalistische aanpak. De diverse gemeenschappen kunnen voor ons een meerwaarde opleveren en wij voor hen. Uit deze dialoog kan een grote vooruitgang geput worden voor iedereen.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik heb twee kleine opmerkingen. Ten eerste, men moet problemen inderdaad niet onder de mat schuiven. Het domste wat men kan doen is feiten ontkennen.

Ten tweede, ik heb in opdracht van het uitgebreid bureau eens de toestand van de raden in Vlaanderen onderzocht. We hebben honderdvijftig of honderdzestig raden, waarvan een aantal wel gesubsidiëerd of ondersteund worden, hoewel ze niet bestaan. Er zijn er ook een aantal bij waarvan ik me afvraag wie wat vertegenwoordigt. De vergelijking gaat dus niet op.

De belangrijkste vraag is of we vormen van democratie moeten afschaffen als ze niet werken. Dat doet mij denken aan de eerste inspraak die wij kregen in de middelbare school. Een gezaghebbende orde had gedurende honderdtwintig jaar op een nogal autocratische manier de scepter in de school gezwaaid. Op de eerste bijeenkomst van de zeer minimaal opgevatte inspraakraad voor studenten zei de directeur : 'Jullie zijn nog niet rijp voor de democratie.' Ik denk dat we moeten oppassen voor dit soort redeneringen.

Minister Luc Martens : Daarmee geeft u aan dat democratie niet alleen een leerproces maar ook een dynamisch gebeuren is. Wat wij vijftig jaar geleden democratisch noemden is dat vandaag allang niet meer. Wat wij vandaag doen zal dat wellicht binnen tien jaar ook niet meer zijn. Het is duidelijk dat de gemeenschappen een soort ervaring moeten opbouwen. Ze moeten het als het ware in hun eigen genen kunnen opnemen vooraleer ze op een adequate manier met instellingen van overleg en gesprek kunnen omgaan. We moeten telkens opnieuw kansen geven opdat ze dat gesprek zouden kunnen binnentreden.

Het is duidelijk dat de gemeenten een belangrijke partner voor dit alles zijn. De inspanningen zijn dan ook voor een stuk gericht op de gemeenten. We proberen ze te ondersteunen met een aantal beleidsinstrumenten en suggesties en met de inspanningen die men doet via het sociaal impulsfonds. We proberen het beleid dat men daar uittekent, mede via de werking van de integratiecentra,

Martens

te laten passen in de visie die onder meer in het strategisch plan is ingeschreven.

De heren Beysen, Vandenbossche en anderen hebben gewezen op het belang van een aantal hefboomen, vooral dan onderwijs en tewerkstelling. Het gaat niet over discriminaties, maar hoogstens over positieve acties. Dat betekent dat migranten op zijn minst een proportioneel deel daarvan uitmaken. Door de collega's op diverse niveaus worden reële inspanningen geleverd, bijvoorbeeld VDAB-opleidingen, werkervarings- en begeleidingsprogramma's. De resultaten zijn er ook.

Mijnheer Lauwers, het gevaar blijft inderdaad bestaan dat er wordt afgeroomd naar boven toe. Onze inspanningen komen vaak terecht bij degenen die nog heel wat mogelijkheden hebben. Wie helemaal geen kansen heeft, dreigt telkens opnieuw te worden verdrongen. Dat probleem bestaat niet alleen bij allochtonen, maar bij alle laaggeschoolden. Zij zijn de zwaksten, die ondanks alle inspanningen telkens door de mazen van het net dreigen te vallen. We moeten telkens opnieuw proberen de juiste oplossingen te vinden. Dat gebeurt ook. We werken bijvoorbeeld ten aanzien van de discriminatie van allochtonen aan een praktische handleiding voor bemiddelaars. Er wordt gewerkt aan een samenwerkingsproject met de sector van de uitzendkantoren. Men probeert werk te maken van het intercultureel management in de bedrijven. Deze initiatieven moeten verder worden doorgezet en bepaalde investeringsprojecten kunnen daar zeker ook toe bijdragen.

Men vraagt terecht ook aandacht voor onderwijs. Ook hier worden de mogelijkheden in de realiteit niet altijd benut omwille van zeer diverse omstandigheden. Het onderwijs speelt niet altijd voldoende adequaat in op de mogelijkheden van deze migranten. Ze worden al te vaak afgevoerd naar het beroepsonderwijs en kunnen onvoldoende doorstromen naar het algemeen secundair onderwijs. Het onderwijs faalt nog gedeeltelijk, ook al zijn de inspanningen zeer groot. Ik denk aan taalvaardigheidsonderwijs, aan intercultureel onderwijs, aan de betrokkenheid van school, ouders en leerlingen. Deze inspanningen zullen nog krachtig moeten worden doorgezet, zeker in het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs.

Men vraagt terecht een bijzondere aandacht voor heel de problematiek van de leerplicht. Ik meen niet dat de leerplicht moet worden verkort of afge-

bouwd. Het zou een abdicatie zijn. Het probleem is deels gesitueerd in het onderwijs en deels in het bedrijfsleven. We moeten nagaan hoe we in het deeltijds onderwijs de motivatiegraad kunnen vergroten. Bovendien moeten we ook meer openheid in het bedrijfsleven aan de dag leggen ten aanzien van degenen die voor dit soort van onderwijs kiezen. We moeten zoeken naar een betere modulering van de leerroutes. We moeten proberen actiever het leertraject van jongeren te begeleiden. We zullen bijzondere aandacht moeten besteden aan spijbelaars, die uit het gezichtsveld verdwijnen en gemakkelijk in de criminaliteit verzeilen. Dat vraagt een inspanning die men nu al probeert te leveren in het project rond leerplichtcontrole.

Ik ben niet blind voor de uitdagingen. Ik besef dat we nog lang niet het vereiste niveau hebben bereikt. Het is een werk van lange adem. Die klus klaren we niet in enkele jaren, maar wel door een volgehouden inspanning van vele jaren, die misschien moet worden versneld en versterkt. Maar de uitgezette lijnen zijn lang niet slecht, mits enige verfijning.

De heer Beysen heeft verwezen naar de onlangs goedgekeurde inburgeringswet in Nederland, die zich vooral richt naar nieuwkomers, allochtonen die bij een eerste aanmelding mee op de trein moeten worden gezet. De groep die aanleiding heeft gegeven tot dit debat, is echter niet die van de nieuwkomers. Toch probeert men in Vlaanderen op dat vlak een en ander waar te maken. Ik verwijs naar de zogenaamde PIN : Projecten Integratie Nieuwkomers, die lopen in Antwerpen, Gent en een aantal andere gemeenten, en die een vorm van trajectbegeleiding inhouden. We proberen ze in kaart te brengen en te evalueren.

Maar als we A zeggen, moeten we ook B zeggen. Als we dit niet-vrijblijvend noemen en een verplichtend karakter opleggen, moeten we ook de nodige middelen vrijmaken. Het is immers duidelijk dat de vraag momenteel de mogelijkheden die we kunnen bieden, overtreft. Als we dit willen verplichten zullen we daarvoor bijkomende middelen moeten vrijmaken. Het is overigens mijn ervaring dat men in de middens van allochtonen veel minder principieel tegen een eventuele verplichting is gekant dan we wel zouden durven vermoeden.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de minister, kunt u, die ongetwijfeld goed hebt gestudeerd, uw gedachtegang nader verklaren ? U stelt een inburgeringswetgeving tot voorbeeld. Zoiets is in Vlaan-

Verrijken

deren en België toch totaal ondenkbaar. U zou toch moeten weten dat ons land sinds 1974 een immigratiestop kent. Hoe kunt u het woord nieuwkomers dan in de mond nemen, in een samenleving die reeds 23 jaar geleden, toen mijn partij niet eens bestond, heeft besloten om niet-Europeanen niet langer toe te laten omdat de situatie ondraaglijk was geworden. Nieuwkomers inburgeren : wat een aberratie voor iemand waarvan ik dacht dat hij tamelijk goed had gestudeerd.

Ik zal u volgende week de punten laten zien die ik op de lagere school heb behaald, want het is duidelijk dat u nog met een schoolmeestersmentaliteit opgepadeld zit.

Minister Luc Martens : Het beleid richt zich duidelijk tot degenen die er nu zijn, maar houdt tegelijk een onthaal in van de nieuwkomers, die hier nog steeds aankomen en die in deze samenleving een plaats moeten krijgen. Precies op die mensen is dat Nederlandse beleid afgestemd.

In het beleid dat we voorstaan, moeten we in de eerste plaats zoeken naar meer samenhang in het minderhedenbeleid. In de tweede plaats moeten we hun zelfredzaamheid uitdrukkelijk versterken, wat dus wil zeggen dat we hen meer au sérieux moeten nemen. Ten derde moet het algemeen beleid de nadruk blijven krijgen. Het is hoe dan ook belangrijk een groot respect te blijven opbrengen voor de eigen sociaal-culturele dimensies die mensen en groepen in de samenleving hoe dan ook kunnen hebben.

Concreet betekent dit dat we het werk moeten blijven doorzetten met de interdepartementale commissie en daarbij een en ander moeten verfijnen, dat we het overleg met de Brusselse instanties moeten intensifiëren en dat we voor tewerkstelling meer resultaatgerichte inspanningen moeten leveren, wat ook een engagement van de sociale partners inhoudt. Inzake onderwijs moet het voorrangbeleid worden voortgezet met aandacht voor de zorgverbreding en een betere regeling voor schoolverzuim. Het beleid moet de betrokkenheid van de doelgroepen zelf versterken en er moet worden gestreefd naar een breder overleg met de federale overheid. Ik sluit ook niet uit dat een aantal bijkomende middelen versneld moeten worden ingezet.

Ik besluit met de volgende opmerking : dit beleid kan enkel slagen indien er een voldoende breed maatschappelijk draagvlak voor bestaat. Dit draag-

vlak wordt door velen gecreëerd en politieke partijen spelen er een belangrijke rol in. Men kan in het discours een draagvlak en een openheid creëren in de samenleving, en de bereidheid tonen de dialoog met de andere gemeenschappen aan te gaan. Men kan ook een taal hanteren die een dergelijke dialoog onmogelijk maakt en het gesprek helemaal doet stokken.

Ik nodig iedereen ertoe uit door middel van een constructieve communicatie met deze gemeenschappen mee te werken aan hun en onze toekomst. (*Applaus bij de CVP, de VU, de SP en AGA-LEV*)

De voorzitter : Mijnheer de minister, u hebt gevraagd om iets aan de Handelingen toe te voegen. Ik wijs u op artikel 50 van het Reglement, waarin duidelijk staat : 'Van de beraadslagingen van de plenaire vergadering wordt een geredigeerd woordelijk verslag gemaakt.' Ik kan u dat dus niet toestaan, maar u kunt het document wel overmaken aan diegenen die aan het debat hebben deelgenomen.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister, ik ben maar een simpele jongen en u bent een heel intelligent en erudiet man. Als ik mij in alle nederigheid tot u mag richten, dan wil ik toch graag enkele bekende woorden herhalen. Ik geloof dat het Shakespeare was die zei : 'Much to do about nothing'. Hij had het niet over uw betoog, maar ik meen dat dit perfect past bij wat u vertelde. U hebt een half uur rond de pot gedraaid.

We hebben rellen gekend in 1988 te Vorst, in 1992 te Molenbeek, in 1995 in de Kanaalzone en nu in 1997. Tijdens mijn tien jaren als parlements lid heb ik op mijn interpellaties tot ministers op het federaal of het Vlaams niveau, van ongeveer vijf verschillende ministers – spijtig genoeg van telkens dezelfde coalitie – hetzelfde antwoord gekregen. Het is elke keer een nietszeggend antwoord : alles moest worden geïntensifieerd en geïmplementeerd. Een paar jaar later worden we telkens opnieuw geconfronteerd met gelijkaardige, maar veel intensievere problemen.

Wat u hier hebt verteld, was pijnlijk inhoudsloos. U hebt ons geen enkele oplossing, geen enkel antwoord, geen enkel alternatief, geen enkel voorstel gegeven dat op een minimale manier ook maar iets aan de problemen kan doen. Als de Vlaamse regering dit beleid wil voeren, dan kan ik u verzekeren dat we geen twee jaar moeten wachten, maar dat

Dewinter

wij misschien binnen het half jaar en als het enigszins tegenvalt nog veel vlugger, het uitbreken van nieuwe rellen kunnen betreuren. We zullen het opnieuw heel spijtig vinden dat dergelijke rellen bestaan. Aan de voedingsbodem in de grootsteden wordt immers op geen enkel ogenblik iets gedaan.

Als simpele volksjongen wil ik graag afsluiten met twee citaatjes. Het eerste is van een Franse antropoloog, de heer Levi-Strauss. Hij is goed geplaatst : hij is een jood en is links. Hij hield een toespraak voor de UNO, wat u toch niet verdacht kunt vinden. Hij probeerde er het verschil tussen ras en cultuur uit te leggen.

Ik citeer : 'Ras en cultuur zijn twee verschillende begrippen. Het is dwaas iemand voor racist uit te schelden omdat hij aan bepaalde waarden de voorkeur geeft en weigert alle culturen als gelijk te beschouwen. Het is geen misdaad een bepaalde manier van leven en denken te verkiezen boven een andere, en zich weinig aangetrokken te voelen door gedragingen of door een levenswijze die – hoe eerbiedwaardig ook – al te ver verwijderd zijn van de waarden waaraan men traditiegetrouw gehecht is. Gehechtheid aan de eigen cultuur maakt het soms nodig zich te verdedigen tegen hen die een andere cultuur willen opdringen. Dit heeft helemaal niets met racisme te maken.' Einde citaat.

Mijn tweede citaat is veel korter en ik sluit er mijn betoog mee af. Het is een citaat van de hoofdredacteur van het Franse tijdschrift *Le Figaro Magazine*, de heer Pauwels, die ooit in het boek 'Le droit de parler' schreef : 'Het pseudo-antiracisme is in werkelijkheid niet meer dan het verwerpen van de culturele en etnische identiteit. Het uiteindelijke doel is de smeltkroes, het gelijkmaken van de mensheid, wat alleen maar neerkomt op een vulgair soort amerikanisme.' Einde citaat.

Mijnheer de minister, u ziet onmiddellijk in dat we niet altijd naar een of andere Griekse of Romeinse denker uit de oudheid moeten grijpen. U hebt uit het boek *Antigone* van Sophocles geciteerd. Er zijn ook nog mensen die na de geboorte van Christus een aantal merkwaardige en interessante dingen over dit onderwerp hebben gezegd. Mijnheer de minister, sommigen deden zelfs uitspraken op het moment dat de problemen zeer acuut waren. Mensen van onverdachte afkomst en met een heel ander ideeëngoed dan het onze zijn tot dezelfde politieke conclusies gekomen.

Minister Luc Martens : Uw partij is verantwoordelijk voor de problemen, door de haatacties die u propageert.

De heer Filip Dewinter : U moet niet ridiculiseren en minimaliseren. U scoort niet door iemand belachelijk te maken. U moet problemen aanpakken en een alternatief bieden. Dat heeft u vandaag niet gedaan en dat zult u weten op het moment dat er moet worden geoordeeld. Bij de volgende verkiezingen kan de burger eindelijk zijn mening kwijt, in plaats van zich telkens ondergeschikt te moeten maken aan het pedante en wereldvreemde oordeel van een kleine kaste woordvoerders van de multiculturele antiracistische lobby, die nog geen 10 procent in onze samenleving vertegenwoordigt.

Vorige week was er een uitzending van Jan Publiek over deze zaak. De televoting ging over het toekennen van stemrecht aan migranten. Toen het resultaat bekend raakte, brak er onmiddellijk paniek uit en werd de vraag gesteld in hoeverre het nog opportuun is om dergelijke televotings te organiseren. Als de resultaten niet de politiek correcte zienswijze reflecteren, wordt dat soort experimenten meestal afgevoerd. Ik dacht dat zoiets thuis hoorde achter het IJzeren Gordijn, maar blijkbaar heb ik me vergist. Als u die uitzending heeft gezien, kent u de publieke opinie over de problemen van vorige week. De uitslag van de televoting was overduidelijk : 9 procent was voor het verlenen van stemrecht aan vreemdelingen, 91 procent was ertegen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Vandebussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandebussche : Ik neem aan dat de minister niet ingaat op het voorstel dat daarnet is gedaan.

U hebt in uw antwoord niets gezegd over het standpunt van de Vlaamse regering inzake het stemrecht voor vreemdelingen, mijnheer de minister. Is dat een vergetelheid ?

Minister Luc Martens : Het stemrecht is geen zaak van de Vlaamse regering en ze heeft daar ook geen standpunt over ingenomen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de administratieve en wetenschappelijke coördinatie inzake bioveiligheid
– 707 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de administratieve en wetenschappelijke coördinatie inzake bioveiligheid.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Desmet, verslaggever, verwijst naar het verslag.

Minister Kelchtermans heeft me laten weten dat zijn standpunt en dat van de regering ruim aan bod is gekomen en dat hij de gelegenheid heeft gehad om die standpunten ter kennis te brengen.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de administratieve en wetenschappelijke coördinatie inzake bioveiligheid.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale

Staat en de Gewesten van 25 april 1997 betreffende de administratieve en wetenschappelijke coördinatie inzake bioveiligheid wordt goedgekeurd.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

De Vlaamse regering brengt jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement over de uitvoering van dit Samenwerkingsakkoord.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende subsidiëring van provinciebesturen inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid
– 747 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende subsidiëring van provinciebesturen inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Het jeugdwerk in Vlaanderen staat zelden in de schijnwerpers. Nochtans verricht het in stilte veel en belangrijk werk voor de Vlaamse jongeren. Het verdient dan ook onze beleidsaandacht.

De CVP-fractie zal dit ontwerp van decreet met jeugdig enthousiasme goedkeuren. Ik wil verder ook namens de heer De Ridder en de SP-fractie onze tevredenheid uitdrukken over dit beperkte decreet. Het is een kort decreet en het heeft ook een beperkt budget van 26,5 miljoen frank.

Coens

Het decreet sluit aan bij vroegere initiatieven, meer bepaald bij het decreet op het lokale jeugdwerk van 9 juni 1993. Toen reeds wisten de jeugdwerkers dat niet alle jeugdwerk zou passen binnen dat decreet en dat er nog een kaderdecreet nodig was voor de bovenlokale initiatieven. Die lacune is nu weggewerkt.

De oplossing is tot stand gekomen in overleg met de provincies. Dit is dan ook een erkenning van het jarenlange werk van de meeste provincies. Hun initiatieven worden nu geïntegreerd in een globale visie op jeugdbeleid in Vlaanderen, zowel op lokaal, provinciaal als landelijk niveau.

De CVP diende een amendement in om de huidige 15 frank per inwoner voor het jeugdwerk te indexereren. Het budget moet meegroeien met de kwalitatieve en kwantitatieve groei van het provinciale jeugdwerk. We zijn zeer verheugd dat de andere fracties dit hebben gesteund, waardoor het budgettaire hoofdstuk van het decreet sterk staat.

Wanneer het nieuwe landelijke jeugddecreeet in de komende maanden wordt uitgevoerd, kan de hele sector volgens dezelfde globale beleidsaanpak worden geherstructureerd. Dat is een pluim voor de mensen te velde.

De voorzitter : De heer De Ridder heeft laten weten dat hij het eens is met de visie van de heer Coens.

De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche : We hebben erop aangedrongen dat Brussel als intermediair beleidsniveau zou worden opgenomen in dit decreet. Dat staat niet in de titel, maar het wordt vermeld in een amendement. De Vlaamse Gemeenschapscommissie zal voor Brussel als intermediaire beleidsinstantie optreden. Dat is belangrijk voor alle andere decreten die nog volgen.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Ik wil nog even ingaan op datzelfde amendement. Dat houdt voor mij in dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie naast het lokale jeugdwerk ook een bovenlokale opdracht heeft.

Alles wordt gekoppeld aan het beleidsplan voor plaatselijk jeugdwerk, opdat we geen twee jeugdwerkplannen zouden moeten maken. Daardoor

kunnen we bij de herziening van de 20-percentregeling voor het lokale jeugdwerk aan Brussel de mogelijkheid bieden om gebruik te maken van de bijzondere kredieten voor kansarme jongeren. Op dit ogenblik kan dat niet. Dit amendement geeft kansen aan de Brusselse kansarme jongeren. Vandaag is nog gebleken dat dat nuttig kan zijn.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende subsidiëring van provinciebesturen inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I**Algemene bepalingen****Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° jeugd : kinderen en jongeren van zes tot vijftien jaar ;

2° jeugdwerk : sociaal-culturele initiatieven met de jeugd in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding, in groepsverband ;

3° provinciaal/regionaal jeugdwerk :

– eerstelijnsjeugdwerk, dat zich direct richt naar de jeugd en dat recruteert uit een ruim aantal gemeenten binnen de provincie ;

– tweedelijnsjeugdwerk, dat werkt ter ondersteuning en begeleiding van het eerstelijns-

Voorzitter

jeugdwerk binnen de provincie. Het kan zowel gaan om tussenkaders van landelijke jeugdorganisaties, als om specifiek provinciale/regionale initiatieven ;

4° provinciaal jeugdwerkbeleid : het geheel van de beleidsmaatregelen van het provinciebestuur ten aanzien van het jeugdwerk.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt gelijkgesteld met een provincie voor wat de toepassing van dit decreet in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad betreft.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

§ 1. De Vlaamse regering verleent onder de bij dit decreet bepaalde voorwaarden, subsidies aan provinciebesturen die een provinciaal jeugdwerkbeleidsplan opmaken en uitvoeren.

§ 2. Het provinciaal jeugdwerkbeleidsplan omvat telkens een periode van zes jaar en moet goedgekeurd worden door de provincieraad tijdens het eerste jaar van de bestuursperiode. Tijdens het vierde jaar van de bestuursperiode wordt het grondig geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

Indien het provinciebestuur tijdens het vierde jaar van de bestuursperiode de doelstellingen wenst te wijzigen die in het jeugdwerkbeleidsplan werden opgenomen, dan zijn de voorwaarden, opgenomen in § 3 en in § 4 van dit artikel van toepassing.

§ 3. Het provinciaal jeugdwerkbeleidsplan bevat minstens volgende elementen, die systematisch en gemotiveerd worden beschreven en toegevoegd :

1° een algemene beschrijving en situering van de provincie en het provinciaal beleid, vooral dan het vrijetijdsbeleid met betrekking tot de jeugd en de sectoren die de jeugd speciaal aanbelangen ;

2° een specifieke beschrijving en analyse van het provinciale jeugdwerkbeleid zoals het tijdens het planningsjaar wordt gevoerd. Hierbij hoort speciale aandacht voor :

- spreiding en functionering van het jeugdwerk in de provincie ;
- behoeften van het provinciaal/regionaal jeugdwerk ;
- wijze waarop het provinciebestuur met het jeugdwerk communiceert ;
- maatregelen van het provinciebestuur ter ondersteuning van het jeugdwerk ;
- situering en werking van de provinciale jeugddienst of zijn equivalent ;

3° de procedure van inspraak en communicatie die het provinciebestuur volgde en die de inhoud van het jeugdwerkbeleidsplan bepaalde. Hierin hoort speciale aandacht voor :

- de vraag welke actoren er, op welk moment en op welke wijze werden bevroegd en geconsulteerd ;
- de motivering van het provinciebestuur om adviezen vanwege de provinciale jeugdraad of zijn equivalent niet of onvolledig op te volgen ;

4° de doelstellingen die het provinciebestuur door de ondersteuning van het jeugdwerk wil verwezenlijken ;

5° de concrete maatregelen met hun respectieve begrotingsgegevens die, gebaseerd op de geformuleerde doelstellingen, via het provinciaal jeugdwerkbeleidsplan van kracht zullen worden. Bij dit element behoort een weergave van enerzijds overdrachten en dienstverlening aan de particuliere initiatieven, en anderzijds de uitgaven voor de eigen provinciale werking. Een eventuele fasering moet ook worden aangegeven ;

6° de stimulansen die in het provinciaal jeugdwerkbeleidsplan vervat zitten om ook moeilijker te bereiken doelgroepen (gehandicapten, laaggeschoolden, armen...) binnen het jeugdwerkeraanbod kansen te geven ;

7° de wijze waarop het provinciaal jeugdwerkbeleidsplan aansluit bij andere maatregelen binnen een ruimer jeugdbeleid van het provinciebestuur.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen waaraan het provinciaal jeugdwerkbeleidsplan, alsook de evaluatie en bijsturing moet voldoen.

Voorzitter

§ 4. De provincieraad keurt het jeugdwerkbeleidsplan goed na een inspraakprocedure, waarbij de volgende instanties of personen betrokken worden :

- 1° de provinciale jeugdraad of zijn equivalent ;
- 2° deskundigen inzake jeugdangelegenheden.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden waaraan deze inspraak moet voldoen.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

§ 1. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen moet het provinciaal jeugdwerkbeleidsplan, genoemd in artikel 3, betrekking hebben op provinciaal/regionaal jeugdwerk dat een kwaliteitsverbetering van de samenleving nastreeft. Het plan moet daarbij zowel aandacht besteden aan het eerstelijns- als aan het tweedelijnsjeugdwerk.

§ 2. Provinciebesturen kunnen, voor de ondersteuning van jeugdwerkinitiatieven die de provinciegrenzen overschrijden, onderling overeenkomsten afsluiten.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

De provinciebesturen kunnen de in artikel 3, § 1 vermelde subsidies ontvangen indien zij :

- 1° tijdens het eerste jaar van de bestuursperiode een jeugdwerkbeleidsplan, opgemaakt volgens de bepalingen van artikel 3, § 2, § 3 en § 4, ter subsidiëring aan de Vlaamse regering voorleggen ;
- 2° jaarlijks een jaarplan met opgave van de begrotingsposten van de provinciale begroting die aangewend worden voor de uitvoering van het jaarplan, aan de Vlaamse regering voorleggen ;
- 3° jaarlijks een werkingsverslag met opgave van de uitgaven voor de uitvoering van het jaarplan,

zoals ze voorkomen in de provinciale rekening, aan de Vlaamse regering voorleggen ;

4° tijdens het vierde jaar van de bestuursperiode een evaluatieverslag en eventueel een bijgestuurd jeugdwerkbeleidsplan, opgemaakt volgens de bepalingen van artikel 3, § 2, aan de Vlaamse regering voorleggen.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen waaraan het jaarplan, het werkingsverslag en het evaluatieverslag moeten voldoen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Subsidiëring

Artikel 6

Het krediet dat op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor de uitvoering van dit decreet wordt voorzien, wordt voor de eerste twee jaren volgend op de inwerkingtreding, bepaald op 15 frank per inwoner van het Vlaamse Gewest jonger dan 25 jaar. Het wordt jaarlijks aangepast aan de stijging van de index der kleinhandelsprijzen en moet mee evolueren met de kwalitatieve en kwantitatieve groei van het provinciale jeugdwerkbeleid.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie voldoet aan de bepalingen van de artikelen 2 en 3 van dit decreet, door uitvoering te geven aan het decreet van 9 juni 1993 houdende subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid, met inbegrip van de subsidiëring.

Het beschikbaar krediet wordt verdeeld over de in aanmerking komende provinciebesturen van het Vlaamse Gewest die aan de voorwaarden, gesteld in dit decreet, voldoen. De verdeling wordt gemaakt op basis van het aantal inwoners jonger dan 25 jaar.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

De subsidies die de provinciebesturen krachtens dit decreet ontvangen, kunnen uitsluitend aange-

Voorzitter

wend worden voor de ondersteuning van de werking van particuliere verenigingen die werkzaam zijn op het domein van het provinciale/regionale jeugdwerk.

De provinciebesturen zorgen ervoor dat de subsidies verdeeld worden op grond van een subsidiereglement, goedgekeurd door de provincieraad.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

De Vlaamse regering bepaalt de procedure en de regelen met betrekking tot :

- 1° de aanvragen tot subsidiëring door de provinciebesturen ter uitvoering van dit decreet ;
- 2° de wijze waarop door de jeugdwerkinitiatieven bij de Vlaamse regering beroep kan worden aangetekend tegen het jeugdwerkbeleidsplan ;
- 3° de controle op de aanwending van subsidies ;
- 4° de wijze waarop de subsidies worden uitbetaald.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III**Overgangs- en slotbepalingen****Artikel 9**

Voor de toepassing van dit decreet gelden de volgende overgangsmaatregelen :

- 1° vanaf 1998 ontvangen de provinciebesturen een subsidie voor de uitvoering van een eerste jeugdwerkbeleidsplan, dat geldig is voor de periode 1998-2001 en opgemaakt is in 1997, op voorwaarde dat dit plan voldoet aan de criteria van dit decreet ;
- 2° alle door de Vlaamse Gemeenschap in 1997 gesubsidieerde provinciale/regionale jeugdwerkinitiatieven die bij de inwerkingtreding van dit decreet, gesubsidieerd worden via een basisallocatie die ingeschreven is in het programma

jeugd van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap en die niet meer in die begroting ingeschreven wordt ten gevolge van de inwerkingtreding van dit decreet, worden voor de jaren 1998-1999 in het jeugdwerkbeleidsplan van hun provinciebestuur ingeschreven voor een nominatieve subsidie. Die subsidie bedraagt minstens 80 procent van de werkingssubsidie en 100 procent van de weddesubsidie, die deze jeugdwerkinitiatieven in 1996 vanwege de Vlaamse Gemeenschap ontvangen, op voorwaarde dat hun werking op minstens hetzelfde peil behouden blijft ;

- 3° voor de jaren 1998 en 1999 wordt het in artikel 6 bedoelde krediet over elk van de provincies verdeeld, op basis van het aantal inwoners per provincie jonger dan 25 jaar. Indien blijkt dat een provincie daardoor een bedrag zou ontvangen dat lager is dan het bedrag dat zij zelf, op grond van artikel 9, 2°, aan de jeugdwerkinitiatieven moet uitkeren, wordt haar aandeel in het globaal krediet tot het laatstgenoemde bedrag opgetrokken. Het saldo van het globaal krediet wordt dan onder de overige provincies verdeeld, op basis van het aantal inwoners jonger dan 25 jaar per provincie ;

- 4° de Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen voor deze overgangsperiode.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1997.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Voorzitter

We komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw
bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20 uur.*

BIJLAGE

MONDELINGE VRAGEN

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van donderdag 9 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Chris Vandebroeke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over de vaste boekenprijs*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Chris Vandebroeke las in een persmededeling van de Vlaamse regering van 29 april 1997 dat het nastreven van een vaste boekenprijs onverkort als standpunt gehandhaafd blijft en dat bovendien een regeling met Nederland dienaangaande zou nagestreefd worden. Voorwaarde voor een dergelijke Nederlands-Vlaamse regeling vereist evenwel dat vooraf in Vlaanderen de vaste boekenprijs geregeld is. Ondanks herhaald aandringen blijft een standpuntbepaling van de federale minister van Economische Zaken echter uit. Dit is op zich bevreemdend daar ook de ministers van Cultuur van de Franse en Duitstalige Gemeenschap voor de vaste boekenprijs gewonnen zijn. Waarschijnlijk wordt daarom voorzien dat met hen verder overleg zal worden gepleegd en dat het onderwerp opnieuw in hun respectievelijke regeringen zal worden geagendeerd. Aansluitend zou dan federaal minister Elio Di Rupo verzocht worden om met de drie gemeenschappen rond dit voorstel te overleggen.

De heer Chris Vandebroeke stelt dat specifiek voor wat de voorafgaande regeling tussen Nederland en Vlaanderen betreft, de problemen al evenmin zijn uitgeklaard. Dit kwam aan bod op de informele culturele raad in Maastricht van begin april 1997. Europees Commissaris Karel Van Miert bleef immers de mening toegedaan dat dergelijke grensoverschrijdende regelingen juridisch niet geoorloofd zijn.

Vandaar de vraag of de geplande contacten tussen de gemeenschapsministers onderling en met federaal minister Elio Di Rupo effectief hebben plaats gevonden en wat dit aan resultaten opgeleverd heeft. Specifiek voor Vlaanderen-Nederland wordt de vraag gesteld of intussen de ingebrachte juridische bezwaren van Europees Commissaris Karel Van Miert ondervangen zijn.

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister verwijst naar zijn antwoord van 26 februari 1997 op de interpellatie van de heer Chris Vandebroeke over hetzelfde onderwerp (C45 – C-Cul3). Hierin werd een overzicht gegeven van de initiatieven en van de stand van zaken op dat ogenblik. Sindsdien stond de evolutie echter niet stil. In het voorjaar had de minister een onderhoud met de Nederlandse staatssecretaris Nuis en met Europees Commissaris Van Miert. Er werd overlegd over het probleem van de grensoverschrijdende vaste boekenprijs binnen homogene gebieden in de Europese Unie. Uit dit onderhoud bleek dat de Europese Unie in principe geen bezwaren heeft tegen een nationale regeling van prijsbinding. De kwestie is evenwel dat de Nederlandstalige boekenmarkt zich niet opsluit binnen landsgrenzen, maar zich uitstrekt over een homogene taalzone. Tussen Vlaanderen en Nederland, maar evenzeer tussen Wallonië en Frankrijk manifesteert zich dit zowel vanuit het oogpunt van de producenten als vanuit het oogpunt van de consumenten. De heer Van Miert opperde ook bezwaren op grond van de artikelen 30, 85, 86 en volgende van het Europees Verdrag die handelen over concurrentie op de interne Europese markt. Hij stelde daarbij dat het boek als algemeen gegeven in de eerste plaats als een economisch goed moet worden beschouwd. Wanneer daarop een beperkende definitie zou worden toegepast, betekent dit met andere woorden dat enkel het culturele, het literaire boek zou bedoeld worden. Waarschijnlijk moet dus in de richting van een beperkende definitie een positieve Europese regeling worden gezocht.

De minister meent echter dat de bepaling niet zo restrictief moet worden toegepast als Europees Commissaris Van Miert toen stelde. De informele raad van de ministers van Cultuur in Maastricht schaarde zich unaniem achter het standpunt van de grensoverschrijdende vaste boekenprijs. Op de formele raad van 30 juni 1997 te Luxemburg, en op voorstel van het Nederlands voorzitterschap werd een beslissing genomen die opdracht geeft aan de Commissie om een onderzoek in te stellen over de haalbaarheid van een grensoverschrijdende vaste boekenprijs op grond van artikel 128, de cultuurbeepaling van het Unie-Verdrag. De Europese besluitvorming wacht derhalve op dit studierapport van de Commissie.

Om het Belgische federale niveau te activeren stuurde de minister een brief aan de voorzitter van de Senaatscommissie Economie, om aan te dringen op agendering van het dossier van de vaste boe-

kenprijs. Federaal minister Di Rupo greep immers steeds terug naar het argument dat hij vooraleer een beslissing te nemen, de besprekingen in de commissie wilde afwachten. Intussen werd in een werkgroep een globaal akkoord bereikt over een nieuw wetsvoorstel betreffende de vaste boekenprijs, ingediend door senator Ludwig Caluwé. Deze zal aandringen op een snelle behandeling. Een goedkeuring van dit wetsvoorstel behoort op korte termijn dus tot de mogelijkheden. De minister deelt mee dat hij niet zal nalaten zijn contacten in het uitgevers-, boekhandels- en auteursmilieu aan te spreken om een aantal ondersteunende publieke tussenkomsten te doen om de definitieve goedkeuring mee te helpen realiseren.

Het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie, aldus de minister, zal wellicht op 15 okto-

ber beslissen om de werkgroep, die werd opgericht om de vaste boekenprijs in Vlaanderen en Nederland te bestuderen, te vragen om de actuele stand terzake te analyseren. De minister hoopt dat uit deze analyse zal blijken wat de meest aangewezen manier is om de problematiek gezamenlijk verder aan te pakken.

3. Replieken

De heer Chris Vandenbroeke dankt de minister voor de uiteenzetting en spreekt de hoop uit dat de opgesomde initiatieven op korte termijn tot resultaat zullen leiden.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van donderdag 9 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Chris Vandebroeke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over het geven van boekenpakketten als vakantiegeschenk aan regeringsleden*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Het weekblad Humo, aldus de heer Chris Vandebroeke, bracht begin juli een reportage omtrent de leescultuur van bekende Vlamingen enerzijds en de samenstelling van het boekenbestand dat als reisgezel wordt meegenomen, anderzijds. Onder de geïnterviewden in dit artikel ressorteerde onder meer de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, die zei dat het ministerie van Cultuur een pakket vakantieboeken samenstelde voor de andere ministers van de Vlaamse Gemeenschap. Elk minister zou een boekenpakket krijgen met romans, dichtbundels, bibliofiele uitgaven en kunstboeken die de Vlaamse Gemeenschap had aangekocht ter subsidiëring van auteurs en uitgeverijen.

Spreker stelt dat het subsidiëren binnen de breed begrepen culturele sector een bekend en beharrenswaardig streven is. Het betreft hier echter een afgeleide van dit gebruik. Vandaar volgende vragen. (1) Sinds wanneer is het gebruikelijk dat de minister van Cultuur een leatuurpakket als geschenk aan de collega's ministers laat overmaken ? (2) Waarom worden die boeken niet aan bibliotheken of aan scholen geschonken ? (3) Welke geschenken worden zo nog aan collega's ministers gegeven en slaat dit eventueel ook op de collectie van 'Kunst in Huis' ? (4) Wat is de budgettaire impact van dit initiatief en op welke begroting worden deze kosten ingeschreven ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister verklaart dat de administratie Cultuur reeds sedert de jaren '80 een boekenpakket samenstelt dat voor de vakantieperiode aan elk lid van de Vlaamse regering wordt bezorgd. Het initiatief hiervan lag bij de toenmalige leidend ambtenaren van deze administratie, die in navolging van de Franse minister van Cultuur Jack Lang, de ministers van de Vlaamse regering tot voortrekkers wil-

den maken betreffende een brede belangstelling voor cultuur, en meer bepaald voor het boek. Dit waardevol initiatief is tot vandaag ongewijzigd behouden.

Wat de samenstelling van het boekenpakket betreft, deelt de minister mee dat het pakket boeken hoofdzakelijk bestaat uit exemplaren die als steunaankoop door de Commissie van advies ter Bevordering van de Nederlandstalige Letterkunde in België worden voorgesteld.

In 1996 betrof het 6.000 boeken verspreid over meer dan 110 titels. Minimaal worden 25 exemplaren, maximaal 100 exemplaren aangekocht van hetzelfde werk. Deze werken worden volgens vastgestelde adressenlijsten verstuurd naar buitenlandse universiteiten en bibliotheken die over een richting Neerlandistiek beschikken, en naar vertalers, instituten en instellingen die kunnen zorgen voor de promotie van de Vlaamse literatuur. Uit de restanten hiervan worden de pakketten samengesteld die als traditioneel vakantiegeschenk aan de regering worden aangeboden.

De minister meent dat het woord 'geschenk' hier echter niet echt op zijn plaats is. Het gaat hier over een representatief staal van culturele boeken die het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap onder de aandacht van de regeringsleden brengt, zodat ze minimaal in contact blijven met wat op de literaire boekenmarkt verschijnt en met wat hedendaagse intellectuelen zeggen over de maatschappij waarin we leven. Verder zijn er nooit andere 'geschenken' die aan collega's ministers worden aangeboden, tenzij wel eens een kopje koffie of thee of iets sterkers...

De budgettaire impact slaat volgens de minister enkel op deze boeken die niet of niet meer voorradig zijn. Het gaat hier onder meer over boeken betreffende filosofie, sociologie, cultuur, geschiedenis, enz. Deze boeken worden aangekocht bij de boekhandel. Het betreft voor dit jaar drie titels waarvan de factuur 25.046 frank bedroeg, BTW inbegrepen. Het bedrag wordt aangerekend op het krediet aankoop van boeken van het programma 45.4 artikel 12.20, waar een totaal budget van 5,3 miljoen frank voorzien is. Dit benadeelt in geen geval scholen of bibliotheken. Voor deze instellingen zijn er immers andere budgetten ter beschikking om boeken te verwerven. Het verdelen van een beperkt aantal boeken over een groot aantal bibliotheken en scholen zou trouwens een zeer moeilijke afweging vergen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van donderdag 9 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over de middelen van de Vlaamse Gemeenschap voor Isola Comacina*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Marino Keulen las in het artikel "Het enig Belgische eiland Isola Comacina ; Belgische kunst in de schaduw der olijven", (Kreatief, jg. 31, nr. 2, juni 1997 van Marco Daane) dat de eigenaar van het eiland Isola Comacina, gelegen in het Comomeer, bij zijn overlijden in oktober 1919 het eiland bij testament schonk aan de Belgische koning Albert I. Dit moest "de grote sympathie van de meerderheid van het Italiaanse volk met Zijne Majesteit koning Albert I en het Belgische volk en hun heldhaftige houding tegenover de heerszuchtige en wrede agressor" tot uiting brengen. Koning Albert stond het eiland af aan de Italiaanse regering op 18 mei 1920, op voorwaarde dat er op het eiland paviljoenen zouden worden gebouwd voor Italiaanse en Belgische kunstenaars, om van Isola Comacina een Italiaans-Belgisch cultureel centrum te maken waar kunstenaars in alle rust konden werken en verblijven. Pas na de tweede wereldoorlog konden de huisjes worden gebruikt voor hun oorspronkelijke bestemming. Sinds 17 maart 1970 bestaat de Raad van Beheer van de Stichting Isola Comacina uit onder andere de Belgische consul-generaal te Milaan, vertegenwoordigers van Italiaanse autoriteiten en de Vlaamse en Franstalige Gemeenschappen. Het college van toezicht heeft een Belgische ambassadeur als lid en is belast met de budgettaire aspecten.

Volgens de heer Marino Keulen, die de auteur in zijn artikel volgt, zouden de Vlaamse en Franstalige Gemeenschappen in de jaren negentig financiële toelagen hebben aangeboden. Vandaar volgende vragen. (1) Hoeveel middelen werden de laatste jaren door de Vlaamse Gemeenschap toegekend aan het project op het eiland Comacina ? (2) Hoeveel en welke Vlaamse kunstenaars konden de laatste jaren gebruik maken van de infrastructurele voorzieningen op het eiland ? (3) Welke procedure dient er te worden gevolgd om in aanmerking te komen voor een tijdelijk verblijf op Comacina ?

(4) Aan welke voorwaarden moet een kunstenaar voldoen om in aanmerking te komen ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister antwoordt dat de Stichting Eiland Comacina (Ente Morale Isola Comacina, opgericht in 1927 bij KB) instaat voor het beheer van het eiland. Namens België zetelen 4 vertegenwoordigers in de Raad van Bestuur van de stichting : de consul-generaal, de *Academica Belgica* te Rome en de vertegenwoordigers van beide Gemeenschappen. Het bestuur en de Raad van Bestuur hebben hun zetel te Milaan op de *Academie voor Schone Kunsten*. Beide Gemeenschappen zijn en kunnen ook niet verplicht worden om enige financiële bijdrage te leveren aan het instandhouden van de Ente Isola Comacina. Gezien de Vlaamse Gemeenschap van een paviljoen gebruik maakt, is het echter normaal dat de Vlaamse Gemeenschap instaat voor de gewone onderhoudskosten van het paviljoen. In 1995, 1996 en 1997 werd in de begroting telkens een bedrag van 150.000 frank voorzien voor de vaste kosten zoals bewaking, gewoon onderhoud en kleine herstellingswerken van het domein, en de reiskosten van de kunstenaars.

De minister geeft vervolgens een overzicht van kunstenaars die de jongste jaren gebruik maakten van de infrastructurele voorzieningen op het eiland Comacina :

1995 : 5 kunstenaars : Ana Torfs (Brussel), Lieve D'Hondt (Lovendegem), Philip Huyghe (Antwerpen), Cel Crabeels (Antwerpen), Jacques 'T Kindt (Gent).

1996 : 8 kunstenaars : Ludwig Van De Velde (Vorselaar), Jurgen Voordeckers (Brasschaat), Els Opsomer (Brussel), Beatrijs Lauwaert (Gent), Lucia Penninckx, Leo Reynders, Vincent Spaas, Dirk Van der Eecken

1997 : 8 kunstenaars : Ria Pacqueée (Antwerpen), Jan Kempeneers (Antwerpen), Joris Ghekiere (Klein Willebroek), Isabelle Callebaut (Gent), Koen Broucke (Berchem), Hedwig Brouckaert (Sint-Martens-Latem), Tin Jacobs (Antwerpen).

De minister verduidelijkt dat de mogelijkheid om van het Vlaams paviljoen gebruik te maken wordt aangekondigd in de nieuwsbrief 'Beeldende Kunst'. Deze nieuwsbrief wordt door de afdeling Beeldende Kunst en Musea gratis verspreid met een oplage van 5.000 exemplaren en bereikt 4.100 beeldende kunstenaars. De geïnteresseerde kunste-

naar dient zijn of haar aanvraag in bij de administratie Cultuur, afdeling Beeldende Kunst en Musea, Parochiaanstraat 15 te 1000 Brussel. De aanvraag dient een korte omschrijving te bevatten van de eigen activiteiten, een beknopte motivatie en een opgave van de gewenste periode. Na afloop dient de kunstenaar een verslag van het verblijf aan de afdeling te bezorgen. Verder brengt de Vlaamse Commissie voor Beeldende Kunst advies uit over de kandidaturen op basis van de kwaliteit

van het geleverde werk, het nut en de gunstige invloed dat een verblijf kan hebben op de evolutie van de kunstenaar, en de steun die de kunstenaar de voorbije jaren reeds genoot. Gelet op de korte periode waarin het paviljoen kan worden gebruikt (juni-september) worden echter veel aanvragen afgewezen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van donderdag 9 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de schorsing van de bouwvergunning voor de oeverversterkingswerken in Schore aan de IJzer

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller wijst erop dat een rechter van de Veurnse rechtbank van eerste aanleg via een kort geding op woensdag 10 september 1997 de bouwvergunning voor oeverversterkingswerken aan de IJzer die het Vlaams Gewest in Schore-Middelkerke gepland had, schorste. De motivatie van de rechter kwam er op neer dat het decreet betreffende de waterkeringen van 16 april 1996 geen rechtsbasis vormt voor deze werken. De rechter besliste immers dat deze werken niet mogen beginnen tot de Bestendige Deputatie of de Raad van State een definitieve uitspraak heeft gedaan over de bouwvergunning. Ofwel moet er, aldus het vonnis, een nieuwe bouwvergunning uitgereikt worden, rekening houdend met de inherzieningstelling van het gewestplan Oostende-Middenkust. Deze zone staat op het gewestplan immers ingekleurd als agrarisch gebied.

Volgens de interpretatie van de vraagsteller komt het oordeel van de rechter kennelijk hierop neer dat de hoogdringendheidsclausule van het dijken-decreet niet van toepassing is als het gaat over meer dan louter dijkversterkingswerken. Zonder in deze rechtszaak te willen interfereren legt de spreker vier vragen voor aan de minister. (1) Is het dijken-decreet nog toepasbaar, zeker wat de hoogdringende werken betreft ? (2) Is de verbreding van de vroegere dijken naar oeververdediging en overstromingsgebieden nog relevant, zeker in niet-natuurgebieden ? (3) Is een oeververdedigingsbeleid dat rekening houdt met de natuurwaarden langs de rivieren nog wel politiek en juridisch haalbaar ? (4) Welke lessen trekt de minister uit dit 'debacle' aan de IJzer ? Wordt de overlegprocedure met de eigenaars en de pachters aangepast ? Worden de gewestplannen aangepast, zodanig dat de oevers en de in de onmiddellijke omgeving lig-

gende gebieden een inkleuring krijgen waar meer dan pure dijkversterkingswerken mogelijk zijn ?

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

De minister wil vooraf duidelijk stellen dat de rechter van de Veurnse rechtbank van eerste aanleg via kort geding de bouwvergunning niet heeft geschorst, maar wel de mogelijke aantasting van het subjectief recht van 'eigendom' heeft gevrijwaard ten voordele van de eigenaar en pachter die zich tot de rechtbank hebben gewend. De minister legt uit dat de werken worden uitgevoerd in uitvoering van het decreet betreffende de waterkeringen, het zogenaamde dijken-decreet. Nochtans heeft de rechtbank zich nagenoeg niet uitgesproken over het dit dijken-decreet. De beschikking blijft beperkt tot een interpretatie van artikel 20 van het Koninklijk Besluit van 28 december 1972. Aangezien de rechtbank zijn verbod grondt op zijn interpretatie van artikel 20 van het Koninklijk Besluit, is de rechtbank niet ingegaan op verdere discussies met betrekking tot het dijken-decreet. Men kan dus onmiddellijk duidelijk stellen dat de in kort geding bevolen maatregel, allesbehalve van grote relevantie is met betrekking tot het dijken-decreet.

Op de eerste vraag – of het dijken-decreet nog van toepassing is op hoogdringende werken – antwoordt de minister bevestigend. Het decreet is dus zeker nog toepasbaar als het gaat om hoogdringende beveiligingswerken. De minister citeert daarbij uit de voorbereidende werken : “Het [decreet betreffende de waterkeringen] zal het Vlaams Gewest in staat stellen, ook op de plaatsen die geen eigendom zijn van het Gewest, op de kortst mogelijke termijn de vereiste beveiligingswerken uit te voeren (...)” (Stuk 196 (1995-1996) – nr. 1). Wat de discussie inzake de toepassing en de interpretatie van art. 20 van het Koninklijk Besluit betreft, worden we hier geconfronteerd met een uitspraak in kort geding, aldus nog de minister. In afwachting van een uitspraak ten gronde is het bijgevolg voorbarig om op basis van het kort geding standpunten in te nemen.

Op de tweede vraag antwoordt de minister dat de rechter zich uiteraard niet uitgesproken heeft over de relevantie van een verbreding van vroegere dijken naar oeververdediging en overstromingsgebied toe, vermits dit een beleidskwestie betreft.

In antwoord op de derde vraag stelt de minister dat om dezelfde reden ook het actuele oeververdedi-

gingsbeleid nog mogelijk blijft. Een oeververdediging waarbij een strook wordt ingericht op een ecologisch verantwoorde wijze, blijft immers, net zoals de oeverversterkingen met damplanken of de betonnen dijken, een oeververdediging en maakt dus evenzeer deel uit van de inrichting van de waterloop.

Betreffende de overlegprocedure, waar de vierde vraag over handelt, verwijst de minister naar de dienstorder LI 97/28 van 9 juni 1997, opgesteld op het niveau van zijn administratie, waarbij richtlijnen zijn verstrekt over de voorbereiding, het overleg en de informatievergadering met de betrokken eigenaars. Overigens wijst de minister erop dat de rechter zich in zijn motivering van de beschikking enkel heeft beperkt tot het aspect van de bouwvergunning en zich niet uitgelaten heeft over de voor-

bereiding en kennisgeving van de beslissing tot uitvoeren van de oeververdedigingswerken. Verder meldt de minister dat er effectief nieuw overleg is met de eigenaar en pachter. Een aanpassing van de gewestplannen vindt de minister organisatorisch en beleidsmatig maar verdedigbaar als zij van voldoende omvang is.

3. Repliek

De vraagsteller hoopt dat de patstelling rond de toepassing van het dijkendecreet zo snel mogelijk doorbroken kan worden, en dit zowel met het oog op de veiligheid als op de vrijwaring van het milieu.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van donderdag 9 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de ozoncampagne bij de NMBS en De Lijn

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller herinnert eraan dat er tijdens de tweede helft van de zomer een aantal erg warme dagen waren, waardoor het probleem van de ozonpieken zich opnieuw stelde. Hoewel er in het Vlaams Parlement unaniem een ozonactieplan werd goedgekeurd, bleek in augustus dat zowel de federale als de Vlaamse overheid er machteloos bij stonden. Het enige nieuwe element dit jaar was volgens de spreker het feit dat naast de NMBS nu ook De Lijn meewerkte aan een systeem van ozontickets. De wijze waarop dit gebeurde noemt de spreker evenwel een lachertje. In de maanden juli en augustus zou een dagpas van De Lijn van 110 frank goed zijn voor twee dagen. Bij de Waalse TEC gold de verlenging van de dagpas tot twee dagen voor het hele grondgebied, maar bij De Lijn in Vlaanderen enkel voor de grote steden. Het ozonticket bij De Lijn liep in juli en augustus, dat van de NMBS loopt ook nog in september.

De spreker tilt evenwel zwaarder aan het feit dat De Lijn nauwelijks enige ruchtbaarheid heeft gegeven aan de ozonkaarten. Er was natuurlijk de gebruikelijke folder op het postkantoor en er verschenen ook enkele advertenties in de kranten, waarbij de aandacht echter vooral ging naar de ozontreinkaarten. Op basis van verschillende steekproeven te velde kreeg de vraagsteller de indruk dat er aan bushaltes, op bussen en trams zelf, of zelfs aan verkooppunten nauwelijks publiciteit gemaakt werd voor het ozonticket. Bijgevolg waren de meeste tram- of busreizigers zich nauwelijks bewust van het bestaan van de ozontickets. Bovendien bleek dat heel wat tram- en buschauffeurs onvoldoende gebrieft waren. Daaruit leidt de spreker af dat de ozoncampagne van De Lijn met heel weinig overtuiging gevoerd werd, zelfs bijna in het geniep. Het was alsof men vreesde dat te veel mensen een dergelijk ozonticket zouden

kopen en dat dit De Lijn te veel zou kosten. Hij spreekt dan ook van een gemiste kans van formaat.

Volgende concrete vragen worden in dit verband aan de minister voorgelegd. (1) Waarom waren de publicitaire inspanningen van De Lijn zo minimaal ? (2) Wat was het effect van deze wel erg beperkte ozoncampagne op het autoverkeer ? (3) In welke mate wordt er gewerkt aan een ernstiger aanpak voor de volgende jaren, zoals ook gevraagd door het Vlaams Parlement (Resolutie betreffende de dringende behoefte aan een Vlaams urgentieprogramma ter bestrijding van de overmaat van ozon in de troposfeer, aangenomen op 14 mei 1997 (Stukken 549 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3)).

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

De minister bevestigt dat de Vlaamse Vervoersmaatschappij (VVM) De Lijn deze zomer heeft meegewerkt aan het initiatief van de federale minister van Volksgezondheid en de federale staatssecretaris voor Leefmilieu om via bijzondere ozontarieven de Belgische burgers te sensibiliseren om meer het openbaar vervoer te gebruiken. Een dagkaart van De Lijn was tijdens de maanden juli en augustus twee dagen geldig.

In antwoord op de eerste vraag legt de minister uit dat met de diverse openbaarvervoermaatschappijen werd afgesproken dat de Federale Voorlichtingsdienst de ozoncampagne zou organiseren. Door de VVM werd gevraagd om de infonummers van alle openbaarvervoermaatschappijen op te nemen in de diverse publicaties (folders, advertenties, ...). De minister betreurt dat dit wegens plaatsgebrek uiteindelijk niet is gebeurd.

Op de tweede vraag antwoordt de minister dat uit een onderzoek van de NMBS naar de ozonactie in 1996 is gebleken dat slechts 18% van de gebruikers van de ozontarieven nieuwe klanten waren, 82% zijn gewoon veranderd van vervoerbewijs, het prijskaartje van de actie bedroeg ca. 194 miljoen. De impact van deze actie op de ozonvorming was volgens alle milieudeskundigen quasi nul. De minister wijst er in dit verband op dat de troposferische ozon slechts ernstig aangepakt kan worden met structurele, langetermijnmaatregelen en dan nog best op Europees niveau.

Toch mag hieruit niet worden afgeleid dat hij als Vlaams minister van vervoer bij de pakken is blijven zitten. Het tegendeel is waar. In antwoord op de derde vraag zegt de minister te mikken op struc-

turele en duurzame maatregelen op termijn. Die hebben immers een groter effect, zoals het Vlaams Parlement terecht heeft benadrukt. Het Vlaams mobiliteitsbeleid heeft dan ook grote aandacht voor de ozonproblematiek, uitgaande van de vaststelling dat het autoverkeer voor ongeveer 50% verantwoordelijk is voor de schadelijke stikstofoxiden en koolwaterstoffen die de ozonvorming veroorzaken. Met het mobiliteitsconvenant als instrument wordt het stads- en streekvervoer in Vlaanderen sterk verbeterd op een meer structurele en duurzame wijze, zowel wat het aantal verbindingen als de frequentie betreft. In 1998 zal het budget om mobiliteitsconvenanten af te sluiten onder andere daarom ook opgetrokken worden van 450 miljoen naar 650 miljoen frank.

Daarnaast vermeldt de minister een reeks van kleinere initiatieven die het verkeersvolume moeten verminderen, zoals de initiatieven inzake carpooling, het bedrijfsvervoer, de maatregelen voor het

bevorderen van de binnenvaart, de sensibiliseringscampagnes voor de voetganger en de fietser (“de week van de zachte weggebruiker”) en het gemeenschappelijk vervoer (“de week van de vervoering”, die op dit ogenblik voor de tweede keer loopt), enzovoort.

De minister waarschuwt echter voor het scheppen van overdreven verwachtingen, aangezien de mogelijke impact van een Vlaams beleid op de ozonvorming hoe dan ook niet determinant is. Een structurele Europese aanpak is noodzakelijk, maar gelukkig, aldus de minister, zit men ook op dat niveau niet stil. Hij vernoemt daarbij het “auto-oil”-project dat de schadelijke uitstoot tegen 2010 met 65% wil terugdringen, via een drastische beperking van het zwavel- en benzeengehalte in de benzine en de stikstof- en koolstofoxiden in de emissies.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van donderdag 9 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de opeenvolgende gewestplanwijzigingen in de regio Antwerpen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De spreker wijst erop dat de Vlaamse regering op 15 juli 1997 een deel van het gewestplan Antwerpen voorlopig vastlegde en er bijgevolg een eerste gewestplanwijzigingsprocedure in gang gezet werd. Binnenkort schrijft de gouverneur een openbaar onderzoek uit en kan er bezwaar worden aangetekend tegen de gewestplanwijziging. Nochtans zit de beslissing rond het tracé van de tweede spoorontsluiting nog niet in deze gewestplanwijziging vervat. Blijkbaar zal daarvoor later nog een tweede besluit genomen worden door de Vlaamse regering, met daaropvolgend opnieuw een hele gewestplanwijzigingsprocedure met openbaar onderzoek. De spreker herinnert eraan dat daarnaast ook de hele procedure rond het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen loopt, dat eveneens belangrijke implicaties heeft voor de regio Antwerpen. Het openbaar onderzoek daarover heeft reeds plaatsgevonden. Maar de resultaten van het definitief goedgekeurde structuurplan moeten nu terug omgezet worden via nog eens een derde gewestplanwijziging, aldus de spreker. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zal dan verder verfijnd worden in het provinciaal structuurplan, waarvoor eveneens een complexe procedure dient te worden doorlopen, die mogelijk kan resulteren in een derde of een vierde gewestplanwijziging.

Aan de minister worden hierover volgende vragen gesteld. (1) Overweegt de minister om een aantal procedures te bundelen of openbare onderzoeken te combineren ? (2) Kan in elk van deze procedures elk dossier telkens opnieuw ter discussie gesteld worden, bijvoorbeeld het dossier van het tracé van de tweede spoorontsluiting in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de tweede gewestplanherziening of dossiers rond betwiste bedrijvzones ? Kunnen lobby's eindeloos blijven doorlobbyen, zodat de mensen ter plaatse nog

maanden, misschien zelfs jaren in onzekerheid blijven ? (3) Hoe komt het dat in de eerste gewestplanwijziging duidelijke fouten geslopen zijn die onnodig veel onrust veroorzaakt hebben, bijvoorbeeld in de gemeente Borsbeek ? Welke initiatieven neemt de minister om dit in de toekomst te vermijden ?

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

De minister wijst erop dat het organiseren van een openbaar onderzoek over een ontwerpplan voor een gewestplanwijziging en over een ruimtelijk structuurplan decretaal is vastgelegd, respectievelijk in het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996 en in het decreet over de ruimtelijke planning van 24 juli 1996. Het beoordelen of dit niet van het goede te veel is, is volgens de minister bijgevolg niet onmiddellijk aan de orde, maar kan geëvalueerd worden. In elk geval bieden openbare onderzoeken de gelegenheid voor verschillende doelgroepen en/of gemeentebesturen om met de geïnteresseerde burger te discussiëren over ruimtelijke ordening en planning.

In verband met de eerste vraag vestigt de minister er de aandacht op dat het voorwerp van de te combineren openbare onderzoeken verschilt. Het openbaar onderzoek over een ruimtelijk structuurplan betreft een beleidsdocument, het openbaar onderzoek over een ontwerpplan voor gewestplanwijziging betreft een wijziging van de bestemmingsvoorschriften met concrete locaties. Het bundelen of combineren van openbare onderzoeken met verschillende onderwerpen kan wellicht bij de burger nog meer misverstanden en onduidelijkheid teweegbrengen. Volgens de minister is het vanzelfsprekend dat de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen nog verder op de sporen gezet moet worden, zodat ook de afstemming met provinciale structuurplannen kan gebeuren, en de daaruit voortvloeiende eventuele vraag voor gewestplanwijziging, die dan kan samenlopen met de beoordeling van de gewestniveaumaterie.

Wat de tweede vraag betreft, is het steeds opnieuw wijzigen van beleidsbeslissingen na een volledige besluitvormingsprocedure volgens de minister slechts verantwoord indien tijdens de tussenperiode andere zwaarwichtige beleidsinzichten zouden ontstaan. Vanuit behoorlijk bestuur kan dit zijns inziens echter moeilijk worden verantwoord. Het komt er immers steeds op aan duidelijke beleidskeuzes te maken op basis van een duidelijk vooraf

voorgelegd ruimtelijk referentiekader zoals het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de beleidskeuze, ingeval van een ontwerp-gewestplanwijziging, aan een openbaar onderzoek te onderwerpen. Op basis van de resultaten van het openbaar onderzoek moet een definitieve beleidskeuze worden gemaakt die voor de burger en de andere overheden beleidszekerheid en beleidscontinuïteit schept, aldus de minister.

In antwoord op de derde vraag ontkent de minister niet dat de omvang en de complexiteit van de voorliggende gewestplanwijzigingen, onder andere van Antwerpen, de kans op fouten bij het ontwerp-plan groter maakt. Bij de definitieve vaststelling van de gewijzigde gewestplannen zullen op basis van de opmerkingen uit het openbaar onderzoek de eventuele fouten echter kunnen worden rechtgezet. Bovendien heeft de minister zijn administratie de opdracht gegeven om in de toekomst uiterst zorgvuldig en behoedzaam te werk te gaan bij de komende gewestplanwijzigingen, met het oog op het vermijden van fouten. De minister heeft geen concrete aanwijzingen over fouten. Wel erkent hij dat in de tekst van de toelichtingsnota bij de gewestplanwijziging, Antwerpen foutief Borsbeek in plaats van Wommelgem stond vermeld. Deze fout is ondertussen al rechtgezet bij het technisch nazicht en bij het openbaar onderzoek zal dus de juiste tekst ter inzage liggen.

Wat de gewestplanwijziging voor de tweede havenontsluiting betreft, stelt de minister dat, onder

andere omwille van de moties in het Vlaams Parlement, is ingegaan op de vraag om de te onderzoeken alternatieven voldoende te onderbouwen vooraleer de keuze van een tracé voor te stellen. Daarom werd dit infrastructuurproject losgekoppeld van het reeds zware dossier van de gewestplaninherzieningstelling voor de 23 gemeenten van het gewestplan Antwerpen. Daarenboven is bij de tweede havenontsluiting ook het gewestplan Mechelen betrokken op het grondgebied Lier, zodat het aangewezen is dat alle betrokken gemeenten en instanties bij het tracé over beide gewestplannen heen een uitspraak en adviezen in het openbaar onderzoek kunnen formuleren.

3. Repliek

De vraagsteller wil van de minister nog vernemen wanneer precies de beslissing zal genomen worden over de hangende gewestplanwijziging enerzijds en de tweede spoorwegontsluiting anderzijds. De minister antwoordt dat de nodige documenten betreffende het in herziening gestelde gewestplan momenteel getekend zijn en overgestuurd aan de gouverneur, zodat het openbaar onderzoek op korte termijn kan starten. Wat de tweede spoorwegontsluiting betreft zijn de voorstellen van de NMBS bekend, die nu op het niveau van de Vlaamse regering zullen worden onderzocht. Voor de definitieve beslissing daaromtrent wil de minister zich niet op een concrete timing vastpinnen.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het op- en afrittencomplex gekoppeld aan het afsnijden van de Leugenbergbocht, en een eventueel nieuwe oost-westverbinding tussen Stabroek en Hoevenen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Na de afsnijding van de Leugenbergbocht te Ekeren, waarover de vraagsteller reeds vroeger de minister een vraag voorlegde, moet in een tweede fase een beslissing genomen worden over de realisatie van een op- en afrittencomplex. In een milieueffectenrapport (MER) werden een viertal varianten bestudeerd. Sommigen koppelen aan deze tweede fase ook de kwestie van een nieuwe oost-westverbinding tussen Stabroek en Hoevenen, bijvoorbeeld een doortrekking van de "Blokskesweg" tot aan de Havenweg (A12). Vraagsteller wijst er op dat hierover deining ontstaan is : zo vrezen inwoners van Kapellen en Kalmthout dat de verkeersstroom in hun richting zal aanzwellen, en zien inwoners uit Stabroek de Ettenhovense polder opnieuw bedreigd. Ook leeft de vraag naar stimulanzen voor een beter openbaar vervoer op deze als alternatief.

Vraagsteller wijst er op dat het MER al een hele tijd klaar is; de minister zou ook een studie over de mobiliteitseffecten van de doortrekking van de "Blokskesweg" bezitten.

Omdat vraagsteller meent dat het tijd wordt dat de mensen in de regio, en dan vooral in de Edisonwijk, weten waar ze aan toe zijn, legt hij de minister volgende vragen voor :

1. Welke keuze maakt de minister nu uiteindelijk i.v.m. het op- en afrittencomplex ?
2. Is de minister voorstander van een nieuwe oost-westverbinding, bijvoorbeeld de doortrekking van de "Blokskesweg" ?

3. Wordt een dergelijke optie, nl. een toekomstige ontsluiting in westelijke richting, bij de realisatie van het nieuwe op-en afrittencomplex open gehouden ?

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

De minister is van mening dat de herinrichting van de Leugenbergbocht globaal bekeken dient te worden, in samenhang met de opties die genomen zullen worden met betrekking tot de noordelijk gelegen kruispunten op dit vak van de A12 en met een mogelijke doortrekking van de Kalmthoutsesteenweg N122 tot op de A12. Dit vak van de A12 is immers in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen gecategoriseerd als een hoofdweg, waarop in principe slechts om de 8 kilometer een toegangscomplex zou mogen voorkomen. Hiermee dient dan ook rekening gehouden te worden bij herinrichtingswerken ter hoogte van de Leugenbergbocht.

In de MER-studie die in de loop van de maand juli werd afgerond, werden vier varianten onderzocht met betrekking tot de realisatie van een op- en afrittencomplex ter hoogte van de Leugenbergbocht. Twee varianten werden voorgesteld door de administratie : namelijk het basisproject en een zogenaamd verbeterde versie waarbij de noordelijke in- en uitritten een eind westwaarts verschoven worden om de bewoners van de Edisonwijk toch enigermate te ontzien. Een derde variant, de zogenaamd Marconi-variant, werd voorgesteld door de bewoners van de Edisonwijk. In deze variant wordt noordwaarts een rond punt voorzien zodat de druk op de woonwijk Edison zou verminderen. Tenslotte werd er op vraag van het kabinet van de minister nog een vierde variant onderzocht waarbij er helemaal geen op- en afritten voorzien worden ter hoogte van de Leugenbergbocht.

De bijkomende opname van een vijfde variant met de doortrekking van de N122 tot aan de A12 zou de MER-studie en de eigenlijke bochtrecthtrekking te veel vertragen en was voor de minister onaanvaardbaar. Daarom werd geopteerd om enkel de eenvoudigste variant, namelijk geen op- en afritten, als vierde variant in de MER-studie op te nemen, om op korte termijn een bouwvergunning voor de eigenlijke bochtafsnijding te bekomen zodat deze werken alvast op korte termijn zouden kunnen starten. De duurtijd van deze werken zal ongeveer anderhalf jaar bedragen en de werken zullen voor 95 % buiten het normale verkeer op de A 12 kunnen geschieden. Enkel wanneer de aan-

sluitingen met de bestaande wegen gebeuren, zal het verkeer hiervan hinder ondervinden en zal het gedurende een korte periode over één rijstrook dienen te verlopen.

De minister heeft onmiddellijk aan zijn administratie opdracht gegeven om het scenario waarbij de N122 doorgetrokken wordt en waarbij er geen op- en afritten ter hoogte van de Leugenberg voorzien worden, te onderzoeken met behulp van het multimodaal model Antwerpen. Het lag in zijn bedoeling om op basis van de resultaten van deze studie te beslissen om de doortrekking al dan niet in een bijkomende MER-studie op te nemen waarbij dan ook het overleg met de lokale overheden formeel opgestart zou worden. Ondertussen zou de procedure en de werken voor de rechtekking van de bocht parallel kunnen doorlopen.

Op 10 oktober 1997 heeft de minister de resultaten van het multimodaal model ontvangen. Hieruit blijkt dat het afschaffen van de zuidelijke op- en afritten van en naar Antwerpen problemen veroorzaakt. Het verkeer neemt dan toe op secundaire wegen die reeds zwaar belast zijn en die geen extra verkeershinder kunnen verdragen. De A12 daarentegen wordt eerder ontlast. De doorgetrokken N122 is volgens het model onvoldoende geschikt om het verkeer van en naar Antwerpen op te vangen. Het afschaffen van de op- en afritten in noordelijke richting geeft daarentegen geen problemen. Op basis van de resultaten van het multimodaal model is de minister tot de conclusie gekomen dat het scenario waarbij de N122 doorgetrokken wordt, ongeschikt is en niet meer verder onderzocht moet worden. De keuze zal dan ook gemaakt moeten worden uit de 4 varianten die het onderwerp waren van de MER-studie.

De MER-studie stelt dat variante 4 (geen op- en afritten) voor de onmiddellijke omgeving de beste oplossing is. Omdat een aantal negatieve milieu-effecten verplaatst worden naar de Kapelsesteenweg en de Kloosterstraat is de MER-studie van oordeel dat alternatief 4 toch niet onmiddellijk als beste oplossing naar voor geschoven mag worden. De MER-studie stelt dat de analyse iets verder doorgetrokken moet worden naar een uiteindelijke oplossing die zowel voor het milieu en de mensen ter hoogte van de Leugenberg als voor de mensen op nabijgelegen woonstraten en woonkernen in Ekeren, aanvaardbaar is. De MER-studie stelt dat de combinatie van variante 1 zoals voorgesteld door de administratie en variante 4 zoals voorgesteld door het kabinet, de beste oplossing is voor een milieu- en mensvriendelijk alternatief.

Deze combinatie bestaat uit het aanleggen van een op- en afrit in zuidelijke richting maar geen op- en afrit in noordelijke richting. Met deze oplossing wordt tegemoet gekomen aan de belangrijkste bekommernissen van de woonwijken Edison en Schoonbroek en wordt een verplaatsing van negatieve milieu-effecten naar de Kapelsesteenweg en de Kloosterstraat vermeden. Aangezien de doortrekking van de N122 enkel voorzien was in een scenario waarbij er geen op- en afritten ter hoogte van de Leugenberg aangelegd zouden worden, impliceert dit ook dat er geen sprake meer kan zijn van een doortrekking van de N122.

Bij de aanbesteding van de rechtekking van de Leugenbergbocht zullen dan ook de werken voor de aanleg van op- en afritten richting Antwerpen opgenomen worden. Dit impliceert dat de aanbesteding met maximum twee maanden uitgesteld moet worden. Vermits de start van de werken gepland is na de winter 97-98 zal de uitvoering geen vertraging oplopen door de aanbesteding uit te stellen.

De minister meent dan ook dat het de juiste beslissing was om de problematiek van de op- en afritten nog eens afzonderlijk aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen vooraleer een definitieve beslissing te treffen. Wat de geruchten in de streek betreft, benadrukt de minister dat deze niet afkomstig zijn van hemzelf of zijn kabinet. De minister heeft tot op heden steeds consequent het standpunt ingenomen dat het onderzoek nog lopende was en er, tot op vandaag, nog geen formele beslissing getroffen was in deze zaak.

Wat de stimulering van het openbaar vervoer betreft, deelt de minister de commissie mee dat de doortrekking van een aantal tramlijnen tot de eerste gordelsteden rond Antwerpen een topprioriteit is binnen het Masterplan Antwerpen, dat in nauwe samenwerking met de diensten opgesteld is en dat de minister verder wil afwerken. De doortrekking van de tramlijnen tot in Ekeren en Kapellen is hierin opgenomen. De doortrekking tot in Ekeren alleen al wordt geraamd op 830 miljoen frank. Het Masterplan kan dan ook alleen uitgevoerd worden mits er voorzien wordt in de nodige financiële middelen.

De minister spreekt de hoop uit met dit uitgebreide antwoord tegemoet gekomen te zijn aan de bekommernissen van de vraagsteller.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over maatregelen ter bescherming van de zwakke weggebruiker

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller betreurt dat er gewestwegen zijn, zonder of mét fietspaden, die geen veiligheid bieden aan de fietsers. Een trieste inventaris illustreert dit : vorig jaar zijn 780 kinderen, jonger dan 15 jaar, om het leven gekomen of zwaar gewond bij een ongeval, en één derde van hen waren fietsers. Maatregelen als het dragen van een fietshelm of verklaringen, onder andere van dr. Beaucourt, waarbij de oorzaak gelegd wordt bij de onervarenheid of roekeloosheid van de fietser, leggen de verantwoordelijkheid enkel bij de zwakke weggebruiker en veranderen niets aan de verkeersonveiligheid. Volgens vraagsteller zijn er dus structurele maatregelen nodig.

In Mortselsel waren in september 2 fietsdoden te betreuren in 2 weken ; het laatste slachtoffer werd aangereden op de Statielei, waar de smalle fietsstrook de naam fietspad niet waardig is. Fietsers worden er geplet tussen geparkeerde wagens en het voortrazende verkeer. Deze situatie is typisch voor verscheidene plaatsten in Vlaanderen en is de oorzaak van zeer veel dodelijke ongevallen.

In dit verband wil de vraagsteller van de minister vernemen of er in een snelprocedure voorzien is, om in acute gevallen van overduidelijke onveiligheid, deze onveilige toestand weg te werken. Zij wenst ook te weten in welke tussentijdse maatregelen kan voorzien worden. Tot slot vraagt zij welke noodmaatregelen de gemeente Mortselsel, samen met het Vlaamse Gewest, op korte termijn kan treffen om fietsongevallen te voorkomen en de veiligheid van de fietsers op de Statielei, Antwerpsestraat en Vredebaan te garanderen.

2. Antwoord van de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening

De minister begint met te zeggen dat deze problematiek hem niet ongevoelig laat. Hij verwijst hierbij naar cijfers van de afdeling Wegen Antwerpen, die bijna dagelijks klachten inzake onveilige fietspaden ontvangt. Quasi één derde van de gewestwegen in de provincie heeft geen fietspad, één derde heeft aanliggende fietspaden of fietsstroken en één derde heeft goed uitgeruste en dus veilige fietspaden.

Besprekingen in het verleden tussen de afdeling Wegen Antwerpen en Mortselsel zijn nooit goed opgeschoten bij gebrek aan alternatieven voor het doorgaand verkeer dat nu op de Antwerpsesteenweg en de Statielei rijdt.

Het multimodaal verkeersmodel voor de provincie Antwerpen laat nu toe een beter inzicht te krijgen in de herkomst en bestemming van het doorgaand verkeer zodat alternatieven met meer kennis van zaken kunnen voorgesteld worden. Naar aanleiding van de opmaak van het ontwerp van indicatief drie-jarenprogramma 1998-2000, dat nu volop voorbereid wordt, stelt de administratie voor om in het jaar 2000 50 miljoen frank te voorzien voor de herinrichting van de doortocht van de N10 te Mortselsel. Naar aanleiding van de herinrichting van de doortocht zal de aanleg van een vrije tram- en buslaan onderzocht worden tezamen met de aanleg van veilige fietspaden.

Wat het treffen van onmiddellijke maatregelen betreft, laat de minister nagaan of de derde rijstrook in de R11 Vredebaan kan geëlimineerd worden. Dit zal uiteraard aanleiding geven tot nog langere files op de spitsuren, maar het zal de veiligheid van de zwakke weggebruikers uiteraard ten goede komen.

Op de Statielei zullen de fietsoversteken aan de zijstraten beter gemarkeerd worden en het wegdek rood gekleurd worden om de stroken beter zichtbaar te maken. Het afsluiten van één van de twee rijstroken in elke rijrichting en deze omvormen tot fietspad is een veel ingrijpender maatregel, die zonder ernstige verkeersstudie niet zomaar kan doorgevoerd worden.

De minister besluit dat deze, en eventueel andere, tussentijdse maatregelen in overleg met alle partijen, dus ook de gemeente Mortselsel, besproken zullen worden op de Provinciale Commissie voor Verkeersveiligheid. De herinrichting van de doortocht zal het voorwerp uitmaken van besprekingen binnen de auditcommissie in het kader van de mobiliteitsconvenant.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jan Penris, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van twee eilanden die ontstaan zijn naar aanleiding van de aanleg van een nieuwe kanaalarm op het grondgebied van Wintam (Bornem)

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Door de aanleg van een nieuw traject op het Zeekanaal zijn er op het grondgebied van de gemeenten Puurs en Bornem twee eilanden ontstaan : het noordelijk eiland tussen de nieuwe sluis en de Rupel, en het zuidelijk eiland tussen de gemeente Niel en de Eikse Kouter.

Het noordelijk eiland zal natuurgebied worden, hieromtrent rijzen volgens vraagsteller geen problemen. Het zuidelijk eiland staat ingekleurd als industriegebied. Op de linkeroever van de nieuwe kanaalarm, nu nog ingekleurd als landbouwgebied, zijn er plannen om industrie aan te trekken. Dit zal nochtans effect zal hebben op de nabijgelegen woonwijk en op de leefbaarheid van de dorpskern van Ruisbroek. Vraagsteller wijst op de contradictie tussen het opleggen van mobiliteitsplannen en de situatie, door de overheid zelf gecreëerd, die de mobiliteit in het gedrang brengt.

Wat het zuidelijk eiland betreft, stelt de vraagsteller dat de milieuverenigingen en een groot deel van de publieke opinie uit de betrokken gemeenten (o.a. uit de nabijgelegen gemeente Niel), lijnrecht ingaan tegen de opstelling van de NV Zeekanaal. De eerste groep beklemtoont de grote natuurwaarde van het betrokken gebied, de NV Zeekanaal wijst er van zijn kant op dat de investeringen (de nieuwe kanaalarm en nieuwe sluis te Hingene) moeten renderen en dat hiervoor industrie moet worden aangetrokken. Ondanks jarenlang geredetwist tussen verschillende actoren, leek vorig jaar een consensus te bestaan over de bestemming van het zuidelijk eiland tot natuurgebied. De laatste maanden wil de NV Zeekanaal opnieuw het eiland als industriegebied bestemmen.

Dit dossier is belangrijk voor de gemeenten Puurs, Bornem en Niel (met ca. 100.000 inwoners). Vraagsteller had graag duidelijkheid over deze aangelegenheid.

2. Antwoord van de minister

De minister herinnert er aan dat door de NV Zeekanaal sinds 1979 gewerkt wordt aan de bouw van de nieuwe zeesluis te Wintam (Hingene) en de aanleg van een nieuwe kanaalarm. Hierdoor zal het zeekanaal rechtstreeks uitmonden in de Schelde en toegankelijk worden voor zeeschepen van 10.000 ton. Teneinde aan deze investeringen, die thans geactualiseerd ca. 14 miljard frank hebben gekost, een verantwoord economisch draagvlak te geven, werd in het gewestplan Mechelen voorzien in voldoende industrieterreinen langsheen het Zeekanaal in deze omgeving, inzonderheid het gebied Bornem-Puurs.

In de loop der jaren werd, ingevolge een discussie op gang gebracht vanuit de leefmilieubeweging, door de Vlaamse regering beslist om het noordelijk deel van het gebied dat tussen de nieuwe kanaalarm en de Rupel gelegen is, uit te bouwen als een natuurgebied. Deze beslissing bevatte het compromis dat het zuidelijk deel van dit gebied, namelijk omheen de oude sluis te Wintam, zijn bestemming voorzien op het gewestplan en in de BPA's behoudt. Deze toestand is tot op heden nog steeds geldig.

De economische ratio die achter de investeringen te Hingene zit en het feit dat dit ook qua ruimtelijke ordening consequent is afgehandeld, valt niet te ontkennen, zo stelt de minister. De economische ratio houdt in dat voldoende industrieterreinen moeten aanwezig zijn om een minimale positieve economische baat te realiseren. Op vandaag zijn de oorspronkelijk in het Gewestplan ingekleurde industriegebieden langsheen het Zeekanaal, voorzien op 10.000 ton, via ingrepen bij BPA teruggebracht tot ca. 75%. Aangezien de resterende gebieden reeds ten dele ingenomen zijn, verhoogt de vraag om de overige gebieden ook aan te snijden.

Daarnaast is er ook de vaststelling dat na de indienstneming van de nieuwe Zeesluis te Wintam, het kanaalgedeelte dat reeds op 10.000 ton bruikbaar is, beperkt is tot aan de spoorbrug te Ruisbroek. Het aansluiten van de opwaartse industrieterreinen op 10.000 ton, nl. deze voornamelijk gelegen te Willebroek, zal nog belangrijke investeringen vergen. In het huidig klimaat van beperkte budgettaire middelen, zeker voor investeringen in het binnenlands waterwegennet, houdt dit een

lange realisatietermijn in. Ook deze realiteit verhoogt de druk op het aansnijden van de industrieterreinen op de as Bornem-Puurs.

Om één en ander in een maatschappelijk verantwoord context te plaatsen, werd door de NV Zeekanaal het initiatief genomen om een ontwikkelingsplan uit te tekenen waarin, in overleg met alle betrokken instanties, getracht wordt de verschillende functies van het Zeekanaal Brussel-Schelde met elkaar in overeenstemming te brengen en de economische rendabiliteit van de overheidsinvesteringen en de NV Zeekanaal, te vrijwaren. De minister vindt dit zeker een positieve houding van de NV Zeekanaal. In dit kader wordt onder meer ook gesproken over het zogenaamde Zuidelijk Eiland en het gebied Engelse Hoek te Puurs.

Aan de administratie werd daarenboven opdracht gegeven te onderzoeken of het gebied van het Zuidelijk Eiland zinvol als gecontroleerd overstromingsgebied kan ingeschakeld worden.

De minister wenst de besprekingen rond het ontwikkelingsplan en de in uitvoering zijnde onderzoeken af te wachten, alvorens initiatieven te nemen ten aanzien van eventuele wijzigingen in de ruimtelijke bestemming. De minister spreekt de hoop uit naar aanleiding van een nieuwe inderzetting van het gewestplan, in de eerste helft van 1998, duidelijkheid te bekomen over deze aanpak.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de eventuele onverenigbaarheid tussen het mandaat van bestuurder of de hoedanigheid van personeelslid bij de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en bij Domus Flandria

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Marino Keulen vraagt in welke mate men gelijktijdig de functie van voorzitter van de raad van bestuur van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) en die van algemeen directeur van Domus Flandria kan uitoefenen. Volgens artikel 31 van de Vlaamse Wooncode is het mandaat van lid van de raad van bestuur van de VHM onverenigbaar met de hoedanigheid van voorzitter, bestuurder of personeelslid van een andere sociale woonorganisatie dan de VHM, of met de hoedanigheid van personeelslid van de VHM of opdrachthouder voor de sociale huisvesting. Domus Flandria wordt in dat artikel weliswaar niet expliciet vermeld, hoewel het gaat om een vergelijkbare situatie als die van de sociale woonorganisaties.

De spreker stelt dat zijn vraag niet louter theoretisch is, maar dat zij klaarheid wil scheppen in een concrete situatie. Begin augustus 1997 werden zeven Antwerpse sociale huisvestingsmaatschappijen aangeschreven door de algemeen directeur van Domus Flandria, die tevens voorzitter is van de raad van bestuur van de VHM, met de vraag om 24 appartementen van Domus Flandria over te nemen. Indien die maatschappijen daarop ingaan

moet die koop worden bekrachtigd door de raad van bestuur van de VHM.

Wordt men hier niet geconfronteerd met een situatie waarin dezelfde persoon zowel rechter als partij speelt ? Wordt op die manier geen afbreuk gedaan aan de geest van artikel 31 van de Vlaamse Wooncode ? Moet er tegen deze situatie niet worden opgetreden ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister verwijst naar artikel 2, § 1, 25° van de Vlaamse Wooncode waarin het begrip sociale woonorganisaties wordt gedefinieerd. Daaronder ressorteren de VHM, de sociale huisvestingsmaatschappijen, het Vlaams Woningfonds, de sociale-verhuurkantoren en de huurdersorganisaties. Domus Flandria valt met andere woorden niet onder de terminologie van de sociale woonorganisaties zoals bedoeld in artikel 31 van de Vlaamse Wooncode. Wettelijk gezien zijn er dus geen problemen om gelijktijdig voorzitter te zijn van de raad van bestuur van de VHM en algemeen directeur van Domus Flandria.

3. Repliek

De heer Marino Keulen benadrukt dat de lokale huisvestingsmaatschappijen door die cumulatie in een uiterst moeilijk parket worden gebracht.

De minister antwoordt dat hij het decreet houdende de Vlaamse Wooncode moet toepassen en dat biedt geen enkele aanleiding om tegen voormelde cumulatie op te treden. Hij wijst er verder op dat het programma van Domus Flandria binnen afzienbare tijd zal eindigen zodat ook het gelijktijdig uitoefenen van beide functies zal uitdoven.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de implementatie van het decreet op het administratief toezicht

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Mark Van der Poorten verwijst naar het decreet houdende regeling voor het Vlaamse Gewest van het administratief toezicht, dat voor een aantal opmerkelijke veranderingen inzake het administratief toezicht heeft gezorgd. Sommige bepalingen van dit decreet werden tijdens de voorbereiding ervan sterk in vraag gesteld. Dat was onder meer het geval met de toezichtsregeling, meer bepaald de beroepsmogelijkheid bij de bestendige deputatie en in beroep bij de Vlaamse regering enerzijds, en in een beperkt aantal gevallen slechts een eenmalige beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse regering anderzijds. Dat deed tijdens de voorbereiding van het decreet vragen rijzen over de efficiëntie en de uitvoerbaarheid van het decreet.

De toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden, de heer Theo Kelchtermans, heeft tijdens de bespreking van het decreet in de plenaire vergadering toegezegd dat een evaluatie van het decreet na één à twee jaar aangewezen zou zijn.

1. Is de beloofde evaluatie reeds gebeurd ? Wat waren desgevallend de resultaten ?

2. Voorziet de minister nog een evaluatie indien die nog niet heeft plaatsgehad ?

3. Wat leert de opgedane ervaring met het twee-trapstoezicht en de afwijking hierop met het eenmalige beroep bij de Vlaamse regering bij personeelsformaties, schuldherschikkingen en de oprichting van gemeentebedrijven ?

4. Wat leert de opgedane ervaring inzake het goedkeuringstoezicht van de regering inzake de personeelsformatie en het algemeen toezicht van de gouverneur op de wervings- en bevorderingsvoorwaarden ?

5. Wat leert de opgedane ervaring inzake de goedkeuring van de gemeentelijke rekeningen waarvoor sinds de inwerkingtreding van het decreet niet langer de bestendige deputatie maar de gouverneur bevoegd is ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister engageert zich om over dit onderwerp een discussie in de commissie te houden op basis van een uitvoerige nota die op zijn vraag momenteel door de administratie wordt voorbereid.

3. Repliek

De heer Mark Van der Poorten suggereert dat men bij die discussie niet alleen de ervaringen van de administratie in ogenschouw zou nemen, maar ook die van de gemeenten.

De minister stelt voor om bij de discussie de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten te betrekken.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de bepalingen omtrent geautomatiseerde stemmingen bij de verkiezingen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Mark Van der Poorten verwijst naar de omzendbrief van 3 september 1997 van de federale minister van Binnenlandse Zaken aan de gemeentebesturen. Daarin kondigt die minister de mogelijkheid tot geautomatiseerde stemmingen aan voor de verkiezingen van 1999 en 2000. De federale overheid is bereid een tussenkomst ten belope van 20 percent van de nodige investeringen te verlenen. Intussen ontvingen de Colleges van Burgemeester en Schepenen over hetzelfde onderwerp de brief van 8 oktober 1997 van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Uit die laatste brief blijkt dat de Vlaamse regering positief staat tegenover de ontwikkeling van geautomatiseerde stemmingen en dat er daarvoor een extra betoelaging van 30 percent in het vooruitzicht wordt gesteld.

De spreker merkt op dat bijgevolg 50 percent van de investeringen ten laste van de gemeenten zullen komen. Hij vraagt aan de minister op welke manier dat kan worden verantwoord. Is het gevaar niet denkbeeldig dat de momenteel aangeboden apparatuur in het licht van de snelle technologische evolutie zodanig snel veroudert, dat deze niet meer zal kunnen worden aangewend op het einde van de afschrijvingstermijn, op het ogenblik van de daaropvolgende verkiezingen ? Kunnen er andere mogelijkheden overwogen worden om de noodzakelijke apparatuur ter beschikking te stellen van de gemeenten ? Is de regering bereid hieromtrent overleg te plegen met de federale overheid, bijvoorbeeld op het vlak van het inhuren van de nodige apparatuur ? Ten slotte haalt de spreker het probleem van de noodzakelijke overeenstemming binnen het kieskanton aan.

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister antwoordt dat hij de lokale besturen pas op de hoogte kon brengen nadat de Vlaamse regering de beslissing had getroffen over het inschrijven van een specifiek krediet van 90 miljoen frank met het oog op de extra betoelaging van 30 percent. Het systeem is zo opgevat dat alle gemeenten van het betrokken kanton hun akkoord dienen te geven. Dat is ook logisch vermits de verkiezingen gebaseerd zijn op een kantonnale benadering.

Wat de apparatuur zelf betreft, merkt de minister op dat die betrouwbaar dient te zijn en dat er eenvoudigheid moet worden nagestreefd. Inzake de kostprijs is hij van oordeel dat die lager ligt dan het bedrag dat door de federale overheid werd aangegeven.

Volgens de minister biedt het gebruik van geautomatiseerde stemmingen belangrijke voordelen, zeker op een ogenblik dat er verschillende verkiezingen in aantocht zijn. Het zal een aanzienlijke vermindering van de in te zetten mankracht met zich mee brengen, er zullen geen stembiljetten meer moeten worden opgemaakt, de resultaten zullen sneller bekend en betrouwbaarder zijn.

De minister stelt vast dat er vanuit tal van gemeenten positieve reacties te noteren zijn in verband met de geautomatiseerde stemmingen. Waar oorspronkelijk de datum van 15 oktober werd vooropgesteld, hebben de gemeenten nu tot 15 november eerstkomend de tijd om aan de federale minister van Binnenlandse Zaken én aan de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden te laten weten of zij geïnteresseerd zijn.

De minister stelt dat men aandacht moet hebben voor het feit dat de benodigde apparatuur buiten verkiezingsperiodes ook voor andere gemeentelijke doeleinden kan worden gebruikt. Hij maakt verder melding van een vraag van de Vereniging van de Vlaamse Steden en Gemeenten om over de geautomatiseerde stemmingen overleg te plegen. De minister kan hiermee instemmen, in de mate dat dit overleg uitmondt in betrouwbare en kostprijddrukkende oplossingen.

3. Repliek

De heer Mark Van der Poorten pleit ervoor dat, gelet op de talrijke verkiezingen in 1999 en 2000, het gebruik van de geautomatiseerde stemmingen

zou worden gestimuleerd. Hij vreest evenwel dat de kostprijs zeker de grotere gemeenten zal afschrikken. Volgens berekeningen uit zijn gemeente zou de kostprijs per kiesbureau neerkomen op ruim 330.000 frank.

De minister meent dat de gemiddelde kostprijs per stembureau bepaald kan worden op ongeveer 275.000 frank, daar waar de federale overheid melding had gemaakt van een bedrag van 332.000 frank.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de regionalisering van de gemeentewet*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Etienne Van Vaerenbergh vraagt of het, in het kader van de (toekomstige) regionalisering van de gemeentewet, niet aangewezen is te opteren voor een eigen Vlaams gemeentedecreet dat met een gewone meerderheid zou kunnen worden goedgekeurd in het Vlaams Parlement. Aan de overeengekomen regionalisering zou immers de afspraak verbonden zijn dat in de grondwet een tweederde meerderheid zou worden ingeschreven voor het aanbrengen van wijzigingen aan de gemeentewet. Op die manier zou de gemeentewet nog moeilijk kunnen worden gewijzigd. Wijzigingen aan andere wetgevingen zoals de organieke OCMW-wet of de wetgeving betreffende de intercommunales zouden daarentegen met een gewone meerderheid kunnen worden gewijzigd.

Vandaar vraagt de spreker of een dergelijke gewone meerderheid ook niet aangewezen zou zijn voor de wijziging van de gemeentewet.

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister bevestigt dat in het Sint-Michielsakkoord van 29 september 1992 inderdaad is overeengekomen dat na de regionalisering van de gemeentewet (en de provinciewet) de decreten die deze organieke wetgeving(en) wijzigen, aangenomen moeten worden met een tweederde meerderheid. In de verklaring tot herziening van de Grondwet waarin het artikel 162 van de Grondwet in herziening wordt gesteld, wordt in de begeleidende toelichting niets teruggevonden over een vereiste tweederde meerderheid voor het aannemen van een organiek gemeentedecreet.

In de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken van het Vlaams Parlement werd op 12 juni 1996 als krachtlijn vooropgesteld dat voor de wijziging van de gemeentewet een gewone meerderheid volstaat. Volgens die commissie is er geen enkele reden om een tweederde meerderheid op te leggen voor een Vlaams gemeentedecreet, omdat de huidige gemeentewet momenteel door de federale wetgever met een gewone meerderheid kan worden gewijzigd worden.

Ook de minister is van oordeel dat voor een wijziging van de gemeentewet na de regionalisering ervan een gewone meerderheid volstaat.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting

Vergadering van dinsdag 14 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Julien Demeulenaere,
secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over het stemrecht van EU-onderdanen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Etienne Van Vaerenbergh verwijst naar cijfergegevens uit het actieplan van de Vlaamse regering voor de rand rond Brussel betreffende de aanwezigheid van buitenlanders in de Vlaamse rand. In de 23 gemeenten zouden van de ruim 436.000 inwoners er ongeveer 40.000 of 10 percent de buitenlandse nationaliteit bezitten. Koplopers wat het procentuele aantal buitenlanders betreft, zijn Tervuren, Kraainem en Overijse met meer dan 20 percent vreemdelingen.

De spreker vraagt welke interpretatie er precies dient te worden gegeven aan de uitzonderingsregel van de 20 percent met het oog op het toepassen van een afwijking op het EU-stemrecht. Is er in de schoot van de Vlaamse regering een cel opgericht die zich bezighoudt met de problematiek van het EU-stemrecht ? Worden er specifieke acties opge-

zet ten aanzien van bepaalde gemeenten, zoals aangekondigd in het actieplan van de Vlaamse regering voor de rand rond Brussel ?

2. Antwoord van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister antwoordt dat België naar aanleiding van de afwijkingsmogelijkheid opgenomen in artikel 12.2 van de betrokken richtlijn verklaard heeft dat van deze afwijking slechts gebruik zal worden gemaakt voor de gemeenten waar de grens van 20 percent wordt overschreden en waar, naar de mening van de federale regering, een dergelijke afwijking gerechtvaardigd is. De Raad van de Europese Unie heeft akte genomen van deze verklaring. Het komt de federale overheid toe deze richtlijn om te zetten in Belgische wetgeving.

De minister stelt dat er geen specifieke cel binnen de Vlaamse regering of administratie is opgericht om deze problematiek op te volgen. Onrechtstreeks wordt deze problematiek wel opgevolgd door de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, die overigens verantwoordelijk zal zijn voor de organisatie van de verkiezingen in de toekomst.

Wat de acties in het kader van het actieplan van de Vlaamse regering betreft, verwijst de minister naar de kredieten waarover de minister-president terzake beschikt.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van woensdag 15 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over een Vlaams programma voor ontwikkelingseducatie

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller vertrekt van de vaststelling dat er nog steeds geen beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking werd voorgelegd, ondanks het feit dat deze sinds lang beloofd is. Tevens stelt zij vast dat de Vlaamse regering ondertussen wel reeds de facto een beleid voert waarop het Vlaams Parlement (al ware het maar wegens het ontbreken van de mogelijkheid tot toetsing aan een in een beleidsbrief vooropgestelde visie) vrijwel geen controle kan uitoefenen. De overheid is overigens niet als enige actief. Er wordt ondertussen immers ook door verschillende instanties gewerkt rond Noord-Zuidrelaties en Noord-Zuidsolidariteit.

De vraagsteller stelt vast dat deze instanties het erover eens zijn dat het belangrijkste luik in de samenwerking de sensibilisering van de bevolking in het Noorden is. In casu is de Noord-Zuidsolidariteitsbeweging voluit overtuigd van het nut van de sensibilisering van de Vlaamse bevolking. Het meest aangewezen en efficiënte instrument hiervoor is de zogenaamde "mondiale vorming", die met een recentere term ook wordt aangeduid als "ontwikkelingseducatie", in het basis- en secundair onderwijs. In het verleden konden de scholen hiervoor rekenen op de inbreng van de NGO's die actief zijn in derde wereldlanden.

In dit perspectief zijn er, naar vraagsteller meent sinds begin 1994, contacten geweest tussen het NCOS en het kabinet van de minister-president. Het ging hierbij om een geregeld overleg, met telkens tussentijdse bijsturingen. Dit overleg zou in februari 1996 gefinaliseerd zijn in een soort beleidsdocument vanwege het NCOS. Volgens bepaalde inlichtingen waarover de vraagsteller beschikt, zou het document in de loop van de maand mei van datzelfde jaar nog eens besproken

zijn op het kabinet van de minister-president. Sindsdien is het echter stil geworden rond dit beleidsdocument.

Nochtans gaat men er in de betrokken kringen van uit dat dit document wel degelijk voldeed aan een aantal door de minister-president gestelde voorwaarden. Met name daar waar het Vlaamse luik van de ontwikkelingssamenwerking ten volle complementair moet zijn met het federale beleid en optreden terzake. In deze kan over het vervullen van die voorwaarde overigens niet de minste twijfel bestaan. Drie zeer specifieke domeinen waarbinnen zou gewerkt worden met geld afkomstig van de Vlaamse begroting werden immers naar voor geschoven. Op die manier zou het overigens ook volledig passen binnen het prioriteitenbeleid van de Vlaamse regering.

In het licht van dit alles wenst de vraagsteller dan ook van de minister-president te vernemen wat nu exact de stand van zaken is in verband met een Vlaams programma ontwikkelingseducatie. Tevens had zij graag vernomen in welk tijdsperspectief de minister-president dit plan-annex-programma (waarin ondertussen door heel wat groepen veel energie werd geïnvesteerd) gerealiseerd ziet worden. Daarnaast vraagt zij duidelijkheid over de vraag of bij de implementatie van het plan ook rekening zal worden gehouden met het belang van de continuïteit voor mensen die rond de sensibiliseringsproblematiek en de bewustmaking inzake internationale solidariteit (willen) werken. Ook omdat deze acties zich meestal in de scholen afspeelen kunnen ze niet zomaar abrupt worden afgebroken. De noodzakelijke continuïteit moet dan ook gegarandeerd kunnen worden aan de verschillende actoren, en niet in het minst aan de betrokken leerkrachten en leerlingen.

En tenslotte wenst de vraagsteller ook nog te vernemen aan welke projecten of programma's die een bijdrage leveren op het vlak van de ontwikkelingseducatie over 1996 en 1997 middelen werden toegekend, en over welke bedragen het telkens ging.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

In zijn antwoord wenst de minister-president eerst en vooral de uitspraak van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis toch enigszins te nuanceren, daar waar zij doet uitschijnen dat het buitenlandbeleid van de Vlaamse regering geheel en al aan iedere (parle-

mentaire) controle zou ontsnappen, en dus bijna terluiks zou opgezet worden. De loutere vaststelling dat de vraagsteller zelfs op de hoogte blijkt te zijn van inhoud, data en uren waarop gesprekken over de kwestie ontwikkelingseducatie plaatsvonden op het kabinet, ontkracht minstens ten dele haar eerste, nogal forse, uitspraak. Derhalve mag worden aangenomen dat de regering de informatiegaring door parlementsleden zeker niet tegenwerkt.

Ten tweede brengt de minister-president naar voor dat hij het evenmin eens is met de overweging van de vraagsteller waar deze stelt dat de instanties die werken rond solidariteit met het Zuiden het erover eens zouden zijn dat het belangrijkste luik in de samenwerking de sensibilisering van de bevolking in het Noorden, in casu Vlaanderen, is. Zonder in twijfel te willen trekken dat zulks inderdaad een belangrijke opdracht vormt, meent de minister-president dat het ook en vooral de eigenlijke coöperatie is, die we op termijn rechtstreeks vanuit Vlaanderen zullen organiseren, die van vitaal belang zal zijn. De ontwikkelingseducatie kan derhalve niet dé hoofdprioriteit vormen binnen het Vlaams ontwikkelingsamenwerkingsbeleid.

Met betrekking tot de vraag naar de stand van zaken in verband met een Vlaams programma ontwikkelingseducatie – en de veronderstelde vertraging terzake – kan de minister-president meedelen dat Coprogram (de Vlaamse Federatie van NGO's voor Ontwikkelingssamenwerking) op 4 september 1997 – pas een goede maand geleden, dus – een plan voor een ondersteunende structuur voor ontwikkelingseducatie in Vlaanderen, voor de jaren '97, '98 en '99, heeft ingediend. Dit omdat men er vele maanden, en eigenlijk zelfs bijna anderhalf jaar over heeft gedaan om een dergelijk pasklaar plan op te zetten. Los van de inherente complexiteit die onvermijdelijk verbonden is aan het opstellen van een dergelijk plan, kan de minister-president niet anders dan vaststellen dat er toch ook veel tijd werd verloren door een klaarblijkelijk gebrek aan eenklank tussen Coprogram en NCOS dat vrij lang heeft geduurd. Blijkbaar was dus niet alles zó evident als men het op heden wel zou willen voorstellen. En zolang de actoren op het terrein het onderling niet eens raken, kunnen ze vanzelfsprekend maar moeilijk op een constructieve manier in overleg treden met de overheid. In de reeds vermelde brief van 4 september 1997 wordt dat overigens ook impliciet toegegeven, aangezien er wordt verwezen naar een laatste bespreking die plaatsvond op 3 juli 1997, in opvolging van dewelke de bedoelde brief op 1 september 1997 werd overgemaakt aan het kabinet, alwaar hij dus op 4 september werd ontvangen. Het in de brief vervatte

voorstel wordt nu overigens reeds bestudeerd. De reden voor de aangehaalde anderhalf jaar vertraging is derhalve zeker niet bij het kabinet te zoeken.

Zoals gezegd wordt het plan vandaag al onderzocht op zijn begrotingstechnische aspecten. Aangezien het hier echter over een niet-gereguleerde sector gaat, zullen er in beginsel geen verbintenissen kunnen worden aangegaan voor langer dan twee jaar.

Aangaande de laatste vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, naar een overzicht van de projecten en programma's die een bijdrage leveren op het vlak van de ontwikkelingseducatie waaraan in 1996 en 1997 middelen werden toegekend, evenals de vraag naar de grootte van de toegekende bedragen, ziet de minister-president zich verplicht om – rekening houdend met de cijfermatige aard, het technische karakter en de omvang van de gevraagde gegevens – te verwijzen naar een door hem ter beschikking gesteld document (zie bijlage).

3. Replieken

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis dankt de minister-president voor zijn antwoord en voor het beloofde cijfermateriaal. Zij erkent tegelijk dat er inderdaad – zoals overigens overal waar mensen samenwerken – ook bij Coprogram, bij de NGO's en bij het NCOS problemen zijn. Maar anderzijds is het ook geen geringe prestatie dat men er in die sector al sinds februari 1996 in geslaagd is een gemeenschappelijk programma inzake ontwikkelingseducatie op te maken, dan wel voor te stellen. We zijn nu al ongeveer anderhalf jaar later, zodat het ogenblik misschien wel is gekomen voor de overheid om de knoop door te hakken en aan de ontwikkelingssensibilisering en ontwikkelingseducatie én aan de op deze vlakken werkende mensen te geven wat hen toekomt.

Inzake de beloofde lijst met programma's en projecten die in de jaren '96 en '97 middelen gekregen hebben, drukt mevrouw Cecile Verwimp-Sillis de hoop uit dat de verstrekte gegevenshoeveelheid niet zó ingewikkeld en omstandig zal zijn, dat de kern van de vraag, namelijk de middelen die voor ontwikkelingseducatie werden uitgetrokken in het basis- en secundair onderwijs, er nog nauwelijks uit afgeleid zullen kunnen worden.

Wat dit laatste betreft wijst de minister-president de vraagsteller erop dat de oorspronkelijk ingediende en gestelde vraag veel verder ging en breder was dan zij nu wil laten uitschijnen. De vraag

luidde immers letterlijk "Aan welke projecten of programma's die een bijdrage leveren op het vlak van ontwikkelingseducatie werden in 1996 en 1997 middelen toegekend, en over welk bedrag gaat het telkens?". Er werd dus zeker niet alleen gevraagd naar de middelen voor ontwikkelingseducatie in het basis-, en secundair onderwijs. Het cijfermateriaal werd dan ook zorgvuldig bijeengezocht op basis van die oorspronkelijke vraag, en is derhalve inderdaad omvattender dan het loutere basis- en secundair onderwijs. Deze laatste elementen kunnen er

echter wel vrij gemakkelijk in terug worden gevonden.

Verder weerlegt de minister-president opnieuw met klem de insinuatie dat de anderhalf jaar vertraging die werd opgelopen de fout zou zijn van de overheid. Ter staving hiervan verwijst hij naar de door hem reeds in fine van zijn antwoord aangehaalde data inzake briefwisseling.

– *Het incident is gesloten.*

Bijlage bij de mondelinge vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over een Vlaams programma voor ontwikkelingseducatie

OVERZICHT ONTWIKKELINGSEDUCATIE 1996					
08-okt-97	Bedrag subsidie	Hoofdsector	Sector	Instelling/Partners	Omschrijving
Land				begunstigde : Zuiderpershuis Antwerpen / partners : diverse artiesten uit Zuid-Afrika	organisatie van een reeks manifestaties "Zuid-Afrika in het Zuiderpershuis" juni 1996, waaronder South African Music Village
Zuid-Afrika	F 846.900,00	CULTUUR	sensibilisering	NCOS, Vlasfabriek 11, 1060 Brussel	Project "Greenwich - jongeren voor 11.11.11" Actieplan voorziet in de verdere uitwerking van de bestaande methodieken en het consolideren van de werking, samen met een verbreding van het bereikte publiek. (Vierkant voor Afrika)
Afrika/België	F 4.150.000,00	CULTUUR	SENSIBILISERING		
TOTAAL :	F 4.996.900,00				

08-okt-97					Overzicht Ontwikkelingseducatie 1997	
Land	Bedrag subsidie	Hoofdsector	Sector	Instelling/Partners	Omschrijving	
Zuid-Afrika	F 935.000,00	cultuur	JEUGD	AFS Interkulturele Programma's vzw.	Uitwisseling van 30 jongeren, verantwoordelijken uit cultuur- en jeugdsector (Vlaanderen 15 - Zuid-Afrika 15) voor een periode van 6 maanden	
België	F 2.791.116,00	sensibilisatie Vlaanderen	JEUGD	Kinderwereldatelier/Educatief Centrum vzw., Rolwagenstraat 73 te 2018 Antwerpen	Tegemoetkoming in de loonkosten van 3 gedetacheerden uit het onderwijs voor de periode van 1 september t/m 31 december 1996 (606.764 BEF) en de periode van 1 januari t/m 31 december 1997 (2.184.352 BEF).	
Zuid-Afrika	F 3.742.270,00	cultuur	JEUGD	administratie Cultuur - afdeling Jeugd	jongerenuitwisseling - 3 jaar - subsidie jaar 1	
TOTAAL :	F 7.468.386,00					

DynaMo 2 – schooljaar 1997/1998 – Projecten in onderwijssector N/Z problematiek

Doss. nr. – toegekend bedrag Werkveld : Titel project	Instelling Telefoon + contactpersoon	
3 – 3.000* DEM : <i>Senegalitis</i>	Sint-Jozefschool (B.L.O.) 03/541 16 88 (contactpersoon : Dirk Philipsen)	2030 Antwerpen BO/1st
4 – 9.000* DEM : <i>Onder de Baobab-Boom</i>	Gesubs. Vrije Kleuterschool 09/349 44 23 (contactpersoon : Ludi De Schepper)	9160 Lokeren BO/2d
30/77 – 7.000* forfaitair DEM : <i>Baobab wereldklas : een mondiaal totaal- programma Baobab-wereldklas</i>	Gemeentelijke Basisschool 03/779 79 00 (contactpersoon : Eric De Witte/Viviane Batens)	9190 Stekene/Kemzeke BO/4d
63/67 – 5.000* forfaitair DEM : <i>Marokkaanse werkwinkel Spraakwater</i>	Immaculata Maria-Instituut 054/32 31 01 (contactpersoon : Anne Poffyn)	1760 Roosdaal SO/3d
72 – 3.000* DEM : <i>Kijk op de 3de wereldlanden</i>	Sted. Basisschool "De Piramide" 09/226 71 83 (contactpersoon : Patricia De Backer)	Batsamirenstraat 18 9000 Gent BO/1ste
85 – 1.000* DEM : <i>Turkije</i>	S.I.B.S.O. 03/232 84 73 (contactpersoon : Viviane Van Weryckhuysen)	2000 Antwerpen SO/1ste
92 – 10.000* DEM : <i>Scholierenparlement van de Noorderkempen</i>	Heilig-Grafinstituut 014/41 54 68 (contactpersoon : Jef Van den Bosch)	2300 Turnhout SO
97 – 3.000* DEM : <i>Op bezoek naar Baobab Wereldklas</i>	Berkenboom B.L.O. 03/777 37 20 (contactpersoon : Marleen Persoon)	9100 Sint-Niklaas BO/3de

98 – 5.000*	Berkenboom B.L.O. 03/777 37 20 (contactpersoon : Stevens Mia)	Kalkstraat 30	9100 Sint-Niklaas	BO
<i>DEM : Kinderwereldatelier</i>				
132 – 25.000*	Pedagogisch Centrum Wagenschoot 09/385 44 33 (contactpersoon : Jean-Pierre Vanhee)	Steenweg 2	9810 Eke	SO/1st
<i>DEM : Het levenslot van straatkinderen</i>				
162 – 10.000*	Scheppersinstituut 015/28 79 10 (contactpersoon : Leen Coosemans)	Melaan 16	2800 Mechelen	SO/3d
<i>DEM : Scholierenparlement</i>				
183 – 5.000*	O.L.V.-Presentatie 03/889 44 26 (contactpersoon : Linda Van Straeten)	Dries 10	2880 Bornem	BO/3d
<i>DEM : Boso Koluka, een dorp in Zaïre</i>				
197 – 5.000*	Sint-Jozefcollege 053/79 04 41 (contactpersoon : Paul Yperman)	Pontstraat 7	9300 Aalst	SO/3d
<i>DEM : Het Scholierenparlement</i>				
200 – 3.000*	Bu. Basisonderwijs "Windekind" 09/348 27 90 (contactpersoon : Paula Lerno)	Kazernestraat 7	9160 Lokeren	BO/3d
<i>DEM : Met Awa en Honrad onder de Baobab</i>				
204/400 – 34.000* forfaitair	Sint-Jozefinstituut 014/21 23 83 (contactpersoon : Hilde Van den Bossche/Maria Franssens)	Burchtstraat 14	2200 Herentals	SO/5d
<i>DEM : Mensen met een handicap De Noord-Zuid kloof</i>				
235 – 6.000*	Koninklijk Atheneum 02/735 59 67 (contactpersoon : Lieve Biesemans)	Edmond Mesenslaan 2	1040 Brussel	SO/3d
<i>DEM : Scholierenparlement</i>				
294 – 15.000*	O.L.V.-Hemelvaartinstituut ASO 056/60 63 43 (contactpersoon : Hilde Van Der Donckt)	Keukeldam 1	8790 Waregem	30/3d
<i>DEM : De School en de Wereld</i>				
303 – 30.000*	Sted. Hoger Handelsinstituut 014/14 99 84 (contactpersoon : Wim Taelman)	Parklaan 52	2300 Turnhout	30/2d
<i>DEM : Geen schandalen aan onze voeten</i>				

307 – 20.000*	Mère Jeanne Instituut 02/233 49 01 (contactpersoon : Ingrid Smets)	Tabaksvest 112	2000 Antwerpen	SO
<i>DEM : Dag voor mondiale vorming</i>				
313 – 40.000*	Sted. Inst. Handel & Administratie I 03/238 46 04 (contactpersoon : Daisy Claessens)	Durletstraat 8/10	2018 Antwerpen	SO/3d
<i>DEM : Mondigheid maakt weerbaar</i>				
344/348 – 5.000* forfaitair	B.K.L.O. "De Hagewinde" 09/349 03 23 (contactpersoon : Vera Bieten/Marijke Watté)	Torenstraat 15	9160 Lokeren	BO/2d
<i>DEM : Allemaal kleuren, allemaal vriendjes Anders is ook leuk !</i>				
374 – 10.000*	Berthoutinstituut – Klein Seminarie 015/20 35 30 (contactpersoon : Claude Dubamel)	Bleekstraat 3/5	2800 Mechelen	50/1st.
<i>DEM : Scholierenparlement</i>				
382 – 50.000*	Katholieke Hogeschool Brussel 02/512 32 59 (Contactpersoon : W. Luyten)	Nieuwland 198	1000 Brussel	HO/4d
<i>DEM : Multiculturele stage</i>				
390 – 10.000*	Humaniora O.L.V. Visitatie 09/228 34 62 (contactpersoon : Lieve Den Hert)	Visitatiestraat 3	9040 Gent (Sint-Amandsberg)	30/3d
<i>DEM : Mondiale vorming en democratie</i>				
413 – 8.000*	Basisschool Zwaneven 014/45 06 02 (contactpersoon : Lief Van Eyck)	Steenweg op Mol 157	2360 Oud-Turnhout	BO/1st
<i>DEM : Filipijnenproject</i>				
422 – 10.000*	Ges. Vrije Basisschool Sint-Joris 03/886 57 09 (contactpersoon : Michel Van de Meinssche)	Mechelsesteenweg 226	2830 Blaasveld	BO/4d
<i>DEM : Puur cultuur</i>				
425 – 15.000*	VITA ET PAX – College 03/658 52 33 (contactpersoon : Guido Van den Bulck)	Sint-Amelbergalei 35	2900 Schoten	SO/2d
<i>DEM : Scholierenparlement</i>				
427 – 10.000*	G.V.L. Jongensschool "Sint-Wybrecht" 03/383 07 72 (contactpersoon Gerit Moons)	Schoolstraat 33	2970 Schilde	BO/1st
<i>DEM : Eigenaardig evenwaardig</i>				

7 – 15.000*	H. Hartscholen 015/24 16 36 (contactpersoon : Eric Boels)	Kloosterstraat 5/7	2220 Heist-op-den-Berg	S0/2d
DEM : <i>Dag tegen racisme</i>				
1 – 5.000*	Gesubs. Vrije Basisschool 089/85 52 71 (contactpersoon : Jos Leyskens)	Kapelstraat 14 + 24	3660 Opglabbeek	BO/2d
DEM : <i>De wereldcake</i>				
1 – 30.000* (niet voor aankoop didactisch materiaal)	Kath. Hogeschool – dep. Lerarenopleiding 014/41 54 68 (contactpersoon : Ria Verstraeten)	Patersstraat 26	2300 Turnhout	HO/4d
DEM : <i>Focus op het Zuiden</i>				
5 – 6.000*	O.L. V. Visitatie 09/228 52 67 (contactpersoon : Rita De Blicq)	Gerardstraat 16	9040 Gent (Sint-Amandsberg)	BO/3d
DEM : <i>Een dag in een Zairees dorp</i>				
8/579/580 – 15.000* forfaitair	Sint-Jozefsschool 011/42 14 04 (contactpersoon : Anita Eerdekens/Gerda Bervoets)	Brugstraat 14	3550 Heusden-Zolder	SO/2d
DEM : <i>De wereld in een mand Spelen doen ze overal Voedingsbeurs "Smakelijk"</i>				
2 – 5.000*	Vrij Technisch Instituut 056/60 14 62 (contactpersoon : Joost Libbrecht)	Toekomststraat 75	8790 Waregem	SO/3d
DEM : <i>Scholierenparlement</i>				
TOTAAL : 433.000 BEF				

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van woensdag 15 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het uitblijven van een beleidsbrief in verband met ontwikkelingssamenwerking

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Mevrouw Nelly Maes wijst erop dat het betaamt om als parlementslid, zelfs inzake het nastreven van een nieuw beleid, bepaalde vragen steeds opnieuw te stellen. Al ware het maar om bepaalde kwesties blijvend onder de aandacht te houden. In casu gaat het hier over de vraag naar de redenen voor het uitblijven van de reeds lang beloofde beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking.

Deze kwestie kwam reeds verschillende keren in het Vlaams Parlement aan bod. Reeds op 4 mei 1994 interpelleerde de heer Paul Van Grembergen de minister-president hierover. De minister antwoordde toen dat hij er zich toe verbond om nog voor het zomerreces, en meer bepaald in juni (dit wil zeggen juni 1994) een dergelijke beleidsbrief ter bespreking voor te leggen. Hij preciseerde dat de bedoelde beleidsbrief gebaseerd zou zijn op een ruim overleg, en niet tegengesteld maar complementair zou zijn aan het beleid van de federale overheid. Tevens zou er een duidelijke gerichtheid zijn op een aantal concrete acties. In oktober 1995 kwam dan de algemene beleidsbrief Vlaanderen Internationaal (1995-1999), waarin een meer concrete uitwerking werd gegeven aan de in het regeerakkoord voorziene basisopties. In hoofdstuk IV, getiteld "Naar een Vlaams ontwikkelingsbeleid", wordt op pagina 44 gesteld : "Het Vlaams ontwikkelingsbeleid zal vorm krijgen in een meerjarenperspectief, via een geleidelijke en progressieve aanpak en in een permanente dialoog met het Vlaams Parlement, de NGO's, de Vlaamse sociale partners en de Vlaamse universiteiten. Hierbij moet men durven de mogelijkheden van een toekomstige communautarisering van de nu federaal georganiseerde ontwikkelingssamenwerking in beschouwing nemen". In een op 22 november 1995

in De Standaard verschenen artikel over het Vlaams buitenlands beleid verklaart de minister-president dat hij [...] "in geen geval de dingen op zich laat afkomen". Heel kort daarop wordt, naar aanleiding van het aan het licht komen van een aantal schandalen rond het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking (ABOS), de zaak opnieuw te berde gebracht in een brief van de heer Paul Van Grembergen aan de minister-president. Op 28 februari 1996 keurde het Vlaams Parlement een – door CVP, SP, VU en Agalev gesteunde – resolutie goed over een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking. Hiermee werd in concreto tegemoetgekomen aan een aantal wensen en verzoeken die door het NCOS waren geformuleerd naar aanleiding van de actie "Vierkant voor Afrika". Bijzonder belangrijk is ook dat de ontwikkelingssamenwerking het voorwerp uitmaakt van hoofdstuk III.4.9 van de Discussienota voor een verdere staatsvorming, van 29 februari 1996. Op 21 november 1996 interpelleerde de heer Paul Van Grembergen de minister-president over de mogelijkheid tot humanitaire hulpverlening van Vlaanderen aan de bevolking van het Afrikaanse gebied van de Grote Meren. In zijn antwoord stelde de minister-president letterlijk : "Het is gewoon de plicht van de Vlaamse overheid om, als we dan toch beweren een aantal internationale bevoegdheden te willen uitoefenen, ook op dit vlak een bijdrage te leveren. Het gekke van de zaak is dat we over slechts enkele instrumenten beschikken om deze cultuur van beschikbaarheid ook tastbaar waar te maken". Waarbij hij wel preciseerde dat dit laatste geen communautaire bedenking vormt. Daarnaast werd ook bij iedere begrotingsbespreking steeds opnieuw gepeild naar de stand van zaken met betrekking tot een Vlaamse beleidslijn inzake ontwikkelingssamenwerking en vooral naar de concrete voorbereiding daarvan. Op 10 juli 1997 tenslotte stelde de vraagsteller in de plenaire vergadering een actuele vraag aan de minister-president over de oprichting van een Vlaamse dienst voor ontwikkelingssamenwerking. Een van de antwoordelementen van de minister-president omvatte de formulering van de intentie om tegen het najaar een duidelijker inhoud te geven aan de Vlaamse internationale samenwerking.

Los van dit alles dient ondertussen echter te worden geconstateerd dat er op het terrein wel degelijk het een en het ander aan het gebeuren is of reeds is gebeurd. Men kan de Vlaamse regering dan ook zeker niet het verwijt maken dat ze nog niets zou hebben gedaan. De vraagsteller is immers bijzonder goed geplaatst om via het mandaat dat zij, namens het Vlaams Parlement, bekleedt in de VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelings-

samenwerking en technische Bijstand) deze ontwikkelingen gade te slaan. De Vlaamse regering heeft al bilaterale contacten gelegd met een aantal ontwikkelingslanden. Ze heeft beslist om sloop te gaan met Chili, Zuid-Afrika en Tunesië. Het weze hierbij duidelijk dat de selectie van de partnerlanden op zich reeds integraal deel uitmaakt van een ontwikkelingsbeleid. Het is dan ook bijzonder jammer te moeten vaststellen dat er bij de discussie over de keuze van die landen, of over de aard van de programma's die men samen wil ondernemen geen ernstig overleg is geweest met het Vlaams Parlement.

De vraagsteller had van de minister-president dan ook graag vernomen hoe ver men nu precies staat met een specifieke beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking, en hoe men het Vlaams Parlement, evenals de partners die door de minister-president zelf werden vernoemd bij vorige gelegenheden, bij dit alles zal betrekken. Het kan immers niet worden geloofd dat er een grote behoefte bestaat aan een duidelijke beleidslijn, waarbij het Vlaams Parlement mee de krijtlijnen moet kunnen bepalen voor het toekomstig ontwikkelingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap.

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

Als verklaring voor het uitblijven van de inderdaad reeds lang beloofde beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking haalt de minister-president aan dat een aantal factoren de werkzaamheden rond deze thematiek hebben doorkruist, en zo ook de finalisering van dit document hebben afgeremd. De opgetreden vertraging valt echter niet eenduidig negatief in te schatten. Dezelfde factoren hebben immers tegelijk ook bijgedragen tot de graduele opbouw en de groei van een ondertussen ook zeer degelijk onderbouwde Vlaamse beleidsvisie op ontwikkelingssamenwerking. Het uitblijven van de beleidsbrief betekent dus geenszins dat er niet over wordt nagedacht, wel integendeel. De vertraging kan derhalve ook geduid worden als een meer graduele finalisering van het document dan men oorspronkelijk had voorzien.

Het uitblijven van het genoemde beleidsdocument betekent overigens inderdaad ook niet dat Vlaanderen zich op het terrein afzijdig houdt. Tegelijk met de geleidelijke groei van de theoretische onderbouw werd ook op het veld gewerkt aan de uitbouw van een Vlaams ontwikkelingsbeleid. Zo werd de opdracht gegeven om een aantal acties te

ondernemen en om samenwerking tot stand te brengen.

Ook op het vlak van de eigenlijke beleidsformulering ligt het terrein overigens niet helemaal braak meer. De minister-president verwijst hier meer bepaald naar het hoofdstuk over ontwikkelingssamenwerking in zijn algemene beleidsbrief Buitenlands Beleid, "Vlaanderen Internationaal". Daarin werden toch al, weze het dan niet op een omstandige manier, een aantal krachtlijnen aangegeven inzake hetgeen Vlaanderen beoogt op het vlak van de samenwerking. Tevens verschaft de minister-president reeds meermaals, en dit zelfs nog zeer recent, nadere toelichting betreffende wat hij in de huidige – institutionele – stand van zaken noodzakelijkerwijze de grote krachtlijnen acht te zijn van het door hem op de sporen gezette samenwerkingsbeleid. Deze basisprincipes zijn : niet-tegengesteldheid aan het federaal ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, complementariteit met dit federaal beleid, en een aantal specifieke eigen assen, waaronder een bijzondere aandacht voor basiseducatie.

De hoger genoemde "vertragende" factoren in kwestie zijn twee in getal. Enerzijds is er de toch niet onbelangrijke beleidsbrief van federaal staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking Rignald Moreels ("Kleur bekennen – het toekomstplan voor de Belgische ontwikkelingssamenwerking – d.d. 9 oktober 1996), die in het licht van het principe van de wenselijk geachte complementariteit van het Vlaamse ontwikkelingsbeleid grondig diende te worden bestudeerd. Terwijl zich anderzijds ook de vaststelling opdrong dat een degelijk beleid enkel kan worden opgezet in samenspraak en via samenwerking met een aantal actoren op het terrein. Waarbij het dan hoofdzakelijk gaat over NGO's en een aantal andere initiatieven. Ook op dit terrein geldt immers het principe dat het Vlaamse beleid op twee peilers dient te steunen. Met name, aan de ene kant, het optreden door de Vlaamse overheid zelf, en aan de andere kant, het optreden van een aantal actoren op het terrein aan dewelke diezelfde Vlaamse overheid taken toebedeelt in het kader van een door haar in samenspraak met die entiteiten uitgewerkt beleid.

Daarnaast wijst de minister-president erop dat ook in het kader van de door de Vlaamse regering voorgelegde "Discussienota voor een verdere staatsvorming" (d.d. 29 februari 1996), de ontwikkelingssamenwerking aan bod komt als een van de te onderzoeken beleidsdomeinen. Terzake kan hij medelen dat deze materie voor 9 en 10 december op de agenda staat van de commissie voor Staatsvorming. Daar zullen de door de vraag-

steller gewenste concretisering en formalisering plaatsgrijpen. Een aantal institutionele denkwijzen zullen worden geformuleerd, terwijl eveneens ongeveer, rond die tijd (d.w.z. de facto voorjaar dan wel vroeg-zomer 1998), ook – binnen de huidige institutionele structuren – een aantal opties zullen worden geconcretiseerd. De twee elementen zijn noodzakelijkerwijze met elkaar verbonden, zodat het verstandig is om dit laatste ook al te benaderen in het licht van de Vlaamse visie op een nieuwe stap in de afbakening van de verantwoordelijkheden tussen de federale overheid en de deelstaten. Dat synthesemoment zal derhalve van grote betekenis zijn.

Deze, inderdaad wat meer tijd vergende, gefaseerde uitwerking van de Vlaamse beleidsvisie heeft echter, zoals eerder reeds gezegd, geenszins belet dat Vlaanderen ondertussen toch acties op het terrein heeft ontwikkeld. Waarbij de minister-president tevens opmerkt dat deze reeds ten volle geënt zijn op de beginselen van niet-tegengesteldheid, complementariteit en de zorg voor de basiseducatie.

Concluderend wenst de minister-president nogmaals klaar en duidelijk te stellen dat het essentieel is dat Vlaanderen, op een verstandige manier en, van in het begin met de volle medewerking van alle betrokken actoren, een eigen beleid inzake ontwikkelingssamenwerking zou opzetten.

Tegelijk merkt de minister-president echter wel op dat er, ook bij de actoren op het veld, nog steeds geen eenduidigheid bestaat over de vraag bij welk niveau, Vlaams of federaal, in de toekomst de hoofdverantwoordelijkheid inzake ontwikkelingssamenwerking moet liggen. Voor de minister-president is het klaar en duidelijk dat deze verantwoordelijkheid naar de deelstaten moet verschuiven, maar hij kan niet anders dan vaststellen dat sommige personen, instanties en entiteiten er terzake een heel andere mening op na houden.

Een ander gegeven waarmee terzake, en dan meer bepaald inzake basiseducatie, eveneens rekening dient gehouden is het vrij plots introduceren (met name vanuit het federale niveau) van de provincies als een soort tussenniveau. Ook dit, uit de hogergevoemde – en overigens waardevolle – beleidsnota van de federale staatssecretaris voor ontwikkelingssamenwerking voortvloeiende wrijvingspunt, dient opnieuw nader te worden bekeken.

In het licht van deze bijzonder complexe constellatie van gegevens, problemen, vraagpunten, aandachtspunten en aspiraties is het voor de toekomst van het Vlaams ontwikkelingsbeleid van vitaal

belang dat de voorziene finalisering van deze materie in de commissie voor Staatshervorming zou gebeuren via een degelijk beargumenteerde consensus. Men kan immers zeer wel een mooie institutionele structuur opzetten en nobele beleidsintenties formuleren, maar het is nog maar de vraag of men deze ook kan realiseren zonder medewerking van het veld.

Als afsluitende bedenking wil de minister-president nog meegeven dat de VVOB, mede in het licht van een bepaalde principiële keuze die het Vlaams Parlement heeft gemaakt (waarbij het gaat om de aanwezigheid, delegaties, enz.....), ondertussen globaal al zodanig uitstekend werk levert, dat het hem voorkomt als zou deze organisatie in de toekomst het referentie-instrumentarium moeten zijn om effectief, én in een breder perspectief dan dat van de opdrachten die ze op heden vervult, tot een samenwerkingsbeleid te komen.

3. Replieken

Mevrouw Nelly Maes sluit zich volledig aan bij de minister-president, waar deze stelt dat een loutere institutionele hertekening – wellicht in de zin van een verdergaande communautarisering – op zich niet voldoende is, noch dat kán zijn, om een eigen Vlaams ontwikkelingsbeleid gestalte en inhoud te geven. Anderzijds dringt zich – nog los van alle eventuele toekomstige hervormingen – echter ook de vaststelling op dat het louter interpreteren van het op heden bestaande bevoegdheidskader op zich reeds eenduidig wijst op het bestaan van Vlaamse bevoegdheden inzake ontwikkelingssamenwerking. Dit vloeit op zich reeds voort uit de basisregel dat Vlaanderen voor alles waarvoor het intern bevoegd is meteen ook naar buiten toe bevoegd is. In dit opzicht vormen onder andere de domeinen preventieve gezondheidszorg en onderwijs reeds twee bijzonder sterke anker- en aanknopingspunten voor een Vlaams ontwikkelingsbeleid. Hiervan uitgaand ware het volgens haar dan ook wenselijk dat het mee door de minister-president aangehaalde veld zich eens zou bezinnen over de invulling die kan gegeven worden aan de op heden reeds voorhanden zijnde constitutionele mogelijkheden. Ze heeft echter de indruk dat dit veld op vandaag nog al te "federaal" denkt, waardoor het de op Vlaams niveau bestaande mogelijkheden al te weinig benut, laat staan uitput.

Nog in het licht van deze eerder conservatieve opstelling van de NGO-wereld, verklaart mevrouw Nelly Maes de nodige twijfels te hebben bij de aandacht en interesse van het genoemde middenveld voor de institutioneel-prospectieve discussie die

zich op 9 en 10 december zal afspelen in de commissie voor Staatshervorming. Zij heeft hieromtrent, samen met de minister-president, de stellige indruk dat de NGO-wereld (die voor wat betreft het domein van de ontwikkelingssamenwerking overwegend van Vlaamse signatuur is) de interesse voor het institutionele gebeuren en debat heeft verloren na de communautarisering van de eigen structuren.

Zijdelings merkt zij ook op dat het optreden van de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking – hoogstwaarschijnlijk ongewild – de facto een zekere bijkomende ruimte heeft geschapen voor optreden van Vlaamse kant. Waar tot voor kort in het (federale) erkenningsbesluit voor de NGO's werd voorzien in twee categorieën (namelijk NGO's die zich richtten op het educatieve luik enerzijds, en NGO's die op het terrein, voor in de ontwikkelingslanden zelf, actief waren anderzijds), wordt nu maar een van die categorieën meer gehanteerd. Op federaal niveau blijkt er als gevolg dan ook geen ruimte meer te bestaan voor het subsidiëren van educatieve NGO's. Vlaanderen moet haars inziens optreden om deze leemte in te vullen, en zo dit terrein te bezetten. Dit moet des te meer kunnen, aangezien hier bij uitstek aan de complementariteitsvereiste voor het Vlaamse optreden inzake ontwikkelingssamenwerking wordt voldaan.

En tenslotte verklaart mevrouw Nelly Maes ook nog dat het uitblijven van een expliciet geformuleerd beleidsdocument de Vlaamse overheid – zoals de minister-president zelf ook heeft erkend – niet heeft belet om al daadwerkelijk activiteiten inzake ontwikkelingssamenwerking te ontplooiën. Hieromtrent betreurt zij vooral dat dit alles zich heeft ontwikkeld zonder dat er overleg is geweest met het Vlaams Parlement inzake doelstellingen, instrumenten, budget of beleidsvoering. Een gebrek dat zij des te betreuenswaardiger acht omwille van haar stellige aanvoelen dat er zich hieromtrent zowel in als buiten het Vlaams Parlement een ruime consensus zou kunnen vormen. Tevens merkt zij op dat aan het ontbreken van een dergelijk, meer inhoudelijk debat niet volledig kan worden tegemoetgekomen door de institutionele discussie die wordt aangekondigd in de commissie Staatshervorming. Zij dringt er dan ook op aan dat men in samenspraak met onder andere het Vlaams Parlement tot een gearticuleerde consensus en een coherente visie zou komen inzake de inhoudelijke vereisten voor een samenhangend Vlaams ontwikkelingsbeleid. Het Vlaamse beleid terzake zou

hierdoor voor een heel stuk aan legitimiteit én ondersteuning winnen.

De minister-president antwoordt op dit alles dat zijn opvattingen inzake de bevoegdheidskwestie ten gronde ongewijzigd zijn gebleven sinds 1974. Reeds toen was hij immers de mening toegedaan dat twee sectoren bijna vanzelfsprekend onder de verantwoordelijkheid van de gemeenschappen dienden te komen, namelijk : onderwijs en ontwikkelingssamenwerking. Tijdsdocumenten zijn daarover klaar en duidelijk. De institutionele ontwikkelingen die zich sindsdien hebben voorgedaan zijn ondertussen voltooid voor wat het onderwijs betreft, maar niet voor wat de ontwikkelingssamenwerking betreft.

Net zoals mevrouw Nelly Maes moet de minister-president dus constateren dat zich ergens in de loop van de tijd een soort slingerbeweging moet hebben voorgedaan, waardoor de bevoegdheids-overheveling inzake ontwikkelingssamenwerking niet langer dringend noch wenselijk werd geacht. Ook hij vermoedt dat dit omslagmoment zich situeert rond het tijdstip waarop de betrokken instellingen en organisaties werden gesplitst in Franstalige en Nederlandstalige vleugels. Eens die instellingen waren gesplitst bleek er maar weinig animo meer te bestaan voor een eventuele communautarisering van de ontwikkelingshulp. Niet alleen waren die organisaties vanaf dat moment terzake bepaald lauw ; de toonaard van het debat in de sector nam zelf ronduit een vijandige wending tegenover de gemeenschappen. Gratuïte beschuldigingen van eng nationalisme waren niet van de lucht. Ten bewijze hiervan kan de minister-president zelfs verwijzen naar interpellaties – die overigens in dit zelfde Vlaams Parlement tot hem gericht werden – waarin sterk werd aangedrongen op een maximale Vlaamse terughoudendheid inzake ontwikkelingssamenwerking.

Bepaalde evoluties en processen binnen Europa lijken er echter op te wijzen dat aan die eens wijdverbreide tendens tot miskennis van de democratische legitimiteit en democratische werkelijkheid van het gemeenschapsgegeven een einde begint te komen. Wat de minister-president bijzonder hoopvol stemt. Ondanks het feit dat de geesten – in algemene zin – opnieuw rijp lijken te worden voor een koerswijziging, moet er in concreto echter ook nog voldoende politieke wil kunnen worden opgebracht om deze koerswijziging een institutionele vertaling te geven. En precies hier is de minister-president – uit de vele contacten die hij met de sec-

tor heeft gehad – nog steeds niet overtuigd dat ook de ontwikkelingsorganisaties die mentale omslag al ten volle hebben gemaakt. Het veld denkt nog steeds in hoofdzaak federaal. En zonder de volle medewerking van het veld lijkt het bijna onmogelijk om een betekenisvolle stap vooruit te zetten in het institutionele debat. Waarbij de minister-presi-

dent als afsluitende bedenking meegeeft dat hij, ondanks deze vaststelling, toch nog steeds hoopvol is over de mogelijkheid om opnieuw een stap vooruit te zetten inzake de bevoegdheidsverdeling met betrekking tot de ontwikkelingssamenwerking.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van woensdag 15 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over recente federale beleidsintenties ten aanzien van de materie buitenlandse handel

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt voorafgaandelijk dat hij zijn vraag vooral wil toespitsen op de problematiek van de buitenlandse investeringen in Vlaanderen. Een tweetal weken geleden maakte de minister-president bekend dat het goed gaat met de investeringen in Vlaanderen. In 1996 zouden er in Vlaanderen bijvoorbeeld 88 buitenlandse investeringsprojecten zijn gerealiseerd, goed voor een totaalbedrag van 52 miljard Belgische frank. Daarbij werd ook terecht gesteld dat het noodzakelijk is dat Vlaanderen zich in deze in de toekomst internationaal nog beter zou gaan positioneren dan nu reeds het geval is. Vlaanderen zou dienovereenkomstig gepromoot worden als een land waar het goed is om te investeren. Een aantal plannen en acties om hieraan concreet gestalte te geven werden toen eveneens bekendgemaakt. Dit alles wordt door de vraagsteller bijzonder positief ingeschat.

Anderzijds moest hij recent echter vaststellen dat de federale overheid hier, andermaal, stokken in de wielen poogt te steken (zoals ze overigens ook constant doet inzake exportpromotie). Met name heeft federaal minister van Landbouw en KMO, de heer Karel Pinxten, zware kritiek geuit op de, zijns inziens, al te grote nadruk die Vlaanderen legt op het aanmoedigen van de endogene groei. Maar ook inzake het aantrekken van buitenlandse investeerders zou de Vlaamse regering "de verkeerde kant uitkijken". Met name zou er te weinig aandacht gaan naar een nieuwe generatie van MNO's uit landen uit Zuidoost-Azië (onder andere uit Korea) en Latijns-Amerika (onder andere uit Brazilië). De vraagsteller laat in het midden of er inderdaad meer aandacht moet gaan naar het aantrekken van dergelijke MNO's. Zulks kan immers inderdaad een legitiem voorwerp van discussie zijn. Indien

deze discussie er zou komen, dan moet ze echter wel op Vlaams niveau gevoerd worden. De heer Van Nieuwenhuysen acht het dan ook ongepast dat een federale minister meent zich te moeten mengen in een materie waaromtrent hij niet de minste bevoegdheid heeft.

Daarnaast moest de vraagsteller overigens ook nog constateren dat federaal minister Pinxten opnieuw aankondigde dat in de schoot van het federale ministerie van Economische Zaken, de facto dus onder de bevoegdheid van federaal minister van Economie Elio Di Rupo, een "enig loket" zou worden opgericht. Het gaat hierbij meer bepaald om het in deze commissie reeds vroeger ter sprake gekomen FAFI (Federal Agency For Investors), dat zich zou toelagen op de opvang van buitenlandse investeerders, en dat zich ook de rol zou toe-eigenen van coördinator tussen de regio's. Deze federale denkpiste is niet nieuw, en de minister-president heeft er in het verleden reeds meermaals sterk afwijzend op gereageerd. Uit het feit dat deze optie toch opnieuw naar voor wordt geschoven, moet de vraagsteller concluderen dat de door de Vlaamse regering geuite bezwaren tot nog toe blijkbaar maar weinig effect hebben gesorteerd.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen juicht derhalve toe dat de minister-president al onmiddellijk opnieuw de voorgenomen oprichting van het FAFI, en de ervoor voorziene rol, heeft bestempeld als een duidelijke poging vanwege het federale niveau tot recuperatie van bevoegdheden van de deelstaten. Los van deze principiële veroordeling van het voorgenomen federale optreden, wenst de vraagsteller van de minister-president te vernemen welke concrete stappen deze hiertegen nog zal ondernemen. Is er hier stof voor een bevoegdheidsconflict waarmee men naar het Arbitragehof zal stappen (het zijn immers duidelijk de gewesten die bevoegd zijn voor het aantrekken van buitenlandse investeerders), gaat men hiermee naar het overlegcomité, of zijn er nog andere middelen die de Vlaamse regering overweegt in te zetten om deze zoveelste federale poging tot recuperatie van bevoegdheden af te wenden ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

Onder verwijzing naar een lijvige bundel inzake de stand van de buitenlandse investeringen in Vlaanderen, die recent rechtstreeks vanuit zijn kabinet aan de commissieleden werd overgemaakt, opent

de minister-president zijn antwoord met een herbevestiging van zijn recente uitspraak luidens dewelke het met de externe investeringen in Vlaanderen zonder meer goed gaat. De uitlatingen van federaal minister Karel Pinxten zijn derhalve klaarblijkelijk niet op de juiste bronnen gesteund, en waren waarschijnlijk ook slechts door niet geheel degelijk wetenschappelijk onderzoek ondersteund. De betreffende uitspraken van de federale minister moeten dan ook hoogstwaarschijnlijk worden toegeschreven aan een wat zwakker moment qua inspiratie. Uit het Vlaamse cijfermateriaal moet in elk geval blijken dat men er aan Vlaamse kant wel degelijk in is geslaagd om een niet onaanzienlijk aantal bijkomende investeringen aan te trekken. Hetgeen overigens ook nog recentelijk werd bevestigd door de Vlaamse minister van Economie, de heer Eric Van Rompuy.

Kern van de zaak is dat er bij het aantrekken van investeringen inderdaad met een multitude aan elementen en factoren dient rekening gehouden. In dat licht gezien kan men er niet tegen zijn dat de federale regering – weliswaar binnen haar bevoegdheden – eveneens een substantiële bijdrage levert tot het verbeteren van het investeringsklimaat. Om écht competitief te zijn op de wereldmarkt voor investeringen moeten alle overheden in dit land, binnen de huidige bevoegdheidsverdeling, zich ten volle inspannen. Zaken zoals daar zijn de arbeidswetgeving, het belastingwezen, de toekenning van verblijfsvergunningen en beroepskaarten en de sociale zekerheidslasten, zijn evenzoveel elementen die mee het investeringsklimaat bepalen. En het is de federale overheid die precies op deze domeinen exclusief, of toch in de hoogste mate, bevoegd is. De andere gegevens die mee het investeringsklimaat bepalen, zoals onder meer de beschikbaarheid en uitrusting van industrieterreinen, de expansiesteun, de algemene infrastructuur, het omgevingsklimaat, onderzoek en ontwikkeling, evenals het afleveren van arbeidsvergunningen, behoren dan weer duidelijk tot de bevoegdheden van de gewesten. Derhalve is het absoluut noodzakelijk dat iedereen op zijn terrein, federaal én deelstatelijk, zijn volle verantwoordelijkheid opneemt, en daar probeert te wegen op de voortgang van maatregelen die moeten worden genomen ter versterking van onze investeringsaantrekkelijkheid.

Het overleg over het investeringsklimaat is geïnstitutionaliseerd in de verbindingscel "Buitenlandse Investerings", opgericht door het samenwerkingsakkoord van 7 februari 1995 ["Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de bui-

tenlandse investeringen" – B.S. 29/06/95], die beurtelings wordt voorgezeten door een van de gewesten. Binnen dit overlegorgaan, maar ook daarbuiten, houden de federale departementen die de themavergaderingen voorbereiden contact met de bevoegde Vlaamse diensten, en in eerste instantie met de Dienst Investeren in Vlaanderen.

Tweedens – en zonder afbreuk te willen doen aan de vorige constatacie dat het investeringsklimaat ook moet worden bewaakt door de federale overheden binnen de bevoegdheden die de hunne zijn – is het zonder meer duidelijk dat de organisatie voor het aantrekken van buitenlandse investeringen een exclusief gewestelijke aangelegenheid is. Ieder van de gewesten heeft hiervoor een eigen agentschap of dienst die promotieacties voert in de door het betrokken gewest afgebakende doelgebieden, en het onthaal verzorgt in het gewest van kandidaat-investeerders. Met dit schema voor ogen, moge het dan ook duidelijk zijn dat er geen enkele nuttige plaats kan zijn voor gedeelde bevoegdheden, als men tenminste overlappingsen en/of verregaande verwarring wil voorkomen. Dat is meteen ook de – dus bij uitstek pragmatische – reden waarom het idee of concept van het FAFI voor de minister-president in het geheel niet acceptabel is. Het gaat immers niet enkel tegen de afgesproken bevoegdheidsregeling in, maar zou ook zonder meer contraproductief zijn.

Reeds op 31 mei van dit jaar, dit wil zeggen onmiddellijk na de principiële beslissing van de federale regering terzake, werd door de minister-president tegen de voorgenomen oprichting van het FAFI geprotesteerd. Daarnaast werd binnen de verbindingscel ook gevraagd naar een concrete taakomschrijving van dit FAFI; dit teneinde duidelijk te weten wat men op federaal vlak nu precies voor ogen had. Een dergelijke eenduidige taakomschrijving bleek echter niet voorhanden te zijn. Hetgeen in het licht van de federale principiële beslissing, minstens verbazingwekkend genoemd mag worden. Hoewel de federale regering (of toch minstens sommigen daarbinnen) de idee van een FAFI dus wel genegen lijkt te zijn, moet geconcludeerd worden dat men er blijkbaar niet in slaagt om tot een zinvolle formulering van de echte opdracht van een dergelijke instelling te komen.

De minister-president heeft zijn standpunt hieromtrent overigens eind september van dit jaar nogmaals verduidelijkt bij de terzake bevoegde ministers uit de federale regering. Er kan in deze nopens het standpunt van de Vlaamse regering dus niet de minste onduidelijkheid meer bestaan. De federale regering zal dus de nodige loyaliteit aan de dag

moeten kunnen leggen, om de huidige bevoegdheidsverdeling te respecteren. Het kan niet dat zij eigenstandig een aantal lopende acties zou gaan doorkruisen. De minister-president wil er hieromtrent overigens ook nog op wijzen dat het misschien significantief is dat de voorliggende principiële beslissing van de federale regering nopens het FAFI, ondertussen nog niet de minste concrete uitvoering heeft gekregen.

Concluderend herhaalt de minister-president nogmaals dat hij er voorstander van is dat de federale regering – in samenspraak met de gewesten teneinde tot een optimale beleidsafstemming te komen – er alles zou aan doen om het investeringsklimaat zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Waarbij onder andere gedacht moet worden aan maatregelen in de sector van de fiscaliteit en para-fiscaliteit, evenals ook aan een aantal andere elementen, waaronder bijvoorbeeld de problematiek van de arbeidskosten. Elk beleidsniveau moet dus ten volle zijn eigen verantwoordelijkheden opnemen. In dat licht gezien is er dan ook geen enkele nuttige of valabele reden om een dergelijk FAFI op te richten. Het standpunt van de minister-president terzake blijft derhalve ongewijzigd.

3. Replieken

De heer Luk Van Nieuwenhuysen dankt de minister-president voor zijn omstandig antwoord, en onderschrijft eveneens ten volle het belang van het voorkomen van elke onduidelijkheid naar potentiële buitenlandse investeerders toe. Hij preciseert echter dat zijn vraag in deze niet zozeer gericht was op kennisname van het – constant gebleven – standpunt van de Vlaamse regering. Dat was ondertussen immers al genoegzaam bekend, naar aanleiding van de afwijzende uitspraken terzake van de minister-president in mei en september. De vraag ging verder. Ondanks de herhaalde tegenwerpingen van de minister-president lijkt het er immers, onder andere door de recente uitlatingen van federaal minister Karel Pinxten, sterk op dat er met die bezwaren maar weinig rekening wordt gehouden. Dé kern van de vraag is derhalve wat de Vlaamse regering verder nog kan en wil doen. Dat is nog niet duidelijk gebleken uit het antwoord van de minister-president.

De minister-president wijst erop dat hij in zijn antwoord zijdelings wel degelijk al gealludeerd heeft op deze kwestie. Zoals gezegd blijft het aan federale kant voorlopig immers bij een principiële beslissing tot oprichting van het FAFI. Aan deze principiële optie is tot op heden echter nog geen uitvoering gegeven. En wel omdat daarover meningsverschillen bestaan, en, onder andere, Vlaanderen zijn afwijzende houding terzake bijzonder duidelijk heeft gemaakt. Ook de bijzondere federale ministerraad die voorzien was met betrekking tot het investeringsklimaat is uitgesteld geworden. Hetgeen op zich overigens geen goede zaak is, omdat de federale overheid daar – weze het dan binnen haar eigen bevoegdheden – wel degelijk snel werk moet van maken.

Daarnaast wenst de minister-president ook nog eens nadrukkelijk diegenen binnen de federale regering terecht te wijzen die het nuttig achten om, onder het mom van acties rond het investeringsklimaat, daar ook nog eens allerlei andere zaken te willen aan koppelen. Met name worden onderwijs, vorming, opleiding en de oprichting van een nieuw technologie-agentschap door sommigen in een adem genoemd met het aantrekken van investeringen. De betrokkenen in de federale regering moeten goed beseffen dat ze door dergelijke ideeën te lanceren nóg een stap verder gaan dan datgene wat oorspronkelijk als de bedoeling van het FAFI werd vooropgesteld. Voor Vlaanderen zijn dergelijke denkpijpen vanzelfsprekend nóg minder verteerbaar. De bedoelde elementen binnen de federale regering moeten leren zich op een correcte manier te houden aan de institutionele gegevens zoals die nu bestaan. Ook Vlaanderen doet zulks immers consequent.

Ten algemenen titel acht de minister-president het dan ook, naar de publieke opinie toe, niet nuttig om over dit onderwerp nog veel verder over en weer te discussiëren met de federale regering. Maar hij blijft erbij dat sommigen in de federale regering toch blijf zouden mogen geven van een wat grotere ernst, door op te houden met dit genre van al te doorzichtige pogingen om regionale bevoegdheden te recupereren onder het mom van efficiëntieredenen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Vergadering van woensdag 15 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Vlaamse houding ten aanzien van de samenstelling van de raad van bestuur van de BDBH

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Spreker baseert zijn vraag op een uitspraak van de minister-president tijdens de slottoespraak die deze hield op het congres van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen op 27 september laatstleden, waar hij meedeelde dat de Vlaamse regering nog steeds geen twee vertegenwoordigers had aangeduid in de vernieuwde raad van bestuur van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH). Dit aangezien Vlaanderen met zijn aandeel van 70% in de Belgische export zich niet adequaat vertegenwoordigd acht met slechts twee afgevaardigden in de bedoelde raad van bestuur. Zijdelings stelt de vraagsteller zich bij dit getal van twee Vlaamse vertegenwoordigers overigens de vraag of zulks hypothetisch zou kunnen betekenen dat de rest van de raad van bestuur van de BDBH volledig uit Franstaligen zou kunnen bestaan ?

De vraagsteller drukt verder zijn vrees uit dat de federale overheid zich in deze gesterkt zal voelen door de afloop van de belangenconflict-procedure die vanuit het Vlaams Parlement was ingesteld tegen het wetsontwerp op de BDBH. Deze procedure heeft immers geen akkoord opgeleverd, waardoor de federale wetgever na het doorlopen van de verschillende procedurestappen en het verstrijken van de proceduretermijnen gewoon door is kunnen gaan met het ontwerp, dat uiteindelijk ook wet is geworden. De heer Luk Van Nieuwenhuysen constateert hierbij dat ook de Vlaamse partijen op federaal niveau geen rekening hebben gehouden met de bezwaren van het Vlaams Parlement. Bezwaren die overigens ook gedeeld werden door de Vlaamse regering.

Ondertussen stelt de heer Van Nieuwenhuysen zich overigens ook de vraag of de beide regeringsfrac-

ties in de Vlaamse regering nog wel ten volle achter de optie van de volledige defederalisering van de buitenlandse handel staan. Zowel uit bepaalde uitlatingen van de voorzitter van het Vlaams Parlement, als uit de besprekingen van het luik "buitenlandse handel" van de discussienota voor een verdere staatshervorming in de commissie voor Staatshervorming zou immers afgeleid kunnen worden dat sommigen op dit terrein wat aan het terugkrabbelen zijn. Het is derhalve maar de vraag of de Vlaamse regering bij haar oorspronkelijke standpunt inzake verdere regionalisering van de buitenlandse handel blijft ?

De Vlaamse regering moet, hoe dan ook, in elk geval een afdoend antwoord bieden aan de voortdurende federale recuperatiepogingen op dit domein. Recuperatiepogingen waarvan men, onder andere in het licht van de federale thema-ministeraad die zich eerlang zal buigen over de buitenlandse handel, mag verwachten dat ze geleidelijk aan meer en meer vaste vorm zullen krijgen. Het federale niveau zal immers hoogstwaarschijnlijk bij zijn constatacie blijven als zou er te weinig naar markten buiten de Europese Unie worden uitgevoerd, en als zouden we daar ook nog marktaandeelen verliezen. Iets waarvan de vraagsteller veronderstelt dat het de basis zal vormen voor verregaande recuperatiepogingen.

Om terug te keren tot de kern van zijn vraag, laat de heer Luk Van Nieuwenhuysen opmerken dat noch de BDBH, noch de federale regering erg onder de indruk lijken van de niet-aanduiding van de twee Vlaamse leden in de achttienkoppige raad van bestuur van de BDBH. Hij vreest dat in deze situatie ook maar weinig verandering zal komen indien deze niet-aanduiding niet gekoppeld wordt aan andere verdergaande maatregelen. Het volstaat zijn inziens derhalve niet om in de schrikkelnota – die bestemd is om in een niet nader bepaalde toekomst gehanteerd te worden – te pleiten voor een verregaande regionalisering, om tot een billijker vertegenwoordiging van Vlaanderen in de huidige raad van bestuur van de BDBH te komen. Op dit eigenste ogenblik is de situatie dusdanig onaanvaardbaar dat men van Vlaamse kant uit moet afdwingen dat de Vlaamse vertegenwoordiging in de kwestieuze raad van bestuur groter wordt dan nu is voorzien. Als drukkingsmiddelen zou men volgens de vraagsteller eventueel kunnen overwegen om, zolang Vlaanderen in deze kwestie geen genoegdoening krijgt, de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland de instructie te geven geen dossiers uit de andere gewesten meer te behandelen, zou men ook de opdracht kunnen geven aan de provinciale kanto-

ren van Export Vlaanderen om het exporteursbestand van de BDBH niet langer te voeden, of zou men zelfs formeel de betreffende samenwerkingsakkoorden op de helling kunnen zetten. Vraagsteller had dan ook graag vernomen of de Vlaamse regering al dan niet van plan is om één van de genoemde middelen te hanteren ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

Vooreerst attendeert de minister-president de vraagsteller erop dat er geen federale ministerraad over de buitenlandse handel is aangekondigd. Wel werd een dergelijke ministerraad over buitenlandse investeringen en het investeringsklimaat in het algemeen in het vooruitzicht gesteld.

Teneinde de zaken in hun juiste perspectief te kunnen plaatsen wenst de minister-president ook nog eens zeer algemeen de genese van de nieuwe wet op de BDBH, evenals de exacte cijfermatige indelingen in de raad van bestuur, te schetsen. De nieuwe wet van 24 juni 1997 op de BDBH [Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juli 1948 tot oprichting van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel – BS 31/07/97] werd door de federale wetgever gestemd respectievelijk op 20 maart 1997 (Kamer van Volksvertegenwoordigers) en 5 juni 1997 (Senaat). Een van de hervormingen die via deze wet worden geïntroduceerd is een nieuwe samenstelling van de raad van bestuur van de BDBH. In deze raad van bestuur zouden finaal – dit wil zeggen na heel wat over en weer gepraat – 24 bestuurders kunnen zetelen, te verdelen overeenkomstig een drievoudige indeling. Van die 24 bestuurders zijn er twaalf vertegenwoordigers van het federaal niveau en twaalf van het gewestelijk niveau. Twaalf leden vertegenwoordigen de overheid, twaalf bestuurders vertegenwoordigen de werkgevers. En tenslotte moeten twaalf van de bestuurders Nederlandstalig zijn en twaalf Franstalig. In totaal mogen er, zoals gezegd, niet meer dan 24 bestuurders zijn, hetgeen betekent dat de verschillende categorieën interageren op het persoonlijke vlak, waar één en dezelfde bestuurder per definitie tot meerdere categorieën zal behoren.

In deze constellatie zouden namens het Vlaamse Gewest dus vier bestuurders zetelen, te weten twee overheidsmandaten, en twee werkgeversmandaten. Daar waar de raad van bestuur van de BDBH in zijn vroegere samenstelling slechts in een aanwezigheid van twee Vlaamse vertegenwoordigers voorzag, zou men misschien met heel veel goede

wil kunnen stellen dat de situatie erop verbeterd is. Deze "vooruitgang" doet echter niets af van het feit dat de aanwezigheid van vier Vlaamse vertegenwoordigers op 24, in het geheel niet in verhouding staat tot de onweerlegbare constatactie dat Vlaanderen instaat voor 70% van de Belgische export.

Begin september 1997 heeft de federale minister onder wie de buitenlandse handel ressorteert, de heer Ph. Maystadt, de voordrachtprocedure zoals voorzien in de nieuwe wet gestart. Dien-overeenkomstig heeft de minister-president de Vlaamse representatieve werkgeversorganisaties aangeschreven, met de vraag of zij de werkgeverszetels in de raad van bestuur van de BDBH wilden invullen. De definitieve antwoorden op deze vraag zijn momenteel nog niet binnen. Wat het Vlaams Economisch Verbond (VEV) betreft, is er meer bepaald nog helemaal geen antwoord binnen. Wat het Nationaal Christelijke Middenstandsverbond (NCMV) betreft, werd door die organisatie medegedeeld dat haar houding erin bestond dat zij aanspraak maakt op een zetel, weze het dan wel onder alle mogelijke voorbehoud. In beide gevallen leeft de discussie derhalve nog, zodat er nog geen eigenlijke voordracht kon gebeuren. Het is dus correct als men stelt dat er door de Vlaamse regering nog steeds geen vertegenwoordigers werden aangeduid in de raad van bestuur van de BDBH.

Verder kan de minister-president nog meedelen dat hij – hoewel hij niet wenst noch kan vooruitlopen op de beraadslaging binnen de Vlaamse regering – de overtuiging is toegedaan dat in de huidige constellatie het niet nuttig noch aangewezen ware om die vertegenwoordigers ook effectief voor te dragen. Wel ziet de minister-president zich verplicht om ondertussen eerst de procedure te volvoeren die in september werd ingezet door de bevoegde federale minister.

Wat dan het deel van de vraag waarin gepeild wordt naar de eensgezindheid qua Vlaamse opties voor de toekomst betreft, laat de minister-president opmerken dat het hem ten gronde niet toekomt om zich uit te spreken over mogelijke discussies of divergenties van mening die in partijverband zouden kunnen blijken. Deze interne partijdiscussies zijn voor hem, in zijn functie van minister-president, immers niet van directe relevantie. Wat wél relevant is, is de mening van de coalitiegeenoot zoals deze binnen de regering naar voor wordt gebracht. Terzake kan de minister-president, na daarover nadrukkelijk van gedachten gewisseld te hebben met de minister vice-president, de heer Luc Van den Bossche, uitdrukkelijk meedelen, dat

de houding van de Vlaamse regering met betrekking tot de regionalisering, zoals deze onder andere tot uiting komt in de tekst van de discussienota, ongewijzigd is gebleven. De Vlaamse regering blijft derhalve absoluut voorstander van een volledige regionalisering van de ondersteuning van ondernemingen naar exportpromotie toe. Waarbij het echter eveneens zinvol geacht wordt dat er op federaal niveau, binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken, een administratie, bijvoorbeeld onder de vorm van een directie van de Internationale Economische Betrekkingen, zou blijven bestaan, die zou kunnen fungeren als een gemeenschappelijke gegevensbank voor de verschillende deelstaten en hun diensten. In elk geval is duidelijk dat we af moeten van de huidige dubbele en dubbelzinnige organisatie van BDBH enerzijds, en (voor wat Vlaanderen betreft) Export Vlaanderen anderzijds. Na enige ijking van de standpunten terzake binnen de Vlaamse regering, moge het dus duidelijk zijn dat er omtrent dit onderwerp politiek niet de minste onduidelijkheid bestaat.

3. Replieken

De heer Luk Van Nieuwenhuysen neemt met genoegen akte van de standvastigheid van de Vlaamse regering in deze. Louter ter precisering had hij wel graag nog vernomen of hij het bij het rechte eind heeft als hij uit het antwoord van de minister-president opmaakt dat de beslissing om weg te blijven uit de raad van bestuur van de BDBH binnen de Vlaamse regering als dusdanig nog moet worden bekrachtigd ?

De minister-president repliceert hierop dat hij in het huidige stadium wel verplicht is om, voor wat de twee Vlaamse werkgeversvertegenwoordigers betreft, als "doorgeefluik" op te treden. Tegelijk herinnert hij eraan dat er tot op heden nog geen definitief standpunt werd ingenomen door de twee betrokken werkgeversorganisaties. De preliminaria van de aanduidingsprocedure zijn met andere woorden nog lopende. En naast de vraag of deze organisaties nu al dan niet kandidaten zullen voordragen, moet de Vlaamse regering daarna hoe dan ook nog tot bekrachtiging van die – eventuele – invulling overgaan.

Ten persoonlijke titel maakt de minister-president de commissieleden deelgenoot van een alternatieve denkpiste die zich op een heel ander, met name ambtelijk, niveau afspeelt. Louter als voorbeeld maakt hij de vergelijking met het afstemmingsmechanisme dat werd ontwikkeld tussen RVA enerzijds en VDAB, FOREM en BGDA anderzijds. Daar is er zeer regelmatig ambtelijk overleg, en ambtelijke aanwezigheid via de respectieve secretarissen-generaal. Mutatis mutandis, wil de minister-president, wat de bestuursorganen van de BDBH betreft, dan ook niet geheel uitsluiten dat een ambtelijke figuur daarbinnen, om louter ambtelijke redenen, opdrachten zou vervullen. Dit doet overigens niets af van de blijvend zeer negatieve inschatting van het principe dat in de raad van bestuur slecht vier Vlaamse vertegenwoordigers op 24 zouden zetelen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 16 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie en tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over kampeerterreinen die niet voldoen aan de voorschriften inzake ruimtelijke ordening brandveiligheid

Mondelinge vraag van de heer Jacky Maes tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de openbaarheid van de saneringsplannen voor kampeerterreinen

1. Uiteenzetting door de vraagstellers

De heer Pieter Huybrechts stelt vast dat er van de ruim 550 kampeerterreinen in Vlaanderen 220 in overtreding zijn met het gewestplan. Volgens de letter van de wet moeten deze campings sluiten.

Sommige van de betrokken campings bestonden reeds vooraleer de huidige gewestplannen werden opgesteld. De sluiting van deze campings zou tot gevolg hebben dat duizenden mensen op straat komen te staan.

Het decreet van 21 december 1994 bepaalt dat alle campings vergund moeten zijn. Om die vergunning te krijgen moeten zij een brandveiligheidsattest kunnen voorleggen en dienen de campings ingeplant te zijn in een daartoe bestemde zone.

De eigenaars van de bedreigde campings dringen aan op duidelijkheid. Vele durven niet meer investeren in een camping die straks wellicht moet worden ontruimd. Nochtans worden zij genoodzaakt om zware investeringen te doen willen zij tegen uiterlijk 31 december 1997 het vereiste brandveiligheidsattest halen. Indien zij hun brandveiligheidsattest niet halen, krijgen ze ook geen exploitatievergunning meer.

De vraagsteller vernam van de minister gaarne een concreet antwoord op de volgende vragen :

1. Welke campings worden bedreigd met sluiting. Bestaat er reeds een lijst van de niet-wettig ingeplante campings ?

2. Zal de minister de verlenging van de termijn voor het behalen van het brandveiligheidsattest tot 31 december 1999 toestaan ?

3. De investeringen om het brandveiligheidsattest te behalen, bedragen per camping gemiddeld 25 miljoen frank. Voor vele campings is dit een onmogelijke zaak. Spreker wenst te vernemen of de minister eventueel de normen voor het behalen van de exploitatievergunning zal verlagen en de problemen camping per camping zal bekijken ?

De heer Jacky Maes refereert met betrekking tot de problematiek van de sanering van de kampeerterreinen aan het antwoord van de Vlaamse minister-president op de actuele vraag terzake tijdens de plenaire vergadering van 5 maart 1997. De Vlaamse minister-president stelde dat het campingdecreet van 1993 met goede bedoelingen was opgesteld, maar dat de operationele uitvoering niet zo eenvoudig bleek te zijn. Hij verklaarde tevens dat de rechtsbasis om het voorleggen van de saneringsplannen verplicht te maken nogal broos is. De minister-president heeft daarop aan Toerisme Vlaanderen gevraagd om een aantal voorstellen te doen, ten einde in de dubbele fase 1997-1999 rechtszekerheid en klaarheid te scheppen.

Spreker merkt op dat de minister-president hoopte "binnenkort" een concreet besluit te nemen en trad de door de vraagsteller voorgestelde timing bij, nl. voor de zomer 1997, zo niet zou een initiatief nog weinig zin hebben. Voorlopig blijft de vraagsteller terzake op zijn honger.

De heer Jacky Maes attendeert de Vlaamse minister-president erop dat hierdoor opnieuw vele kampeerdere, nu na de zomer, worden verwittigd dat zij voor 1 januari 1998 (de wettelijke opzegtermijn is immers 3 maanden) zullen moeten verdwijnen en uitkijken naar een andere verblijfplaats. Kampeerdere die nog nodeloos kosten hebben gemaakt zijn hiervan de dupe. Er bestaat dan ook veel onbehagen en de kampeerdere voelen zich bekocht omdat de campingexploitanten hen in het ongewisse hebben gelaten. Nog andere misbruiken werden recent aan de vraagsteller gesignaleerd, onder meer het aanrekenen van een commissie voor het verplaatsen van een chalet, het vragen van "onredelijke"

bedragen voor het afbreken van een chalet en het weigeren van een standplaatsoverdracht.

Een gedupeerde kampeerder is reeds naar de rechtbank van eerste aanleg gestapt. Volgens de advocaat van de betrokkene dient de huur van een perceel grond, waarop een vaste constructie is geplaatst (weekendhuisje/stacaravan), juridisch gekwalificeerd als een recht van opstal, dat wordt toegekend voor minimum 50 jaar, omdat deze constructie als onroerend goed moet worden gezien. Bij opzeg is een vergoeding verschuldigd voor eventuele schade en voor derving van het gebruiksrecht.

Op de beslechting van deze zaak dient wellicht nog enkele maanden te worden gewacht, maar indien de Rechtbank deze redenering zou volgen dan scheidt dit een precedent voor alle kampeerdere die werden opgezegd of in de toekomst nog zullen worden opgezegd.

De vraagsteller vernam van de Vlaamse minister-president gaarne een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Welke concrete maatregelen heeft de minister-president genomen voor de zomer in verband met de openbaarheid van de saneringsplannen en wat is de evaluatie van deze maatregelen ?
2. Zo er geen maatregelen werden genomen, kan de minister-president de reden hiervan toelichten ?
3. Welke maatregelen zal de minister-president alsnog nemen in verband met de openbaarheid van de saneringsplannen ?
4. Welke concrete maatregelen zal de minister-president nemen om aan de misbruiken van sommige camping-exploitanten een einde te maken ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president antwoordt, mede namens de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, samenvattend op de verschillende vragenreeksen als volgt.

– *Algemeen*

Inzake de aspecten van ruimtelijke ordening, mede namens de heer Eddy Baldewijns, refereert de Vlaamse minister-president aan de gegevens opgenomen in het antwoord van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, op de schriftelijke vraag nummer 195 van 10 juli 1997 van de heer Julien Demeulenaere.

"Wat de inbreuken op de wetgeving van Ruimtelijke Ordening betreft, maakt noch de wetgeving noch het gevoerde beleid een onderscheid tussen inbreuken op deze wet in zones met campings, met permanente bewoning of erbuiten.

Het nu aangehouden beleid is erop gericht al de in kracht van gewijsde gegane vonnissen en arresten rond bouw misdrijven uit te voeren, waar ze ook gepleegd werden en door wie ze ook gepleegd werden. Deze politiek, gebaseerd op de vigerende wetgeving, geldt erga omnes en is van openbare orde. Volgens de Vlaamse minister van Openbare Werken zal de wetgeving op de ruimtelijke ordening strikt worden toegepast.

– *Welke terreinen worden bedreigd met sluiting ?*

a) de terreinen die per 31 december 1997 niet over een attest van brandveiligheid beschikken, of terreinen die niet beschikken over een beslissing van de bevoegde Vlaamse minister dat een termijnverlenging werd toegestaan tot uiterlijk 31 december 1999 om te voldoen aan de toegestane afwijkingen op de brandveiligheidsnormen ;

b) de terreinen die geen vergunning hadden, afgeleverd op basis van de wet van 30 april 1970, en die voor 31 december 1997 geen principiële vergunning hebben aangevraagd ;

c) de terreinen die per 31 december 1991 niet over een exploitatievergunning beschikken.

De Vlaamse minister-president licht het begrip "principiële vergunning" toe als volgt. Een principiële vergunning is een "vergunning op plan" waaruit moet blijken dat op de plaats waar men een kampeerterrein, kampeerverblijfpark of vakantiepark wil oprichten, dit wettelijk en technisch ook effectief zal kunnen gebeuren. Voor het bekomen van een principiële vergunning moet nog niet effectief voldaan zijn aan de exploitatievoorwaarden en classificatienormen.

Om een duidelijk zicht te krijgen op de omvang en diversiteit van de problematiek werd door Mens en Ruimte in opdracht van Toerisme Vlaanderen een inventaris gemaakt van alle gekende bestaande ter-

reinen voor openluchtrecreatieve verblijven. In deze inventaris zijn per terrein gegevens opgenomen inzake eigendomssituatie, de stedenbouwkundige toestand en de permanente bewoning. Momenteel wordt deze inventaris door Toerisme Vlaanderen nagezien en vervolledigd op ontbrekende gegevens per terrein.

De exacte gegevens zijn heden nog niet beschikbaar daar de studie enige achterstand heeft opgelopen om verschillende redenen (complexiteit van het werk, weinig medewerking, moeilijkheden bij het in kaart brengen,....).

Een markant gegeven is dat door de studie van de luchtfoto's er plots honderd campings meer geteld worden, dan deze gekend door de gemeenten en/of Toerisme Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen is heden deze nieuwe gegevens aan het verwerken.

Het gaat hier over terreinen met openluchtrecreatieve verblijven welke nooit enige aanvraag tot erkenning hebben gedaan.

Het Kabinet van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening heeft dan ook aan Toerisme Vlaanderen deze lijst opgevraagd, omdat er sterke vermoedens zijn dat vele campings geheel of gedeeltelijk slecht gezoneerd zijn.

Van zodra de volledige inventaris af is zullen alle betrokken instanties op de hoogte worden gebracht van de huidige situatie en moet ieder zijn verantwoordelijkheid opnemen.

– Verlenging van de termijn door de minister voor het behalen van het brandveiligheidsattest tot 31 december 1999

Het brandveiligheidsattest voorziet in de mogelijkheid tot het vragen van een afwijking om zich in regel te stellen met de brandveiligheidsnormen. Derhalve dient de termijn voor het behalen van een brandveiligheidsattest niet te worden verlengd.

– Kost investeringen voor het behalen van een brandveiligheidsattest per camping

De minister-president verklaart dat de elementen waarop de vraagsteller zich steunt om te stellen dat het brandveilig maken van een camping 25 miljoen frank kost, hem niet bekend zijn.

De normen inzake brandveiligheid worden niet verlaagd omdat geen toegeving kan gedaan wor-

den op het gebied van de veiligheid van de verblijvers.

De normen inzake exploitatie zijn minimumnormen wat de laagste classificatiecategorie betreft en zijn haalbaar voor elk terrein.

Aangezien voor elk terrein een vergunningsdossier wordt aangelegd, worden de terreinen geval per geval bekeken. Tevens is, zoals hoger gezegd, een tijdelijke afwijking van de brandnormen in de uitvoering of in de tijd mogelijk.

Per periode van 4 jaar kan er voor maximaal 2 miljoen frank steun worden aangevraagd om de nodige werken uit te voeren. Toerisme Vlaanderen komt per dossier tussen voor maximaal 30 percent.

Voor de begroting 1998 werd het bedrag voor steun aan de campings opgetrokken van 40 naar 49 miljoen frank.

– Exploitatievergunningen en brandveiligheidswerken

Tegen 1 januari 2000 moeten alle terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven beschikken over een gewone exploitatievergunning.

Tegen 1 januari 1998 moeten alle exploitanten van een terrein, dat nooit vergund werd op basis van de wet op het kamperen, een principiële vergunning hebben aangevraagd.

Zij hebben dan de mogelijkheid om op basis van een saneringsplan, ook in de tijd gespreid, het terrein in orde te brengen met de decretale bepalingen. Er blijven nog (of slechts) 2 jaar en 3 maanden.

Wat de brandveiligheidswerken betreft is de termijn nu kort, namelijk 1 januari 1998, indien de exploitant nog niets heeft ondernomen. Deze periode (einde jaar) leent zich echter goed voor het uitvoeren van de noodzakelijke werken.

In de informatiebrochure die Toerisme Vlaanderen reeds einde 1996, begin 1997 verspreidde, werd duidelijk gesteld ten opzichte van de exploitanten :

"Wanneer u jaarplaatsen verhuurt, hebt u, hetzij door een mondelinge, hetzij door een schriftelijke overeenkomst, een aantal verplichtingen ten aanzien van uw huurders. U dient hen dan ook tijdig op de hoogte te brengen van de schikkingen die u zal treffen om tegen einde 1999 in orde te zijn met de nieuwe regelgeving."

Voor zover deze brochure is doorgedrongen tot op het niveau van de gebruikers, werd voor de toerist het volgende gesteld :

"Wij vragen aan de toerist begrip op te brengen voor de exploitanten die maatregelen nemen en werken uitvoeren om te beantwoorden aan de nieuwe normen. Nadien zal het juist de toerist zijn die zich beter zal voelen in zijn vakantieomgeving".

Toerisme Vlaanderen – Cel Openluchtrecreatieve Verblijven – werkt nu aan de globalisering van alle adviezen die het technisch comité heeft uitgebracht, met betrekking tot de problemen die zich stellen. Op basis daarvan zal de minister-president beslissen, of en in welke zin, wijzigingen nodig zijn aan de regelgeving.

De minister-president wenst niet te interfereren in het voorbeeld dat door de heer Jacky Maes is aangehaald als gerechtelijk geding. De minister-president stelt zich terzake op het standpunt dat een exploitant de plicht heeft om de wetgeving toe te passen en het recht heeft om saneringsmaatregelen te treffen.

Zoals wellicht bekend worden alle betrokkenen, zowel exploitanten als huurders, steeds door Toe-

risme Vlaanderen (Cel Openluchtrecreatieve Verblijven) te woord gestaan (ook telefonisch) om een objectieve toelichting te krijgen bij de regelgeving.

3. Repliek

De heer Jacky Maes dankt de minister-president voor het omstandige antwoord en dringt er bij de minister-president op aan om verder werk te maken van de sanering van de kampeerterreinen aan de kust. Vooral aan de illegale campings in de duinen dient paal en perk gesteld. Wat de permanente campingbewoners betreft (624 in Middelkerke) wijst de vraagsteller erop dat deze problematiek nauw verweven is met het woonbeleid in deze gemeente.

Wat de afbraak van de illegale standplaatsen betreft, pleit de vraagsteller voor de nodige sociale begeleiding. Wellicht ligt hier ook een opdracht voor Toerisme Vlaanderen. Tenslotte betreurt de vraagsteller dat de saneringsplannen inzake de kampeerterreinen in feite nooit openbaar werden gemaakt.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 16 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Chris Vandebroek tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de uitvoering van het Vlaams statistisch beleid

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Chris Vandebroek refereert aan de op 16 november 1995 verschenen beleidsbrief : "Statistiek in Vlaanderen : Hoekstenen van een vernieuwd beleid". In de toelichting bij deze beleidsbrief stelde de Vlaamse minister-president terecht dat "de volgende jaren het Vlaams statistisch beleid op volle kruissnelheid diende te komen".

De vraagsteller stelt vast dat, vermits men thans bijna twee jaar verder is, dit een geschikt moment is om een tussentijdse balans op te maken aan de hand van de volgende vragen.

1. In de beleidsbrief kondigde de Vlaamse minister-president aan dat een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de staat, de gemeenschappen en de gewesten werd voorbereid teneinde de deelstaten ook meer instrumentele bevoegdheden te verlenen. Hoe ver staat het thans met deze procedure ?
2. Worden de gemeenschappen en gewesten, bij aangelegenheden waarbij zij sterk betrokken zijn, thans op een gepaste wijze geconsulteerd ?
3. Wat is het resultaat van het door de Vlaamse minister-president aangekondigde initiatief teneinde de gewesten en gemeenschappen ook vertegenwoordigd te zien in het belangrijke Wetenschappelijke Comité voor de Nationale Rekeningen ? Zijn de gewesten en gemeenschappen hier nu al in vertegenwoordigd ?
4. Werden met Eurostat reeds beter werkbare formules genegocieerd waarbij de regio's als volwaardige partners beschouwd worden ?
5. Werden het samenwerkingsakkoord inzake de toelevering van sociaal-economische regionale sta-

tistieken, de toegankelijkheid van de statistische gegevens en de uniformiteit van de gebruikte nomenclatuur reeds op het Overlegcomité goedgekeurd ?

6. Aangekondigd werd dat het interne Vlaamse overleg in deze materie zou worden opengetrokken naar "andere Vlaamse partners". Wat dient hieronder te worden verstaan ? Gebeurde dit reeds ? Met welke Vlaamse partners ?

7. Kan de minister-president enige duidelijkheid verschaffen bij de recente uitbouw en functionering van FRED, de Functionele Regionale Databank ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president antwoordt op de verschillende vragen als volgt.

Vraag 1

In een brief van 20 januari 1996 heeft de federale vice-premier en minister van Economische Zaken een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de Gemeenschappen en Gewesten ingediend.

Dit ontwerp van samenwerkingsakkoord voorzag in een vertegenwoordiging van de gemeenschappen en gewesten in het Oriënteringscomité en het Wetenschappelijk Comité voor de Begroting van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR). Voor het Wetenschappelijk Comité voor de Nationale Rekeningen, dat de ruimste bevoegdheden heeft inzake onder meer de aanmaak van de regionale producten, voorzag het ontwerpakkoord niet in een Vlaamse vertegenwoordiging. Het akkoord bood bovendien geen antwoord op andere voordien door het Vlaamse Gewest aangeduide knelpunten zoals het initiatiefrecht inzake statistisch onderzoek.

Daarom besliste de Vlaamse regering op 16 december 1996 het ontwerp van samenwerkingsakkoord enkel goed te keuren als aan de eis inzake het opnemen van waarnemers in het Wetenschappelijk Comité voor de Nationale Rekeningen werd voldaan.

De federale overheid liet in 1997 weten hiermee in te stemmen : er zullen ook waarnemers van de gemeenschappen en gewesten worden uitgenodigd

tijdens de vergadering van het Wetenschappelijk Comité voor de Nationale Rekeningen op het ogenblik dat de publicatie of methode voor de berekening van de bruto regionale producten of rekeningen ter sprake komt. Deze waarnemers mogen ook deelnemen aan een nog op te richten werkgroep die het opstellen van de regionale producten in het kader van het nieuwe Europese stelsel van nationale en regionale rekeningen moet onderzoeken.

Momenteel onderzoekt het kabinet de concrete samenstelling van de Vlaamse vertegenwoordiging. In die vertegenwoordiging zullen zowel experts van binnen als van buiten de Vlaamse administratie zetelen. Niets staat bijgevolg de ondertekening van het samenwerkingsakkoord nog in de weg.

Vraag 2

Het Vlaamse ministerie is via de Administratie Planning en Statistiek officieel lid van de Hoge Raad voor de Statistiek en volgt er de werkzaamheden. Momenteel wordt daar in het kader van de Werkgroep Volkstelling 2001 de opportuniteit en de organisatie van een nieuwe klassieke volkstelling samen met vormen van alternatieve volks- en woningtellingen onderzocht.

Het Vlaamse ministerie is ook lid van de werkgroep Milieustatistiek van de Coördinatiecommissie Internationaal Milieubeleid, waarbij er een overlegplatform op federaal niveau functioneert. Zij neemt deel aan de werkzaamheden en participeert in de werkgroep Opbouw van Europese Culturele Statistiek, een initiatief van het Voorzitterschap van de Europese Unie in samenwerking met Eurostat.

Momenteel onderzoekt de Vlaamse overheid in hoeverre een toetreding tot het netwerk van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) voor haar een toegevoegde waarde kan betekenen en onder welke organisatorische voorwaarden dit dient te gebeuren.

Verder wijzen steeds meer tekenen op de gestadige groei van een informele en praktische dialoog tussen de Vlaamse en federale statistiekinstanties. De verhoudingen evolueren naar een beter wederzijds begrip, naar nieuwe vormen van gegevensuitwisseling, naar gemeenschappelijke projecten.

Enkele recente voorbeelden zijn :

* Op vraag van de gewesten zal de Nationale Bank – tegen eind 1997 – ook een synthetische regionale conjunctuurcurve aanmaken, die gebaseerd is op gegevens omtrent de nijverheid, de ruwbouw en de handel. In de nabije toekomst zullen ook de private dienstensectoren betrokken worden.

* Bij het NIS is het momenteel mogelijk om bronbestanden aan te kopen (bijvoorbeeld inzake demografie) en die dan zelf te verwerken. De invoer van de bronbestanden in de datawarehouse van WVC biedt – mits toepassing van nieuwe software als bijv. Cognos Powerplay – de mogelijkheid zelf gemakkelijker en sneller op maat gesneden multidimensionele tabellen te construeren. Een deel van het productieproces dat vroeger in het NIS gebeurde, kan nu in eigen beheer tot stand gebracht worden.

* Via koppeling met de Kruispuntbank is de RSZ nu in staat snelle ramingen van de tewerkstelling per kwartaal aan te maken. Op vraag van de regio's wordt ook de woonplaats van de tewerkgestelden mee in de statistiek opgenomen. Het betreft hier berekeningen via de LATG-databank (Loon- en arbeidstijdgegevensbank)

* Het INR (eigenlijk NBB) werpt zich op als "het economisch instituut voor macro-economische data, een economisch NIS". Sinds kort stelt het vrij snel statistieken over het brutoregionaal product en de regionale statistieken voor buitenlandse handel ter beschikking.

* De NBB zal nu ook de statistieken over de sociale balans (evaluatie overheidsmaatregelen Tewelkstelling) publiceren.

* Het Vlaams Technologisch Observatorium, dat indicatoren moet ontwikkelen om de innovatie te kunnen opvolgen, werkt op bepaalde domeinen samen met de andere regionale overheden en de federale overheid. Deze samenwerking verloopt weliswaar moeizaam en de juiste bevoegdheden tussen VTO en de federale diensten moeten zeker nog verder uitgeklaard worden.

* Bij het NIS kon APS de originele bestanden met kadastrale gegevens voor de jaren vanaf 1985 tot 1995 verkrijgen. Deze worden door het kadaster (minister van Financiën) niet zelf gepubliceerd (in 1980 gebeurde de publicatie in samenwerking met het NIS). APS kon met deze gegevens twee interessante Stativaria's aanmaken, die momenteel vrij veel opgevraagd worden in het kader van de structuurplanning in Vlaanderen.

Vraag 3

De federale overheid liet in 1997 weten in te stemmen met een vertegenwoordiging van een waarnemer telkens de publicatie of methode voor de berekening van de bruto regionale producten of rekeningen ter sprake komt.

Op dit ogenblik wordt gewerkt aan de concrete samenstelling van de Vlaamse vertegenwoordiging.

Vraag 4

In het kader van het PHARE-programma, dat de harmonisatie van standaarden voor de opmaak van statistieken beoogt, heeft de Vlaamse administratie gevraagd in welke mate zij kan participeren. Eurostat heeft bij brief van 30 september geantwoord dat alle bureaus die instaan voor het verzamelen en verspreiden van officieel statistisch materiaal kunnen participeren. Welke vorm deze samenwerking met Eurostat concreet kan aannemen, wordt momenteel door APS opgevolgd.

Vraag 5

Aan de eis tot het opnemen van een waarnemer in het Wetenschappelijk Comité voor de Nationale Rekeningen werd voldaan. Er zijn dus geen belemmeringen meer om het samenwerkingsakkoord goed te keuren.

Vraag 6

Verschiedende departementale en interdepartementale initiatieven kunnen worden vermeld.

De departementen organiseren op eigen initiatief – indien nodig – statistiekoverleg.

* Zo consulteert het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur structureel de Vlaamse Openbare Instellingen Kind en Gezin en het Vlaams Fonds in het kader van het Geïntegreerd Welzijnsinformatiesysteem (GEWIS).

* Het departement EWBL nam eind 1996 het initiatief tot een gestructureerd overleg met de betrokken VOI's (GOM's, VDAB, IWT, Export Vlaanderen, GIMV,...), waar hun statistiekproductie en hun statistiekvragen werden geïnventariseerd. Daarnaast kan worden verwezen naar de permanente inventarisaties van de industrieterreinen in samenwerking met de GOM's en de aanmaak en uitwisseling van statistiekgegevens in het kader van de Streekplatforms. In het kader van het SIF-beleid wordt momenteel een data-uitwisselingsproject met de steden en gemeenten geconcipeerd dat in de volgende jaren verder concrete vorm moet krijgen. De Administratie Binnenlandse Aangelegenheden (extranet/intranet Gemeentekrediet) voor gegevensuitwisseling inzake gemeentefinanciën.

* In het Departement Onderwijs verloopt het overleg en de uitwisseling via de Afdeling Begroting en Gegevensbeheer. Deze afdeling kent nu reeds verschillende vormen van informeel en formeel overleg met de VOI's (DIGO, VLOR, ARGO) en de koepelorganisaties van de diverse netten. Bij het begin van het schooljaar is onlangs nog een spoedtelling van het aantal leerlingen onder haar coördinatie in alle scholen doorgevoerd.

De VOI's leveren hun financiële begrotingsgegevens permanent aan. Momenteel zijn met de VOI's en de koepels protocolakkoorden in werking of in voorbereiding die de gegevensuitwisseling en het gebruik van relevante databanken verder zullen regelen.

* Het Departement WIM onderhoudt statistiekcontacten met het Instituut voor de Bevordering van het Wetenschappelijk en Technologisch Onderzoek (IWT) evenals het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen. Deze contacten hebben betrekking op wederzijdse uitwisseling van relevant cijfermateriaal.

* In het Departement Coördinatie (COO) onderhoudt de Administratie Buitenlands Beleid contacten met een aantal VOI's (Dienst Investeren Vlaanderen, Export Vlaanderen en Toerisme Vlaanderen). In het kader van het gelijke kansenbeleid worden contacten onderhouden met verenigingen, VZW's en universiteiten. In het kader van deze samenwerking onder leiding van het Steunpunt Women's Studies kwam zeer recent (juni 1997) een belangrijke publicatie tot stand onder de titel "Basisstatistieken nodig voor een Gelijke Kansenbeleid".

* In het departement LIN zijn de verschillende administraties eveneens betrokken bij diverse projecten van data-uitwisseling met externe partners. De minister-president wijst in deze context op de gegevensverzamelingen in het kader van het Structuurplan Vlaanderen, de woonbehoeftenramingen, de verkeers- en mobiliteitsconvenanten, ...

Interdepartementaal gebeurt het overleg en de samenwerking vooral in het kader van zowel de aanmaak van de Vlaamse Regionale Indicatoren

(VRIND) als de ontwikkeling van het meta-data-systeem FRED (Functionale Databank).

* Wat VRIND betreft wijst de minister-president op de talrijke instellingen en organisaties extern aan de Vlaamse Administratie waarmee in de loop van de voorbije vier jaar een concrete samenwerking is tot stand gekomen. Deze medewerking is wederzijds vruchtbaar. Zij leidt tot de aanmaak van nieuwe statistieken, afstemming van de nomenclatuur en gemeenschappelijke interpretatie. Deze samenwerking gebeurt via diverse werkvergaderingen vooraf en permanente communicatie.

* Ook bij de uitbouw van FRED wordt waar mogelijk een beroep gedaan op de samenwerking met externe Vlaamse partners. Op dit ogenblik worden een aantal externe organisaties betrokken bij de uitbouw van de Functionele Regionale Databank (FRED). Een voorbeeld is het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming.

Tenslotte stipt de minister-president aan dat de Administratie Planning en Statistiek permanent overleg pleegt met zeer diverse externe Vlaamse partners in het kader van haar statistiekproducten (o.a. de verschillende nummers van Stativaria, Profiel Vlaanderen, Conjunctuurnota's.....). Hier is de samenwerking uiteraard vooral occasioneel, informeel en instrumenteel, maar daarom niet minder efficiënt en effectief.

Vraag 7

Bij de ontwikkeling van FRED zijn twee aspecten van belang :

- softwarematige ;
- beheerstechnische.

De minister-president licht deze aspecten toe als volgt.

a. Softwarematige aspecten van FRED-ontwikkeling

Een eerste versie van FRED, FRED-1 werd ontwikkeld door de externe firma Verity (NI).

Deze versie was geënt op de informaticaomgeving van begin jaren '90, maar is thans met de recente verspreiding van informatie via Internet niet meer bijdetijds. Het was dan ook niet langer aangewezen deze versie verder te perfectioneren.

Gekozen werd voor een nieuwe ontwikkeling, FRED-2, door een nieuwe externe firma, Netit.Be (B). Haar opdracht is om het concept van FRED-1 te optimaliseren en bovendien aan te passen aan de nieuwe informaticaomgeving, zodat het systeem perfect kan draaien binnen de Internet-setting.

De ontwikkeling van FRED-2 is thans in een eindfase. De oplevering van het software-pakket kan volgens afspraak eind november verwacht worden. Na een eerste testfase binnen de eigen administratie, zal het systeem vanaf januari 1998 ten volle gepromoot worden.

FRED-2 draait op het lokale netwerk van de MVG, maar raadplegingen via Intranet/Internet zullen ook mogelijk blijken. De bijpassende WEB-pagina's worden gezien als een aparte ontwikkeling die gemeenlijk onder de noemer FRED-3 gevat worden.

Technisch draait FRED op Informix onder het Solaris Operating System, opgeladen op een aparte SUN-server. Een aangepaste TOPIC-licentie, met name TOPIC Search'97, werd voorzien om de krachtige zoekfuncties te ondersteunen.

Een tweede SUN-server werd aangekocht, die een kopie van het origineel bevat en door Internetgebruikers kan worden geraadpleegd. Tussen beide servers is een zogenaamde fire-wall geïnstalleerd met het oog op beveiliging van de data op de eerste SUN-server.

Tevens werd aan Netit.Be opdracht gegeven om de reeds ingevoerde data op FRED-1 te converteren naar en in te passen in de nieuwe ontwikkeling.

In totaal werd aan hiervoor voor het werkjaar 1997 2.848.966 frank vastgelegd op basisallocatie 12.38.

b. Beheerstechnische aspecten

De invoer van gegevens in FRED gebeurt op een systematische wijze aan de hand van domeinen. Op dit ogenblik zijn 18 domeinen gedefinieerd over zeer diverse onderwerpen (economie, huisvesting, milieu, welzijn, cultuur, demografie,...). Elk domein kan verder worden onderverdeeld in een aantal subdomeinen (voorbeeld : het domein demografie bevat de subdomeinen bevolkingsaantal, bevolkingsverloop, huishoudens,...). Zodoende komt een "boomstructuur" tot stand.

De meta-informatie (benaming van de reeks, bron, aandachtspunten, periodiciteit van publicatie...) wordt verzameld op fiches. Deze fiches worden aan

een kwaliteitsonderzoek onderworpen en vervolgens ingebracht in de boomstructuur. Op dit ogenblik zijn 713 fiches in FRED ingebracht.

Tegen januari zal FRED in een tweede versie aan het grote publiek aangeboden worden. Dat betekent dat tegen dan werk gemaakt wordt van een verdere invulling van de domeinen. Uiteraard is het beheersen van FRED een continu proces : nieuwe statistieken verschijnen, nieuwe domeinen komen tot stand... Dat betekent dat FRED continu zal moeten worden onderhouden.

Tenslotte moet het FRED-systeem gereed gemaakt worden om ingebed te worden in een groter

Vlaams datawarehouse. Onder dat laatste worden de inspanningen verstaan van elk Vlaams departement met betrekking tot de opmaak van een informatiesysteem dat beleidsinformatie kan genereren. FRED zou dan – naast een aanbod aan essentiële gegevens – een toegangspoort zijn tot de informatie die elk departement extern wil aanbieden.

3. Repliek

De heer Vandenbroeke formuleert geen bijzondere replieken en dankt de minister-president voor dit zeer goed gestoffeerd en gedetailleerd antwoord.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van maandag 20 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Bart Vandendriessche tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het concept onafhankelijkheidsverzekering, zoals uitgetekend in het advies van professor H. Deleeck*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Iedereen geraakt stilaan overtuigd van de nood aan een (on)afhankelijkheids- of zorgverzekering. Door de toenemende vergrijzing zullen steeds meer mensen een beroep moeten doen op verzorging als gevolg van een verminderde zelfredzaamheid.

De financiering van de niet-medische zorgen maakt reeds sinds 1985 het voorwerp uit van verschillende beleidsplannen van de overheid. Door allerlei actuele ontwikkelingen en overleg is deze discussie in een stroomversnelling gekomen. De minister heeft in het kader van zijn bevoegdheid voor bijstand aan personen, de opdracht gegeven aan een werkgroep, voorgezeten door prof. Deleeck, om een concept uit te werken en een advies te formuleren.

Graag verneemt de vraagsteller het volgende van de minister :

1. Wat zijn de krachtlijnen van het advies van de werkgroep Deleeck ?
2. Welk gevolg geeft de minister aan dit advies ? Volgens welke planning ? Plant de minister een invoering in fasen ? Zo ja, waaruit bestaat dan de eerste fase en wanneer wordt ze operationeel ?

2. Antwoord van heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De vraag is een aanzet voor een interessant debat dat de komende maanden in het parlement gevoerd moet worden. Een regeling heeft een belangrijke impact op de grondslag van de ouderenzorg. Het advies van de werkgroep waarvan sprake is één element in de discussie en moet voor rekening van de deskundigen beschouwd worden.

De minister heeft in juni 1997 het initiatief genomen tot het samenstellen van een werkgroep, voorgezeten door professor H. Deleeck, met als leden wetenschappers, ervaringsdeskundigen, vertegenwoordigers van de kabinetten en de administratie. Die werkgroep had tot doel een advies te formuleren over de zin, de mogelijkheden en de beperkingen van een Vlaamse zorgverzekering. De minister stelde de Vlaamse regering op 23 juli hiervan in kennis. Het eindverslag en advies van de werkgroep werd hem in september 1997 door de voorzitter van de werkgroep bezorgd en op 23 september 1997 meegedeeld aan de Vlaamse regering. Een kopie ervan wordt aan het commissiesecretariaat bezorgd.

De krachtlijnen van het advies omvatten de volgende elementen :

1. Het doel van de onafhankelijkheidsverzekering is de individuele kosten te dekken van persoonlijke en huishoudelijke niet-medische zorg van zwaar zorgbehoevende ouderen (intens en langdurig). De persoonlijke nog te betalen bijdrage voor niet-medische zorgen in de thuiszorg of voor verblijf in een residentiële voorziening vormen vaak een te zware belasting en een financiële uitsluiting.

In beginsel zou een onafhankelijkheidsverzekering de gehele sector kunnen dekken : thuiszorg en residentiële zorg. Praktisch wordt voorgesteld deze vooralsnog tot de niet-medische thuiszorg te beperken omdat omvang en aard van de eigen bijdrage in beide gevallen zeer verschillend zijn. Het kostenprobleem van de residentiële ouderenzorg moet terzelfdertijd, volgens geëigende wegen, behandeld worden.

De regeling zal aldus de onafhankelijkheid en de thuiszorg bevorderen. Zij kan vroegtijdige opname in rust- en verzorgingstehuizen voorkomen en tevens een aanzienlijke bijdrage leveren voor een werkgelegenheidsprogramma.

2. De regeling omvat twee bestanddelen : 1. enerzijds als publieke dienst, (deels) gesubsidieerd door de overheid, in een voldoende groot en gespreid aanbod van bejaardenhulp voorzien, om de thuiszorg effectief te waarborgen ; 2. anderzijds een verzekering die de overblijvende individuele kosten (persoonlijke bijdrage) voor niet-medische zorgen dekt. Aldus sluit deze regeling aan bij de reeds bestaande en goed werkende voorzieningen inzake bejaardenhulp. Bovendien wordt er nu naar gestreefd de voor velen te zware financiële lasten van de persoonlijke bijdrage te ondervangen.

3. Daar de regeling niet opgevat wordt als een onderdeel van de sociale zekerheid, met name van de ziekteverzekering, maar als bijstand aan personen, aansluitend bij de bestaande voorzieningen inzake bejaardenhulp, valt zij onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap in het raam van het welzijnsbeleid, met name het ouderenbeleid.

4. Het bestaande aanbod van zorgverleners (niet-medische zorgverlening door gemeentelijke instanties en door sociale verenigingen) moet aanzienlijk worden uitgebreid, kwantitatief en ruimtelijk.

Daarnaast zou, naar analogie met de onthaalmoe-
ders erkend door Kind en Gezin, een netwerk van
particuliere personen erkend worden om plaatse-
lijk en welomschreven diensten inzake thuiszorg te
leveren. Aldus moet de niet-medische thuiszorg
voor ouderen effectief gewaarborgd blijven.

5. De onafhankelijkheidsverzekering wordt als een
solidaire, universele, voor allen bij decreet verplich-
te verzekering georganiseerd. De uitvoering ervan
wordt in hoofddeorde toevertrouwd aan de zieken-
fondsen in het raam van de aanvullende verzeke-
ring, in bijkomende orde aan verzekeringsmaat-
schappijen die erom verzoeken. De verzekering
wordt gefinancierd door een (forfaitaire) premie,
alsook door een aanmoedigende overheidssubsidie
voor de uitvoerende organisaties in de mate waarin
zij zich inspannen om de decretale doelstellingen te
verwezenlijken, respectievelijk de nieuwe regeling
op gang te trekken. Als tegenprestatie betalen de
ziekenfondsen of verzekeringsmaatschappijen een
kostenvergoeding ter compensatie van de individue-
el te betalen eigen bijdrage aan de zwaar zorgbe-
hoevende ouderen die een beroep doen op bejaar-
denhulp op grond van de vastgestelde graad van
zorgbehoefte, en gemodificeerd overeenkomstig
intensiteit en duur ervan. Aldus worden onafhan-
kelijkheid en zorgverlening effectief gewaarborgd,
voornamelijk voor ouderen die veel en langdurig
thuiszorg nodig hebben, wat in de huidige omstan-
digheden vaak een te zware last voor een beperkt
budget betekent.

De verzekering moet verplicht zijn omdat een lou-
ter vrijwillige herverzekering van de eigen bijdrage
het sociaal probleem van de te grote individuele
financiële lasten niet oplost.

De aard en de graad van zorgbehoevendheid wor-
den bepaald op grond van de individuele leefsitu-
atie, waarbij ter objectivering gebruik gemaakt
wordt van evaluatieschalen.

6. Overwogen moet worden dat er een geldig en
prioritair alternatief bestaat voor de invoering van
een onafhankelijkheidsverzekering, nl. de uitbrei-
ding van het aanbod van de niet-medische thuis-
zorg samen met de verlaging van de prijs ervan,
ook overeenkomstig intensiteit en duur van de
zorgverlening. Dat alternatief zou toelaten aan een
voor de overheid overzienbare kostprijs spoedig
een doeltreffender zorg te verlenen.

Het is de intentie van de minister het voorliggende
advies mee te integreren in een conceptnota die hij
samen met mevrouw Wivina Demeester-De Meyer,
Vlaams minister van Financiën, Begroting en
Gezondheidsbeleid, zal voorleggen aan de Vlaamse
regering en in een latere fase aan het Vlaams Par-
lement. De kenmerken van de onafhankelijkheids-
verzekering werden reeds in de Septemberverklaring
van de regering opgenomen. Er wordt ook in
de nodige middelen voorzien voor onderzoek.

De conceptnota zal de context, het doel, de
begripsomschrijvingen, de uitgangspunten en de
modaliteiten inzake deze verzekering beschrijven
(wijze van financiering, de te verzekeren prestaties,
de omschrijving van de rechthebbenden, de
omschrijving van de in aanmerking te nemen hulp-
verlening en kosten, de omvang van de kostencom-
penserende vergoeding, de bepaling van de graad
van zorgbehoevendheid, de organisatie van de ver-
zekering en de rol van de Vlaamse overheid in dit
geheel). De conceptnota zal een overzicht geven
van de diverse denkpijlers die ten gronde moeten
worden onderzocht naar hun haalbaarheid, moge-
lijkheden en beperkingen.

Verder meent de minister dat de oprichting van
een werkgroep ad hoc, waarin de kabinetten, de
administratie en het Centrum voor Bevolkings- en
Gezinsstudies (CBGS) vertegenwoordigd zijn, nut-
tig is.

De Vlaamse regering beoogt in het jaar 1998 een
onderzoek te laten uitvoeren omtrent de haalbaar-
heid van de in de conceptnota geformuleerde
onderscheidene voorstellen. Deze studie zal onge-
twijfeld ook volgende elementen moeten omvat-
ten :

- een studie omtrent het huidige aantal zorgbe-
hoevende ouderen en de te verwachten evolu-
ties hierin ;
- een studie omtrent de huidige niet-medische
kosten per zorgcategorie en dit zowel in de
thuiszorg als in de residentiële zorg ;

- een studie naar de toepasselijkheid en de relevantie van de onderscheidene evaluatieschalen, zowel in de thuiszorg als in de residentiële zorg ;
- een studie naar de kostprijs van een dergelijke zorgverzekering ;
- onderzoek naar de te ondernemen stappen om deze zorgverzekering te implementeren.

De minister stelt vast dat de thematiek in grote mate te maken heeft met de demografische evolutie en de globale organisatie van het ouderenzorgbeleid. Het is evident dat de bijna mathematische voorspelbare en noodzakelijke groei van het beschikbare aanbod aan zorg hierin een belangrijk element is. Dit geldt zowel voor de residentiële voorzieningen als voor de thuiszorg. Het ligt daarom voor de hand dat het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudieën wordt aangesproken om toekomstprojecties terzake te formuleren en te becijferen.

De minister wil er ook op wijzen dat inzake de niet-medische zorgverlening aan ouderen er naast de betaalbaarheid van deze zorg (in het bijzonder bij de cumulatie van de diverse kosten), er ook andere knelpunten opduiken, die ook in de nota

van Professor Deleeck worden aangehaald. Met name :

1. Men stelt vast dat, met name in de thuiszorg, het aanbod van niet-medische zorg nog lacunes vertoont. Het aanbod is zowel qua aard als omvang nog onvoldoende uitgebouwd om aan de diverse behoeften en vragen te voldoen. Tevens zijn geografische spreiding, samenhang, flexibiliteit en continuïteit van het aanbod niet altijd optimaal. Dit blijkt uit recent onderzoekswerk i.v.m. de klantgerichtheid van thuiszorgdiensten (G. Hede-bouw, 1997).

2. De vraag naar zorg zal bij ouderen relatief toenemen en dit voornamelijk door de sterke stijging van het absolute aantal (Baeyens, 1997). Zorgbehoevende ouderen worden in een afnemende mate in residentiële voorzieningen en in ziekenhuizen opgenomen. De toenemende extramuralisering en substitutie van de zorg zal de vraag naar georganiseerde thuiszorg, waaronder de niet-medische, in een belangrijke mate beïnvloeden. Daarbij aansluitend stelt men tevens een evolutie vast in de vraag, inzonderheid met betrekking tot nieuwe zorgvormen, bijvoorbeeld oppashulp, dag- en nachtopvang en kortverblijf.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van maandag 20 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Sonja Becq tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de uitvoering van de goedgekeurde resolutie over autisme*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Het begin van de tweede helft van de legislatuur én van de begrotingsronde voor 1998, is een uitgelezen evaluatiemoment. Dat is voor de vraagsteller de aanleiding om een problematiek onder de aandacht te brengen die haar na aan het hart ligt. Het betreft overigens een problematiek die dit parlement zo belangrijk achtte dat hierrond op initiatief van ex-collega Luc Goutry, een resolutie werd goedgekeurd. Het betreft inderdaad autisme.

Autisme is een complexe handicap, met vele verschijningsvormen en symptomen die evenveel manieren van aanpakken vragen. Autisme kan niet op een eenduidige manier worden omschreven. Dit maakt het ook moeilijk om het tijdig als dusdanig te erkennen. Nochtans is een juiste diagnose van cruciaal belang om daar ook de juiste behandeling en begeleiding te kunnen aan verbinden.

Correcte diagnose is een eerste zaak, maar even belangrijk is de aangepaste begeleiding die daarop moet volgen. Juist de verscheidenheid van autisme en de specifieke noden die daarmee gepaard gaan, maken dat een begeleiding op maat aangeboden moet worden.

Thuisbegeleiding die zowel de persoon met autisme als zijn omgeving ondersteunt, doet het dagelijks leven vlotter en soepeler verlopen. Voor vele gezinnen die met autisme geconfronteerd worden is thuisbegeleiding een absolute noodzaak, zeker in een eerste fase.

In de resolutie werd voor de hierboven aangehaalde elementen bijzondere aandacht en bijkomende middelen gevraagd. In de resolutie lezen we dat aan de Vlaamse regering gevraagd wordt een gefaseerd beleidsplan op te stellen waarin ten minste volgende elementen opgenomen dienen te worden :

- verdere uitbouw van de centra voor ontwikkelingsstoornissen om zo vroeg mogelijk autisme te detecteren en het begeleidingsproces te verzekeren ;
- doeltreffende zorg, opvang en begeleiding door een continue zorgstructuur ;
- versoepeling van de erkenningsnormen van de dienst Thuisbegeleiding ;
- opzetten van een systeem voor specifieke opleiding en vorming voor begeleiders van personen met autisme en voor veralgemeende informatieverstrekking aan alle personen die een rol kunnen spelen in de vroegdetectie ;
- interdepartementele initiatieven uitwerken om speciale opvang, werkgelegenheid, wonen, integratie, onderwijs en opleiding van personen met autisme mogelijk te maken of te verbeteren ;
- voor de realisatie van dit alles de noodzakelijke financiële middelen inschrijven.

Welke evolutie heeft zich op die terreinen voorgedaan sinds de resolutie werd gestemd ? Wat is vandaag gerealiseerd ten voordele van personen met autisme ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

In het algemeen rijst de vraag hoe algemeen of hoe specifiek het gehandicaptenbeleid kan zijn. Dankzij de ouders van kinderen met autisme is vooruitgang geboekt in de aandacht voor de problematiek. Anderzijds zijn er ook andere vormen van handicap die een vergelijkbare aandacht verdienen.

Het lid vraagt terecht aandacht voor de problematiek. Er werden binnen het bevoegdheidsdomein van de minister al verschillende inspanningen gedaan ten gunste van personen met autisme en hun gezinnen. Voor de uitbouw van de centra voor ontwikkelingsstoornissen, dé diagnostische teams bij uitstek om reeds op zeer jonge leeftijd autisme te kunnen vaststellen, is de minister erin geslaagd om 9 miljoen frank extra op de begroting 1998 in te schrijven. Die middelenuitbreiding zal de minister toelaten de centra beter te ondersteunen. Zo kan hun werking verder worden gegarandeerd en kunnen ze hun wachtlijsten geleidelijk wegwerken. Ook voor de begroting 1999 zal de minister een bijkomende inspanning vragen om het programmatie-

cijfer te kunnen optrekken zodat er nog beter aan de noden kan worden tegemoetgekomen.

Wat het garanderen van een doeltreffende zorg en begeleiding betreft, heeft het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap de laatste jaren een aantal specifieke en algemene acties ondernomen om het zorgaanbod beter af te stemmen op de beoogde doelgroepen.

Algemeen verwijst de minister naar een aantal gezinsondersteunende maatregelen, zoals kortverblijf en deeltijdse opnames die mogelijk gemaakt werden en nu nog verder ondersteund zullen worden.

Meer specifiek voor personen met autisme werd het volgende ondernomen :

– Het besluit voor thuisbegeleiding werd herzien en de voorkeursbehandeling van de diensten voor personen met autisme werd hier nogmaals bevestigd. Zo hebben zij een gunstiger berekeningssysteem voor hun personeelsformatie. Voor het begeleidend personeel dienen maar 200 begeleidingen te worden gepresteerd voor de eerste functie van licentiaat, tegenover 350 in de andere thuisbegeleidingsdiensten. Voor de overige functies dienen 225 begeleidingen te worden gepresteerd tegenover 400 voor de andere diensten.

In het herziene besluit werd bijkomend voor de dienst voor autisme bepaald dat slechts 25 % van hun begeleidingen betrekking moeten hebben op kinderen jonger dan 6 jaar, wat de diensten meer ruimte geeft om de andere leeftijdsgroepen ook intensief op te volgen.

De minister heeft zich voorgenomen om met de nieuwe middelen voor het Vlaams Fonds de diensten voor thuisbegeleiding gevoelig te laten uitbreiden, precies om te kunnen inspelen op de grote vraag en om verder te investeren in een gezinsondersteunende benadering.

– Bij de toekenning van extra personeel via de VESOC-middelen aan voorzieningen die zich richten tot zware zorgpopulaties werden de personen met autisme hierbij vermeld als prioritaire zorgpopulaties. Dit betekent concreet dat 64 percent van de voorzieningen die extra personeel gekregen hebben voorzieningen zijn die zich richten tot personen met autisme.

– In het kader van een beroepsprocedure werd op initiatief van de minister toch een uitbreiding toegestaan van een voorziening die zich richt tot kin-

deren en jongvolwassenen met autisme. Dat was noodzakelijk aangezien de duidelijke nood aan gepaste zorg voor deze kinderen.

– Voor de kinderen en volwassenen die naast autisme ook een mentale handicap hebben, is het opvallend dat er zich in het veld een duidelijke kennisverruiming gemanifesteerd heeft ten opzichte van de specifieke benadering van personen met autisme. Dat uit zich zeer duidelijk in allerlei projecten die binnen de voorzieningen voor de doelgroep worden geïnitieerd.

Met het besluit "flexibilisering van de zorg" dat de minister binnenkort aan de Vlaamse regering voorlegt zal het voor de voorzieningen die zich specifiek tot deze doelgroep richten, mogelijk worden projecten in te dienen waardoor nog beter aan de specifieke zorgvragen kan worden tegemoetgekomen en die verder kunnen ingaan op een betere gezinsondersteuning.

Voor het begrotingsjaar 1998 werd ruimte gecreëerd om allerlei initiatieven ter ondersteuning van vrijwilligerswerk, zoals individuele begeleiding bij oppas, ontspanningsactiviteiten, ... aan te moedigen. Uiteraard zullen ook de initiatieven die zich specifiek richten naar personen met autisme hiervan gebruik kunnen maken.

Binnen het kader van de tewerkstelling heeft het Vlaams Fonds een aantal projecten erkend die instaan voor arbeidstrajectbegeleiding (AB). De persoon met een handicap wordt niet meer doorverwezen naar een of ander tewerkstellingsproject, maar een dienst gaat met hem/haar op zoek naar de meest geschikte oplossing. Op die manier wordt een continuïteit gecreëerd inzake toeleiding tot tewerkstelling.

Als minister van Cultuur kan de minister meedelen dat de VVA (Vlaamse Vereniging voor Autisme) in het kader van het decreet op de diensten voor socio-cultureel werk, vanaf 1997 een nieuwe erkenning krijgt. Zo wordt deze vereniging verder ondersteund om gespecialiseerde informatie te verstrekken aan de relevante sectoren en algemeen sensibiliserend op te treden voor deze problematiek.

De minister heeft aan de minister van Onderwijs gesuggereerd om de specifieke projecten (autiklassen en dergelijke) te inventariseren en te evalueren en hierover een gezamenlijk gesprek te hebben.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van maandag 20 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de stand van zaken inzake de samenstelling van de Gezins- en Welzijnsraad*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Het decreet tot oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende Beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden werd net voor de vakantie door het parlement goedgekeurd. In deze raad nemen alle betrokkenen samen verantwoordelijkheid op voor het welzijn van de samenleving. Het is de bedoeling dat zij over de grenzen van de deelsectoren en reglementeringen heen, globale visies ontwikkelen.

De raad bestaat uit 25 leden die de verschillende betrokken groepen en sectoren vertegenwoordigen. De leden worden aangesteld wegens hun deskundigheid en brede interesse voor heel de welzijnssector. Vier vaste commissies hebben een permanente opdracht.

Graag verneemt de vraagsteller het volgende van de minister :

1. Op welke manier en volgens welke criteria gaat de minister op zoek naar de leden voor de raad ?
2. Op welke wijze garandeert de minister dat elke politieke en/of filosofische strekking voldoende, maar zonder overwicht, vertegenwoordigd wordt ?
3. Wordt de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen gegarandeerd en hoe zal de verhouding er uitzien ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister heeft de criteria voor de samenstelling van de Gezins- en Welzijnsraad reeds meegedeeld tijdens de bespreking in deze commissie van het decreet houdende oprichting van de raad. Als

zodanig werden ze ook in het verslag opgenomen (zie Stuk 681 (1996-1997) – Nr. 3, blz. 7). De minister beperkt zich hier dus tot een korte opsomming van de criteria. Een eerste criterium betreft de aard van de betrokkenheid van de leden. 5 leden worden aangesteld om hun brede en onafhankelijke deskundigheid. 10 andere deskundigen worden gekozen om hun betrokkenheid bij specifieke voorzieningen. Ten slotte worden 10 leden aangewezen omdat ze betrokken zijn als gebruiker, cliënt of familielid, als vrijwilliger, als ervaringsdeskundige. Een tweede criterium betreft de sectoren die in de raad vertegenwoordigd moeten zijn.

Bij de bespreking van het decreet heeft de minister ook toegezegd een politiek en filosofisch evenwichtig samengestelde raad te beogen. Het garanderen van elke politieke en/of filosofische strekking is een zeer delicate evenwichtsoefening. De kleinere groepen zullen mee aan tafel zitten, wat betekent dat zij automatisch numeriek overgevaardeerd worden. De minister verheelt niet dat bij die invuloefening rekening gehouden moet worden met oneindig veel gevoeligheden van de verschillende sectoren, strekkingen, koepels, en individuen die zich geroepen voelen...

Ten slotte wijst de minister erop dat het gelijkkansendecreet de beste garantie is voor een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen. Vanzelfsprekend moet de minister de bepalingen van dat decreet respecteren. Dat betekent dat ten minste een derde van de leden vrouwen moeten zijn.

3. Repliek van de vraagsteller en antwoord van de minister

Hoe gaat de minister op zoek naar kandidaten, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. De minister antwoordt dat een overvloed aan kandidaten zich zelf aanmelden. Zijn die kandidaten representatief voor de groepen waaruit de minister moet kiezen, wil het lid weten. Krijgt de commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin inspraak in de samenstelling ? De representativiteit is moeilijk te beoordelen, antwoordt de minister. Wie lid van de raad zal zijn, zal zijn lidmaatschap terecht vinden. Wie geen lid zal zijn, zal vinden dat dat onterecht is. Er zal altijd ontevredenheid zijn over de samenstelling van een dergelijke raad. In de keuze van de leden speelt altijd een stukje persoonlijke appreciatie mee, maar steeds op basis van inhoudelijke argumenten. Er is geen inspraak van deze commissie in de samenstelling van de raad.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Cultuur en Sport

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Martens, Vlaams minister voor Cultuur, Gezin en Welzijn, over het koor en orkest van de openbare omroep*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Mevrouw Nelly Maes verklaart dat de minister haar in een brief van 22 september 1997 meedeelde dat de Vlaamse regering ervoor gekozen heeft om het BRTN-Koor en Orkest te Leuven te huisvesten op basis van het aanbod van deze stad om niet alleen in te staan voor de huisvesting van de ensembles, maar ook om de werking van orkest en koor mede te ondersteunen. Dit zou de noodzakelijke middelen opleveren om deze op een behoorlijke manier te kunnen beheren. De extra middelen zouden in Brussel niet voorhanden zijn. Mevrouw Nelly Maes drukt haar bezorgdheid uit over het feit dat er binnen Brussel blijkbaar niet meer naar een oplossing wordt gezocht. Het gebouw aan het Flageyplein zou voor het orkest nochtans een ideale oplossing zijn, en zelfs de Keure is mits de nodige aanpassingswerken een geschikte locatie. Dit zou trouwens kunnen binnen een termijn van drie maanden.

Mevrouw Nelly Maes vraagt zich af welke voordelen Leuven dan wel te bieden heeft tegenover Brussel. Er wordt beweerd dat de bijdrage van Leuven beperkt zou zijn tot 7 miljoen frank, terwijl deze stad uit de dotatie van de orkestbegroting reeds 15 miljoen frank zou ontvangen voor de huisvesting van het orkest. In dit verband wijst ze op de ambivalentie van de regeringsbeslissing, waar enerzijds om financiële redenen wordt gekozen voor een huisvesting van het koor en orkest te Leuven, en waar anderzijds wordt gesteld dat de bijdrage van Leuven en de provincie Vlaams-Brabant nog moet worden genegotieerd. De betrokken muzikanten en de pers waren dan ook niet gelukkig met de gekozen oplossing. De vrees bestaat dat de beslissing van de regering niet werd genomen op rationele gronden, maar op basis van het lobbywerk van de burgemeester van Leuven, de heer Louis Tobback, die een bestemming zocht voor het vrijgekomen Philipsgebouw, en die een compensatie zocht voor het afgewezen verzoek om Radio

Brabant in Leuven te huisvesten. Hierdoor dreigt het dossier af te glijden naar een rampenscenario. Momenteel wordt er immers nog geoefend in de al even ongeschikte Magdalenazaal, waarmee het contract afloopt op 31 december 1997. Met de werken aan het Philipsgebouw te Leuven werd nog niet eens begonnen, en bovendien is dit gebouw akoestisch gezien totaal ongeschikt voor het huisvesten van een koor en orkest.

Mevrouw Nelly Maes vraagt zich trouwens af wanneer de werken aan het Philipsgebouw zullen beëindigd zijn, en hoe de verbouwwerken te combineren zijn met het huisvesten van een operationeel orkest. Bovendien kunnen er vragen worden gesteld bij het op te richten Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap en de overheveling van de openbare BRTN-muziekbibliotheek naar de Katholieke Universiteit Leuven, die een privé instelling is en waarvoor al evenmin voorwaarden zijn bedongen. Tevens bestaat er grote onzekerheid over het toekomstig statuut en de wedertewerking van de personeelsleden van het koor en orkest waarover nog onderhandelingen moeten worden gevoerd.

Mevrouw Nelly Maes betreurt tenslotte dat deze beslissingen werden genomen zonder inspraak van het parlement, terwijl de regering nochtans had beloofd dat een oplossing voor het koor en orkest van de BRTN zou worden besproken in het Vlaams Parlement.

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De minister stelt dat vroeger reeds uitgebreid is gediscussieerd over het al dan niet behouden van het BRTN Filharmonisch Orkest en BRTN Koor. De uiteindelijke keuze voor het behoud ervan – een keuze die trouwens moeizaam werd afgedwongen – moet dan ook worden gekaderd in de uitvoering van de beleidsbrief Muziek. Daarin is immers sprake van een taakafbakening tussen het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen en het BRTN Filharmonisch Orkest en het BRTN Koor. De specifieke taakomschrijving van het BRTN Filharmonisch Orkest werd in dit kader verfijnd door een werkgroep die in de loop van de maand maart een rapport voorlegde met betrekking tot de verzelfstandiging van het orkest. Daaruit blijkt dat ook na de verzelfstandiging dit orkest een opnameorkest blijft, dat een belangrijk accent legt op de uitvoering en de creatie van Vlaamse muziek en van hedendaagse muziek.

De minister vestigt er de aandacht op dat de verzelfstandiging van het BRTN Filharmonisch orkest pas tot stand kwam na een uitdrukkelijke stellingname van de BRTN. Deze beschouwt het in stand houden van een professioneel koor en symfonisch orkest niet meer als een kerntaak. Vanuit dit standpunt koos de BRTN ervoor om koor en orkest in de eigen organisatie af te bouwen met ingang van 1 januari 1998. De BRTN wil wel nog “levende muziek” opnemen en kan daarvoor de diensten van één (of meer dan één) orkest gebruiken. De verzelfstandiging is derhalve het antwoord van de minister van Cultuur op de stellingname van de BRTN. Ze heeft tot doel aan koor en orkest van de omroep de maximale kansen te bieden om zich in te schakelen in het muziekbeleid van de Vlaamse Gemeenschap, zoals dat in de beleidsbrief Muziek werd uitgetekend.

De minister verduidelijkt dat de samenwerking met Leuven en de provincie Vlaams-Brabant er gekomen is omdat de Vlaamse regering naar bijkomende partners zocht die, naar analogie met het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen, het BRTN Filharmonisch Orkest en het BRTN Koor mee willen ondersteunen, en die een oplossing boden voor het probleem van de infrastructuur. Naast 222 miljoen frank afkomstig van de BRTN moet immers nog 31 miljoen frank worden gevonden om de operatie financieel rond te krijgen. Daarnaast blijft het vinden van een geschikte repetitieruimte een belangrijk probleem. In Brussel waren de broodnodige externe partners niet aanwezig. Een samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie te Brussel komt immers neer op het samenwerken van de Vlaamse regering met een orgaan dat zelf met middelen van de Vlaamse Gemeenschap wordt gesubsidieerd. Een bijkomende inspanning van de Vlaamse Gemeenschapscommissie van 31 miljoen frank zou derhalve enkel via een verhoging van de dotatie afkomstig van de Vlaamse Gemeenschap verkregen kunnen worden, wat neerkomt op een vestzak-broekzakoperatie. Wat de huisvesting te Brussel betreft, moet trouwens worden gesteld dat het Flageygebouw als repetitieruimte niet beschikbaar is, wegens het juridisch kluwen van geplande en vervolgens weer afgeblazen projecten. Bovendien is het ook ongeschikt omdat het gebouw te veel asbest bevat. Een sanering ervan is een operatie waarvan moeilijk valt in te schatten hoeveel ze zal kosten. De Keure was wel beschikbaar, maar de vraagprijs van 15 miljoen frank per jaar paste niet in het beschikbare budget. Naast de 31 miljoen frank die de regering nog moest zoeken zou in dit scenario immers bijkomend nog 16 miljoen frank

moeten worden gevonden. Hiervoor bestond er binnen de Vlaamse regering geen bereidheid.

De minister verklaart dat daarom naar andere partners werd uitgekeken, zoals de provincie Vlaams-Brabant en de stad Leuven. Leuven was bereid zowel in de werking als in de huisvesting tussen te komen, onder andere betreffende repetitie-infrastructuur en huisvesting van de administratie. Leuven en de provincie Vlaams-Brabant dragen samen de renovatie- en aanpassingskosten van de infrastructuur, evenwel met een maximum van 120 miljoen frank. Ze zullen deze infrastructuur via een erfpachtovereenkomst van 99 jaar ter beschikking stellen aan het Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien komt de stad Leuven ook tussen in de werkingskosten voor een jaarlijks bedrag van 5 miljoen frank. De provincie Vlaams-Brabant komt in de werkingskosten tussen voor een jaarlijks bedrag van 2 miljoen frank. Er is derhalve nooit sprake geweest van een geschenk aan de stad Leuven of aan de provincie Vlaams-Brabant, laat staan dat er sprake zou zijn van een deal in verband met omroep Brabant.

De minister meent dat de overeenkomst met Leuven geen afbreuk doet aan de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. De huisvesting in Leuven betreft enkel de repetitie-infrastructuur, samen met een opnamestudio. Het orkest blijft zijn concertreeksen in de hoofdstad behouden en blijft op die wijze de Vlaamse aanwezigheid in Brussel gestalte geven. De repetitieruimte te Leuven zal op korte termijn beschikbaar zijn, waarbij de timing voor de opening ervan behouden blijft op 1 januari 1998.

De minister vestigt er tevens de aandacht op dat het uitgetekende beleid met betrekking tot de symfonische orkesten veronderstelt dat er een onderlinge afstemming is van de werking van de verschillende orkesten op elkaar. De Vlaamse regering wenst dat deze afstemming ook structureel ingebouwd is en verder gaat dan louter vrijblijvend overleg. Vandaar de koepelstructuur 'Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap' waarbinnen deze structurele samenwerking en wederzijdse ondersteuning moet gerealiseerd worden.

De minister gaat ervan uit dat het gevraagde juridisch advies spoedig wordt afgerond. Begin november zal dan een eindvoorstel aan de Vlaamse regering worden voorgelegd. Na de goedkeuring van het eindvoorstel kan dan met de uitvoering van de planning worden gestart. De minister deelt mee dat het Vlaams Parlement hierbij zeker zal betrokken worden. De uitvoering ervan vraagt trouwens een

decretale verankering die in elk geval door het parlement moet worden goedgekeurd.

Wat de besprekingen met betrekking tot de muziekbibliotheek betreft, benadrukt de minister dat het beheer van de bibliotheek niet samenvalt met het eigendomsrecht van het archief. De Vlaamse Gemeenschap behoudt het eigendomsrecht over de bibliotheek. De deskundigheid van de KUL voor het beheer van deze bibliotheek kan echter moeilijk worden betwist. Er dreigt echter een bijkomend communautair probleem. De bibliotheek is immers gemeenschappelijk eigendom van BRTN en RTBF. De Franse Gemeenschap wil een eigen bestemming aan haar deel van het patrimonium geven. De onderhandelingen hieromtrent zullen echter pas worden opgestart wanneer de juridische opvangstructuren van BRTN Filharmonisch Orkest en BRTN Koor klaar zullen zijn.

3. Repliek van commissieleden en de vraagsteller, en antwoord van de minister

De heer Jan Béghin meent dat ondanks de rationele uitleg van de minister, er in het veld weinig mensen gelukkig zijn met de gevonden oplossing. Enerzijds is er de vervreemding van het koor en orkest van Brussel, en anderzijds is de oplossing artistiek gezien nog niet in te schatten, aangezien er in Leuven op dit ogenblik nog helemaal niets voorhanden is. De snelheid waarmee alles moet gebeuren doet echter het ergste vrezen. Spreker betreurt eveneens dat de openbare omroep het in stand houden van een professioneel koor en symfonisch orkest niet meer tot zijn basistaken rekent. Met een dergelijke optie wordt het verschil tussen een openbare omroep en een commerciële zender erg klein.

De heer Joachim Coens sluit zich hierbij aan. Belangrijke symbolen voor een gemeenschap horen thuis in een hoofdstad. Het verdwijnen van het BRTN Koor en Orkest uit Brussel, toch de hoofdstad van Vlaanderen, is voor de Vlaamse Gemeenschap een slechte zaak.

De minister antwoordt ten aanzien van de heer Jan Béghin dat het parlement destijds betrokken is geweest bij de fundamentele keuzes die rond de BRTN werden gemaakt. De regering is in de uitvoering van het beleid gebonden door de toen genomen beslissingen. Ten aanzien van de heer Joachim Coens antwoordt de minister dat enkel de repetitielokalen te Leuven worden gehuisvest. Het orkest blijft zijn concertreeksen in de hoofdstad behouden en blijft op die wijze de Vlaamse aanwezigheid in Brussel gestalte geven.

Mevrouw Kathy Lindekens betreurt dat er momenteel moet worden geïnvesteerd in de bouw van onder andere een opnamestudio, terwijl men een aantal jaren geleden de opnamestudio in het Flageygebouw – een van de beste en modernste opnamestudio's voor grote orkesten in heel Europa – heeft laten verkommeren.

De minister betreurt eveneens dat deze opnamestudio niet meer operationeel is. Dit is echter een concreet gegeven waarmee in het beleid moet rekening worden gehouden. Het bouwen van een nieuwe opnamestudio is in de huidige context de enige goede beslissing.

De heer Marino Keulen stelt dat het verhuizen van de repetitielokalen van Brussel naar Leuven totaal in tegenspraak is met het beleidsplan van de Vlaamse regering voor Brussel, dat de Vlaamse uitstraling en de Vlaamse aanwezigheid in deze stad wil bevorderen. Het contract voor de repetitieruimte in de Brusselse Magdalenazaal loopt dan wel af op 31 december 1997, toch moet worden toegegeven dat er in Leuven momenteel nog helemaal geen infrastructuur aanwezig is om het filharmonisch orkest op te vangen. Bovendien wordt met een inplanting van de repetitielokalen te Leuven een fysieke scheiding getrokken tussen het koor en orkest en anderzijds het coördinatiecentrum ervan, namelijk het Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap dat te Brussel zal worden gehuisvest. Spreker vreest dat dit de uitstraling van het koor en orkest negatief zal beïnvloeden.

Mevrouw Nelly Maes wenst te benadrukken dat er grote bekommernis bestaat omtrent de culturele uitstraling van Brussel. Het koor en orkest horen thuis te Brussel. Indien de minister toch beslist om de standplaats Leuven aan te houden, rijst de vraag of de renovatie- en aanpassingskosten van de infrastructuur niet zullen worden verrekend op het budget van het orkest. Anderzijds bestaan er grote twijfels dat de infrastructuur te Leuven op 1 januari 1998 beschikbaar zal zijn.

De minister antwoordt dat er een duidelijke afspraak werd gemaakt dat de infrastructuur gratis ter beschikking wordt gesteld van het koor en orkest. Leuven en de provincie Vlaams-Brabant dragen samen de renovatie- en aanpassingskosten van de infrastructuur, evenwel met een maximum van 120 miljoen frank. Het lopende contract voor de repetitielokalen in de Brusselse Magdalenazaal verloopt op 31 december 1997 en kan niet meer worden verlengd. De infrastructuur te Leuven zal derhalve op zeer korte termijn ter beschikking moeten staan. Eens dit probleem is geregeld zal het

koor en orkest binnen de organisatie van het Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap opnieuw aan een nieuwe toekomst kunnen bouwen. Dan zal ook de spanning bij het personeel verminderen, die ongetwijfeld voor een groot deel werd veroorzaakt door de onzekere situatie die elke reorganisatie met zich meebrengt.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling en tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de autowrakken in het Albertkanaal en andere waterlopen*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

In het Albertkanaal en tal van andere waterlopen in Vlaanderen liggen tientallen autowrakken weg te roesten. Dit vormt een nieuwe bedreiging voor de kwaliteit van het water, gezien ook andere producten bij het vergaan van een wrak kunnen vrijkomen of aan het water worden blootgesteld, zoals benzine, oliën en batterijen. Zeker voor een kanaal waar ook drinkwaterwinning plaatsvindt, is dit volgens de vraagsteller een belangrijk risico. In feite gaat het om vele kleine black points op de waterbodem. Een milieuvriendelijke berging van deze wrakken lijkt dan ook een belangrijke taak voor de overheid.

Recent was er enige deining rond de Jules Verne, een bergingsboot die speciaal is uitgerust om wrakken op een milieuvriendelijke wijze boven te halen en te bergen. Maar de initiatiefnemers vinden weinig of geen gehoor bij de overheid als ze om enige vorm van steun vragen. De vraagsteller wil zich niet over dit individuele dossier uitspreken. Uiteraard kunnen opdrachten slechts worden toegewezen via een openbare aanbesteding. Maar het ligt wel voor de hand dat dit soort bergingsactiviteiten een meerwaarde voor de gemeenschap vertegenwoordigen. En dan niet enkel wat het bergen van afval betreft, maar ook in de bestrijding van sluikstorten en fraude, het voorkomen van watervervuiling, scheepsongelukken tot zelfs het terugvinden van verdwenen personen toe.

Welke stappen heeft de minister gezet om dit probleem aan te pakken ? Kan de OVAM dit soort bergingsactiviteiten ondersteunen ? Of worden vanuit de OVAM zelf initiatieven voorbereid ? Wordt overleg gepleegd met andere overheidsdiensten, zoals bijvoorbeeld de Dienst Scheepvaart, de

rijkswacht en de parketten, om dit probleem op te lossen ? Het kan toch niet de bedoeling zijn deze wrakken in het water te laten wegroeien ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

Een voertuigwrak bevat inderdaad een aantal, voor het milieu in het algemeen en voor de drinkwatervoorziening in het bijzonder, gevaarlijke bestanddelen, zoals olie, brandstof, remvloeistof en batterijvloeistof. Ook bepaalde vaste bestanddelen kunnen op termijn een schadelijk effect hebben.

Een voertuigwrak is op zich een eenmalige punctuele bron van verontreiniging, in tegenstelling met continue illegale lozingen. Er zijn geen statistische gegevens bekend over het aantal voertuigwrakken dat zich in waterlopen bevindt.

Wat het reglementaire aspect betreft, voegt de minister eraan toe dat het deponeren van voorwerpen, in casu autowrakken, verboden is door artikel 2 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging. Het toezicht hierop valt onder de bevoegdheid van de afdeling Milieu-inspectie van Aminor.

Overeenkomstig het afvalstoffendecreet is de producent van de afval verantwoordelijk voor de verwijdering ervan. Dit betekent dat de eigenaar van het wrak in principe het wrak moet verwijderen. Indien hij in gebreke blijft, kan de OVAM in principe ambtshalve de afvalstoffen verwijderen.

In tweede orde zijn de beheerders van de waterlopen verantwoordelijk voor het toezicht op de ruiming van de wrakken. Zij dragen ook een verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het ter beschikking gestelde water voor de waterwinning uit oppervlaktewateren.

De minister kondigt aan dat hij zijn administratie de opdracht zal geven om met de administratie Waterwegen en Zeewezen, bevoegd voor de bevaarbare waterlopen, overleg te plegen over de gezamenlijke aanpak van de ruiming van autowrakken in bevaarbare en onbevaarbare waterlopen en daarover eventueel een protocol af te sluiten.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Tewerkstelling

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobbacq, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jacky Maes tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het natuurherstel van de IJzermonding*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Op 13 juni 1996 heeft de vraagsteller de minister reeds een schriftelijke vraag gesteld over de stand van zaken met betrekking tot het natuurherstelplan van de IJzermonding (oude marinebasis Nieuwpoort-Lombardsijde). Het belang van dit waardevolle en voor onze kust zelfs unieke natuurgebied werd toen reeds door de vraagsteller benadrukt (zie Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 16 van 24 januari 1996, bladzijde 873).

De verwerving door het Vlaams Gewest blijft belangrijk als sleutel om de verdere natuurontwikkelingswerken, zoals de afbraak van gebouwen en de uitbouw van de natuureducatieve opdracht, te realiseren. Met groot genoegen heeft de vraagsteller vernomen dat de minister naar aanleiding van de Week van de Zee het natuurherstelplan voor de IJzermonding heeft goedgekeurd. Een jaar na zijn schriftelijke vraag had de vraagsteller van de minister graag opnieuw een stand van zaken gekregen.

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de onteigening en dus de verwerving door het Vlaams Gewest van de marinebasis van Lombardsijde ?
2. Wat is de planning van de afgravingswerken ?
3. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de afbraak van de gebouwen op de oude marinebasis ? Zijn hiervoor middelen vastgelegd ?
4. Wat is de beleidsvisie van de minister op de educatieve uitbouw van het natuurreservaat ? Is er reeds een beslissing over de vestiging van het natuureducatief centrum ?
5. Is er reeds een beheerscommissie samengesteld ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

1. Het ministerieel besluit tot onteigening werd reeds in 1996 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Dit onteigeningsbesluit sluit uit dat de voormalige marinebasis nog door eventuele andere kandidaat-kopers zou kunnen worden verworven. De eigendom van de voormalige marinebasis werd eveneens reeds in 1996 door het Ministerie van Landsverdediging overgedragen aan het comité tot aankoop van onroerende goederen van het Ministerie van Financiën. Momenteel wordt in opdracht van de afdeling Natuur van Aminal een oriënterend bodemonderzoek verricht met het oog op het aanvragen van een bodemattest. Van zodra dat bodemattest wordt verkregen, zal het aankoopcomité overgaan tot het verlijden van de akte en zal de eigendom van de voormalige marinebasis aan het Vlaams Gewest worden overgedragen.
2. Van zodra een bodemattest door de OVAM wordt verstrekt, zal een vergadering worden samengeroepen met alle betrokken sectoren voor het plannen van het verdere verloop van de afgravingswerken. Het eerste vraagstuk dat hierbij moet worden opgelost heeft betrekking op de afzetmogelijkheden en het nuttig hergebruik van de af te graven zand- en kleispecie.
3. Het door de Universiteit van Gent opgestelde natuurherstelplan voor de IJzermonding, dat reeds door de minister werd goedgekeurd, stelt inderdaad de afbraak van alle gebouwen en de ontmanteling van de kaaien voor. Momenteel worden de bestekken voor deze werken voorbereid. Van zodra de eigendomsoverdracht heeft plaatsgevonden, zal bij de gemachtigde ambtenaar een slopingsvergunning worden aangevraagd. De voor de uitvoering van deze afbraakwerken voorziene financiële middelen maken deel uit van het budget van het LIFE-nature-project "Integral Coastal Conservation Initiative" dat door de Europese Commissie werd goedgekeurd. De vastleggingsprocedure voor dit LIFE-project is momenteel nog lopende.
4. Een bezoekerscentrum van een natuurreservaat is steeds het best aan de ingang van een reservaat gesitueerd. Een dergelijke locatie laat toe dat de nodige informatie over het gebied en de gedragsregels aan de bezoekers worden bijgebracht vooraleer zij het gebied betreden. Bovendien vermijdt de situering van een bezoeker

kerscentrum aan de ingang dat de rust van het reservaat door het bezoekersverkeer wordt verstoord. Inzake de exacte ligging van het toekomstige bezoekerscentrum werd evenwel nog geen beslissing getroffen.

5. Vooreerst moet de procedure van toekenning van het wettelijk statuut van Vlaams natuurreservaat worden gestart. Uiteraard kan die procedure pas worden gestart wanneer de eigen-

domsakte is verleden. Eenmaal het statuut van Vlaams natuurreservaat bij ministerieel besluit aan het gebied is toegekend, zal een adviescommissie worden samengesteld die de ambtenaar belast met het beheer van het natuurreservaat moet bijstaan. De samenstelling van die adviescommissie zal dan eveneens bij ministerieel besluit moeten worden goedgekeurd.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanwezigheid van giftige stoffen en pesticiden in de Vlaamse waterlopen*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Uit het antwoord op een aantal schriftelijke vragen bleek dat stoffen zoals endosulfaan, dieldrin en chlordan in belangrijke hoeveelheden aanwezig zijn in onze rivieren. Uit een aantal wetenschappelijke onderzoeken, waarvan de resultaten werden gepubliceerd in het vakblad Science, blijkt dat de combinatie van dergelijke stoffen een invloed kan hebben op de oestrogeniciteit van het menselijk lichaam, alsook op de organogenese. Dit risico is niet denkbeeldig daar in droge periodes vervuild water uit rivieren gebruikt wordt als sproeiwater op landbouwgronden en -gewassen.

De vraagsteller wil weten of het aantal meetpunten niet kan worden opgedreven. Kan een evaluatie worden gemaakt van de vergunningen voor het oppompen van water uit vervuilde rivieren? Wil de minister overwegen om de vergunningen in risicozones te herzien zolang er geen duidelijkheid is omtrent de effecten op de volksgezondheid?

In welke mate kan de Vlaamse overheid het wetenschappelijk onderzoek naar de relatie van giftige stoffen/pesticiden en de oestrogeniciteit in het menselijk lichaam stimuleren?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De uitbouw van het waterkwaliteitsmeetnet van de Vlaamse Milieumaatschappij omvat meerdere meetpunten die strategisch zijn gekozen. Dit geldt zowel voor de keuze van de plaats als voor de keuze van de bemonsterde parameters. Vanuit dezelfde benadering wordt in de toekomst een uitbreiding van het aantal meetpunten in oppervlaktewater en het aantal parameters gepland. Dieldrin en chlordan behoren tot de groep bestrijdingsmiddelen die in België reeds verboden zijn zowel

voor landbouwkundig als voor niet-landbouwkundig gebruik.

Het oppompen van oppervlaktewater is niet onderworpen aan een milieuvergunning maar wel aan een toelating van de beheerder van de waterloop.

Onder de heterogene groep van pseudo-hormonale stoffen komen ook verbindingen voor die helemaal niets te maken hebben met bestrijdingsmiddelen zoals bijvoorbeeld ftaalzuurresten, PAK's, alkylfenolen en ethinyloestradiol.

De VMM zal vanaf 1998 haar meetstrategie aanpassen en bij de voorgenomen heroriëntatie naar microverontreinigingen de nodige aandacht schenken aan de aanwezigheid van deze pseudo-hormonale stoffen in oppervlaktewater en sommige lozingen, bijvoorbeeld van RWZI's.

Daarnaast loopt momenteel, in opdracht van de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer, een onderzoeksproject naar de ontwikkeling van een eenvoudige test om oestrogene stoffen op te sporen.

De minister zal aan de minister-president, die bevoegd is voor het wetenschapsbeleid, de suggestie overmaken om tot een coördinatie van de lopende onderzoeksprojecten over oestrogene stoffen te komen.

3. Repliek

De vraagsteller zegt verwonderd te zijn over de verklaring van de minister dat het oppompen van oppervlaktewater niet onderworpen is aan een milieuvergunning.

De minister stelt dat het oppompen van grondwater vergunningsplichtig is. De captatie van oppervlaktewater daarentegen is onderworpen aan de toelating van de beheerder van de waterloop. De minister erkent dat er argumenten kunnen zijn om het oppompen van oppervlaktewater milieuvergunningsplichtig te maken. Hij zal dit nader laten onderzoeken.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de aanpak van grensoverschrijdende vervuiling van Leie en Schelde*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Uit de metingen van VMM blijkt dat de Leie en de Deule, een zijrivier van de Leie op Frans grondgebied, behoren tot de belangrijkste vervuilers van het Scheldebekken, samen met de Dender en de Zenne. De fysico-chemische kwaliteit van de Leie tot Deinze is zeer slecht tot slecht. Over de hele loop kampt de rivier met een gebrek aan zuurstof. De basiskwaliteitsnormen voor fosfaat en ammonium worden geregeld overschreden, zo blijkt uit de cijfers van de VMM. Langs Noord-Franse kant zijn er grote saneringswerken uitgevoerd waardoor de kwaliteit iets beter werd. Door het Vlaams Parlement werd in juni 1996 het decreet ter goedkeuring van het verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen, het zogenaamde verdrag van Helsinki, goedgekeurd. In antwoord op een schriftelijke vraag werd door de minister gemeld dat op het investeringsprogramma van de Leie voor de periode 1991-2000 projecten opgenomen zijn ten bedrage van 6,5 miljard frank (prioritaire riolerings, collectoren, rioolwaterzuiveringsinstallaties...).

1. In welke mate heeft het Verdrag van Helsinki de grensoverschrijdende aanpak reeds versneld, concreet met betrekking tot de Leie en de Schelde, en welke verdere ontwikkeling kan hieraan worden gegeven ?
2. In welke mate bestaat er een gestructureerd overleg met de Franse autoriteiten ? Kan er niet worden gedacht aan een verdrag tussen beide overheden ?
3. In welke mate worden er gelijkgestemde meetprogramma's aan beide zijden van de grens opgesteld, gekoppeld aan gerichte actieprogramma's ? Welke stappen werden reeds door de bekkencommissie gezet ?

4. Is de minister van oordeel dat het vergunningbeleid grensoverschrijdend moet worden gemaakt ? In welke mate kunnen in gemeenschappelijke en gezamenlijke investeringen worden voorzien in het kader van deze grensoverschrijdende aanpak, al dan niet met steun van de Europese Unie ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

1. Het Verdrag van Helsinki van 7 maart 1992 inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren werd vorig jaar door het Vlaams Parlement bij decreet goedgekeurd. Met de ratificatie van dit Verdrag kan een nieuwe impuls worden gegeven aan de aanpak van grensoverschrijdende watervervuiling, gesteund op de verplichting dat alle passende maatregelen moeten worden genomen ter voorkoming, beheersing en vermindering van de waterverontreiniging met grensoverschrijdende effecten. Bij het nemen van die maatregelen zal vooral uitgegaan moeten worden van het voorzorgsbeginsel, dat inhoudt dat ingrijpen ter vermindering van mogelijke grensoverschrijdende effecten van het lozen van gevaarlijke stoffen niet mag worden uitgesteld, evenals van het beginsel de vervuiler betaalt, dat inhoudt dat de kosten van de genomen maatregelen door de vervuiler zullen moeten worden gedragen.
2. Luidens artikel 2, § 6 van het Verdrag van Helsinki wordt van de oeverstaten verwacht dat ze samenwerken op basis van gelijkheid en wederkerigheid, met name door middel van onder andere bilaterale overeenkomsten. Die moeten tot doel hebben geharmoniseerde beleidslijnen, programma's en strategieën te ontwikkelen die betrekking hebben op de desbetreffende hydrografische bekken, of op delen daarvan.

Een belangrijk forum waarop in de nabije toekomst bilaterale samenwerking met Frankrijk mogelijk zal worden, is de oprichting van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde, ook Scheldecmissie genaamd. Die vloeit voort uit het Verdrag tussen het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest, de Franse Republiek en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de bescherming van de Schelde, ondertekend in Charleville-Mézières op 26 april 1994 en in Antwerpen op 17 januari 1995. Zoals bekend, heeft het Vlaams Parlement dit verdrag, dat in het verlengde ligt van het Verdrag

van Helsinki, goedgekeurd bij decreet van 16 april 1996.

Van zodra ook Frankrijk als laatste partij het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde heeft bekrachtigd, kan het in werking treden en kan de Scheldec commissie effectief haar activiteiten aanvangen. Vanaf dat moment heeft Vlaanderen een verdrag gesloten met Frankrijk.

3. Een subwerkgroep van de werkgroep Waterkwaliteit van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde houdt zich bezig met het tot stand brengen van een homogeen meetnet.

Na een succesvolle oefening op 23 september 1997 waarbij alle partijen meewerkten aan een gezamenlijke monsternamen van het Scheldewater, zal het homogeen meetnet voor de Schelde wellicht operationeel worden met ingang van januari 1998. Het homogeen meetnet beperkt zich thans tot de huidige, door de plenaire vergadering goedgekeurde lijst van relevante parameters en stoffen. Vlaanderen zet zich echter in om deze lijst in de toekomst uit te breiden met de belangrijkste microverontreinigingen.

Los van dit homogeen meetnet wordt nu reeds beleidsrelevante informatie uitgewisseld tussen de verschillende partijen. Alle Vlaams milieuinformatie, inzonderheid wat betreft meetnetten, is openbaar en als dusdanig beschikbaar voor de verdragsluitende partijen.

4. Er kan inderdaad gedacht worden aan een grensoverschrijdende aanpak inzake de afstemming van het vergunningenbeleid. Dit kan gebeuren op basis van de in artikel 3, paragraaf 1, van het Verdrag van Helsinki genoemde wettelijke, administratieve, economische, financiële en technische maatregelen. Daarbij wordt duidelijk gesteld dat die maatregelen door de verdragsluitende partijen zoveel mogelijk op elkaar moeten worden afgestemd. Volgens het verdrag moeten deze maatregelen onder andere waarborgen dat :

- grensoverschrijdende wateren tegen verontreiniging vanuit puntbronnen worden beschermd door middel van voorafgaande vergunningverlening voor lozingen van afvalwater, en dat hierop toezicht en controle wordt uitgeoefend ;

- de in de vergunningen vermelde emissiegrenswaarden voor afvalwaterlozingen gebaseerd worden op de beste beschikbare technologie voor het lozen van gevaarlijke stoffen ;
- strengere maatregelen, inclusief in sommige gevallen een verbod, kunnen worden opgelegd als de kwaliteit van het ontvangende water of het ecosysteem dit vereist ;
- stedelijk afvalwater tenminste een biologische of gelijkwaardige behandeling ondergaat, waar nodig volgens een gefaseerde aanpak ;
- passende maatregelen worden genomen teneinde de toevoer van nutriënten vanuit industriële en stedelijke bronnen te verminderen ;
- de nodige maatregelen en de meest milieuveilige handelwijze worden ontwikkeld en toegepast voor de vermindering van de nutriëntentoevoer en van gevaarlijke stoffen uit diffuse bronnen, in het bijzonder de landbouw.

In de schoot van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde bestaat er belangstelling om de nodige informatie uit te wisselen over wet- en regelgeving inzake vergunningverlening en de gevolgde beslissingsvormen bij advisering en besluitvorming.

Verder kan de minister verzekeren dat momenteel een aantal investeringsprojecten gezamenlijk met Frankrijk, en met steun van de Europese Unie, worden uitgevoerd. Zonder volledig te willen zijn, verwijst de minister naar de bouw van de RWZI te Watou, de ondersteuning van de waterzuivering van twee Franse wolwasserijen en de bouw van de RWZI te Steenvoorde.

3. Repliek

De vraagsteller verzoekt de minister bij de federale overheid aan te dringen op een snelle bekrachtiging door Frankrijk van het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde. Verder vraagt hij de minister of een afzonderlijk verdrag of protocol over de vervuiling van de Leie, die tot het bekken van de Schelde behoort, niet aangewezen is. Kan de Vlaamse overheid hiertoe een aanzet geven ?

De minister verklaart dat hij het probleem aan de federale overheid zal melden en zal vragen om aan

te dringen op een snelle bekrachtiging van het verdrag door Frankrijk. De vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest in de Scheldecommissie krijgen de opdracht om ook de nodige aandacht en inspanningen te vragen voor de aanpak van de vervuiling van de Leie.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de plannen voor een nieuwe verbrandingsoven en een scheidings- en vergistingsinstallatie in Kallo-Doel*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Op 22 september 1997 maakte de gouverneur van de provincie Antwerpen het provinciaal afvalplan bekend. Het markante van dit plan is dat nagenoeg alle Antwerpse afval voor eindverwerking buiten de provinciegrens zal terechtkomen : 150.000 ton zal worden verbrand in een derde lijn van de Indaver-installaties in Kallo en 150.000 ton zal worden verwerkt in een nieuw procédé bij Indaver in Kallo.

De vraagsteller onderscheidt een aantal positieve en negatieve elementen in het plan. Positief is dat slechts de helft van het Antwerpse afval zal worden verbrand, dat scheiding en vergisting een milieuvriendelijk alternatief is voor verbranding, dat geen nieuwe afvalverbrandingsovens in Antwerpen worden gebouwd, dat de vervroegde sluiting van de onveilige ovens van Wilrijk en Edegem nu mogelijk gemaakt wordt, dat de installaties van Indaver relatief ver van de woonzones van Doel en Kallo verwijderd zijn en technologisch zeer hoogstaand zijn.

Negatief is dat de druk op de Waaslandhaven en de nabijgelegen woonzones sterk toeneemt, dat de concentratie bij Indaver van macht en kennis inzake alles wat met afvalverwerking te maken heeft, zeer groot wordt en dat het plan geen oplossing biedt voor de dioxineovens van Lokeren en Sint-Niklaas. Tenslotte is er het overheersende gevoel dat het Waasland eens te meer moet opdraaien voor de oplossing van Antwerpse problemen.

Binnen de context van bovenstaande beoordelingscriteria stelt de heer Jos Stassen de volgende vragen aan de minister :

1. Beoordeelt de minister dit plan als een integraal geheel ? Anders gesteld, worden de ver-

brandingsinstallaties en de scheidings- en vergistingsinstallaties aan elkaar gekoppeld ?

2. Betekent de integrale uitvoering van dit plan een oplossing voor de ovens van IHK en ISVAG in Wilrijk en Edegem ?

3. Is de kennisconcentratie bij Indaver van alles wat met afvalverwerking te maken heeft, niet een potentieel gevaarlijke ontwikkeling ?

4. Wat zal er in dit dossier gebeuren om de leefbaarheid van de aangrenzende woonkernen niet verder aan te tasten (verkeersdrukke, extra luchtvervuiling, ...) ?

5. Kan dit plan nog uitgebreid worden naar de afvalovens van Lokeren en Sint-Niklaas, die beiden een dioxineprobleem stellen en vlakbij woonzones hun afval verbranden ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

1. Het plan dat door de gouverneur van de provincie Antwerpen werd voorgesteld, moet kaderen binnen het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 1997-2001 dat voor het Vlaams Gewest wordt opgesteld. Het hoofdstuk "Verwijdering" van het deel "Programmering" van dit uitvoeringsplan moet nog door de Vlaamse regering worden vastgelegd. Het plan van de provincie Antwerpen maakt nog geen definitieve keuze voor een scheidings- en vergistingsinstallatie. Er zal een EMMER-studie (economisch, maatschappelijk milieueffectrapport) worden uitgevoerd in opdracht van de provincie Antwerpen.

In het ontwerp van Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 1997-2001 werd de mogelijkheid opgenomen van onderzoek naar nieuwe verwerkingstechnologieën. De resultaten van dit onderzoek zullen worden opgenomen in een jaarlijkse voortgangsrapportage. Het onderzoek zal moeten uitwijzen of er gekozen kan worden voor nieuwe verwerkingstechnologieën als alternatief voor de klassieke verbrandingstechnologie.

Volgens de OVAM zijn er op dit ogenblik nog niet voldoende gegevens om te besluiten dat de nieuwe technologieën een waardig alternatief vormen voor de bestaande technieken. Meer diepgaand onderzoek op korte termijn is noodzakelijk. De voorlopige conclusie van de

OVAM is dat scheiden/vergisten op dit ogenblik een veel duurder technologie is, meer bepaald tot 30 percent duurder, en dat de grootste operationele installatie slechts een beperkte capaciteit heeft, met name 11.000 ton per jaar. Wanneer over scheidings- en vergistingstechnologie wordt gesproken, moet ook in ogen-schouw worden genomen dat er nog steeds een belangrijk deel restafval met een hoge calorische waarde moet worden verbrand. De calorische waarde is in belangrijke mate bepalend voor de investeringen die de verbrandingsinstallatie met zich meebrengt.

2. In de vermelde EMMER-studie zal ook de leefbaarheid van beide installaties worden onderzocht. Er kan dus op dit ogenblik nog geen definitieve uitspraak over de ovens van ISVAG en IHK worden gedaan op basis van het plan van de provincie Antwerpen.
3. In het plan van de provincie Antwerpen is niet opgenomen dat de kennisconcentratie specifiek bij Indaver moet gebeuren. Wel kan worden gesteld dat de belangrijke deelname van het Vlaams Gewest in Indaver een waarborg moet bieden om misbruiken inzake kennisconcentratie te voorkomen.
4. Bij de concrete uitwerking van projecten zal in ieder geval een MER-rapport moeten worden opgesteld, waarin ook de invloed op de leef-

baarheid van de nabijgelegen woonkernen zal worden onderzocht.

5. Wat betreft de verbrandingsovens van Lokeren en Sint-Niklaas zal in het nog goed te keuren deel van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen uitsluitel moeten worden gegeven omtrent het al of niet verder uitbaten van deze ovens. De minister blijft van mening dat in het uitvoeringsplan een heel krappe programmering van de verbrandingscapaciteit in Vlaanderen moet worden opgenomen. Hij sluit niet uit dat aan een opbouwprogramma ook een afbouwprogramma wordt gekoppeld.

3. Replieken

De vraagsteller betreurt het antwoord van de minister op zijn eerste vraag. Een bijkomende verbrandingsoven in Antwerpen behoort dus nog steeds tot de mogelijkheden. Hij laat verder opmerken dat reeds een MER-rapport werd opgesteld voor een bijkomende lijn in Indaver. Wanneer zal de beslissing over de verbrandingsovens van Lokeren en Sint-Niklaas worden genomen ?

De minister herhaalt dat eerst het hoofdstuk Verwijdering van het Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen moet worden goedgekeurd. Hij hoopt het in de loop van de maand november aan de Vlaamse regering te kunnen voorleggen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontrodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de bodemvervuiling in Zelzate*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Naar aanleiding van de ernstige bodemvervuiling in Zelzate door PAK's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) gaf de Vlaamse overheid het VITO (Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek) de opdracht binnen de maand de noodzakelijke informatie ter beschikking te stellen in verband met de gevaren voor de volksgezondheid. Het cancerogene vermogen van de PAK's zoals ze in Zelzate voorkomen, zou immers nog niet te beoordelen zijn. Volgens de vraagsteller gaat het om een allerm minst onschuldige – en bovendien historische – vervuiling. Het spreekt vanzelf dat de Zelzatenaaers erg verontrust zijn en zo snel mogelijk wensen te weten welke risico's de PAK-vervuiling voor de volksgezondheid meebrengt.

Naast het VITO-onderzoek is er ook sprake van het instellen van een epidemiologisch onderzoek op langere termijn. Daarbij zou bij een aantal mensen in Zelzate en omstreken de genetische schade worden onderzocht. Artsen uit de omgeving pleiten ook voor een morbiditeitsregistratie, omdat er een aantal niet te verklaren kankergevallen opduiken bij jonge kinderen. Van PAK's is geweten dat ze het risico op huidtumoren en longtumoren verhogen en mutagene effecten veroorzaken. De bevolking is er geaccumuleerd blootgesteld aan dioxines, benzeen, zwaveldioxides, stikstofoxides.

Door de onrust in Zelzate is bovendien opnieuw de idee geopperd om een steunpunt milieu en gezondheid op te richten. Dat steunpunt zou onafhankelijke informatie verzamelen via een meldpuntennetwerk en die ter beschikking stellen van de overheid, het publiek en de wetenschappers. De oprichting van een steunpunt werd reeds voorgesteld in juli 1996 aan de minister en aan haar collega voor Leefmilieu, de heer Theo Kelchtermans. Tot nog toe werd er echter geen initiatief genomen.

1. Wat zijn de resultaten van het VITO-onderzoek ?
2. Heeft de minister, bevoegd voor Volksgezondheid, de opdracht tot dat onderzoek gegeven ?
3. Wordt er naar aanleiding van de bodemvervuiling in Zelzate een morbiditeitsregistratie en een epidemiologisch onderzoek uitgevoerd waarbij de genetische schade bij een aantal mensen uit de omgeving wordt onderzocht ?
4. Richt de minister een steunpunt milieu en gezondheid op ? Heeft de minister daaromtrent al contact opgenomen met haar collega minister Kelchtermans ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Onmiddellijk na de signalen uit Zelzate heeft de minister het VITO de opdracht gegeven een onderzoek over de PAK-problematiek in Zelzate uit te voeren. De resultaten van het onderzoek werden op 24 september op een coördinatievergadering in Zelzate bekendgemaakt.

De proeven om het kankerverwekkend vermogen te testen van het mengsel van polyaromaten dat actueel voorkomt te Zelzate, gebeurden op bacteriën en op menselijke witte bloedcellen. De testen wezen uit dat het mengsel, zoals vermoed kon worden, het erfelijk materiaal kan beschadigen en dus carcinogeen is. Verder bleek één van de aanwezige PAK's, benzo-a-pyreen, een goede gidsstof te zijn om de mate van carcinogeniteit van het mengsel te bepalen. De andere polyaromaten uit het bestudeerde mengsel dragen met andere woorden niet in substantiële mate bij tot het kankerverwekkend vermogen ervan.

Naast deze onderzoeken werden er op basis van de analyseresultaten uit verschillende milieucompartimenten, blootstellingsberekeningen en een risico-beoordeling uitgevoerd. Aangezien het om kankerverwekkende stoffen gaat kan er, vanuit een theoretische basis, geen absoluut veilige dosis naar voor geschoven worden. Het was dan ook te verwachten dat de evaluatie een risico zou aantonen. Het gezondheidsrisico van de huidige blootstelling aan PAK's te Zelzate blijkt significant maar beperkt te zijn. Het rapport schuift een risico van 5 à 6,5 extra kankergevallen per 1.000.000 levenslang blootgesteld naar voor, terwijl als grens van de maatschappelijke aanvaardbaarheid vaak 1 extra kanker geval per 100.000 levenslang blootgesteld

aangenomen wordt. (De minister merkt terloops op dat het verhoogd risico op kanker ten gevolge van de PAK's lager ligt dan het risico bij roken. Dat betekent niet dat de minister dit risico relateert.)

De VITO nam in haar rapport ook een aantal aanbevelingen op om de blootstelling voor de bevolking en dus het risico verder te beperken. Na bespreking en discussie op de reeds vernoemde coördinatievergadering werden ze omgezet in adviezen aan de lokale overheid. De adviezen hebben betrekking op het gebruik van putwater, lokaal geteelde groenten en melk, de toegang tot het vervuilde park en handhygiëne.

Momenteel zijn er geen epidemiologische onderzoeken gepland in de regio Zelzate. De doctoren Dirk Wildemeersch en Wim Aelvoet die instaan voor mortaliteits- en morbiditeitsregistratie, zeggen eenduidig dat specifieke verdere onderzoeken in die regio geen zin hebben, omdat de regio en de populatie te klein is. Wel gaan luchtimmissie- en depositiemetingen door de Vlaamse Milieumaatschappij verder. De metingen zullen toelaten de gemaakte analyses verder te verfijnen. In opdracht

van het federale ministerie van landbouw zal ook de lokaal geproduceerde melk verder onderzocht worden. Sommige van de beschikbare meetresultaten zijn immers te dicht gelegen bij de detectielimiet van de gebruikte analysetechniek om voldoende accuraat te zijn.

Wat de oprichting van een meld- of steunpunt milieu en gezondheid betreft, verwijst de minister naar haar antwoord op de interpellatie van de heer Johan Malcorps betreffende de registratie van gezondheidsklachten en de nood aan epidemiologisch onderzoek o.m. in de omgeving van verbrandingsinstallaties, waaraan de mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt over de mogelijke schadelijke gevolgen van de vervuiling door de verbrandingsovens te Edegem en Wilrijk gekoppeld werd. De minister heeft beslist alvast één meldpunt op te richten voor gezondheidsproblemen gerelateerd aan milieuvervuiling, nog voor eind dit jaar. De minister hoopt vanaf 1999 meerdere meldpunten te organiseren via het lokale gezondheidsoverleg.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontrodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de klachtenregeling in de psychiatrie*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Als inleiding op haar vraag wijst de vraagsteller op twee zaken. Vooreerst rijzen in de psychiatrie nogal wat vragen over het charter van de heer Marcel Colla, federaal minister van volksgezondheid, dat stelt dat alle ziekenhuizen moeten voorzien in een onafhankelijke vertrouwenspersoon (bemiddelaar, raadgever) of een interne klachtencommissie. Verder wenst de vraagsteller te wijzen op het antwoord van minister Wivina Demeester-De Meyer van 18 maart 1997 op een brief van mevrouw Trees Merckx-Van Goey, voorzitter van deze commissie. In het antwoord stelt de minister dat inzake klachtenbehandeling een poging gedaan werd in de Vlaamse Vereniging voor Geestelijke Gezondheid (VVG) om het gebruikersoverleg te structureren. De samspraak en serene sfeer die daaruit moeten resulteren zou dan constructief kunnen bijdragen tot de problematiek van de klachtenbehandeling.

De klachtenprocedure in de psychiatrie laat blijkbaar nog te wensen over en kan het vertrouwen van de patiënten niet wekken. Als de interne klachtenprocedure faalt, is het ook de rol van de ziekenfondsen om de klachten te behandelen. Als dat nog niet volstaat, moeten patiëntenverenigingen kunnen optreden. De vraagsteller wil weten of de minister bereid is de patiëntenverenigingen te ondersteunen.

1. Hoeveel patiëntenvertrouwenspersonen zijn er nog actief in de psychiatrische instellingen ? Wordt het oorspronkelijke project van 1992 uitgebreid ? Op welke wijze is de VVG nog betrokken bij het project ? Werd er reeds een evaluatie gemaakt van het project ? Naar verluidt zou de VVG een evaluatierapport gemaakt hebben. Wat zijn de resultaten van dat rapport ?

2. Neemt de minister initiatieven om in het kader van het kwaliteitsdecreet een interne klachtenprocedureregeling in de verzorgingsvoorzieningen te organiseren ? Zijn er al verzorgingsvoorzieningen die overgingen tot het organiseren van een klachtenprocedureregeling ?

3. Is de minister bereid haar steun te verlenen aan het opzetten van een infofoon waar informatie en begeleiding gegeven kan worden ?

4. Hoe ver staat het met de pogingen om het gebruikersoverleg te structureren in het kader van de VVG ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

In de periode 1994-1995 hebben een viertal ziekenhuizen geparticipeerd aan een experiment waarbij een patiëntenvertrouwenspersoon werd aangeesteld. Op dit ogenblik is nog één patiëntenvertrouwenspersoon actief, nl. in het OPZ-Rekem.

Het experiment is op verschillende tijdstippen geëvalueerd. Er is een individuele evaluatie geweest van de instellingen die zelf aan het project meededen. De ervaringen werden samengelegd tijdens het symposium dat gehouden werd in het Dr. Guislainvormingscentrum in Gent. Het VVG heeft de evaluatiestudie gepubliceerd. Het cijfermateriaal in de studie leert dat 42 percent van de dossiers klachten betroffen en 27 percent wensen van de patiënten, beide in verband met de behandeling, accommodatiefaciliteiten en voeding. Een reeks – niet frequente, maar toch belangrijke – klachten hadden betrekking op informatie- en klachtenbegeleiding en processignalering. Het experiment is zinvol geweest, maar is niet helemaal van de grond gekomen.

Het is nu nog voorbarig om een antwoord te geven op de vraag naar de initiatieven in het kader van het kwaliteitsdecreet. De minister wacht op de thema's – die ook in de commissie besproken zullen worden – en de indicatoren die specifiek zullen zijn voor de psychiatrische instellingen. Misschien blijkt daaruit dat de klachtenprocedure een aangewezen thema is in de kwaliteitszorg.

De minister neemt voorlopig geen initiatief voor de oprichting van een infofoon. De voorrang wordt gegeven aan de goede invulling van het kwaliteitsdecreet. In het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt momenteel in opdracht van de regering gewerkt aan de oprichting van een centrale

informatietelefoon voor de hele Vlaamse overheid. Er moet bekeken worden of daarmee ook tegevoetgekomen kan worden aan de vraag van het lid.

Op de laatste vraag van het lid antwoordt de minister dat de gebruikers zelf bezig zijn zich te organiseren. De minister heeft onlangs de v.z.w. Uilenpiegel ontvangen om te bekijken hoe een en ander georganiseerd kan worden. De minister is

ten eerste om deze problematiek bekommerd en neemt elke klacht au sérieux. De minister wil er wel op wijzen dat het niet altijd duidelijk is hoe met de problematiek omgegaan moet worden. Zij wijst bv. naar de brieven van de heer Jan Boeykens, voorzitter van de v.z.w. Werkgroep Morkhoven (die ook in het Vlaams Parlement verzoekschriften heeft ingediend – n.v.d.v.).

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van donderdag 23 oktober 1997

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Felix Strackx tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de vertraging in de routinevaccinatie tegen hepatitis B**Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over het uitblijven van een veralgemeende hepatitis B-vaccinatie***1. Uiteenzetting door de vraagstellers**A. Uiteenzetting door de heer Felix Strackx*

De routinevaccinatie van de zuigelingen en de adolescenten tegen hepatitis B die zou aanvangen in september, loopt blijkbaar ernstige vertraging op. Volgens de ene bron is dat te wijten aan een onzorgvuldigheid in de tekst van het protocolakkoord en moet er na een klacht van de firma Pasteur Merieux een openbare aanbesteding gebeuren. Volgens de andere bron wil men wachten op een gecombineerd vaccin voor zuigelingen. (Ondertussen zijn al twee gecombineerde vaccins op de markt gekomen.) Er wordt ook gezegd dat de overheid nog niet klaar zou zijn met de voorbereidingen om het vaccin te stockeren en te transporteren. Ook zou de federale minister het vaccinatieprogramma nu plotseling willen beperken tot de adolescenten en de risicogroepen. De vraagsteller kreeg graag uitleg over de huidige stand van zaken en over de contacten van de minister met haar federale collega.

B. Uiteenzetting door mevrouw Yolande Avontroodt

De uitvoering van het protocolakkoord van mei 1996 tussen de federale regering en de gemeenschappen om zuigelingen en adolescenten systematisch in te enten tegen hepatitis B laat al langer dan een jaar op zich wachten. De gemeenschappen hebben al alle noodzakelijke maatregelen getroffen. Extra personeel werd aangeworven, de folders liggen klaar. Duidelijke richtlijnen werden bepaald over hoe en wanneer de dosissen van het vaccin zullen worden toegediend. In juli 1997 drong de

minister in een schrijven aan de federale ministers Jean-Luc Dehaene, Magda De Galan en Marcel Colla aan op de uitvoering van het protocolakkoord.

Naar verluidt stuurt minister van Sociale Zaken De Galan in een brief aan de Hoge Gezondheidsraad echter aan op een herziening van het protocolakkoord. Zo zou de minister er voorstander van zijn om enkel de 11- à 12-jarigen te vaccineren en daarnaast een aantal risicogroepen in plaats van de zuigelingen. De experts wijzen er echter op dat het geen zin heeft opnieuw de risicogroepen in te enten. In het verleden faalde deze benadering reeds in het bestrijden van de ziekte. Het vaccineren van de zuigelingen is daarentegen absoluut noodzakelijk omwille van een gegarandeerd groot bereik, de zekerheid van een prima seroconversie en de proportioneel grotere preventie van dragerschap. De aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) zijn duidelijk. Uitstellen van veralgemeende vaccinatie is niet aangewezen. Alle landen moeten een hepatitis B-vaccinatieprogramma opzetten in 1997.

1. Waarom wil de federale minister De Galan terugkomen op het protocolakkoord van mei 1996 ?
2. Nam de federale minister van Sociale Zaken reeds initiatieven om een herziening van het protocolakkoord mogelijk te maken ?
3. Is het verantwoord te pleiten voor een inenting van 11- à 12-jarigen en een aantal risicogroepen in plaats van zuigelingen als wetenschappelijk is aangetoond dat een veralgemeend vaccineren niet enkel wenselijk is maar ook op termijn kostenbesparend ?
4. Welke initiatieven nam de minister reeds om zo snel mogelijk tot een uitvoering van het protocolakkoord te komen en een veralgemeende vaccinatie mogelijk te maken ?
5. Is de minister bereid met de bevoegde ministers in overleg te treden met betrekking tot de aansprakelijkheid ?
6. Wanneer wordt er concreet met de vaccinatie van de adolescenten gestart ? Gebeurt dat nog tijdens het schooljaar 1997-1998 of wordt het pas september 1998 ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

De minister verwijst naar haar uitvoerige antwoord op de schriftelijke vraag van de heer Bart Vandendriessche (vraag nr. 130 – Bulletin van Vragen en Antwoorden, nr. 3 van 30 oktober 1997).

Op het Vlaamse niveau is alles klaar om uitvoering te geven aan het protocolakkoord. Het probleem is gesitueerd op het federale niveau. De minister heeft eerst in de pers, daarna via een brief van minister De Galan van 1 augustus kennis genomen van het feit dat er in het koninklijk besluit een juridische fout geslopen is, waardoor de concurrentie niet zou kunnen spelen overeenkomstig de wet op de overheidsopdrachten. De minister heeft onmiddellijk contact opgenomen met federaal minister De Galan. De federale overheid, die zal instaan voor de betaling van de entstof, sloot nog geen contracten met firma's die vaccins kunnen leveren. De aanbestedingsprocedure moet volledig overgedaan worden. Dat betekent dat alles verschoven wordt naar volgend jaar. De minister heeft daarop een brief (22 september 1997) geschreven waarin zij de hoop heeft uitgesproken dat nog snel aangegeven kan worden vanaf welk begrotingsjaar het protocolakkoord geïmplementeerd kan worden. De

minister heeft in de brief ook gewezen op de teleurstelling van de betrokken sectoren gelet op de tijd die al verlopen is sinds het afsluiten van het protocolakkoord.

De minister tilt zwaar aan dit voorval. Alle betrokken diensten (Kind en Gezin, MST, gezondheidsinspectie) staan klaar voor de uitvoering, de folders werden verspreid. Alle huisartsen en kinderartsen zijn ingelicht over de beschikbaarheid van het vaccin. En nu moet de overheid tot zijn schaamte meedelen dat het niet kan doorgaan. De conclusie voor de minister is dat de gezondheidszorg gedefederaliseerd moet worden.

3. Repliek van een vraagsteller

De heer Felix Strackx vraagt of de voorbereidingen voor het stockeren en het transporteren van de vaccins niet onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen. De minister antwoordt bevestigend. Daar is alles echter in gereedheid gebracht. Daar ligt het probleem dus niet.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Financiën en Begroting

Vergadering van dinsdag 4 november 1997

Vaste verslaggever : de heer Stefaan Platteau, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over het mogelijk afkomen door de Vlaamse regering van de financiële reserves van de v.z.w. TV-Brussel*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De vraagsteller heeft vernomen dat de minister van plan zou zijn om de subsidies die door de Vlaamse regering aan v.z.w.'s worden verstrekt te verminderen indien deze v.z.w.'s over belangrijke reserves beschikken. De v.z.w. TV-Brussel ontvangt jaarlijks 30 miljoen frank van de Vlaamse regering en beschikte naar verluidt op 31 december 1996 over reserves voor zo'n 40 miljoen frank. De vraagsteller wenst dan ook van de minister te vernemen of de minister de intentie heeft de subsidies aan TV-Brussel te verminderen tot voormelde reserves zijn opgebruikt ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Door de administratie wordt momenteel gewerkt aan een éénvormige reglementering met betrekking tot de subsidiëring. Op dit ogenblik worden de subsidies immers toegekend door de Vlaamse regering of door de bij delegatie gemachtigde minister. Volgens de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, die nog steeds van toepassing zijn in de Vlaamse Gemeenschap, dient een subsidie steeds gebruikt te worden voor de doeleinden waarvoor ze verleend werd. Bovendien dienen de voorwaarden voor toekenning expliciet in het toekenningsbesluit te worden bepaald. Uit deze principes vloeit automatisch voort dat er met subsidies geen reserves mogen worden aangelegd. Het kan immers nooit de bedoeling zijn subsidies te verlenen voor het aanleggen van reserves.

De voormelde éénvormige ontwerp-reglementering zou eventueel een 'geplafonneerde' reserve-

vorming toestaan, op voorwaarde dat de aanwending van de reserves dan ook opnieuw met goedkeuring van de Vlaamse regering of de bij delegatie gemachtigde minister dient te gebeuren.

Wat in concreto TV-Brussel betreft, dient rekening gehouden te worden met het geldende principe dat geen reserves mogen aangelegd worden met subsidies. Deze TV-zender wordt niet enkel vanuit Vlaanderen betoelaagd. De toelage die wij toekennen wordt verantwoord door een voorgelegde begroting waarin aan de inkomstzijde ook de toelagen vanuit bijvoorbeeld de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden opgenomen. De begroting wordt in evenwicht ingediend. De uitbetaling van de toelage van de Vlaamse Gemeenschap gebeurt (30,2 miljoen frank) in maandelijkse schijven op voorlegging van een kastoestand en kasvooruitzichten die de storting van de bedragen verantwoorden. De storting van de laatste schijf kan bovendien maar gebeuren na voorlegging van de goedgekeurde rekeningen over het vorige jaar aan de Inspectie van Financiën.

Uit het toelagedossier dat de minister voor 1996 door de administratie werd voorgelegd, blijkt dat deze werkwijze werd gevolgd. TV-Brussel is echter een v.z.w. en voert een economische boekhouding volgens de wet van 1975 op de jaarrekening van de ondernemingen. Dit houdt in dat een aantal provisiën en reserves – wettelijk of uit voorzichtigheid – dienen aangelegd te worden. De controleinstanties – met inbegrip van het Rekenhof – dienen bij de uitbetalingsfase te oordelen of deze aanleg van reserves al dan niet compatibel is met de doeleinden en voorwaarden van het toelagebesluit.

3. Replieken

De vraagsteller stelt dat de hoofdredacteur van de v.z.w. TV-Brussel in de wandelgangen van het kabinet van mevrouw de minister had vernomen dat de minister de intentie had de reserves van TV-Brussel af te romen.

De minister ontkent dat haar deze vraag ooit werd voorgelegd en voegt daaraan toe dat wie een schriftelijke vraag aan haar richt ook een schriftelijk antwoord zal bekomen. Tot slot antwoordt de minister dat haar kabinet over geen wandelgangen beschikt en een transparant huis is.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Financiën en Begroting

Vergadering van dinsdag 4 november 1997

Vaste verslaggever : de heer Stefaan Platteau,
secretaris van de commissie**Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over vrijstellingen van kijk- en luistergeld***1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Uit de antwoorden van de minister op een paar schriftelijke vragen heeft de vraagsteller opge-
maakt dat meer dan 170.000 mensen in Vlaanderen
vrijstelling genieten van kijk- en luistergeld wat
een minderontvangst van 972 miljoen frank voor
de Vlaamse schatkist vertegenwoordigt. Naast min-
dervaliden (80 % gehandicapt) zijn er ook instel-
lingen en andere mensen met een sociaal statuut
die van deze vrijstelling kunnen genieten.

Daarom de volgende vragen :

1. Werd er reeds een evaluatie gemaakt van de categorieën mensen/instellingen die van deze vrijstelling gebruik maken ?
2. Indien dit geval zou zijn, welke conclusies verbindt de minister dan aan de evaluatie van deze categorieën mensen en instellingen ? Heeft de evaluatie aangetoond dat alle vrijstellingen nog even actueel blijken te zijn ?
3. Heeft de Vlaamse regering met de andere gemeenschapsregeringen contact genomen teneinde een eenvormig standpunt in te nemen naar de federale regering toe ? Indien dit contact heeft plaats gevonden wanneer zal dit eenvormig standpunt dan worden ingenomen ?

Tot slot betreurt de vraagsteller dat een deel van het antwoord van de minister de dag van de agendering in de commissie reeds in de krant kon gelezen worden.

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

1. De minister wenst vooreerst foutieve persberichten tegen te spreken als zouden personen

met een handicap van 66 % recht hebben op een vrijstelling inzake kijk- en luistergeld. Enkel personen met een handicap van 80 % of meer (in het jargon categorie 4 genoemd) hebben recht op een vrijstelling conform artikel 19, 5° van de wet van 13 juli 1987. Deze vrijstelling moet schriftelijk worden ingediend bij de zetel van de diensten voor het kijk- en luistergeld te Aalst.

Naast deze individuele vrijstellingen voorziet artikel 19 van de wet van 13 juli 1987 nog in andere vrijstellingen met name :

1. openbare diensten ;
2. onderwijsinstellingen ;
3. blinden, doofstommen en personen bij wie het strottenhoofd is weggenomen ;
4. oorlogsinvaliden met minstens 50 % oorlogsinvaliditeit ;
5. personen aangetast door een zwaar en blijvend gebrek waardoor zij in de volstreekte en definitieve onmogelijkheid verkeren hun verblijf te verlaten zonder hulp van een derde.

2. De categorie "individuele vrijstellingen" is reeds doorgelicht, de collectieve vrijstellingen werden nog niet gecontroleerd vermits elke instelling afzonderlijk moet worden bevestigd.

Wat de categorie "individuele vrijstellingen" betreft, werd een probleem vastgesteld bij de vrijstellingen voor personen die zonder hulp van derden hun woonst kunnen verlaten. In tegenstelling tot de andere categorieën mag deze vrijstelling door gewone huisartsen worden verleend. Uit de ervaringen van de controleurs van het kijk- en luistergeld blijkt dat statistisch 25 à 30 % voor verdere controle wordt doorgestuurd naar één van de voorziene controleorganismen.

Het lijkt dan ook aangewezen dat de wetgeving voor dit soort vrijstellingen wordt aangepast zonder dat aan de essentie wordt geraakt, teneinde geen personen uit te sluiten die werkelijk recht hebben op de vrijstelling.

3. Er werd geen contact opgenomen met de andere gemeenschappen vermits prioriteit werd verleend aan de versturing van ruim 2 miljoen aanslagen tegen eind september en de mediacampagne van begin oktober. In de nabije toekomst zal met andere gemeenschappen contact worden gezocht om

voor dit aspect een gemeenschappelijk standpunt in te nemen.

3. Replieken

De vraagsteller vraagt of de geruchten kloppen dat minister van de plan is de vrijstelling die de raad van bestuur en de directie van de BRTN geniet af te schaffen ?

De minister antwoordt dat vrijstellingen die geen nut hebben niet moeten gehandhaafd blijven.

Indien de BRTN van oordeel is dat het noodzakelijk is om bepaalde werknemers om professionele redenen thuis een televisietoestel terbeschikking te stellen dan moet zij het kijk- en luistergeld van deze toestellen voor haar rekening nemen. Tot slot merkt de minister op dat het federale parlement toekomt de vrijstellingen inzake het kijk- en luistergeld te wijzigen.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 6 november 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de verdeling van de middelen uit het Mercuriusfonds en de gevolgen ervan voor Limburg

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Marino Keulen stipt aan dat de regering vorig jaar de oprichting aankondigde van een Fonds ter versterking van de commerciële centra. Dit zogenaamde Mercuriusfonds zou beschikken over een budget van 1 miljard frank. Aldus komen ingediende projecten ter versterking van de aantrekkingskracht van gemeentelijke en stedelijke commerciële centra in aanmerking voor overheids-tussenkoms.

De vraagsteller wijst erop dat de minister in het verleden heeft gesteld dat in principe alle steden en gemeenten in aanmerking komen voor subsidiëring, maar dat de regering daarvoor een aantal criteria zou vastleggen, en vaststellen waar er een duidelijke aantasting is van het stedelijk weefsel in de kernen. Het project an sich diende daarbij de leidraad te zijn, niet de grootte van stad of gemeente.

In dit verband werd in een publikatie van de Vereniging van Steden en Gemeenten gewezen op het gevaar dat de grote steden (Antwerpen en Gent) per stadsdeel of deelgemeente projecten zouden indienen zodanig dat ze het laken helemaal naar zich toe zouden trekken. Daar staat tegenover dat inzake de verdeling van de SIF-gelden deze steden ook al ruimschoots aan hun trekken kwamen. De middelen die nu voor een aantal Limburgse gemeenten ter beschikking komen uit het Mercuriusfonds zijn overigens peanuts in vergelijking met de SIF-middelen voor de grote steden.

Gezien er binnen het Limburgplan een consensus bestaat dat de handelskernen van de Limburgse gemeenten aan versterking toe zijn, valt een scenario waarbij de Mercurius-middelen versnipperd zouden worden over de grote steden Antwerpen en Gent in elk geval niet te verdedigen.

De vraagsteller vernam van de minister gaarne een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Hoe groot is het totale budget van het Mercuriusfonds ?
2. Op basis van welke criteria worden de projecten geselecteerd ? Welke ministeries en andere instanties zijn bij de finale beslissing om subsidies toe te kennen betrokken ?
3. Hoeveel van de middelen uit het Fonds zijn reeds verdeeld ?
4. Wat is het aandeel hierin van grote steden als Antwerpen en Gent ? Hebben zij inderdaad meerdere projecten ingediend ? Is de regering zich bewust van het probleem dat zij op deze wijze de meeste middelen van het Fonds kunnen binnenhalen, ten nadele van kleinere, ook Limburgse steden ? Op welke wijze denkt de regering eraan deze valkuil te ontlopen ?
5. Wat is het aandeel van Limburgse steden en gemeenten in de reeds verdeelde middelen ? Over hoeveel projecten gaat het en op hoeveel en welke Limburgse gemeenten hebben zij betrekking ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams Minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister antwoordt als volgt.

2.1. Budget

Het Mercuriusbudget bedraagt 1 miljard frank.

2.2. Criteria inzake selectie

De minister stipt aan dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen het strategisch-commercieel plan dat de gemeenten kunnen inleiden, dat anderzijds later gevolgd kan worden door een projectdossier.

a) Strategisch commercieel plan

Dit strategisch commercieel plan moet door het lokaal bestuur worden opgesteld in overleg met het koepelplatform van commerciële centra waarin alle betrokken handelsstraten, – comités en/of middenstandsorganisaties vertegenwoordigd zijn.

Een stad of kerngemeente kan over verschillende commerciële centra beschikken, waarbij een com-

mercieel centrum wordt gedefinieerd als een aangesloten geheel van winkelstraten (geheel of gedeeltelijk), aanpalende straten, stegen, pleinen,, en het grootste gedeelte van de gevelbreedte langs de openbare weg wordt ingenomen door handelszaken of de dienstverlenende sector (incl. openbare diensten of instellingen).

Deze commerciële centra kunnen een duidelijk verschillende ontwikkeling kennen :

- a) commerciële centra die over toplocaties beschikken ;
- b) commerciële centra zonder toplocaties maar met potentialiteiten op dit vlak ;
- c) commerciële centra die een terugval hebben doorgemaakt of doormaken maar met duidelijke herlevingskansen ;
- d) commerciële centra in verval zonder herlevingskansen.

Het strategisch-commercieel plan dient in eerste instantie een analyse en een geïntegreerde toekomstvisie op het volledig handelsapparaat van de stad of kerngemeente weer te geven. Vanuit deze visie moet een ontwikkelingsconcept worden uitgewerkt met vernieuwende ideeën dat uitvoerbaar is.

Een commercieel-strategisch plan moet minstens uit de volgende onderdelen bestaan :

- Een inventaris van socio-economische gegevens over de stad als handelscentrum (aantal inwoners, aantal handelszaken, regionaal belang van de stad als handelscentrum, afbakening en beschrijving van de verschillende commerciële centra op het grondgebied,....).
- Sterkte/zwakte-analyse van het commercieel handelsapparaat (bereikbaarheid, algemeen uitzicht, leegstand, differentiatie in het aanbod, specialisatie in het aanbod, verwevenheid met andere functies, veiligheid,).
- Toekomstvisie voor het commercieel handelsapparaat (hoe ziet het lokaal bestuur haar volledig commercieel handelsapparaat de komende vijf jaar evolueren, welke ombuigingen in de normaal te verwachten ontwikkeling dienen te worden gerealiseerd om de aantrekkingskracht naar de consument te verhogen, welke investeringen zijn prioritair nodig om het handelsapparaat een bijkomende impuls en uitstraling te geven, welke promotie- en animatieactiviteiten zullen worden ontwikkeld om

de ontwikkeling van het handelsapparaat te ondersteunen,....).

– Schematisch ontwikkelingsplan voor commerciële centra met groeipotentialiteiten (afbakening van deze commerciële centra, specifieke kenmerken, beleidsopties van het lokaal bestuur voor deze commerciële centra, kan het commercieel gebied worden uitgebreid of de aantrekkingskracht worden vergroot door synergieën te bewerkstelligen tussen commerciële centra, welke investeringen zijn prioritair nodig om de verdere ontwikkeling van deze commerciële centra te versterken,....).

– Een beschrijving van de gevolgde werkwijze bij de opmaak van het commercieel-strategisch plan en omschrijving externe hulp.

– Instantie die instaat voor de concrete uitvoering van het commercieel-strategisch plan.

Na een positieve evaluatie van het ingediende commercieel-strategisch plan door de stuurgroep, zal op basis van een bewijs van gedane kosten aan het lokale bestuur een subsidie van max. 1.500.000 frank worden toegekend als tussenkomst in de opmaakkosten van het plan. Deze subsidie kan evenwel nooit hoger zijn dan de financiële inbreng van het lokaal bestuur voor de uitwerking van dit plan.

Een technische stuurgroep zal oordelen over de ingediende plannen. Deze stuurgroep bestaat uit vijf ambtenaren afkomstig uit de administraties of VOI's bevoegd voor :

- Economie
- Toerisme
- Ruimtelijke Ordening
- Stedelijk Beleid
- Mobiliteit

alsook vier externe deskundigen met specialisaties :

- Urbanisme
- Marketing
- Distributie
- Verkeer

Deze groep wordt geleid door een voorzitter, voorgedragen door de Vlaamse minister bevoegd voor Economie.

b) Het projectdossier

De concrete projecten zullen worden beoordeeld aan de hand van twee groepen van evaluatiecriteria, met name hoofdcriteria en secundaire evaluatiecriteria.

De toetsing aan de hoofdcriteria gebeurt enkel met positief of negatief. Een project kan enkel voor subsidiëring worden weerhouden wanneer het een positieve beoordeling bekomt op alle hoofdcriteria.

Deze *hoofdcriteria* zijn :

1. het project moet kaderen in de toekomstvisie van het strategisch-commercieel plan en dient op een aantoonbare wijze bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen die de Vlaamse regering voor dit Fonds heeft geformuleerd ;
2. het project moet worden overgedragen door het handelsplatform waarin alle betrokken handelsstraten, – comités en/of middenstandsorganisaties vertegenwoordigd zijn ;
3. het betreft een geïntegreerd project waardoor het invulling geeft aan de toekomstvisie voor het commercieel centrum via een gecoördineerde gelijktijdige realisatie van een aantal deelprojecten en het zodanig als een richtinggevend project kan worden beschouwd.

Weerhouden projecten op basis van de toetsing aan de hoofdcriteria zullen worden gerangschikt op basis van hun score op de secundaire evaluatiecriteria.

Voor de secundaire evaluatiecriteria wordt een score bereikt van nul tot vijf gehanteerd.

De *secundaire* evaluatiecriteria zijn :

1. het project wordt uitgevoerd in een commercieel centrum dat groeimogelijkheden heeft ;
2. het project zal de aantrekkingskracht op potentiële klanten vergroten ;
3. het project zal leiden tot een vermindering van de leegstand in het commercieel centrum ;

4. het project zal leiden tot een verruiming van het commercieel gebied ;

5. de privé-sector neemt een deel van het vereiste financieringsbedrag voor het projectdossier voor haar rekening en de gemeente heeft een aanvullend investeringsprogramma uitgewerkt om de aantrekkelijkheid te verhogen van het commercieel centrum ;

6. het project kadert in een geïntegreerde aanpak : deze geïntegreerde aanpak moet blijken uit het gelijktijdig opstarten van projecten in verschillende domeinen o.a. huisvesting (wonen boven winkels), veiligheid, mobiliteit (bereikbaarheid), toeristische en culturele infrastructuur.

De rangschikking van de projecten zal voor bekrachtiging aan de Vlaamse regering worden voorgelegd. Deze rangschikking zal worden opge maakt door een deskundige jury bestaande uit de externe deskundige van eerder vermelde technische stuurgroep en buitenlandse deskundigen.

De administratieve afwikkeling van de dossiers gebeurt door de administratie Economie, Afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid.

De Vlaamse regering geeft de voorkeur aan de subsidiëring van een aantal richtinggevende projecten die op een gecoördineerde wijze de realisatie van een aantal deelprojecten omvat op diverse domeinen die kunnen bijdragen tot het aantrekkelijker maken van het handelscentrum (bereikbaarheid, aantrekkelijkheid, veiligheid, huisvesting-wonen boven winkels, vermindering van leegstand...).

De weerhouden projecten zullen door hun impact navolging moeten uitlokken in andere handelscentra.

2.3. *Reeds verdeelde middelen*

Vermits de strategisch-commerciële gemeentelijke plannen pas ingewacht worden op 31 december 1997 werden nog geen middelen toegewezen.

Het moet duidelijk zijn dat met het budget van 1 miljard frank niet alle projecten die uitvoering geven aan de strategische plannen zullen gehonoreerd kunnen worden.

De lokale besturen moeten ook niet verwachten dat alle ingediende projecten voor een zeker percentage zullen kunnen genieten van overheidssteun.

2.4. *Verdeling tussen de grote steden en Limburg*

De minister refereert naar zijn antwoord in verband met de middelen, waardoor deze vraag in feite komt te vervallen. Toch verzekert de minister de vraagsteller dat de deskundigheid en neutraliteit van de deskundigen alsook de creatieve vernieuwingseis met betrekking tot de in te leiden projecten geen voordeel geeft hetzij aan grotere steden hetzij aan steden die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen putten uit andere initiatieven.

Om zeker te vermijden dat twee à drie steden al de middelen van het fonds zouden toegewezen krijgen, is als veiligheidsmaatregel bepaald dat de maximale tussenkomst per lokaal bestuur 180 miljoen frank bedraagt ; maximaal 30 miljoen frank

voor private investeringen van individueel belang ; maximaal 50 miljoen frank voor private investeringen van algemeen belang ; 100 miljoen frank voor publieke investeringen).

2.5. *Aandeel Limburg*

De minister verwijst naar het antwoord met betrekking tot de middelen voor het Mercuriusfonds.

3. *Repliek*

De vraagsteller dankt de minister voor het gedetailleerde antwoord.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 6 november 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de stijging van de wapenuitvoervergunningen in 1996

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller attendeert de minister erop dat na de bijna verdrievoudiging in 1995 de waarde van de toegekende wapenuitvoervergunningen voor Nederlandstalige aanvragen in 1996 is toegenomen tot meer dan 7 miljard frank.

Enige controle hierop laat het "Verslag van de regering aan het Parlement over de toepassing van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, de uit- en de doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik dienstig materiaal en de daaraan verbonden technologie" nog steeds niet toe.

Op een eerdere vraag hieromtrent antwoordde de minister dat Vlaanderen geen wapenindustrie bezit. Ondertussen hebben bepaalde in Vlaanderen gevestigde bedrijven toegegeven dat een deel van hun productie voor militaire doeleinden werd ontwikkeld en verkocht wordt. Van één van deze bedrijven is de GIMV een belangrijke aandeelhouder.

De vraagsteller wenst van de minister een antwoord op de volgende concrete vragen :

- Wat is de verklaring voor de stijging tot meer dan 7 miljard frank ?
- Is de minister akkoord met het beleid van de GIMV, waardoor steun verleend wordt voor de ontwikkelingen en productie van hoogtechnologische wapensystemen ?
- Zijn er nog andere bedrijven in de sector die via de GIMV gesteund worden ?
- Subsidieert de Vlaamse regering via andere kanalen deze sector ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister verwijst vooreerst naar zijn antwoord op een reeds eerder door de vraagsteller gestelde vraag en merkt op dat ieder jaar, traditioneel na de neerlegging van het jaarrapport met gegevens over de evolutie van de wapenexport, deze vraag terugkeert in deze Commissie.

De minister antwoordt vervolgens als volgt.

1. De in-, uit- en doorvoer van wapens en munitie, voor militair gebruik dienstig materiaal en de daaraan verbonden technologie, wordt geregeld als een federale materie. De behartiging van de dossiers gebeurt op federaal niveau. Artikel 4 van de wet van 5 augustus 1991 legt belangrijke criteria op die intussen zijn uitgebreid. De federale bevoegde administratie speelt hier een belangrijke adviserende rol.

2. Wat betreft Vlaanderen is de bevoegdheidsverdeling zodanig dat het afzet- en uitvoerbeleid ressorteert onder de bevoegdheden van de Vlaamse minister-president.

De minister benadrukt dat het geenszins in de bedoeling ligt om het antwoord op deze vraag te ontwijken en stipt aan dat de belangrijkste vaststelling in die jaarrapporten is dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen Brusselse of Vlaamse dossiers, noch worden geïndividualiseerde gegevens per bedrijf medegedeeld.

Anderzijds blijft de minister erbij dat Vlaanderen geen eigenlijke wapenproductie bezit. Geen enkele onderneming is direct betrokken bij de productie van moordtuigen en wapens ; maar heel wat gesofisticeerd technisch materieel, communicatie- en optisch materiaal, simulatiemechanieken, speciale textielstoffen kunnen zowel voor civiele als militaire toepassingen worden gebruikt.

Tenslotte is het volgens de minister moeilijk om met het huidig statistisch materiaal de groei van 7 miljard frank te verklaren. Naar aanleiding van de reeds eerder door mevrouw Cecile Verwimp-Sillis verklaart te minister bij het federale bevoegdheidsniveau te hebben aangedrongen op verbeterde statistieken.

De minister heeft aan de vraagsteller de afschriften van de briefwisseling ter zake en de desbetreffende antwoorden reeds bezorgd.

Daarin werd zelfs gesteld dat de eindbestemming van goederen die vallen onder de wet van 5 augustus 1991 niet steeds in de militaire sfeer moet worden gezocht.

Wat het bedrijf betreft waar de GIMV in participeert benadrukt de minister vooreerst de procedure in dergelijke aangelegenheden.

Het bedrijf in kwestie dient exportcertificatie aan te vragen voor de als militair geklasseerde toestellen of materialen. Deze toestellen zijn gekend onder de code MHDD 3,3 (voor de F16 ontwikkeld), CDU/CNI (voor Honeywell ontwikkeld) en voor C 130 J + update D 130 H. In 1995 beliep dit 45,4 miljoen frank, 1996 86,8 miljoen frank. Voor 1997 zijn ten belope van 35,4 miljoen frank aanvragen ingeleid. De levering gebeurt uitsluitend aan NAVO-landen en Westerse Democratische landen. Deze technologieën staan veraf van wapensystemen en het bedrijf werkt daaraan mee vanuit ontwikkelings- en hoogtechnologisch productie-oogpunt.

De minister verklaart de autonome functie van de GIMV te respecteren wat betreft zijn participatiebeleid en merkt op zich als bevoegde minister niet te hoeven uit te spreken omtrent individuele dossiers.

Anderzijds wordt vanuit de economie geen directe steun verleend aan de wapenindustrie. Wel benadrukt de minister dat de houding omtrent technologie en de mogelijke binding met militaire aspecten niet dermate mag evolueren dat er een eilandfunctie ontstaat : zo is België thans niet meer vertegenwoordigd in het Airbus Military Corporation gelet op de principiële vredeshouding, terwijl de

omringende buurlanden die dezelfde visie beledien, doch bedrijfs-economisch en wetenschappelijk-technisch niet te beroerd zijn om hun graantje verder mee te pikken. "Waar eindigt technologie en begint het militaire aspect" ?

3. Repliek

Mevrouw Verwimp-Sillis stelt vast dat de GIMV hoofdaandeelhouder is van BARCO. De vraagsteller attendeert de minister erop dat de afgevaardigde bestuurder van BARCO in een panel georganiseerd ter gelegenheid van de Vredesweek uitdrukkelijk verklaard heeft dat BARCO tuigen ontwikkelt en fabriceert enkel en alleen voor militaire doeleinden (o.m. schermen voor militaire tuigen). Deze toestellen die door BARCO uitsluitend zijn aangemaakt voor militaire doeleinden zijn daarenboven opgedoken in Indonesië. Tot nader order is dit geen NAVO-land.

De vraagsteller stipt aan dat ongeveer 3 à 10 procent van de productie van BARCO bestemd is voor de aanmaak van hoogtechnologische wapensystemen. GIMV en BARCO zullen geen nadeel ondervinden van de omschakeling van deze 3 procent. Het Vlaams Gewest mag geen bedrijven steunen die actief zijn in wapenproductie.

De minister repliceert hierop als volgt. De levering van deze toestellen gebeurt alleen aan NAVO-landen. Deze tuigen kunnen via doorverkoop in Indonesië belanden en hierop heeft de minister geen controle.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Vergadering van donderdag 6 november 1997

Vaste verslaggever : de heer Jean-Marie Bogaert, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Jos De Meyer tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het herstructureren van de Vlaamse varkenshouderij

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller stelt tot zijn voldoening vast dat Vlaanderen opnieuw is bevrijd van de varkenskoorts, maar blijft echter met de jaarlijkse invoer van bijna 1 miljoen biggen (de helft uit Nederland, de andere helft uit Duitsland) bijzonder kwetsbaar. In plaats van open bedrijven met meerdere leveranciers van biggen, moet massaal overgeschakeld worden – bij voorkeur – naar gesloten bedrijven, of minstens naar semi-open bedrijven met één biggenleverancier. In een Europa met vrij verkeer kan men de import immers niet tegenhouden, maar wel vervangen door eigen kweek.

Dit is de werkwijze om nieuwe epidemies te voorkomen. Dit houdt een fundamentele maar noodzakelijke herstructurering in van de Vlaamse familiale varkenshouderij. Dit betekent een aanpassing van de milieuwetgeving : van Vlarem en van het MAP, hetgeen uiteraard overleg vergt met de Vlaamse minister voor Leefmilieu en met de federale collega voor Landbouw.

De vraagsteller vernam van de Vlaamse minister voor Landbouw gaarne zijn visie omtrent het geschetste probleem. Is hierover reeds overleg gepleegd of gepland met collega's ministers ? Zo ja, met welk resultaat ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister treedt de analyse bij van de vraagsteller dat om sanitaire redenen de Vlaamse varkenshouderij dient geherstructureerd. Door het feit dat men in België en dus eigenlijk in Vlaanderen, (de sector is voor meer dan 95 percent gesitueerd in Vlaanderen), jaarlijks meer dan 1 miljoen biggen moet invoeren verkeert men op sanitair vlak in een zeer kwetsbare productieregio. Vlaanderen beschikt in Vlaanderen over onvoldoende zeugen-

houderijen om al de mestvarkensbedrijven te voorzien van biggen.

Hoewel door de federale minister voor Landbouw alles wordt gedaan om de sanitaire risico's tot een minimum te beperken – en de minister feliciteert zijn federale collega met de manier waarop deze de kleine opflakking van varkenspest in België is te lijf gegaan – blijft men met het structureel probleem worstelen van een tekort aan biggen zolang niet daadwerkelijk op het vlak van de bedrijfsstructuren een herstructurering wordt ingezet.

Dit probleem kan maar opgelost worden door de varkenssector in zijn geheel meer gesloten te maken. Het op macroschaal meer gesloten maken van de sector kan door de sector ook op microschaal meer te sluiten via gesloten kringen of gesloten bedrijven.

Op dit moment wringt volgens de minister daar het schoentje. Door de gecombineerde bepalingen van Vlarem en het Mestdecreet kan de Vlaamse varkenssector onvoldoende in een sanitair veiligere richting worden geherstructureerd, tenzij men natuurlijk voorbij zou gaan aan elke economische realiteit.

De minister verklaart zich ten eerste bewust te zijn van de door de vraagsteller opgeworpen probleemstelling. Momenteel worden er in informele gesprekken tussen het kabinet van de Vlaamse minister voor Landbouw, de Vlaamse Administratie voor Landbouw en het kabinet van de Vlaamse minister voor Leefmilieu en de federale overheid gesprekken gevoerd waaruit voorstellen moeten komen die een weg moeten aanduiden op welke manier tot de noodzakelijke herstructurering kan gekomen worden.

Vermits deze voorstellen onvermijdelijk een invloed zullen hebben op de vergunningenregeling zoals voorzien in het Mestdecreet en in Vlarem zal dit als één van de belangrijkste punten bij de evaluatie van het MAP in de loop van 1998 op tafel moeten komen.

Binnen het kader dat door de milieunormen getrokken wordt moet ervoor gezorgd worden dat de bedrijven maximale flexibiliteit krijgen om verder economisch te evolueren op een manier die sanitair veilig is.

3. Repliek

De vraagsteller benadrukt voorstander te zijn van een kwaliteitsvolle milieuwetgeving in een verste-

delijkt en dichtbevolkt Vlaanderen. Spreker pleit ervoor dat een te ver doorgedreven reglementering ten aanzien van de landbouw en de varkenshouderij evenwel geen handicap mag zijn in de concurrentie met andere ons omringende landen. Deze overweging moet worden meegenomen bij de evaluatie van het MAP.

– Het incident is gesloten.